DÜNYA HAYATININ GERÇEĞİ

Dünya hayatı yalnızca bir oyun ve
bir oyalanmadan başkası değildir.
Korkup-sakınmakta olanlar için ahiret
yurdu gerçekten daha hayırlıdır.
Yine de akıl erdirmeyecek misiniz?
(En'am Suresi, 32)

HARUN YAHYA

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı "Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

Birinci Baskı: Mart, 1999
İkinci Baskı: Haziran, 2001
Üçüncü Baskı:Eylül, 2005
Dördüncü Baskı: Şubat, 2006

ARAŞTIRMA
YAYINCILIK

Talatpaşa Mah. Emirgazi Caddesi
İbrahim Elmas İş Merkezi
A Blok Kat 4 Okmeydanı - İstanbul
Tel: (0 212) 222 00 88

Baskı: Seçil Ofset
100 Yıl Mahallesi MAS-SİT Matbaacılar Sitesi
4. Cadde No: 77 Bağcılar-İstanbul
Tel: (0 212) 629 06 15

www.harunyahya.org - www.harunyahya.net

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

DÜNYA HAYATI

İNSANIN ACİZLİĞİ

DÜNYA HAYATININ ALDATAN SÜSLERİ

AFETLER

GEÇMİŞ UYGARLIKLAR

GERÇEK YURT: AHİRET

MADDENİN ARDINDAKİ SIR

ZAMANIN DEĞİŞKENLİĞİ VE KADER GERÇEĞİ

EVRİM ALDATMACASI

OKUYUCUYA

•Bu kitapta ve diğer çalışmalarımızda evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmguştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımıza ulaştırılabilmesi ise zorunludur. Kimi okuyucularımız belki tek bir kitabımızı okuma imkanı bulabilir. Bu nedenle her kitabımızda bu konuya özet de olsa bir bölüm ayrılması uygun görülmüştür.

•Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedir. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır.

•Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.

•Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.

•Bunun yanında, sadece Allah rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.

•Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğuna şahit olacaktır.

•Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat etmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheci ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız.

YAZAR ve ESERLERİ HAKKINDA

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Harun Yahya'nın eserleri yaklaşık 30.000 resmin yer aldığı toplam 45.000 sayfalık bir külliyattır ve bu külliyat 41 farklı dile çevrilmiştir.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca, Çince, Kishwahili (Tanzanya'da kullanılıyor), Hausa (Afrika'da yaygın olarak kullanılıyor), Dhivelhi (Mauritus'ta kullanılıyor), Danimarkaca ve İsveççe gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme,

kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya Külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya Külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

GİRİŞ

Yukarıdaki resimde gördüğünüz kadın yaklaşık 70 yaşlarında. Hiç düşündünüz mü; 70 yaşında bir insanın geçmişe yönelik düşünceleri nelerdir?

Bu insan her kim olursa olsun muhtemelen yaşadığı 70-80 senenin nasıl geçtiğini anlayamadığını düşünüyordur. Hatta kendisine sorsanız, "göz açıp kapayıncaya kadar geçti, hiçbir şey anlayamadım" diyecektir. 20'li yaşlarındayken herhalde o da yaşlanacağını hiç düşünmemiştir. Ancak şu an, çok uzak gördüğü o dönemin içinde bulunmanın şaşkınlığını yaşıyordur. Ve bu anı uzak görmekle ne kadar yanıldığını da çok iyi anlamıştır.

Yaşamı boyunca yaptıklarını yazmasını veya anlatmasını isteseniz, en fazla bir defteri doldurabilir veya en fazla beş, altı saat arka arkaya anlatabilir. "Koskoca 70 sene" dediği şeyin tamamı işte bu kadardır...

Bu düşünceler içinde yaşayan kişinin, aklında ise çok önemli bazı sorular vardır:

- "Göz açıp kapayıncaya kadar geçip giden bu hayatın amacı nedir?"
- "Ben bu 70 seneyi ne için yaşadım?"
- "Peki bundan sonra ne olacak?"

Yukarıdaki sorulara birbirinden farklı cevaplar verecek iki insan grubu vardır. Bunlardan bir tanesi Allah'a inanmayan, diğeri ise gönülden katıksız bir imanla Allah'a bağlanan kişilerdir.

Birincisi yukarıdaki sorularla ilgili olarak büyük olasılıkla şöyle düşünür: "Hayatım bugüne kadar boş bir amaç uğruna geçip gitti. 70 sene yaşadım ama ne için yaşadığımı da açıkçası pek anlayamadım. Önce annem babam için yaşıyorum dedim, sonra eşim, sonra ise çocuklarım... Ama şu an ölüm yaklaştı. Öleceğim ve bu dünyadan yok olup gideceğim. Sonrası mı? Sonra ne olacağını bilmiyorum ama herhalde herşey bitecek!"

Bu insanın içine düştüğü boşluğun nedeni, tüm evrenin, canlıların ve insanların bir amacı olduğunu kavrayamamış olmasıdır. Bu amaç, tüm bu varlıkların yaratılmış olmasından kaynaklanır. Aklı olan insan, evrenin ve canlıların her noktasında büyük bir plan, düzen ve akıl olduğunu görür ve dolayısıyla bunların üstün akıl sahibi bir Yaratıcı tarafından var edildiklerini anlar. Bunlar yaratılmış olduklarına, rastgele ve bilinçsiz bir süreçle ortaya çıkmadıklarına göre, mutlaka bir amaçları vardır. Bu amacın ne olduğu ise, bize üstün güç sahibi olan Allah'ın insanlara yol gösterici olarak indirdiği Kuran'da bildirilir.

Bu gerçekleri göz önünde bulunduran ve Allah'a iman eden kişi yukarıdaki sorulara doğru cevabı verecek ve şöyle diyecektir: "Beni herşeyin sahibi olan Allah yarattı ve bu dünyaya gönderdi. Dünyada bulunduğum sürece beni Yaratana kulluk etmekle emrolundum ve bunu en güzel şekilde yapıp yapmadığım denendi. Dünyanın zaten çok kısa olduğunu, göz açıp kapayıncaya kadar geçeceğini biliyordum. Doğru olanı yaptım; Allah'a kulluk ettim, bu dünya hayatının geçici süslerine aldanmadım. Sonrası mı?

Hayatım boyunca iyi işler yaptığım ve Allah'ın rızasını kazanmaya çalıştığım için ebedi bir mutluluk yurdu olan cennete kavuşmayı umuyorum. Ve Rabbime kavuşacağım günü sabırsızlıkla bekliyorum."

Yukarıda bahsettiğimiz iki insan arasındaki farkı daha da netleştirebilmek için bir nokta üzerinde durmak gerekir: Allah'ın var olduğunu kabul eden herkes, gerçek bir imana sahip değildir. Bugün pek çok insan evrenin bir Yaratıcı tarafından yaratıldığını kabul eder, ancak bu gerçeğin onun yaşamı için ne derece büyük bir önemi olduğunu kavrayamaz. Bu insanların birçoğu Allah'ın evreni yarattığı ve sonra insanları kendi hallerine bıraktığı gibi çarpık bir anlayışa sahiptirler..

Nitekim bu yüzeysel bakış açısına, Allah'ın insanlara yol gösterici olarak indirdiği Kuran'da da dikkat çekilmiş, ayetlerde "evrenin Yaratıcısı kimdir?" diye sorulduğunda insanların "Allah" diye cevap verdikleri, ancak bundan kendilerine hiçbir pay çıkarmadıkları bildirilmiştir:

Andolsun onlara: "Gökleri ve yeri kim yarattı?" diye soracak olsan, tartışmasız; "Allah" diyecekler. De ki: "Hamd Allah'ındır." Hayır, onların çoğu bilmezler. (Lokman Suresi, 25)

Andolsun onlara: "Kendilerini kim yarattı?" diye soracak olsan, elbette: "Allah" diyecekler. Öyleyse nasıl olur da çevriliyorlar? (Zuhruf Suresi, 87)

Bu yanlış inanç sebebiyle de insanların çoğu günlük hayat ile kendilerini yaratan Allah arasında bir bağlantı kuramazlar. Zannederler ki, bu dünyada yaşamlarını sürdürecek, kendi kıstaslarına göre iyi davranışlarda bulunacak ve öldükten sonra da eğer günahları varsa (!) bir süre cezalarını çekip cennete gideceklerdir. Hatta bir çoğu bu kadarını bile düşünmez; "bu dünya hayatında yaşayacağımız herşey kardır, Allah nimet vermiş, keyfini çıkaralım" gibi Allah'ın nimetlerini takdir edemeyen cahilce bir üslupla konuşur ve bu mantıkla başka hiçbir şey düşünmeden yaşamlarını sürdürürler.

Oysa gerçek böyle değildir. Allah'ı tanımayan ya da O'nu unutmuş olan tüm bu insanlar, çok büyük ve derin bir aldanış içindedirler. Kuran'daki ifadeyle, **"Onlar, dünya hayatından (yalnızca) dışta olanı bilirler. Ahiretten ise gafil olanlardır."** (Rum Suresi, 7)

İşte bu gafil insanlar, dünya hayatının gerçek yüzünü ve amacını da kavrayamazlar. Geçici olduğunu, "göz açıp kapayıncaya kadar" bitip gideceğini ise hiç düşünemezler. Bu gerçeği çevremizde de kolaylıkla gözlemlemek mümkündür.

Halk arasında dünya hayatının kısalığı ve geçiciliği hakkında bazı deyimler kullanılır; "ölümlü dünya", "üç günlük dünya", "hayat fani" gibi. Ama bu kalıp sözcükler aslında insanların samimi görüşlerini yansıtmaz. Bu tarz sözler, toplumun bir geleneği gibi, aralarında konuşulan bir sohbet, hatta espri konusudur. Nitekim böyle önemli bir konunun hemen arkasından dünya ile ilgili planlara başlarlar. Örneğin "ölümlü dünya",

"dünyaya bir kere geldik" sözünün akabinde "tabii ki dünyayı tepe tepe yaşayacaksın" tarzında sığ mantıklar öne sürerler.

Oysa ki hayatın kısa olması, ölümlü olmak ve dünyaya bir kere gelmek, her insan için en önemli gerçeklerdendir. Belli bir yaşa kadar insan bu önemli gerçeğin farkına varamamış olabilir, ancak bunu fark ettiği anda tüm yaşamını gözden geçirmesi ve Allah'ın kendisinden istediği şeylere göre yeniden yaşantısını düzenlemesi gerekir. Çünkü hayat kısadır, ama insan ruhu -Allah'ın dilemesiyle- sonsuza kadar yaşayacaktır. Sonsuzun yanında 60-70 senelik hayatın hiçbir kıymeti yoktur. Burada az bir zevk almak için sonsuz hayatı feda etmek ise elbette akılsızlıktır.

Ancak bu gerçeği kavrayamayan inkarcılar, tüm ömürlerini Allah'ı unutarak boş amaçlar uğruna tüketirler. Oysa bu boş amaçlara bile kavuşmaları mümkün değildir. Doyumsuzluk içinde yaşarlar ve her zaman bulundukları durumun ya da sahip olduklarının bir adım ötesini isterler. O adıma geçince bir adım daha, bir adım daha ve ölene kadar tatmin olmayan isteklerle ömür sürerler. Arzuladıkları güzellik ve zenginliğe dünya şartlarında kavuşmaları mümkün değildir. Çünkü her zaman sahip olduklarından daha iyisi çıkacaktır karşılarına.

Örneğin, bir kişinin satın almayı şiddetle arzuladığı son model bir arabayı düşünün. Büyük çabanın karşılığında sonunda kavuştuğu bu arabanın, çok geçmeden yeni modelleri çıkacaktır ve bunlar daha cazip hale gelecektir onun için. Veya senelerce para biriktirip, emek harcayıp sahip olduğu bir evi düşünün. Bir gün mutlaka kendisininkinden daha güzel bir evle karşılaşacak ve kendi evine olan ilgisini kaybedecektir. Satın aldığı bu malların eskiyerek, bozularak, tahrip olarak kendisine vereceği sıkıntılar ise apayrı bir acıdır.

Daha güzelini ve iyisini arama... Sahip olunca eskisinin öneminin kalmaması... Bir aşama sonra, yeninin de eski durumuna düşmesi; işte insanların tarih boyunca içinde yaşadıkları kısırdöngü budur. Aklı olan insanın bu gerçek karşısında durup, neden dünyanın peşinde koşmanın kendisine bir sonuç getirmediğini anlaması ve "bu bakış açısında köklü bir sorun var" diye düşünmesi gerekir. Fakat insanların birçoğu bu akıldan yoksun bir biçimde hiçbir zaman yakalayamayacakları hayallerin peşinden koşmaya devam ederler.

Oysa hiç kimsenin bir an sonrasını garanti altına alması mümkün değildir. Kaza geçirmek, yaralanmak, sakat kalmak ya da ölmek çok kolaydır ve çok basit sebeplere bağlıdır. Ölümü bir an için aklına getirmiş olan kişi ise, toprağın altında ne malın-mülkün, ne markanın, ne de çevresindeki insanların bir değerinin kalmayacağını çok açık bir şekilde fark edebilir. Zengin ya da fakir, güzel veya çirkin her insan, yalnızca birkaç metrelik bir beze sarılı olarak defnedilecektir.

İşte bu kitapta hızla geçmekte olan ve garanti altına alınamayan dünya hayatı her yönü ile gözler önüne serilmekte ve bu dünya hayatının aldatıcı tüm sırları verilmektedir. Zira Allah müminlere, bu gerçekle insanları uyarıp korkutmaları görevini

vermiştir. Tüm insanlara da bu dünya hayatına kanmamalarını ve kendi rızasına uymalarını emretmiştir. Bir ayette tüm insanlar şöyle uyarılır:

Ey insanlar, hiç şüphesiz Allah'ın vaadi haktır; öyleyse dünya hayatı sizi aldatmasın... (Fatır Suresi, 5)

DÜNYA HAYATI

Yaşadığımız evrende herşey mükemmel bir uyum içerisindedir. Bilinen yaklaşık 300 milyar galaksi, içlerinde bulunan yaklaşık 300'er milyar yıldızla son derece düzenli şekilde varlıklarını sürdürmektedirler. Öyle ki tüm galaksiler, yıldızlar, gezegenler ve uydular hem kendi etraflarında, hem de bağlı oldukları sistemlerle birlikte belirli yörüngelerde dönmektedirler. Böyle bir düzenin oluşması, hiçbir şekilde rastlantılarla açıklanamaz.

Üstelik evrendeki hız kavramı, dünya ölçüleriyle karşılaştırıldığında akıl almaz boyutlardadır. Milyonlarca ton ağırlığındaki yıldızlar, gezegenler, galaksiler ve galaksi kümeleri uzay içinde müthiş bir süratle hareket ederler. Üzerinde yaşadığımız Dünya saatte 1670 km. hızla kendi ekseni etrafında, 108.000 km. hızla güneşin etrafında döner. Güneş sisteminin galaksi merkezi etrafındaki dönüş sürati saatte 720.000 km. iken, Samanyolu galaksisinin uzaydaki hızı saatte 950.000 km.dir. Durmaksızın devam eden hareket öylesine yoğundur ki, Dünya ve Güneş Sistemi her sene bir önceki sene bulunduğu yerden 500 milyon kilometre uzakta bulunur.

İşte biz de son derece astronomik hızlarda hareket eden bu gök cisimlerinden birinde yaşamımızı sürdürüyoruz. Üstelik üzerinde bulunduğumuz Dünya tüm evrenle kıyaslanınca son derece küçük ve sıradan kalır.

Bu inanılmaz dengeler, aslında dünya üzerindeki hayatın pamuk ipliğine bağlı olduğunu ortaya koymaktadır. Gök cisimlerinin hareket ettikleri yörüngelerdeki milimetrik değişimler, kaymalar çok önemli sonuçlar doğurabilir. Hatta öyle ki, Dünya üzerinde yaşamak mümkün olmayabilir. Böylesine büyük bir dengeye ve hıza sahip bir sistem içinde, korkunç kazaların oluşması da oldukça mümkün görünmektedir. Ama şu an Dünya üzerinde yaşamın olması, bizim varlığımızı sürdürebilmemiz gösteriyor ki, böyle kazalar çok ender olmakta ve düzen hiçbir şekilde bozulmadan devam edebilmektedir. İnsan ise dünyanın dönüş hızını dahi hissetmeden, çok kararlı ve güvenli bir sistemin içinde yaşarmışçasına hayatını sürdürür.

Bazı insanlar bu anlatılanları fazla düşünmezler; düşünmedikleri için de gerçekte ne derece olağanüstü koşullarda hayat sürdürdüklerini fark edemezler. İçinde yaşadığımız evrenin belli bir amaçla var edilmiş olduğunun kendileri için ne kadar önemli olduğunu bilmezler. Bu dünyada neden bulunduklarını, bu kadar hassas dengenin evrende nasıl oluştuğunu merak bile etmeden yaşayabilirler.

Halbuki insanı insan yapan en temel özellik düşünme yeteneğinin ve düşündüklerinden sonuç çıkarabilecek bir aklının olmasıdır. İnsan neden yaşadığını, dünyanın ne amaçla yaratıldığını, evrendeki dengelerin kim tarafından kurulduğunu düşünmeden gerçeklere ulaşamaz.

Tüm bu anlatılanları düşünüp kavrayabilen kişinin karşısına ise açık bir gerçek çıkar: İçinde yaşadığımız evren tüm hassas dengeleriyle üstün akıl sahibi bir Yaratıcı

tarafından var edilmiştir. Evrenin içinde son derece küçük bir yer kaplayan Dünya ise tüm küçüklüğüne rağmen büyük amaçlarla yaratılmıştır. İnsanların yaşantıları içinde herşeyin bir amacı vardır. Kainattaki her noktada Yüce Allah'ın sınırsız gücünün ve benzersiz aklının tecellileri görülmektedir.

Allah insanların yeryüzünde bulunuş amaçlarını da, Kuran'ı Kerim'de şöyle bildirmiştir.

O, amel (davranış ve eylem) bakımından hanginizin daha iyi (ve güzel) olacağını denemek için ölümü ve hayatı yarattı. O, üstün ve güçlü olandır, çok bağışlayandır. (Mülk Suresi, 2)

Şüphesiz Biz insanı, karmaşık olan bir damla sudan yarattık. Onu deniyoruz. Bundan dolayı onu işiten ve gören yaptık. (İnsan Suresi, 2)

Allah yeryüzü üzerinde hiçbir şeyin amaçsız olmadığını da yine Kuran'la bize haber vermiştir:

Biz, bir 'oyun ve oyalanma konusu' olsun diye göğü, yeri ve ikisi arasında bulunanları yaratmadık. Eğer bir 'oyun ve oyalanma' edinmek isteseydik, bunu, Kendi Katımız'dan edinirdik. Yapacak olsaydık, böyle yapardık. (Enbiya Suresi, 16-17)

Dünyanın Sırrı

Allah dünya hayatını, insanlardan hangilerinin daha güzel davranışlarda bulunacağını, kimlerin sadakat gösterip, Kendisi'ne bağlı kalacağını denemek için yaratmıştır. Başka bir deyişle dünya, Allah'tan korkup sakınanlarla, O'na nankörlük edenleri ayırt etmek için hazırlanmış bir imtihan yeridir. Bu imtihan yerinde güzelliklerle çirkinlikler, iyiliklerle kötülükler, eksikliklerle mükemmellikler biraraya konmuş ve kusursuz bir imtihan sistemi kurulmuştur. İnsanlar, imanlarının ortaya çıkması için türlü şekillerde denenmektedirler. Sonuçta da Allah'ı hakkıyla tanıyıp, takdir edebilenler inkarcılardan ayrılacak ve kurtuluşa ereceklerdir. Bu gerçek Kuran'da şöyle bildirilmiştir:

İnsanlar, (sadece) "İman ettik" diyerek, sınanmadan bırakılacaklarını mı sandılar? Andolsun, onlardan öncekileri sınadık; Allah, gerçekten doğruları da bilmekte ve gerçekten yalancıları da bilmektedir. (Ankebut Suresi, 2-3)

Bu imtihanın sırrını anlayabilmek için öncelikle evrene tamamen hakim olan Yaratıcı'yı çok iyi tanıyabilmek gerekir. O, gökleri, yeri ve bu ikisi arasındaki herşeyi yoktan var eden, her varlığın Kendisi'ne muhtaç olduğu, hiçbir şeye ihtiyacı olmayan ve bütün eksikliklerden uzak olan Allah'tır. İnsanı da yoktan var etmiş, ona sayısız özellikler ve nimetler vermiştir. Hiçbir insan işitmeyi, görmeyi, yürümeyi, sinir ve kas sistemlerini düzenli olarak çalıştırabilmeyi, solunum sistemi oluşturup nefes almayı ve bunun gibi yaşam için şart olan sayısız özelliklerini kendi başına elde etmemiştir. Daha insan bunları idrakten bile yoksunken Allah bu sistemleri onun vücuduna yerleştirmiştir.

Tüm bu nimetlerin karşılığında insanlardan istediği ise, Kendisi'ne kulluk etmeleridir. Fakat insanların birçoğu ayette bildirildiği üzere, "zalim ve nankör" bir karakter göstererek Rabbimiz'e şükretmeyi, O'na boyun eğmeyi ve itaat etmeyi unuturlar, O'nun koyduğu sınırları çiğnerler. Kendilerinin büyük bir güce sahip olduklarını, bu dünyadan çok uzun bir süre ayrılmayacaklarını düşünürler.

Bu yüzden de tüm amaçları dünyayı yaşamaya yöneliktir. Ölümü unutur, ölümden sonraki yaşantıları için hiçbir hazırlık yapmazlar. En büyük amaçları, imkanları elverdiğince kendilerine iyi bir yaşantı sağlamak, burada geçirdikleri her anı kendilerince en iyi şekilde değerlendirmektir. Bu gibi insanların dünyaya olan bu bağlılıklarını Allah Kuran'da şöyle bildirmiştir:

Gerçek şu ki bunlar, çarçabuk geçmekte olan (dünyay)ı seviyorlar. Önlerinde bulunan ağır bir günü bırakıyorlar. (İnsan Suresi, 27)

Allah'ı unutmuş olan inkarcılar yaşamları boyunca böyle bir çaba içindedirler, ama ayette ifade edildiği gibi bu dünyanın önemli bir sırrı vardır; dünya hayatı çarçabuk geçmektedir. Dünyaya bağlananların unuttukları, düşünmeye yanaşmadıkları, hatırlatıldığında kaçtıkları bir konudur bu. Ancak ne kadar kaçmaya çalışsalar da hiç değişmeyecek bir gerçektir.

Bunu anlayabilmek için bir örnek üzerinde düşünebiliriz.

Birkaç Saniye mi, Birkaç Saat mi?

Bir tatil anı düşünün: Sonunda, iki saat süren yolculuğun ardından uzun süredir planladığınız tatile çıkmayı başardınız ve seçtiğiniz tatil köyüne vardınız. Tatil köyü çok kalabalıktı, sizin gibi tatile çıkan yüzlerce kişi vardı etrafta. Resepsiyonda tanıdık yüzlerle karşılaştınız ve hepsiyle selamlaştınız. Daha fazla vakit kaybetmeden deniz kıyısına inmek için acele etmeye başladınız. Hemen üstünüzü değiştirerek kumsala indiniz. Karşınızda harika bir deniz ve kumsal duruyordu. Hava ise gerçekten insanı bunaltacak kadar sıcaktı. Ve sonunda denize girip yüzmeye başladınız. Fakat yüzerken bir ses duydunuz: "Uyan! Saat 8 oldu!"

Bir anda duyduğunuz bu sese hiçbir anlam veremezsiniz. Duyduğunuz sesle bulunduğunuz ortam arasında bağlantı kurmaya çalışırsınız, fakat ilk anda başaramazsınız. Sonunda yavaş yavaş gözlerinizi açıp uyanırsınız. Gözleriniz bulunduğunuz odaya alışıp da şuurunuz yerine geldiğinde rüya gördüğünüzü fark edersiniz. Gerçekten de çok şaşırırsınız. "Herşey o kadar gerçekti ki, saatlerce yolculuk yaptım, masmavi denizi gördüm, çevremde bir sürü tanıdık insanla karşılaştım, hatta şu an kış olmasına rağmen o müthiş sıcağı bile hissettim" diye tüm samimiyetinizle şaşkınlığınızı ifade edersiniz.

Rüyanızda çok uzun bir vaktin geçmiş olduğunu sanmanıza rağmen tüm rüya yalnızca birkaç saniye sürmüştür. Ne kadar aksini ispat etmek isteseniz de bunun yalnızca birkaç saniyelik bir rüya olduğunu kabul etmek durumunda kalırsınız.

İşte çok kısa süren dünya hayatını tüketip de ahirete giden inkarcıların şaşkınlığı da aynı bu şekilde olacaktır. Çok uzun süreceğini zannettikleri dünya hayatı onları aldatmıştır. Öyle ki kimi bin yıl, kimi bin yıldan da fazla hayatlarını sürdürebilecekleri gibi bir hisse kapılmışlardır. Oysa ölümlerinin ardından diriltildiklerinde, dünyada aslında çok az bir süre kaldıklarını anlayacaklardır. Bu durum Kuran'da şöyle anlatılır:

Dedi ki: "Yıl sayısı olarak yeryüzünde ne kadar kaldınız?"
Dedi ki: "Bir gün ya da bir günün birazı kadar kaldık, sayanlara sor."
Dedi ki: "Yalnızca az (bir zaman) kaldınız, gerçekten bir bilseydiniz" (Müminun Suresi, 112-114)

10 yıl yaşamış bir insan da 100 yıl yaşamış bir insan da yukarıdaki ayetlerde ifade edildiği gibi dünyada en fazla bir gün kadar ömür sürdüğünü eninde sonunda fark edecektir. Tıpkı rüyadan uyanan ve çok uzun bir tatil geçirdiğini zannederken yalnızca birkaç saniyenin geçtiğini farkeden insan gibi... Hatta yaşadığı ömür ona öyle kısa gelecektir ki, aşağıdaki ayette bildirildiği gibi büyük hırslarla geçirdiği ve yıllarca süren hayatının yalnızca bir saat içine sığdığına yemin dahi edecektir:

Kıyamet saatinin kopacağı gün, suçlu-günahkarlar, tek bir saatin dışında (dünya hayatı) yaşamadıklarına and içerler. İşte onlar böyle çevriliyorlardı. (Rum Suresi, 55)

Herkesin kesin olarak bildiği gibi dünyadaki yaşam süresi sınırlıdır. Bir kaç saat, bir gün, bir yıl, 30 yıl ya da 70 yıl... Ve herkes şunu da kesin olarak bilir ki sınırlı olan herşey eninde sonunda bitecektir. Bir insan 80 yıl da yaşasa, 100 yıl da yaşasa her geçen gün kaçınılmaz olan sona doğru ilerler. Bunun örneklerini istisnasız herkes kendi hayatında görmüştür. Düşünün ki, uzun vadeli olarak yaptığınız her planla eninde sonunda karşılaşmışsınızdır. Şu anda geriye dönüp baktığınızda söyleyeceğiniz ilk söz "ne kadar çabuk geçti!" olacaktır.

Örneğin liseye başlayan bir genci düşünün. Birinci sınıftayken liseyi bitirmesinin çok uzun süreceğini, bu sürenin bir türlü sona ermeyeceğini düşünür. Ancak bir gün kendini liseyi ve hatta üniversiteyi bitirmiş bulur ve birinci sınıftayken neler düşündüğünü dahi hatırlamaz. Aklında başka planlar vardır. Belki de birkaç ay sonra yapacağı evliliği planlıyordur ve o günün bir türlü gelmeyeceği kanaatindedir. Ama o gün de gelir ve ondan sonra planını yaptığı başka günler de. Hatta zaman o kadar hızlı geçer ki kişi bir anda kendini evlenmiş, çocukları ve torunları olmuş yaşlı bir insan olarak bulur. Artık dünya hayatı için belirlenen süre dolmak üzeredir. O büyük güne belki birkaç yıl, belki bir kaç hafta, hatta belki de birkaç dakika kalmıştır...

Oysa dünyanın geçici bir yurt olduğunu ve asıl yurdun ahiret olacağını Allah tarihin başından bu yana insanlara açıklamıştır. Ahirette sonsuza kadar devam edecek olan cennet ve cehennem hayatının tüm detayları Allah'ın vahyiyle tarif edilmiştir. Buna rağmen insan çok kısa süren bu hayata yönelir ve nefsine fayda sağlamaya çalışır. Halbuki olayları biraz akılcı değerlendirebilen ve gerçekleri düşünen bir insan, dünya hayatının sonsuz hayat yanında ne kadar değersiz olduğunu görüp anlar. Ve ahirette sonsuza kadar sürecek olan hayatını eşşiz nimetlerle dolu cennette geçirmek için çalışır. Bunun tek yolu da ihlasla Allah'a yönelmektir. Kesinlikle gerçekleşecek olan bitişi hiç düşünmeyip, dünya hayatının sonunu görmek istemeyenler ise sonsuz azabı hak etmişlerdir kuşkusuz...

Kuran'da Allah'a kulluktan kaçınan insanların karşılaşacağı bu son şöyle bildirilmiştir:

Gündüzün bir saatinden başka sanki hiç ömür sürmemişler gibi onları bir arada toplayacağı gün, onlar birbirlerini tanımış olacaklar. Allah'a kavuşmayı yalanlayanlar gerçekten hüsrana uğramışlardır. Onlar hidayete ermiş (kimseler) değildi. (Yunus Suresi, 45)

Artık sen sabret; Resullerden azim sahiplerinin sabrettikleri gibi. Onlar için de acele etme. Onlar, tehdit edildikleri şeyi (azabı) gördükleri gün, sanki gündüzün yalnızca bir saati kadar yaşamışlardır. (Bu,) Bir tebliğdir. Artık fasık olan bir kavimden başkası yıkıma uğratılır mı? (Ahkaf Suresi, 35)

Sonuca Ulaştırmayan Bir Hırs

Dünyanın neredeyse bir "göz açıp kapama süresi" kadar çabuk geçtiğinden bahsettik. Ama hırsla dünyaya yönelen insanın gözönünde bulundurması gereken bir başka gerçek daha vardır ki; Allah'a iman etmediği sürece dünyada neye sahip olursa olsun asla gerçek huzuru bulamayacaktır.

İnsan, bilinci yerine geldiği andan itibaren sürekli birşeyler talep etmeye başlar. Öyle ki art arda bu istekler bitip tükenmek bilmez. İnsanın nefsi her an isteme halindedir ve bu isteklerinde de sınır tanımaz. Ama tüm bu sınırsız isteklerine rağmen elindeki imkanlar kısıtlıdır. İstediği herşeye sahip olması mümkün değildir. Ayrıca istediği herşeye sahip olabildiğini farz etsek bile değişen bir durum yoktur. Çünkü dünyanın en zengin insanı da olsa bu zenginlik geçicidir. En fazla yaşayabileceği süre ortalama 70-80 senedir ve bu sürenin sonunda ölümüyle birlikte sahip olduğu herşey elinden gidecektir.

Sınır tanımayan insan, Allah'tan bir karşılık olarak, bir türlü çare bulunamayan bir "tatminsizlik" duygusu içinde yaşar ve yaşamının her anında farklı farklı isteklere kapılır. Bu isteklerini elde etmek için de büyük bir hırsla çalışır, hatta bunlar için olmadık şeyleri göze alır. Çevresinde bulunan insanları hatta ailesini, yakınlarını kırmayı bile göze alabilir. Fakat istediği şeyi elde ettiği an o "sihir" bozulur. Ve müthiş arzuladığı şey her ne olursa olsun önemini yitirir. Sanki onu elde etmek için günlerce, aylarca, yıllarca kendisi uğraşmamıştır. Elde ettiğiyle tatmin olmayan nefis hemen başka bir isteğin peşine düşer, bu sefer hırsla onun peşinden koşmaya başlar; ta ki onu da elde edene kadar...

İnkarcı insanın dünya hayatında mala, mülke kısaca çevresinde gördüğü şeyleri elde etmeye karşı duyduğu bu hırs ölünceye kadar hiç durmaksızın devam eder. Hiçbir zaman elindekilerle yetinip mutlu olamaz. Çünkü istediği şeyleri Allah'ı razı etmek için değil, sadece bencil tutkularını razı etmek için istiyordur. Ve sahip olduğu herşey onun kibirini ve büyüklenmesini arttırmaktadır. Elbette Allah dünya hayatında bu derece azgınlaşıp nefsinin peşisıra sürüklenenlerin huzurlu bir ruh haline sahip olmalarına izin vermez.

Nitekim Kuran'da ancak Allah'a yönelenlerin, O'nu zikredenlerin kalben kurtuluş bulabilecekleri haber verilmiştir:

Bunlar, iman edenler ve kalpleri Allah'ın zikriyle mutmain olanlardır. Haberiniz olsun; kalpler yalnızca Allah'ın zikriyle mutmain olur. (Rad Suresi, 28)

Dünya Hayatındaki Aldanış

Yaşadığımız dünyada insan gözünü hangi yöne çevirse güzelliklerle karşılaşır. Gördüğü şeyleri büyük beğeniyle izler. Kusursuz tasarımdaki insan vücudu, milyonlarca

çeşit bitki, tonlarca ağırlıktaki bulutların yer aldığı uçsuz bucaksız gökyüzü ve daha pek çok şey ruha zevk verecek estetik bir görünümle yaratılmıştır. Gördüğü şeyler dışında diğer duyularıyla algıladığı pek çok detay da insana zevk verir. Güzel bir koku, tat, ya da güzel ritimli bir müzik gibi.

Dalından sarkan bir meyve, güzel kokusu ve tadıyla herkesin hoşuna gider. Yine aynı şekilde bir çiçeğin farklı tonlardan oluşan renkleri, üzerindeki desen son derece zevk vericidir. Veya güzel bir insan yüzü herkes tarafından beğeni toplar. Ya da güzel bir ev, son model bir araba dünyada talep gören metalardır. İnsan, yaşamını sürdürürken bunlar gibi daha birçok şeyi beğenip, onları elde etmek ister. Fakat bütün bu sayılanlara bir süre geçtikten sonra dönüp baktığında büyük bir şaşkınlığa düşer. Çünkü bu güzellikler anlamlarını yitirmiş, hatta artık görmek bile istemediği bir hale dönüşmüştür.

Örneğin, meyve dalından kopartıldıktan kısa bir süre sonra yavaş yavaş kararmaya başlar, sonra o güzel kokusunu kaybeder. Ardından da çürür ve kötü bir koku yaymaya başlar. İnsan canlı renkleri ve hoş kokusuyla kendisini cezbeden çiçekleri alıp evine getirir ve bir vazoya koyar; ancak aradan bir gün geçmeden çiçeklerin renkleri solar, canlılığı, diriliği kaybolur. 2-3 gün sonra ise tamamen kararmış ve çürümüştür. Dünyanın en güzel yüzüne sahip olduğunu düşündüğü insanı 60 yıl sonra görse onu tanımakta bile zorlanabilir. O güzel insan yaşlanmış, yüzü kırışıklıklar içinde kalmış, saçları bembeyaz olmuştur. Kısaca eski güzelliğinden eser kalmamıştır. Ev yıpranmış, arabanın modeli eskimiş, belirli kısımları ise çoktan paslanmaya yüz tutmuştur. Sonuç olarak dünyada insanın çevresinde gördüğü herşey kısa zamanda bir bozulma eğilimi gösterir.

Bu çoğu insana "doğal bir süreç" gibi gelir. Oysa burada çok derin bir anlam gizlidir. Etrafımızdaki herşey sürekli olarak bozulmaya, eskimeye, çürümeye doğru giderek, bize aslında çok önemli bir mesaj vermektedirler. Bu, dünyanın geçici ve aldatıcı bir hayal olduğu gerçeğidir.

Hepsinden önemlisi dünyadaki tüm hayvanlar, bitkiler, insanlar yani yeryüzündeki bütün canlılar ölümlüdür. İnsanın bu büyük gerçeğin önemini kavrayamamasının nedeni ölen insanların ve hayvanların yerine yenilerinin doğması, doğada her yıl yeni ürünlerin yetişmesidir. Bu gerçeği kavrayamayan insan, ölümlü şeylere hak ettiklerinden fazla değer verir, onlar için pek çok şeyi göze alır. İstediği şeylere "sahip olmak" tutkusu ile yaşar. Oysa herşeyin tek sahibi Allah'tır. O dilediği sürece canlılar var olur, dilediği anda da yok olur, ölürler.

Allah insanların dünyanın bu aldatıcı yönüne kanmamaları, bu gerçeği düşünmeleri için Kuran'da çeşitli örnekler vermiştir:

Dünya hayatının örneği, ancak gökten indirdiğimiz, onunla insanların ve hayvanların yediği yüryüzünün bitkisi karışmış olan bir su gibidir. Öyle ki yer, güzelliğini takınıp süslendiği ve ahalisi gerçekten ona güç yetirdiklerini sanmışlarken (işte tam bu sırada) gece veya gündüz ona emrimiz gelmiştir de,

dün sanki hiçbir zenginliği yokmuş gibi, onu kökünden biçilip atılmış bir durumda kılmışız. Düşünen bir topluluk için Biz ayetleri böyle birer birer açıklarız. (Yunus Suresi, 24)

Ayette bildirildiği gibi dünya üzerinde güzel olan ne varsa bir gün güzelliğini kaybedecek ve hatta yok olacaktır. Ancak bunu bilmek yeterli değildir; bu gerçek, üzerinde derin düşünülmesi gereken bir konudur. Çünkü Allah bu tür örnekleri "düşünen insanlar" için açıkladığını bildirmiştir. İnsan akıl sahibi bir varlık olarak, düşünmek, düşündüklerinden sonuç çıkarmak ve yaşamının amacını bulmakla yükümlüdür.

"Düşünmek" ve "akletmek" gibi önemli vasıfları üzerinde taşımayan insanın ise hayvanlardan bir farkı kalmaz. Hayvanlar da doğarlar, büyürler, çoğalırlar, kendilerine göre bir yaşam sürerler. Ama nasıl ve neden yaratıldıklarını, bir gün öleceklerini, öldükten sonra nasıl bir hayatla karşılaşacaklarını düşünmezler. Dünyanın gerçek yüzünü görüp, hakiki amacını kavrayıp anlamaya çalışmazlar.

Elbette hayvanların böyle davranması doğaldır, çünkü onlar "akıl sahibi" olarak yaratılmamışlardır. Yaratıcı'nın varlığını kavrama, yaratılışın gayesini araştırmakla sorumlu tutulmamışlardır. Ancak insan sorumludur; Rabbimiz olan Allah'ı tanımakla, O'nun kendisinden istediklerini öğrenip uygulamakla, gerçek yurdunun dünya olmadığını, dünyanın "göz açıp kapayıncaya kadar" kaybolacak bir hayat olduğunu anlamakla sorumludur.

Bu gerçekleri kavrayan insanın tavrı ise, gerçek yurt olan ahirete hazırlık yapmak, yaşamını yalnızca Allah'ı hoşnut edecek yollar arayarak geçirmek olacaktır.

Aksi takdirde dünyada da ahirette de azapla karşılaşır. Zengin olur, ama mutlu olamaz. Güzel olur, ama güzelliği başına belalar getirir. Ünlü olur, ama bir gün yalnız kalır ve sonunda bir odada tek başına ölür.

Dünyanın Geçiciliğine Kuran'dan Örnekler

Allah Kuran'da "dünya hayatının geçiciliği" ile ilgili pek çok örneği bize bildirmiştir. Ayetlerde, hem geçmişte yaşamış insanların ve toplumların başlarına gelen olaylar ibret verici birer örnek olarak anlatılmış, hem de dünya hayatının gerçek yüzü insanların zihinlerinde canlandırabilecekleri şekilde örneklendirilmiştir. Kehf Suresi'nde anlatılan iki "bağ sahibi"nin durumu, bu örneklerden biridir:

Onlara iki adamın örneğini ver; onlardan birine iki üzüm bağı verdik ve ikisini hurmalıklarla donattık ikisinin arasında da ekinler bitirmiştik. İki bağ da yemişlerini vermiş ondan (verim bakımından) hiçbir şeyi noksan bırakmamış ve aralarında bir ırmak fışkırtmıştık. (İkisinden) Birinin başka ürün(veren yer) leri de vardı. Böylelikle onunla konuşurken arkadaşına dedi ki; 'Ben, mal

bakımından senden daha zenginim, insan sayısı bakımından da daha güçlüyüm.' Kendi nefsinin zalimi olarak bağına girdi (ve): 'Bunun sonsuza kadar kuruyup-yok olacağını sanmıyorum' dedi. 'Kıyamet saatinin kopacağını da sanmıyorum. Buna rağmen Rabbime döndürülecek olursam şüphesiz bundan daha hayırlı bir sonuç bulacağım.'

Kendisiyle konuşmakta olan arkadaşı ona dedi ki: 'Seni topraktan sonra bir damla sudan yaratan sonra da seni düzgün bir adam kılan (Allah)'ı inkar mı ettin?' 'Fakat O Allah benim Rabbimdir ve ben Rabbime hiç kimseyi ortak koşmam.' 'Bağına girdiğin zaman 'MaşaAllah Allah'tan başka kuvvet yoktur' demen gerekmez miydi? Eğer beni mal ve çocuk bakımından senden daha az (güçte) görüyorsan.' 'Belki Rabbim senin bağından daha hayırlısını bana verir (seninkinin) üstüne gökten 'yakıp-yıkan bir afet' gönderir de kaygan bir toprak kesiliverir.' 'Veya onun suyu dibe göçüverir de böylelikle onu arayıp bulmaya kesinlikle güç yetiremezsin.'

(Derken) Onun ürünleri (afetlerle) kuşatılıverdi. Artık o uğrunda harcadıklarına karşı avuçlarını (esefle) oğuşturuyordu. O (bağın) çardakları yıkılmış durumdaydı kendisi de şöyle diyordu: 'Keşke Rabbime hiç kimseyi ortak koşmasaydım.' Allah'ın dışında ona yardım edecek bir topluluk yoktu kendi kendine de yardım edemedi. İşte burada (bu durumda) velayet (yardımcılık dostluk) hak olan Allah'a aittir. O sevap bakımından hayırlı sonuç bakımından hayırlıdır.

Onlara, dünya hayatının örneğini ver; gökten indirdiğimiz suya benzer, onunla yeryüzünün bitkileri birbirine karıştı, böylece rüzgarların savurduğu çalı çırpı oluverdi. Allah, herşeyin üzerinde güç yetirendir. Mal ve çocuklar dünya hayatının çekici süsüdür; sürekli olan 'salih davranışlar' ise Rabbinin Katında sevap bakımından daha hayırlıdır. (Kehf Suresi, 32-46)

Bu kıssada insanın dünya hayatındaki gücüne aldanarak böbürlenmesinin ne kadar akılsızca bir tavır olduğu, çünkü Allah'ın o gücü anında yok edebileceği vurgulanmaktadır. Aynı gerçek, bir başka kıssada "bahçe sahipleri" örneği ile anlatılır:

Gerçek şu ki, Biz o bahçe sahiplerine bela verdiğimiz gibi bunlara da bela verdik. Hani onlar sabah vakti onu (bahçeyi) mutlaka devşireceklerine dair and içmişlerdi. (Bu konuda) hiçbir istisna yapmıyorlardı. Fakat onlar uyuyorlarken Rabbin tarafından dolaşıp gelen bir bela onun üstünü sarıp kuşatıverdi. Sonunda (bahçe) kökünden kuruyup kapkara kesildi.

Nihayet sabah vakti birbirlerine seslendiler: "Eğer ürününüzü devşirecekseniz erkence kalkıp çıkın". Derken aralarında fısıldaşarak çıkıp gittiler. "Bugün sakın oraya hiçbir yoksul girip de karşınıza çıkmasın." (Yoksulları) Engellemeye güçleri yetebilirmiş gibi erkenden gittiler. Ama onu

görünce: "Muhakkak biz (gideceğimiz yeri) şaşırmışız" dediler. "Hayır biz (herşeyden ve bütün servetimizden) yoksun bırakıldık." (İçlerinde) Mutedil olan biri dedi ki: "Ben size dememiş miydim? (Allah'ı) Tesbih edip yüceltmemiz gerekmez miydi?" dediler ki: "Rabbimiz Seni tesbih eder yüceltiriz; gerçekten bizler zalimmişiz." Şimdi birbirlerine karşı kendilerini kınamaya başladılar. "Yazıklar bize gerçekten bizler azgınmışız" dediler. "Belki Rabbimiz onun yerine daha hayırlısını verir; şüphesiz biz yalnızca Rabbimize rağbet eden kimseleriz." İşte azap böyledir. Ahiret azabı ise muhakkak çok daha büyüktür; bir bilseler. (Kalem Suresi, 17-33)

Dikkat edilirse, Kuran'da dünya hayatına aldanıp doğru yoldan sapan insanlar olarak anlatılan kişiler, Allah'ın varlığını inkar eden "ateist" kişiler değildir. Allah'ın varlığını bilen ve kabul eden, ancak O'nu anmaktan uzaklaşmış kişilerdir. Hataları, Allah'ın kendilerine nimet olarak verdiği imkanları kendilerinin çok doğal bir hakkıymış gibi görerek, büyük bir kibire kapılmalarıdır. Allah'ı ve O'nun gücünü sadece sözde kabul ederler, ama kalpleri kendi gururları, kibirleri, hırsları ve bencillikleri ile doludur.

Allah Kuran'da, bu gibi insanlara örnek olarak, Hz. Musa'nın kavminin, yani Allah'a inanan bir toplumun içinden çıkmış olan Karun'u örnek verir. Hem Karun, hem de ona özenerek dünya hayatına aldananlar, Allah'a sözde inanan, ama dünyanın büyüsüne aldanarak O'nu unutan kimselerdir:

Gerçek şu ki, Karun, Musa'nın kavmindendi, ancak onlara karşı azgınlaştı. Biz, ona öyle hazineler vermiştik ki, onun anahtarları birlikte (taşımaya) davranan güçlü bir topluluğa ağır geliyordu. Hani kavmi ona demişti ki: "Şımararak sevinme, çünkü Allah, şımararak sevince kapılanları sevmez. Allah'ın sana verdiğiyle ahiret yurdunu ara, dünyadan da kendi payını (nasibini) unutma. Allah'ın sana ihsan ettiği gibi, sen de ihsanda bulun ve yeryüzünde bozgunculuk arama. Çünkü Allah, bozgunculuk yapanları sevmez." Dedi ki, "Bu bende olan bir bilgi dolayısıyla bana verilmiştir." Bilmez mi ki gerçekten Allah, kendisinden önceki kuşaklardan kuvvet bakımından kendisinden daha güçlü ve insan sayısı bakımından daha çok olan kimseleri yıkıma uğratmıştır. Suçlu günahkarlardan kendi günahları sorulmaz.

Böylelikle kendi ihtişamlı- süsü içinde kavminin karşısına çıktı. Dünya hayatını istemekte olanlar: "Ah keşke, Karun'a verilenin bir benzeri bizim de olsaydı. Gerçekten o, büyük bir pay sahibidir' dediler. Kendilerine ilim verilenler ise : 'Yazıklar olsun size, Allah'ın sevabı, iman eden ve salih amellerde bulunan kimse için daha hayırlıdır; buna da sabredenlerden başkası kavuşturulmaz" dediler. Sonunda onu da, konağını da yerin dibine geçirdik. Böylece Allah'a karşı ona yardım edecek bir topluluğu olmadı. Ve o kendi, kendine yardım edebileceklerden de değildi. Dün, onun yerinde olmayı

dileyenler, sabahladıklarında: 'Vay, demek ki Allah, kullarından dilediğinin rızkını genişletip-yaymakta ve kısıp-daraltmaktadır. Eğer Allah, bize lütfetmiş olmasaydı, bizi de şüphesiz batırırdı. Vay, demek gerçekten küfre sapanlar felah bulamaz demeye başladılar. İşte ahiret yurdu, Biz onu, yeryüzünde büyüklenmeyi ve bozgunculuk yapmak istemeyenlere kılarız. Sonuç da takva sahiplerinindir. Kim bir iyilikle gelirse, artık onun için ondan daha hayırlısı vardır; kim de bir kötülükle gelirse, artık kötülükleri yapanlar, yalnızca yapmakta olduklarıyla karşılık görürler. (Kasas Suresi, 76-84)

Görüldüğü gibi Karun'un hatası, kendisini Allah'tan bağımsız, ayrı bir güç gibi görmesi, Allah'ın denemek amacıyla kendisine verdiği güç ve imkanı, kendisinde olan bir üstünlükten dolayı "hak ettiğini" sanmasıdır. Oysa tüm insanlar sadece Allah'ın kullarıdır ve O'nun Katında hiçbir şeyi "hak etmiş" olmazlar; insanlara verilen herşey, sadece ve sadece Allah'ın lütfudur. Bunun farkında olan insan, Allah'ın verdiği nimetler karşısında azgınlaşmaz, şımararak sevince kapılmaz; sadece Allah'a şükreder ve bu şükrün sevincini yaşar. Bir insanın tüm dünyada yakalayabileceği en üstün ve en asil sevinç de budur. Karun ve Karun'a özenenler gibi olanlar ise, ancak Allah'tan gelen felaketlerle içine düştükleri yanılgının farkına varırlar. Bu felaketlere bile aldırmayıp aldanışlarını sürdürürlerse, bu durumda varacakları yer Allah'ın ebedi azabıyla dolu cehennem olacaktır.

Bir ayette bu gerçek şöyle haber verilir:

Bilin ki, dünya hayatı ancak bir oyun, (eğlence türünden) tutkulu bir oyalama, bir süs, kendi aranızda bir övünme (süresi ve konusu), mal ve çocuklarda bir çoğalma tutkusu'dur. Bir yağmur örneği gibi; onun bitirdiği ekin ekicilerin (veya kafirlerin) hoşuna gitmiştir, sonra kuruyuverir, bir de bakarsın ki sapsarı kesilmiş, sonra o, bir çer çöp oluvermiştir. Ahirette ise şiddetli bir azab; Allah'tan bir mağfiret ve bir hoşnutluk (rıza) da vardır. Dünya hayatı, aldanış olan bir metadan başka birşey değildir. (Hadid Suresi, 20)

İNSANIN ACİZLİĞİ

İnsanı Allah en mükemmel şekilde yaratmış, onu pek çok üstün özellikle donatmıştır. Yaratılmış olan tüm varlıklar içerisinde düşünme, karar verme, akletme, düşündüğü şeyi uygulayabilme, plan kurma, sonuç çıkarma gibi zihinsel fonksiyonlarıyla insanın üstünlüğü tartışmasız bir gerçektir.

Peki hiç düşündünüz mü, tüm bu üstünlüklerin aksine insan neden son derece korunmaya muhtaç bir bedene sahiptir? Neden ancak mikroskopla görülebilecek kadar küçük bakteriler, virüsler bu bedene zarar verebilmektedir? Neden insan yaşamı boyunca sürekli bedenini temizlemek, ona bakım yapmak zorundadır? Ve neden insan bedeni zaman ilerledikçe yıpranmakta, yaşlanmaktadır?

İnsanlar bunları çok "doğal" şeyler sanırlar, oysa bu sayılanların her biri belirli bir amaca göre özellikle yaratılmıştır. İnsanın acizliğine ait her detayı Allah özel olarak var etmiştir. Nisa Suresi'nin 28. ayetinde "...**İnsan zayıf olarak yaratılmıştır**" hükmüyle bu gerçeğe dikkat çekilir. İnsan zayıf olarak yaratılmıştır ki, bir kul olarak Yaratıcımız olan Allah'a karşı olan acizliğini anlayabilsin ve dünyanın geçici bir mekan olduğunu fark edebilsin.

İnsan ne zaman nerede doğacağını, hangi vakitte, ne şekilde öleceğini belirleyemez. Dahası, yaşadığı hayattan ne kadar memnun olursa olsun, o hayatı olumlu ya da olumsuz yönde etkileyecek unsurlar üzerinde hiçbir kontrol mekanizmasına sahip değildir.

Evet insan bedeni, her yönüyle korunmaya ve kollanmaya muhtaçtır. Dünya şartlarında başına ne zaman ne geleceği belli değildir. Yaşadığı yer ister dünyanın en gelişmiş şehri olsun, ister en yakın medeniyete kilometrelerce uzaklıkta, elektrikten, sudan mahrum bir dağ köyü olsun; kişi, hayatının hiç beklemediği bir anında bir tehlike ile karşılaşabilir. Ölümcül bir hastalığa yakalanabilir, sakatlanabilir. Karşılaştığı olay, hiç kaybetmeyeceğini sandığı bedensel gücünü, güzelliğini ya da övündüğü fiziksel bir özelliğini alıp götürebilir. Bu konuda yaşadığı yer gibi kişinin kim olduğu da bir istisna yaratmaz; dağ başında sürülerini otlatan bir çoban ya da bütün dünyanın tanıdığı bir yıldız olsa da, söz konusu olaylardan herhangi biri hayatını hiç tahmin edemeyeceği yönde değiştirebilir.

Ortalama 70-80 kiloluk bir "et ve kemik yığını" olan beden, ince bir deri ile kaplanmıştır. Elbette bu narin deri, kolaylıkla çizilir, yırtılır ve en ufak bir darbede morarır. Güneş altında çok uzun bir süre kalmaya dayanamaz. Belli bir limit aşılırsa deri, önce kızarır, sonra şişer ve su toplar. Kısacası sıcak bir havaya maruz kalan insan kendisini mutlaka koruma altına almak zorundadır.

Allah insanları en güzel surette ve en mükemmel sistemlerle yaratmıştır. Ancak dünyanın geçiciliğini göstermek ve hırslara kapılmalarını engellemek için, bedeni et ve yağ gibi çok çabuk bozulabilen maddelerden oluşturmuştur. Eğer insanın farklı

maddelerden oluşturulmuş, zırh sağlamlığında bir bedeni olsaydı, o zaman hiçbir virüs ya da mikrop, soğuk ya da herhangi bir kaza bu zırhı delip geçmeye, zarar vermeye güç yetiremezdi. Oysa et ve yağ açıkta bırakıldığında birkaç saat içinde kokuşan, bozulan maddelerdir. İşte, insanın en büyük acizliklerinden biri, "malzeme"sinin bu denli çürük olmasıdır.

İnsan, Allah'tan bir hatırlatma olarak bedeninin acizliğini sık sık hisseder. Örneğin, soğuk havanın etkisi insan vücudunun acizliğini bütün gerçekliği ile ortaya koyan bir etkendir. Soğuk hava insanın fizyolojik savunmasını yavaş yavaş felç eder. Vücudun sürekli ayar yaparak koruduğu sabit sıcaklığının (37 ^{o}C) ne kadar önemli olduğu böyle bir durumda hemen anlaşılır.[1] Çok soğuk bir havada bedenin yavaş yavaş çöküşü gözlenebilir. Başlangıçta kalp ritmi hızlanır, damarlar büzülür ve atardamar basıncı yükselir. Vücut kendisini ısıtmak için titremeye başlar.[2] Vücut sıcaklığı 35 dereceye düştüğünde artık tehlikeli bir durum başgöstermiştir. Kalp ritmi yavaşlamaya başlar, tansiyon düşer, kol ve bacaklarda, en çok da parmaklarda damarlar büzülmeye başlar. Vücut sıcaklığı 35 dereceye düşen bir kişide bilinç bulanıklığı, yönelim bozukluğu, uyku eğilimi ve dikkat dağınıklığı ortaya çıkar. Zihinsel işlemlerde aksama oluşur. Burada kuşkusuz en önemli nokta vücut sıcaklığının sadece 1.5 derece düşmesiyle bile, böylesine önemli sonuçların ortaya çıkmasıdır. Soğukta daha fazla kalındığında ve vücut sıcaklığı 33 derecenin altına düştüğünde ise bellek ve bilinç kaybı yaşanır. 24 dereceye düştüğünde solunum, 20 dereceye düştüğünde beyin, 19 dereceye düştüğünde ise kalp durur ve insan için kaçınılmaz olan ölüm gerçekleşir.

Yukarıdaki sadece tek bir örnektir. Kitabın ilerleyen sayfalarında insanın fiziksel olarak sahip olduğu acizlikleri çok detaylı olarak anlatmaya çalışacağız. Bunu yapmaktaki amacımız, insanın bu dünyada ne yaparsa yapsın gerçek bir tatmine ulaşamayacağını, çünkü sahip olduğu acizliklerin buna engel olacağını farkettirebilmektir. Bunu farkeden insanın da gerçek yurt olan cennete yönelmesi, bu dünyaya körü körüne bağlanmaması gerektiğini hatırlatmaktır. Zira insana vadedilen sonsuz bir cennet hayatı vardır. İleriki bölümlerde de üzerinde duracağımız gibi cennet, hiçbir eksikliğin, kusurun, fiziki acizliğin bulunmadığı bir yerdir. Orada insan, nefsinin arzuladığı herşeye sahip olacak, yorgunluk, açlık, susuzluk, yaşlanma, hastalanma vs. gibi fiziki eksikliklerden ise tamamen uzak olacaktır.

Bir diğer amacımız ise, insanın kendi acizliği karşısında Yaratıcı'sının üstünlüğünü, yüceliğini kavrayabilmesine ve O'na muhtaç olduğunu anlayabilmesine yardımcı olmaktır. Nitekim Kuran'da insanların Allah'a muhtaç oldukları şöyle bildirilmiştir:

Ey insanlar, siz Allah'a (karşı fakir olan) muhtaçlarsınız; Allah ise, Ganiy (hiçbir şeye ihtiyacı olmayan)dır, Hamid (övülmeye layık)tır. (Fatır Suresi, 15)

Bedenin İhtiyaçları

Bir insana verilmiş pek çok fiziksel zayıflık vardır. Öncelikle insan hem bedenini hem de çevresini temiz tutmak, onlara çok özenli bir bakım yapmak zorundadır. Bu bakım için ayırdığı vakit, hayatının oldukça büyük bir bölümünü kapsar. Banyo yaparken, tıraş olurken, el-ayak, saç, cilt vs. bakımı ile ilgilenirken insanların harcadıkları zamanı gözler önüne seren anketlere sık sık rastlanabilir. Bu tip bilgileri ilk duyduğunda insan şaşırmaktan kendini alamaz, çünkü ömrünün oldukça uzun bir zamanının böyle sıradan işler için harcandığını belki de hiç düşünmemiştir.

Günlük hayatın akışı içinde evde, yolda, işte, okulda çeşit çeşit insan görmek mümkündür. Bu insanların önemli bir bölümü, düzgün giyimli, makyajlı, saçları taranmış, tıraş olmuş, ütülü kıyafetler giymiş insanlardır. Ancak bu görünüşlerinin bir de arka planı vardır. Bu insanlar bu düzgün görüntüyü elde edebilmek için acaba ne kadar zaman harcamak zorunda kalmışlardır?

Sabah ilk uyandığı andan gece uyuyana kadar bir insanın uygulamak zorunda olduğu bakım çok sayıda detayı içermektedir. Uykudan uyanıp gözünü açtığı andan itibaren ilk gideceği yer banyodur. Çünkü uyuduğu süre boyunca ağzının içinde çoğalan bakteriler sebebiyle, hoş olmayan bir tat ve koku ile uyanmıştır ve dişlerini fırçalaması kaçınılmazdır. İnsanın güne başlayabilmesi için gereken işlemler bununla sınırlı değildir. Elini, yüzünü yıkaması da zorunludur. Ancak sadece bu uzuvlarını yıkaması da yetmeyecektir. Bir önceki gün ve gece boyunca vücudunda ve cilt yüzeyinde pek çok işlem gerçekleşmiştir. Örneğin, saçları ve yüzü yağlanmış, saçında kepek oluşmuş, vücudu terlemiştir. Bütün bu istenmeyen koşullardan kurtulmanın tek çaresi ise banyo yapmaktır. Bunu yapmadığı takdirde yağlı saçları, ter kokan vücuduyla insanların arasına girmesi pek hoş olmayacaktır.

İnsan içine çıkmak için gerekli temizliğin sağlanmasında kullanılacak malzemeler ise o kadar çoktur ki; insanın bedeninin ne kadar çok şeye muhtaç olduğunu göstermesi açısından üzerinde düşünülmelidir. Örneğin, temizlik için su ve sabunun yanında ek malzemelere de ihtiyaç vardır. Çünkü cilt üzerindeki ölü deri tabakasını temizlemek gerekir.

Her insanın, beden temizliği yanında kıyafetlerinin, evinin, çevresinin de temizliğine uzun bir süre ayırması gerekir. Aksi takdirde bir süre yıkamadan giydiği kıyafetler ve evinin kirliliği sebebiyle yanına yaklaşılamayacak bir hale gelebilir.

Kısacası insanın bir gün içinde yaşadığı vaktin önemli bir bölümü temizlik ve bakımla geçer. Üstelik bu bakımı sağlayabilmek için çok çeşitli araçlara, kimyasal malzemelere ihtiyaç duyar. Allah insanı son derece aciz bir bedenle yaratırken, bu acizliğini geçici olarak örtmesini, dışarıya hissettirmemesini sağlayacak imkanları da ona sunmuştur. Ayrıca insana temizlenmesini, acizliğini göstermemesini sağlayacak bir düşünme yeteneği de vermiştir. Ancak kimi zaman insanlar akıllarını ve Allah'ın verdiği diğer teknik imkanları kullanmadıkları için kötü bir görünümle karşımıza çıkabilirler. Özellikle temizlik için gereken malzemeleri kullanmadıkları ve

bu yönde bir çaba harcamadıkları takdirde, kısa sürede son derece itici bir görünüme bürünebilirler.

Ancak insan ne kadar temizlik ve bakım yaparsa yapsın bu da geçicidir. Dişini fırçalayan bir insan belki 1 saat sonra hiç fırçalamamış gibi olur. Banyo yapan bir kişi eğer yaz mevsimindeyse bir-iki saat sonra belki hiç banyo yapmamış gibi bir hale gelebilir. Bir de güzelleşebilmek için uzun saatlerini aynanın önünde makyaj yaparak geçiren bir kadını düşünün; ertesi sabah uyandığında bir gün önce yaptığı makyajdan yüzünde eser yoktur. Hatta yatıp sabah kalktığında yüzünde kalan boya kalıntıları sebebiyle olduğundan da kötü bir hale bürünmüş olabilir. Veya uzun uzun tıraş olan bir erkek ertesi gün uyandığında tekrar aynı süreci yaşamak zorunda kalır.

Önemli olan, bu fiziksel acizliklerin bir amaca yönelik olduğunu kavrayabilmektir. Bunlar zorunlu acizlikler değildir; özel olarak yaratılmışlardır. Bir örnek üzerinde düşünelim: İnsan, vücut ısısı yükseldiğinde doğal olarak terler. Terden kaynaklanan koku ise son derece rahatsız edicidir. Yeryüzünde yaşayan her insan bu acizlikle sık sık karşılaşır. Oysa böyle olmayabilirdi. Örneğin, bitkiler için bu durum geçerli değildir. Bir gülü düşünün; kara toprağın içinden çıktığı, sokakta doğal bir ortamda yetiştiği, her an her türlü tozla, pislikle muhatap olduğu halde asla kötü kokmaz. Her durumda ve şartta gülün kokusu son derece ferahlık vericidir. Üstelik gülün temizlenmek, bakım yapmak gibi bir ihtiyacı da yoktur! Ancak insan için durum farklıdır. Allah insana acizliğini hissettirecek her türlü eksikliği özellikle vermiştir. Ne kadar temizlenirse temizlensin, ne kadar kozmetik malzeme kullanırsa kullansın; güzel bir kokuyu üzerinde sabit tutamaz.

Bedenin tüm bu acizliklerinin yanısıra yaşamını sürdürebilmesi için bir de beslenmesi gerekmektedir. Üstelik bu beslenme son derece iyi planlanmalıdır. İnsan bedeni aynı anda proteine, karbonhidrata, şekere, vitaminlere, çeşitli minerallere ihtiyaç duyar. Sayılan maddelerden belirli miktarlarda alamazsa, iç organlarında ciddi anlamda hasarlar oluşabilir, cildi bozulur, bağışıklık sistemi zayıflar yani bedeni güçsüz düşer. Bu yüzden temizliğe göstermesi gereken hassasiyeti, beslenmesine de göstermelidir.

İnsanın beslenmeden çok daha önemli bir ihtiyacı daha vardır. Besin almadan bir süre yaşamak mümkün olabilir, ancak bir iki gün vücuda hiçbir şekilde su girmemesi insan için öldürücüdür. İnsan vücudu suya son derece muhtaçtır. Çünkü vücut içindeki yaşamın sürmesini sağlayan kimyasal işlemlerin hemen hepsi suyun yardımı ile meydana gelir.

Elbette burada anlatılanlar her insanın kendi üzerinde görebileceği eksikliklerdir. Ancak herkes bunların bir eksiklik olduğunu kavrayabiliyor mudur acaba? Yoksa her insan aynı acizliklere sahip diye bunları doğal mı karşılıyordur? Elbette burada anlatılanlar tüm insanlar için geçerlidir. Ama unutmamak gerekir ki, Allah dileseydi bunların hiçbirini insanların üzerinde yaratmazdı; her insan bir gül kadar güzel kokulu ve tertemiz olabilirdi. Ama insanı tüm acizlikleriyle beraber yaratan Allah bunu belli bir

hikmet üzerine yapmıştır. Yaratıcımız olan Allah karşısındaki acizliğini gören insan, O'nun kendisini davet ettiği yola uymalı; geçici ve eksik olan bu dünyaya bağlanmamalı, sonsuz bir yurt olan ahiret için hazırlık yapmalıdır.

"Bilinçsiz" 15 Yıl

Her insan gün içinde belli bir zamanı uyuyarak geçirmek zorundadır. Ne kadar çok işi olsa da, ne kadar istemese de belli bir süre sonra uyuması ve bedenini dinlendirmesi, gününün en az 1/4'ünü bir yerde yatarak geçirmesi kaçınılmazdır. Aksi takdirde hayatını sürdürmesi imkansız hale gelir. Hergün yaşadığı 24 saatin aslında en fazla 18 saatini şuurlu olarak geçirir, geri kalan minimum 6 saatlik uykuda bilinci tamamen kapalıdır. Bu açıdan bakınca karşımıza şöyle çarpıcı bir rakam çıkar: Ortalama 60 senelik bir yaşamın en az 1/4'ü yani 15 senesi "bilinçsiz" olarak geçmektedir.

Peki uykunun bir alternatifi var mıdır? "Ben uyumak istemiyorum" diyen insan için durum nasıl olur?

İki gün uyumayan insanın gözleri kanlanır, cildi bozulur, rengi solar. Bu süre daha da uzayacak olursa, şuur kaybına kadar varabilecek durumlar oluşur. İnsan istese de istemese de bir günün sonunda mutlaka gözleri kapanır, dikkati dağılır ve kendini birden bire uykuya dalmış olarak bulur. Bu kaçınılmazdır; en güçlüsünden en zayıfına, en güzelinden en çirkinine, en zengininden en fakirine; bu, herkes için değişmez bir kuraldır.

Uykunun hemen öncesinde, vücut adeta ölür gibi duyarsızlaşmaya başlar, hiçbir şeye tepki veremez hale gelir. Biraz önce sesi duyan ve algılayan kulaklar, fiziksel açıdan sağlam bir durumda olmalarına rağmen duyamaz, fonksiyonlarını yerine getiremezler. Beden bütün faaliyetlerini minimum seviyeye indirir, dikkat azalır, konsantrasyon düşer, hareketler yavaşlar. Ölümü ruhun bedenden ayrılması olarak tanımladığımıza göre, bu da bir tür ölümdür. Çünkü insanın bedeni yatağında yatmaktadır ama o anda ruhu çok farklı bir mekanda, çok farklı olaylar yaşadığını sanmaktadır. Belki kendisini deniz kenarında, sıcağın altında hissetmektedir, ama aslında o an odasında yatmaktadır. Ölüm de insana aynı etkiyi yapar: Onu bu dünyada kullandığı bedenden ayırır ve yeni bir bedenle yeni bir dünyaya taşır.

Uyku ile ölüm arasındaki bu benzerlik, Kuran'da da vurgulanır. Bir ayette **"sizi geceleyin öldüren ve gündüzün 'güç yetirip etkilemekte olduklarınızı' bilen, sonra adı konulmuş ecel doluncaya kadar onda sizi dirilten O'dur"** şeklinde buyrulmaktadır. (Enam Suresi, 60) Ölüm ile uykunun benzer iki olay gibi anlatıldığı bir başka ayet ise şöyledir:

Allah, ölecekleri zaman canlarını alır; ölmeyeni de uykusunda (bir tür ölüme sokar). Böylece, kendisi hakkında ölüm kararı verilmiş olanı tutar, öbürünü ise adı konulmuş bir ecele kadar salıverir. Şüphesiz bunda, düşünebilen bir kavim için gerçekten ayetler vardır. (Zümer Suresi, 42)

Ama her nedense insanlar, hayatlarının dörtte birini algıya dair hiçbir fonksiyonlarını yerine getiremez bir durumda "ölü" halde geçirdikleri halde, bunun anlamını pek düşünmezler. Uykuya dalmaları ile birlikte dünyada kendileri için önemli olan ne varsa bir kenara bıraktıklarını hiç akıllarına getirmezler. Oysa insan uykuya daldığı an, o gün içerisinde kazandığı para, girdiği önemli bir sınav, aldığı güzel bir hediye artık onun için hiçbir şey ifade etmez. Bu, bir nevi dünya ile hiçbir bağlantısının kalmaması anlamına gelir.

Buraya kadar verilen tüm örnekler, insan hayatının aslında ne kadar kısa olduğu ve ne kadar "zaruri" işlerle geçirildiğini anlatmaktadır. Bu hayattan, zaruri işlere harcanan tüm zamanları çıkardığımızda; bir insanın eğlendiğini düşündüğü, isteklerini yapabildiği, "dünyada istediğim gibi yaşıyorum" diyebildiği anlar son derece azdır. Geriye dönüp baktığında, sadece beslenmeye, giyinmeye, temizlenmeye, uyumaya ve daha iyi şartlarda yaşamak için çalışmaya harcadığı yılları kapsayan çok uzun bir zaman dilimi ile karşı karşıya kalır.

İnsanın dünyada geçirdiği zamanla ilgili hesaplamalar kuşkusuz düşündürücüdür. Daha önce de belirttiğimiz gibi ortalama 60 yıllık bir ömrün en az 15-20 yılı kesin olarak uykuda geçmektedir. Geriye kalan 40-45 senenin ise ilk 5-10 yılı çocukluktan kaynaklanan bir şuursuzluk dönemidir. Yani 60 yıl yaşayan bir insan aslında bu yaşamının yarısını "şuursuz" olarak geçirmektedir. Diğer yarısı ile ilgili ise pek çok rakam verilebilir. Örneğin, çok uzun bir zaman dilimi yemek hazırlayarak ve yiyerek, bedenini ve çevresini temizleyerek, trafikte bir yere ulaşmaya çalışarak geçmektedir. Bu örnekleri çok fazla arttırabiliriz. Sonuçta ortaya çıkan ise "koskoca ömür"den geriye doğal ihtiyaçlarını karşılaması dışında belki 3-5 senelik bir vaktin kaldığıdır. Peki bu kadarcık bir zamanın sonsuz hayat yanında nasıl bir değeri olabilir?

İşte bu noktada gerçek iman sahibi insanlar ile inkarcı insanlar arasındaki büyük fark ortaya çıkar. İnkarcı insan hayatının yalnızca bu dünyada yaşadığı yıllardan ibaret olduğunu sanmıştır. Ve "göz açıp kapayıncaya kadar" geçen dünyanın kendince "tadını çıkarmaya" çalışır, ama boşuna yorulur. Çünkü baştan beri anlattığımız gibi bu dünya hem çok kısadır, hem de çok sayıda eksikliklerle doludur. Dahası, Allah'a güvenip dayanmadığı için, dünyanın bütün sıkıntılarının, endişe ve korkularının acısını çeker.

İman sahibi olan insan ise, tüm hayatını Allah'ın rızasını kazanmak için çalışarak geçirmiş, Allah'a teslim olmanın huzuru sayesinde dünyanın tüm korku ve hüzünlerinden kurtulmuş ve sonuç olarak da sonsuz bir mutluluk yurdu olan cenneti kazanmıştır. Nitekim insanın dünyada bulunuş amacı nasıl davranışlarda bulunacağının sınanmasıdır. Allah güzel davranışlarda bulunanlara dünyada ve ahirette güzellik vadetmiştir:

(Allah'tan) Sakınanlara: "Rabbiniz ne indirdi?" dendiğinde, "Hayır" dediler. Bu dünyada güzel davranışlarda bulunanlara güzellik vardır; ahiret yurdu ise

daha hayırlıdır. Takva sahiplerinin yurdu ne güzeldir. Adn cennetleri; ona girerler, onun altından ırmaklar akar, içinde onların her diledikleri şey vardır. İşte Allah, takva sahiplerini böyle ödüllendirir. (Nahl Suresi, 30-31)

Hastalıklar ve Kazalar

İnsana acizliğini hatırlatan olaylardan biri de hastalıklardır. Son derece iyi korunmuş olan beden, gözle görülemeyecek kadar küçük bir virüsten veya mikroptan ciddi şekilde etkilenir. Bu noktada biraz düşünüldüğünde aslında bedenin güçsüz düşmesinin makul olmadığı fark edilebilir. Çünkü Allah insan vücudunu son derece kusursuz sistemlere sahip olarak yaratmıştır. Özellikle de insanın savunma sistemi, düşmanlarına karşı son derece "güçlü bir ordu" olarak nitelendirilebilir. Ama insanlar tüm bunlara rağmen sık sık hastalanırlar. Düşünmek gerekir ki, bedene bu son derece üstün sistemleri yerleştiren Allah dileseydi insan hiçbir zaman hasta olmayabilirdi. Virüsler, mikroplar, bakteriler onu hiç etkilemeyebilirdi, ya da bu özel hazırlanmış küçük "düşmanlar" hiç var olmayabilirdi. Oysa her insan son derece küçük sebepler yüzünden önemli sonuçlar doğuran hastalıklara yakalanabilir. Örneğin, ciltteki küçük bir yaradan vücuda girebilecek tek bir virüs, bedenin tamamını kısa sürede sarabilir. Teknoloji ne kadar gelişmiş olursa olsun, en basit bir grip virüsü bile çok rahat şekilde insana zarar verebilir. Tarihte bunun örnekleri çok sık görülmektedir. Örneğin, 1918'de İspanya'da yaşanan bir grip salgınında 25 milyon kişinin öldüğü bilinmektedir. Yine 1995'te Almanya'daki bir salgın ise 30 bin kişinin ölümüne sebep olmuştur.

Bütün bunlar uzak birer tehlike değildir; her gün herkesin kolaylıkla başına gelebilecek olaylardır. Elbette bunları doğal karşılayıp üzerinde düşünmeden geçmek büyük bir hata olacaktır. Diğer tüm acizlikler gibi hastalıklar da Allah tarafından özel olarak yaratılarak insana verilmektedir. Bu şekilde büyüklenme eğiliminde olan insan ne derece güçsüz olduğunu görebilmektedir. Ayrıca yine bu şekilde insan, dünyanın eksikliğini, gerçek yüzünü kavrayabilmektedir.

Hastalıkların yanısıra, insanın dünyada karşı karşıya olduğu tehlikelerden biri de kazalardır. Örneğin trafik kazaları, her gün televizyonda seyretmeye ve gazetelerde okumaya alışılan olaylardır. İnsan bir gün kendi başına da böyle bir kaza gelebileceğine pek ihtimal vermez. Oysa gün içinde insanın karşılaşabileceği trafik kazalarından çok daha basit sebeplere dayalı o kadar çok olay vardır ki... Örneğin düz yolda yürürken ayağı takılıp düşen ve beyin kanaması geçiren insanları mutlaka duymuşsunuzdur. Veya evinin merdivenlerinden inerken aniden düşen ve bacağını kırıp aylarca yataktan kalkamayanları, yediği yemek nefes borusunu tıkadığı için boğulanları da. Bunların tümü çok küçük sebeplere bağlıdır ve her gün dünya üzerinde binlerce kişinin başına rahatlıkla gelebilmektedir.

Bahsedilen gerçekler karşısında insan, dünyaya bağlılığının ne derece anlamsız olduğunu düşünmelidir. Sahip olduğu şeylerin aslında denenmesi için ve geçici olarak kendisine verildiğini de mutlaka fark etmelidir. Daha kendi vücudu içerisinde gezen tek bir mikroba güç yetiremeyen, önündeki basamağı hesaplayamadığı için hayati tehlikeye düşebilen bir insan nasıl olur da herşeyi yaratan Rabbimiz'e karşı acizliğini göremeyerek büyüklenebilir?

Elbette insanı yaratan Allah'tır ve onu tüm tehlikelerden koruyan da yalnızca O'dur. İnsan ne kadar kendini büyük görürse görsün, Allah'ın dilemesi dışında kendisi için bir yarar elde etmeye veya zarardan korunmaya güç yetiremez. Allah dilerse hastalık verir, dilerse aczini hatırlatacak türlü eksiklikleri insan bedeninde yaratır.

Sonuç olarak en başta da belirttiğimiz gibi dünya Allah'ın yarattığı bir imtihan yeridir. Her insan dünyada O'nu razı edecek iyi işler yapmakla sorumlu tutulmuştur ve bu yönde denenmektedir. Bu denemenin sonunda Allah'ın emir ve yasaklarına uyanlar, güzel ahlak gösterenler sonsuza kadar cennette yaşamaya hak kazanacaklardır. Ama büyüklenmede direnenler ve birkaç on yıllık dünya hayatını sonsuz hayatlarına tercih edenler ise dünyada da ahirette de eksikliklerden, acizliklerden, sıkıntılardan kurtulamayacaklardır.

Hastalık ve Kazaların Getirdiği Sonuçlar

Daha önce de vurguladığımız gibi, hastalıklar ve kazalar Allah'ın insanları denemek için yarattığı olaylardır. İman eden bir insan başına gelen bu tür bir olay karşısında dua edip, Allah'a yönelir ve bilir ki Allah'tan başka kendisini kurtarabilecek hiçbir güç yoktur. Böyle bir olayla onun sabrını, sadakatini, tevekkülünü deneyen Allah'ın, ahirette de kendisine en güzel karşılığı vereceğini umar. Nitekim Kuran'da, Hz. İbrahim bu konuda güzel tavrıyla ve samimi duasıyla örnek gösterilmiştir. Müminlere düşen de bu samimiyeti örnek almaktır. Hz. İbrahim'in duası şöyledir:

Bana yediren ve içiren O'dur; Hastalandığım zaman bana şifa veren O'dur; Beni öldürecek, sonra diriltecek olan da O'dur. (Şuara Suresi, 79-81)

Hz. Eyüp ise, kendisine isabet eden şiddetli bir acı ve hastalık karşısında yine Allah'a sığınmış ve bu tavrıyla tüm müminlere örnek olmuştur:

Kulumuz Eyyub'u da hatırla. Hani o: 'Herhalde şeytan, bana kahredici bir acı ve azab dokundurdu' diye Rabbine seslenmişti. (Sad Suresi, 41)

Bu tür sıkıntılar müminlerin Allah'a olan bağlılıklarının, olgunluklarının artmasını sağlar, onlar için birer "hayır" olur. İnkarcı bir insan için ise her türlü kaza ve hastalık bir beladır. Başına gelenlerin belli bir hikmetle yaratıldığını, ahirette karşılığının olacağını düşünmediğinden büyük bir sıkıntı içine girer. Üstelik bu belanın maddi sıkıntıları yanında bir de manevi sıkıntıları vardır. Çünkü Allah'ı inkar eden bir sistemde yaşayan insanların değer yargıları maddecidir. Herhangi bir hastalık ya da kaza sonucu sakat kalan kişi, önceden ne kadar sevilen, sayılan bir kişi olsa da, eli ayağı tutmadığı için eski "dost"larının çoğu yanında kalıp onunla ilgilenmek istemeyebilirler. Güzel bir insan güzelliğini, güçlü bir insan gücünü kaybettiğinde gördüğü değer de azalabilir. Bunun sebebi, dinden uzak yaşayan toplumlarda insanların birbirlerini sadece maddesel

kıstaslar doğrultusunda değerlendirmeleridir. Dolayısıyla maddesel bir kusur oluştuğunda, bir insanın değeri de yok olur.

Örneğin, sakat kalan birinin eşi ya da akrabaları, çok büyük olasılıkla bundan şiddetle yakınmaya başlayacaklardır. Çevrelerine ne kadar şanssız olduklarını anlatacaklardır. Kimisi gençliğini öne sürecek ve bu yaşta böyle birşeyi hak etmediğini, daha "hayatının baharında" bunun başına geldiğini söyleyecektir. Bunun sonucunda da hasta kişiye yeterli ilgiyi göstermemesi konusunda etrafındakilerin kendisine hak vermesini bekleyecektir. Bir kısım insanlar da kendilerine kalsa hasta kişiyi hemen bırakıp gitmek isterken, sadece toplum tarafından ayıplanma korkusu sebebiyle bunu yapamayacaktır. Hasta kişiye sağlıklı iken verilen sadakat ve vefa sözleri, yerini egoist, bencil ve çıkarcı düşünce ve sözlere bırakmıştır.

Sadakat ve vefanın çok kısa süreli olduğu böyle bir sistemde yaşanan bu tarz olaylara şaşırmak da aslında yanlıştır. Çünkü insanları sadece maddesel kıstaslarla değerlendiren ve en önemlisi Allah korkusu olmayan bir insandan sürekli sadakat beklemek mümkün değildir. Karşılığında ceza göreceğine inanmayan bir insanın iyi davranışlarda bulunması kendi çarpık mantığına göre bir "enayilik"tir. Çünkü birkaç on yıl içerisinde ölümle birlikte sonsuza kadar yok olacağına inandığı bir insana fedakarlık yapıp sadakat göstermesinin cahiliye kültürüne göre bir anlamı yoktur. Zaten her ikisi de kısa süre yaşayıp yok olacakları inancındadırlar, o halde bir tercih yapılması gerekirse kendi çıkarlarını, rahatlarını düşüneceklerdir.

Oysa Müslümanlar için durum son derece farklıdır. Allah'a iman eden, O'na karşı aczini bilen ve O'ndan korkan insanlar birbirlerini de Allah'ın emrettiği özellikler doğrultusunda değerlendirirler. Bir insanın en önemli özelliği "takvası", yani Allah'a olan korkusu, saygısı ve bundan dolayı sahip olduğu asalet ve güzel ahlaktır. Bir insan bu özelliklere sahipse, dünyada fiziksel olarak birtakım kusurları bulunsa da ahirette sonsuza kadar güzellik içinde yaşayacaktır. Bu, Allah'ın inananlara vaadidir ve bunu bilen müminler de birbirlerinin eksikliklerini, kusurlarını şefkatle karşılar, son derece sadakatli ve vefalı olurlar.

İşte bu büyük fark, içinde yaşadıkları cahiliye kültürünün inkarcılara bir cezasıdır. Aynı zamanda Allah'ın kendisini inkar edenlere dünyada verdiği büyük bir beladır. Dünyada hevasının isteği doğrultusunda yaşayıp, işlediklerinin hesabını vermeyeceğini sanan kişi ahirette büyük bir şaşkınlık yaşayacaktır. Orada dünyada gösterdiği zalimlik, vefasızlık, sadakatsizlik ve bunlar gibi tüm kötü ahlak özelliklerinin hepsinden tek tek hesaba çekilecektir. Allah inkar edenlerin dünyada gösterdikleri çirkin tavırların onların aleyhine olduğunu şöyle bildirmiştir:

O küfre sapanlar, kendilerine tanıdığımız süreyi sakın kendileri için hayırlı sanmasınlar, Biz onlara, ancak günahları daha da artsın, diye süre vermekteyiz. Onlar için aşağılatıcı bir azab vardır. (Al-i İmran Suresi, 178)

Yaşlılık

Zamanın yıpratıcı etkisi herşeyde gözle görülür biçimde fark edilir. En son model diye alınan bir araba birkaç sene içinde çizilir, arızalanır ve kaçınılmaz olarak eskir. Çok beğenilen bir ev, 5-10 sene sonra (eğer bakım yapılmazsa) boyaları dökülmüş, eski görünümlü bir yere dönüşür. Ancak tüm bunların yanında en büyük yıpranmaya insan kendi bedeninde şahit olur; geçen yıllarla birlikte insanın çok değer verdiği bedeni, geri dönülemez bir biçimde hasar görür. İnsanın belirli bir zaman süreci içinde geçirdiği bu değişiklik Kuran'da şöyle bildirilmiştir:

Allah sizi bir za'ftan yarattı, sonra (bu) za'fın ardından bir kuvvet kıldı, sonra bu kuvvetin ardından da bir za'f ve yaşlılık verdi. Dilediğini yaratır. O, bilendir, güç yetirendir. (Rum Suresi, 54)

Yaşlılık çoğu zaman, düşünülmek istenmeyen, hayata dair planlara dahil edilmeyen bir dönemdir. İnsanlar fiziksel birtakım acizlikler içinde geçirecekleri yaşlılık dönemini mümkün olduğu kadar akıllarına getirmemeye çalışırlar. Zaman zaman konusu açıldığında ise korku ve endişeye kapılırlar, ama kısa bir süre içinde hiçbir şey yokmuş gibi günlük yaşamlarına devam ederler. Yaşlanacaklarını akıllarına getirmek istemeyişlerinin en büyük nedenlerinden biri, bu düşüncenin dünyada sonsuza dek var olamayacaklarını kendilerine hatırlatıyor olmasıdır. Bu yüzden eninde sonunda karşılaşacakları bu dönemi çok az düşünürler. Önlerinde uzun seneler olduğunu, yaşlanmanın ve ölümün çok ileride olacağını varsayarlar. Kuran'da insanların içerisine düştüğü bu yanılgı açıkça belirtilmiştir:

Evet Biz onları ve atalarını yararlandırdık; öyle ki ömür onlara (hiç bitmeyecekmiş gibi) uzun geldi... (Enbiya Suresi, 44)

Bu insanların düştüğü yanılgı çok büyüktür. Çünkü kaç yaşında olursa olsun yetişkin her insan, dönüp geride kalan hayatına baktığında aklında belli-belirsiz hatıraların kaldığını görür. Çocukluk ve gençlik dönemlerinde başından geçen iyi ve kötü olayları, onu heyecanlandıran şeyleri, aldığı önemli kararları, hırsını yaptığı, ulaşmak için yıllarını verdiği amaçları, daha sonra zorlukla hatırladığında, onun için hepsi birer anıdan ibarettir. Bu nedenle çoğu zaman "koca bir hayatı" anlatmak, en fazla birkaç saat alır.

Sadece birkaç saniye düşünerek kavranabilecek bu gerçek, insanı hayatının hangi döneminde olursa olsun durup bir karar almaya sevk etmelidir. Örneğin, 40 yaşında olan bir insan 65 yaşına kadar yaşamayı umuyorsa bilmelidir ki önünde kalan 25 sene, geçirdiği 40 sene kadar çabuk geçecektir. Aynı kişi 90 yaşına kadar da yaşayacak olsa, değişen hiçbir şey yoktur. Çünkü önünde kalan yıllar uzun da olsa, kısa da olsa eninde sonunda tükenip sona erecektir. İşte bu noktada insanın yaşlanması, dünyanın geçici bir mekan olduğunun en keskin hatırlatıcılarındandır. İnsan ne yaparsa yapsın, bu dünyadan bir daha geri dönmemek üzere ayrılacaktır.

O halde insan, ön yargılarını bir kenara bırakıp kendi hayatı hakkında daha gerçekçi düşünmelidir. Öncelikle belirttiğimiz gibi zaman çok hızlı geçmekte ve geçen her gün insanı daha genç ve dinamik bir yapıya değil, ayette bildirildiği gibi "bir za'fa" düşürmektedir. Kısacası yaşlanmak, insanın acizliğinin önemli bir göstergesidir. İlerleyen zamanın insan bedeni ve zihni üzerinde yarattığı bozucu etki apaçık bir gerçektir. Kuran'da insanın yaşlılıkla birlikte içine düştüğü acizlikten şöyle bahsedilmiştir:

Allah sizi yarattı, sonra sizi öldürüyor, sizden kimi de, bildikten sonra bir şey bilmesin diye, ömür en aşağı ucuna (yaşlılığa) geri çevrilir. Şüphesiz Allah bilendir, herşeye güç yetirendir. (Nahl Suresi, 70)

Tıbbi olarak yaşlılığa "ikinci çocukluk dönemi" de denmektedir. Çünkü vücutta meydana gelen bozulmalar, tıpkı bir çocuk gibi bakıma ve korunmaya muhtaç bırakır insanı. Nitekim bu yaşlarda, fiziksel ve ruhsal açıdan çocukluk dönemine ait bariz özellikler ortaya çıkmaktadır. Yaşlı bir insan, gençken fiziksel olarak rahatlıkla güç yetirebildiği pek çok işi yapamaz. Veya gençken çok güçlü bir hafızaya sahip olsa bile, yaşlandığında hafızasında doğal bir gerileme oluşur. Bu örnekler her konu için çoğaltılabilir. Ancak sonuç olarak belli bir yaştan sonra her insanda görülen fiziksel ve zihinsel bir çöküş, bir nevi çocukluk haline geri dönüştür.

Kısacası insan, hayatına çocuk olarak başlar ve bir dönem sonra tekrar çocukluğa dönerek hayatını noktalar. Bu süreç, şüphesiz gelişigüzel oluşmuş değildir. Allah

dileseydi insanı ölene kadar genç yaşatır, vücudunda hiçbir eksiklik ya da hastalık yaratmazdı. Ama Allah yaşlılık döneminde insanda fiziksel birtakım eksiklikler yaratarak, ona bu dünyanın geçiciliğini bir kez daha hatırlatmaktadır. Aynı zamanda bu dünyadaki eksiklikleri göstererek, insanın ahirete, yani gerçek yurt olan cennete özlem duymasını da sağlamaktadır.

Bu dünyanın geçiciliği ve insanın belli bir hikmet üzerine yaşlılık dönemine ulaştırıldığı, aşağıdaki ayetle açıkça ifade edilir:

Ey insanlar, eğer dirilişten yana bir kuşku içindeyseniz, gerçek şu ki, Biz sizi topraktan yarattık, sonra bir damla sudan, sonra bir alak'tan (embriyo), sonra yaratılış biçimi belli belirsiz bir çiğnem et parçasından; size (kudretimizi) açıkca göstermek için. Dilediğimizi, adı konulmuş bir süreye kadar rahimlerde tutuyoruz. Sonra sizi bebek olarak çıkarıyoruz, sonra da erginlik çağına erişmeniz için (sizi büyütüyoruz). Sizden kiminizin hayatına son verilmekte, kiminiz de, bildikten sonra hiçbir şey bilmeme durumuna gelmesi için ömrün en aşağı ucuna geri çevrilmektedir. Yeryüzünü kupkuru ölü gibi görürsün, fakat Biz onun üzerine suyu indirdiğimiz zaman titreşir, kabarır ve her güzel çiftten bitirir. (Hac Suresi, 5)

Yaşlılıkla Gelen Fiziki Bozulmalar

Ne kadar zengin, ünlü ya da güçlü olursa olsun, hiçbir insan ileriki yaşlarda kendisini bekleyen ve aşağıda bahsedeceğimiz fiziki bozulmalardan kurtulamaz.

Deri insanın güzelliğinde en çok önem taşıyan faktörlerdendir. Yaklaşık bir milimetrelik bu doku kaldırıldığında estetik yönden hiç de hoş olmayan bir görüntü çıkar. Öyle ki oluşan manzaraya bakmak bile oldukça güçtür. Çünkü deri, koruyucu fonksiyonunun yanısıra düzgün ve pürüzsüz bir görünüm verdiği için estetik yönden çok önemli bir işlev üstlenmiştir. Bu durumda, "insanın övündüğü, çevresine gösteriş yaptığı özelliği, vücudunun her yerini kaplayan yaklaşık 2 kilogramlık deridir" diyebiliriz. Fakat ne hikmetlidir ki, yaşlılığın en fazla tahribat yaptığı yer de yine deridir.

Yaşlandıkça derinin esnekliği azalır, incelir ve alt tabakalardaki yapı, iskelesini oluşturan yapısal proteinler hassaslaşıp çöktüğü için sarkar. Yaşı biraz ilerlemiş herkesin korkuyla beklediği yüzdeki kırışıklıklar, çizgiler işte bu nedenle meydana gelir. Üst deride sürekli yağ katmanı oluşturacak ve doğal yumuşatıcı etkisi gösterecek bezlerin salgısının azalması dolayısıyla pullanma görülür. Aşırı pullanma ve dökülme sonucunda derinin geçirgenliği artar ve dış etkilerin deriden geçişi kolaylaşır. Buna bağlı olarak da yaşlılık kaşıntısı, tırnak yaraları, uykusuzluk vs. meydana gelir. Aynı şekilde alt deride de çok büyük bozukluklar oluşur. Deri dokularında yenilenme ve madde alışverişi mekanizmaları yaşlı insanlarda önemli ölçüde bozulmuştur. Bu nedenle ileri yaşlarda kötü huylu tümörlere sık rastlanır.

Kemiklerin sağlamlığı da insan bedeni için her yönden büyük önem taşımaktadır. Dik bir duruşu yakalamak genç biri için çok kolayken, yaşlılık döneminde bu, fiziksel açıdan pek mümkün değildir. İlerleyen yaşlarda omurilikte meydana gelen doğal eğilme nedeniyle kamburluk ortaya çıkar. Bu, gençlikte sahip olunan her türlü gösterişin bir kenara bırakılması anlamına gelir. Duruşuna bile hakim olamayacak hale gelen bir insanın, doğaldır ki diğer insanlara karşı büyüklük taslayacak hiçbir özelliği kalmayacaktır. Kendisi kabullenmek istemese de, acizliğini artık etrafındaki kimselerden gizleyemeyecektir.

Bu arada yaşlanan insanların sinir hücrelerinde yenilenme olmadığı için, tüm duyularda belli bir duyum kaybı oluşur. Gözlerde yaşlanma ile birlikte, ışık şiddetine tepki olarak boyut değiştirme kabiliyeti azalır. Bu durum görme yeteneğini kısıtlar; renklerin canlılığı, cisimlerin şekli, konumları ve uzaklıkları bulanıklaşır. Çok önemli olan görüş keskinliği giderek azalır. Bu, yaşlılar için en zor alışılacak durumlardan biridir.

İnsanın yaşlılık döneminde fiziksel ve ruhsal açıdan pek çok kayba uğraması, şüphesiz üzerinde düşünülmesi gereken bir olaydır. Daha önce de belirttiğimiz gibi, Allah dileseydi insana bu eksikliklerin hiçbirini vermeyebilirdi; insan doğduktan sonra büyür, gelişir, hatta zamanla tüm organları, kabiliyetleri daha da kuvvetlenebilirdi. Dünya hayatında geçirdiği yıllar insanın sağlığına sağlık, gücüne güç katabilirdi. Alışılmadık bir model olmasına rağmen, hayatın insanı yıpratan değil, yenileyen, geliştiren bir özelliği olması pekala mümkün olabilirdi. Ne var ki Allah'ın bir hikmet üzerine insanlar için dileyip yarattığı sistem, yaşlanmaya, bozulmaya göre ayarlanmıştır. Dünya üzerindeki herşey gibi insan bedeni de bozulmaya uğramaktadır.

Böylece insan bu dünyanın geçiciliğini ve kendisine faydası olmadığını bir kez daha anlamaktadır. Tüm bu acizliklerden anlaşılmaktadır ki, sonsuz hayat yanında bu dünya hayatının hiçbir kıymeti yoktur. Nitekim Allah, Kuran'da bu gerçeğe defalarca dikkat çekmiş, dünya hayatının geçici özelliklerle dolu olduğunu ayetleriyle haber vermiştir. İnsanlara bu durumu düşünmelerini ve gerekli öğüdü almalarını emretmiştir.

Dünya hayatının örneği, ancak gökten indirdiğimiz, onunla insanların ve hayvanların yediği yeryüzünün bitkisi karışmış olan bir su gibidir. Öyle ki yer, güzelliğini takınıp süslendiği ve ahalisi gerçekten ona güç yetirdiklerini sanmışlarken (işte tam bu sırada) gece veya gündüz ona emrimiz gelmiştir de, dün sanki hiçbir zenginliği yokmuş gibi, onu kökünden biçilip atılmış bir durumda kılmışız. Düşünen bir topluluk için Biz ayetleri böyle birer birer açıklarız. (Yunus Suresi, 24)

Buraya kadar anlatılanlardan gördüğümüz gibi, insan doğmakta, gelişerek belli bir yaşa ulaşmaktadır. Bu en güçlü çağında tüm bedeninin kendisine ait olduğuna da kesin kanaati gelmekte ve kendini tüm dünyanın odak noktası olarak görmektedir. Ancak bir

süre sonra aniden gücü ve güzelliği, yaşlanma ile yok olmaya başlamakta ve kendisi de bu durum karşısında bir şey yapamamaktadır. Çünkü Allah dünya hayatını geçici bir yurt olarak hazırlamıştır. Ve insanı, gerçek yurt olan ahireti hatırlatacak, ona hazırlık yapmasını sağlayacak her türlü acizlikle birlikte yaratmıştır.

İbret Verici Yaşlılık Örnekleri

Yaşlanmak, tek bir istisna bile olmadan herkes için geçerli ve kaçınılmazdır. Ancak zengin, ünlü ya da güzel kişilerin yaşlanmaları ibret verici olması açısından insanları daha çok etkiler. Cahiliye toplumundaki birçok insanın özendiği parası, ünü ya da güzelliği ile tanınmış kişilerin yaşlılığı ve acizliği, dünya hayatının kısalığını ve değersizliğini hatırlatan en önemli sembollerden biridir.

Bunun örneklerini çevremizde yüzlerce kez görmemiz mümkündür. Bir zamanlar fiziki güzelliği, gücü ile ün kazanan, çok zeki ve sağlıklı olarak tanınan insanları bir gün televizyonda ya da gazetede zihinsel ve fiziksel gücünü kaybetmiş olarak görebiliriz. Elbette tüm insanlar bahsedilen bu duruma düşerler, ancak yukarıda da üzerinde durduğumuz gibi tüm dünya tarafından tanınmış, hayranlıkla izlenmiş kişilerin yaşlılık halleri ister istemez insan üzerinde kalıcı bir etki bırakmaktadır. İlerleyen sayfalarda böyle kişilerden örnekler vereceğiz. Göreceğiz ki; her ne kadar genç, ünlü ve güzel olursa olsun, her insanın karşılaştığı kaçınılmaz son yaşlılıktır:

İnsanın Ölümü

Her gün ölüme biraz daha yaklaştığınızın farkında mısınız? Ölümün size de diğer insanlara olduğu kadar, belki de daha yakın olduğunu biliyor musunuz?

"Her nefis ölümü tadıcıdır; sonra Bize döndürüleceksiniz" (Ankebut Suresi, 57) ayetinde bildirildiği gibi dünya üzerinde şu ana kadar yaşamış, şu anda yaşayan ve bundan sonra yaşayacak olan her insan istisnasız olarak ölümle karşılaşacaktır. Ancak bu kesin gerçeğe rağmen insanlar her nedense kendilerini bu sondan uzak görebilmektedirler.

Dünyaya ilk kez gözlerini açan ve dünyaya gözlerini son kez yuman iki insan düşünün. Ne yeni doğan bebek doğumuna müdahale edebilmiştir, ne de ölen kişi kendi ölümüne. Sadece Allah bu güce sahiptir; dilediği zaman yaratır, dilediği zaman geri alır. Bütün insanlar belirlenen bir süreye kadar yaşayacaktır ve daha sonra ölecektir. Kuran'da bu gerçek şöyle bildirilmiştir:

De ki: "Elbette sizin kendisinden kaçtığınız ölüm, şüphesiz sizinle karşılaşıp-buluşacaktır. Sonra gaybı da, müşahede edilebileni de bilen (Allah)a döndürüleceksiniz; O da size yaptıklarınızı haber verecektir." (Cuma Suresi, 8)

Birçok insan ölümü düşünmek istemez, aynı zamanda günlük uğraşıları da insanı bambaşka şeyler düşünmeye sevkeder. Hangi okulda okuyacağı, hangi işte çalışacağı, ne giyeceği ve ne yiyeceği onun için daha önemlidir. Çünkü hayatın bunlardan ibaret olduğunu düşünür. Ölümden bahsedildiği zaman ise, "ağzını hayra aç" gibi anlamı olmayan ve ölümü engellemeye de gücü yetmeyen yüzeysel sözlerin arkasına saklanır. Kendisinin yaşlanınca öleceğini, en az 50-60 yıl daha yaşayacağını hesaplar; genç yaşında böyle "iç karartıcı" konularla meşgul olmak istemez. Halbuki bir saniye sonra yaşayabilme garantisi bile yoktur. Her gün gazetelerde, televizyon kanallarında ölümle ilgili haberler bolca yer almakta, yakınlarının ölümlerine tanık olmaktadır; ama bir gün kendi ölümüne de başkalarının tanıklık edeceğini, kendisini de böyle bir sonun beklediğini düşünmez.

Oysaki ölüm insana geldiğinde, hayata dair her tür "gerçeği" yerle bir eder; geriye sizden hiçbir şey bırakmaz. Şu anki halinizi, gözlerinizin açılıp kapanmasını, vücudunuzun hareket etmesini, konuşabilmenizi, gülebilmenizi, yani tüm hayati fonksiyonlarınızı düşünün. Sonra da ölümün akabinde ne hale geleceğinizi canlandırın gözünüzde... Hareketsiz bir şekilde, etrafınızda olup bitenleri anlamayıp öylece yatacaksınız. Bedeniniz başka insanlar tarafından taşınacak ve bir "et yığını" olarak kabul edileceksiniz. Tabutunuzun konacağı mezar kazılırken, siz gusülhanede görevli kişi tarafından yıkanacaksınız. Beyaz kefenle sizi saracaklar. Tahta tabuta konacaksınız. Camideki işlemler bittikten sonra mezara gidilecek, üzerinde isminizin, doğum ve ölüm tarihinizin yazıldığı bir taş olacak. Kefenle birlikte sizin için kazılan çukura atılacaksınız. Üzerinize tahta konacak, daha sonra da toprak. Toprak sizi iyice örttükten sonra işlem son bulmuş olacak.

Mezarınızı ziyaretler ilk zamanlar daha sık olmakla birlikte, sonraları yılda bir kez olacak, daha sonraları hiç olmayacak. Üstelik bu ziyaretlerden sizin haberiniz dahi olmayacak.

Yıllarca kullandığınız odanız, yatağınız boş kalacak. Cenazeniz kaldırıldıktan bir süre sonra da özel eşyalarınız ihtiyacı olanlara dağıtılmak üzere evinizden yollanacak. Yakınlarınız nüfus dairesine gidip sizin öldüğünüzü ve kaydınızın bu dünyadan silinmesini söyleyecekler. İlk zamanlar belki hatırlanacaksınız, arkanızdan ağlayan birkaç kişi olacak. Ancak zamanın unutturucu etkisi ileriki yıllarda gittikçe ağır basacak. Birkaç on yıl sonra ise "koca bir ömür" sürdüğünüz dünyada sizi hatırlayan pek kimse kalmayacak. Ama bununla birlikte, öldükten sonra arkanızda bıraktığınız tüm aileniz ve tanıdıklarınız da yavaş yavaş bu dünya hayatından ayrılacağı için, hatırlanıp hatırlanmamak pek bir şey ifade etmeyecek.

Dünyada bunlar olup biterken, toprağın altındaki bedeniniz ise, hızlı bir parçalanma sürecine girecek. Toprağa konmanızdan hemen sonra böcekler ve bakteriler devreye girecek. Karında toplanan gazlar cesedi şişirecek ve bu şişlik vücudun her tarafına yayılarak, bedeni tanınmaz hale getirecek. Bundan sonra gazın diyaframa yaptığı basınçtan dolayı ağzınızdan ve burnunuzdan kanlı köpükler gelmeye başlayacak.

Çürüme ilerledikçe kıllar, tırnaklar, avuç içleri ve tabanlar yerlerinden ayrılacak. Bu dış değişmeyle beraber, iç oganlarda da çürüme başlayacak. En korkunç olay ise bu noktada gerçekleşecek; karın bölgesinde toplanan gazlar deriyi zayıf noktasından patlatacak ve bedenden tahammül edilemeyecek derecede pis kokular yayılacak. Bu süre içinde kafanızdan başlamak üzere, adaleler de yerlerinden ayrılacak. Cilt ve yumuşak kısımlar tamamen dökülecek ve iskelet gözükmeye başlayacak. Beyin tamamen çürüyecek ve kil görünümünü alacak, kemikler bağlantılarından ayrılacak ve iskelet dağılmaya başlayacak… Bu olay, cesediniz bir toprak ve kemik yığını haline gelene kadar böylece devam edecek.

Artık ölmeden önceki yaşamın bir saniyesine bile geri dönme imkanı olmayacak. Aile ile görüşme, arkadaşlarla buluşup eğlenme, en yüksek mevkiye gelme şansı da kalmayacak. Artık beden mezarda çürüyerek iskelet haline gelecek.

Kısacası kendisiyle özdeşleştiğiniz, "ben" sandığınız beden, oldukça iğrenç bir sonla yok olup gidecek. Siz, yani gerçekte bir ruh olan siz, bu bedeni çoktan terk etmiş olacaksınız, geride kalan beden ise, oldukça çarpıcı bir biçimde yok olacak.

Peki tüm bunların sebebi nedir?..

Allah dileseydi, insan vücudunu öldükten sonra bu hale getirmeyebilirdi. Ancak bunun çok büyük bir anlamı vardır.

Öncelikle insan, kendisinin aslında beden olmadığını, bedeninin yalnızca kendisine giydirilmiş geçici bir kılıf olduğunu, bu korkunç sonu görerek anlamalı, bedenin ötesinde bir varlığı olduğunu hissetmelidir. Dahası insan, bedeninin ölümüne bakmalı, bu geçici dünyada adeta sonsuza kadar kalacakmış gibi sahiplendiği ve bütün arzularına boyun eğdiği bedeninin akıbeti hakkında düşünmelidir. O beden bir gün mutlaka toprağın altında çürüyecek, kurtlanacak ve iskelete dönüşecektir. Ve o gün belki de çok uzak değil, bir adım ötededir…

Anlatılan tüm bu gerçeklere rağmen, insan ruhunda sevilmeyen, istenmeyen şeyleri düşünmemek, yok kabul etmek gibi bir eğilim vardır. Bu durum özellikle ölüm söz konusu olunca iyice belirginleşir. Yukarıda da bahsettiğimiz gibi, ölüm ancak bir tanıdık kaybedildiğinde ya da birinin ölüm yıl dönümünde hatırlanır. Hemen hemen herkes ölümü kendisine uzak görür. Sanki yolda yürürken, yatakta yatarken ölenlerin kendinden farklı bir durumu mu vardır? Yoksa o "daha gençtir" de "uzun yıllar" yaşayacak mıdır? Ne var ki evinden okula gitmek için yola çıkıp, ya da önemli bir toplantıya yetişmeye çalışırken trafik kazası geçiren kişi, hiç tahmin etmediği bir zamanda beklemediği bir hastalıkla ölen biri de ölmeden önce aynı düşünceyi taşıyor olabilirler. Bir gün önce yaşarlarken, ertesi günün gazetelerinde herkesin onların ölüm haberlerini okuyacaklarını büyük bir olasılıkla akıllarına bile getirmemişlerdir.

Gariptir ki siz bu satırları okuduktan sonra bile çok kısa bir süre sonra ölebileceğinize ihtimal vermeyebilirsiniz. Daha yapılacak, bitirilecek işlerin olması belki de ölümün sizin için henüz erken ve zamansız olduğunu düşündürüyordur. Oysa bu bir kaçıştır ve Allah bu kaçışın fayda vermeyeceğini bildirmiştir:

De ki: "Eğer ölümden veya öldürülmekten kaçıyorsanız, kaçış size kesin olarak bir yarar sağlamaz; böyle olsa bile, pek az (bir zaman) dışında metalanıp yararlandırılmazsınız." (Ahzab Suresi, 16)

İnsan bilmelidir ki bu dünyaya "yalın" bir şekilde gelmiştir ve yine "yalın" bir şekilde gidecektir. Ama doğduktan hemen sonra, ihtiyaçlarını gidermek için kendine sunulan nimetleri cahilce sıkı sıkıya sahiplenir; onları elde tutmayı hayatının en önemli amacı haline getirir. Oysa hiç kimse malını, mülkünü ya da sahip olduğu diğer şeyleri öldükten sonra yanına alamaz. Sonuçta beden, birkaç metrelik beyaz beze sarılıp defnedilir. İnsan, bu kısa dünyaya "yalın" gelir ve "yalın" gider.

Kendisiyle birlikte ahirete varan tek şey, Allah'a olan inancı ya da inançsızlığıdır.

DÜNYA HAYATININ SÜSLERİ

İnsanların yaşamları boyunca ulaşmak ve sahip olmak için çaba harcadıkları birkaç hedef vardır. Zenginlik, mal, itibar, eş, çocuk gibi maddi ve manevi değerler, birçok insan için dünya hayatının değişmez süsleridir. Yapılan tüm planlar, gösterilen çabalar, uğraşlar bu değerlere sahip olmak içindir. Tüm bunların hepsinin gelip geçici olduğunu, dünya üstündeki herşeyin değer kaybettiğini, eskidiğini, yok olduğunu bildikleri halde, insanlar kendilerini bunlara şiddetle bağlanmaktan alıkoyamazlar. Malın eskiyeceğini, toprakların hep aynı berekete sahip olamayacağını, o çok değer verdikleri eşlerinin bir gün yaşlanıp güzelliğini kaybedeceğini ve en önemlisi de her insanın tüm sahip olduklarını bir gün bırakmak zorunda kalıp dünyadan ayrılacağını bilmelerine rağmen bu bağlılığı sürdürmeye devam ederler.

Böyle yaşayan insanlar öldükten sonra bütün ömürlerini sadece bir şeyi "elde etme" üzerine harcadıklarını, dünyanın etkileyici ve kendilerini büyüleyen süslerine aldandıklarını, ölümlü olan herşeye hak ettiğinden fazla değer verdiklerini anlayacaklardır. Ve dünyada yapmaları gerekenin ise yalnızca, sahip olduklarını zannettikleri, ama aslında hiçbir şekilde hak iddia edemeyecekleri herşeyin tek sahibi olan Allah'a kulluk etmek olduğunu göreceklerdir.

İnsanların içlerinde yaşadıkları bu "tutkulu bağlılık" Kuran'da şöyle haber verilmiştir:

Kadınlara, oğullara, kantar kantar yığılmış altın ve gümüşe, salma güzel atlara, hayvanlara ve ekinlere duyulan tutkulu şehvet insanlara 'süslü ve çekici' kılındı. Bunlar, dünya hayatının metaıdır. Asıl varılacak güzel yer Allah Katında olandır. (Al-i İmran Suresi, 14)

Servet, eşler, oğullar, ticaret gibi dünyaya ait tüm değerler, Allah'ı ve ahireti unutarak sadece bunlar için yaşayan insanları tutkuyla oyalamaktadır. Oysa Allah'ın gücünü ve büyüklüğünü gereği gibi takdir edebilseler, dünyaya ait herşeyin birer imtihan aracı olduğunu da anlayabilirler. Yapmaları gerekenin de tüm bu nimetleri onlara veren Allah'a kulluk etmek ve şükretmek olduğunu da fark edebilirler. Ama kesin bir bilgiyle iman etmeyen insanlar, hırsla dünyaya bağlandıkları için kavrayışları körelir; son derece eksik ve kusurlu olan dünyayı, ona ait her türlü değerle birlikte gözlerinde büyütürler.

Allah ahirette çok daha hayırlısını ve üstününü insanlara vereceğini vaat ettiği ve bu güzelliğe kavuşmak için de sadece Kendisi'ne gereği gibi kulluk edilmesini, yalnızca Kendi rızasının aranmasını emrettiği halde, insanların bundan yüz çevirip dünya hayatına razı olması şaşırtıcıdır. Oysa bir insan tamamen dinsiz, inançsız bile olsa, en

azından öldükten sonra dirilmenin "ihtimali" bile, onu bu konuda daha akıllı davranmaya zorlamalıdır.

Müminler ise bunun "ihtimal" değil, kesin bir gerçek olduğunun farkındadırlar. Bunun bilincine varmış oldukları için de tüm yaşamlarını cehennem ihtimalinden uzaklaşıp cennete kavuşmak için çaba harcayarak geçirirler. Çünkü bilirler ki, sadece dünyadaki çıkarları ve zevkleri için uğraşıp didinen kimsenin, ahirette düşeceği durum ve yaşayacağı hayal kırıklığı çok acı olacaktır. Dünyada yığdığı mallar, örneğin biriktirdiği altınlar, bankalardaki paraları, evleri, arsaları, arabaları ahirette kurtulabilmesi için yeterli olmayacak, çok güvendiği ailesi ve yakın dostları onu orada koruyamayacaklar, hatta yüz çevireceklerdir. Fakat tüm bu gerçeklere rağmen insanların çoğu yaşadıkları hayatı alternatifsiz görmekte, ona körü körüne bağlanmakta ve ahireti unutabalimektedirler. Bu gerçek Kuran'da şöyle bildirilmiştir:

(Mal, mülk ve servette) Çoklukla övünmek, sizi 'tutkuyla oyalayıp, kendinizden geçirdi.' Öyle ki (bu,) mezarı ziyaretinize (kabre gidişinize, ölümünüze) kadar sürdü. (Tekasür Suresi, 1-2)

Şu ana kadar bahsettiğimiz, "süslü ve çekici kılınma" elbette dünyadaki imtihanın bir sırrıdır. Allah dünyada insanlara sunduğu tüm imkanları çok güzel ve gösterişli yaratmıştır. Ama bir o kadar da zayıf, geçici ve kısadırlar ki, bu şekilde insanlar aradaki kıyası yapabilsinler. İşte sır burada saklıdır. Dünya hayatı gerçekten, Allah'ın şanına uygun olarak çok güzel, renkli ve ihtişamlıdır. Onda yaşamak, zevk almak elbette bir nimettir ve Allah'tan istenir. Fakat hiçbir zaman Allah'ın rızasından ve ahiretten daha önemli değildir. Bu yüzden de insanların bu nimetleri kullanırken asla gerçek amaçlarını unutmamaları gerekir. Allah Kuran'da insanları bu konuda uyarmıştır:

Size verilen herşey, yalnızca dünya hayatının metaı ve süsüdür. Allah Katında olan ise, daha hayırlı ve daha süreklidir. Yine de akıllanmayacak mısınız? (Kasas Suresi, 60)

Bazı insanlar dünyadaki değerlere bağlanmakta ve ahireti unutmaktadırlar. Üstelik düşünmedikleri önemli bir gerçek daha vardır. Bağlı oldukları değerler, sahip olmaya çalıştıkları "süsler" kendilerine dünyada da gerçek mutluluğu verememektedirler. Bunun en önemli nedenlerinden biri insanın bitmek bilmeyen hırsı ve hep daha fazlasını isteyen nefsidir. İnsanların değer verdikleri şeylerin "en üstününe" sahip olmaları, içinde bulundukları dünya koşullarında mümkün değildir. Sahip oldukları her ne olursa olsun muhakkak daha üstünü, daha iyisi, daha güzeli vardır. Dolayısıyla bu dünya insan ruhunun gerçek huzuru ve tatmini bulacağı bir yer kesinlikle değildir.

Gerçek Zenginlik Bu Dünyada mı?

Bazı insanlar dünyadaki yaşamlarının eğer isteyip uğraşırlarsa, mükemmel ve kendilerini gerçekten tatmin edecek kadar eksiksiz olabileceğini zannederler. Bunun da yeterli maddi imkanların elde edilmesiyle sağlanabileceğini düşünürler. Böylece mutlu bir aileye daha rahat kavuşacak, insanların gözünde itibar kazanacak, huzur içinde yaşamlarını sürdüreceklerdir. Oysa tüm ömürlerini sadece bunları elde etmek ve kaybetmemek için tüketen insanlar aslında büyük bir hataya düşmektedirler. Çünkü hayatlarını yalnızca dünyadaki huzurlarını ve rahatlarını düşünerek geçirmişler, gerçek ve sonsuz hayatın ahiret olduğunu tamamen unutmuşlardır. En önemli görevleri Allah'a kulluk etmek olduğu halde, dünyaya aldanmış, sahip oldukları tüm zenginlikleri kendilerine veren ve onları yaratan Allah'a şükretmeleri gerekirken, Allah'ı unutmuş ve insanların rızasını kazanmak için didinip durmuşlardır.

Oysa Allah Kuran'da dünyadaki değerlerin geçiciliğini, önemsizliğini ve aldatıcı çekiciliğini insanlara bildirmiştir:

Bilin ki, dünya hayatı ancak bir oyun, '(eğlence türünden) tutkulu bir oyalama', bir süs, kendi aranızda bir övünme (süresi ve konusu), mal ve çocuklarda bir 'çoğalma-tutkusu'dur. Bir yağmur örneği gibi; onun bitirdiği ekin ekicilerin (veya kafirlerin) hoşuna gitmiştir, sonra kuruyuverir, bir de bakarsın ki sapsarı kesilmiş, sonra o, bir çer-çöp oluvermiştir. Ahirette ise şiddetli bir a-zap; Allah'tan bir mağfiret ve bir hoşnutluk (rıza) vardır. Dünya hayatı, aldanış olan bir metadan başka bir şey değildir. (Hadid Suresi, 20)

Birçok insanın düştüğü hata, ahireti uzak görüp veya hiç inanmayıp, dünyayı ondan üstün tutmalarıdır. Bu kişiler elde ettikleri zenginliğin hiç yok olmayacağını zannederler. Bu kibirlenmelerinden dolayı da Allah'a ve O'nun vaat ettiklerine yüz çevirme cehaletini gösterirler. Böylelerini ve onların sonlarını Allah Kuran'da şöyle tarif etmiştir:

Bizimle karşılaşmayı ummayanlar, dünya hayatına razı olanlar ve bununla tatmin olanlar ve Bizim ayetlerimizden habersiz olanlar; işte bunların, kazandıkları dolayısıyla barınma yerleri ateştir. (Yunus Suresi, 7-8)

Nitekim bu ruh halinin örnekleri tarih boyunca görülmüştür. Geçmişte kralların, hükümdarların, firavunların pek çoğu elde ettikleri zenginliğin kendilerini ölümsüz kılacağını sanmışlar, hatta mallarının bir kısmını da kendileriyle beraber mezara gömdürmüşlerdir. Zenginliğin üstünde bir değer olabileceğine hiç ihtimal vermemişlerdir. Bunları gören diğer insanlar da doğru yolun bu olduğunu düşünmüş ve bu insanları karda zannetmişlerdir. Oysa dünyada zevk ve sefa içinde yaşıyormuş gibi görünen bu insanların sonu hiç de umdukları gibi olmamıştır. Allah Kuran'da bu insanlarla ilgili olarak şöyle demektedir:

Onlar sanıyorlar mı ki, kendilerine verdiğimiz mal ve çocuklarla Biz onların hayırlarına koşuyoruz (veya yardım ediyoruz)? Hayır, onlar şuurunda değiller. (Müminun Suresi, 55-56)

Şu halde onların malları ve çocukları seni imrendirmesin; Allah bunlarla ancak onları dünya hayatında azablandırmak ve canlarının inkar içindeyken zorlukla çıkmasını ister. (Tevbe Suresi, 55)

Ancak bu kişiler hiçbir zaman unutmamaları gereken birşeyi gözardı etmişlerdir. Tüm zenginlik ve "değer" verilen herşey yalnızca Allah'a aittir. Mülkün gerçek sahibi olan Allah dilediği kişiye istediği miktarda mülkünden pay verir. Verdiklerinin karşılığında insanların Kendisi'ne şükretmelerini ve gereği gibi kulluk etmelerini ister. Nitekim Allah'ın zenginlik verdiği birisinin mülkünü yine Allah'tan başka kimse kısamaz ve elindekileri aldığı kişiye de kimse hiçbir yardımda bulunamaz. Bunların hepsi Allah'ın dünyada yarattığı deneme ortamının birer parçasıdır. Aklı ve şuuru açık olan mümin bunu bilir. Kendisini Yaratan Allah'ı ve O'na hesap vereceğini unutan kişi ise bundan tamamen gafildir:

Allah dilediğine rızkı genişletir-yayar ve daraltır da. Onlar ise dünya hayatına sevindiler. Oysaki dünya hayatı, ahirette (ki sınırsız mutluluk yanında geçici) bir meta'dan başkası değildir. (Rad Suresi, 26)

Dünyadaki Zenginlik ve İtibar Gerçekten Önemli mi?

Birçok insan dünyada eksiksiz bir yaşantı kurarak, son derece mükemmel bir hayat sürdürebileceğini zanneder. Buna göre, hayal ettiği zenginliğe sahip olduktan sonra mutlu olacak, istediği itibarı kazanacak, bu durum hayatının sonuna kadar da böyle devam edecektir. Oysa Allah'ı ve ahireti unutan bir insanın hiçbir zaman tam istediği, hayalini kurduğu gibi bir hayatı olamaz. Çünkü istediği ilk şeye kavuştuğunda daha da iyisini ve fazlasını istediğini anlar. Parası olur, yetinmez, çok daha fazlasını kazanmak için çalışır. Evi olur, beğenmez; muhakkak daha hoşuna giden bir ev görüp, onu almak için çaba harcamaya başlar. Her sene değişen zevklerinden dolayı evinin içini de, kendi kıyafetlerini de beğenmez, sürekli olarak daha güzel mobilyaların ve giysilerin hayalini kurar. Nitekim aşağıdaki ayette inkarcı insanın içinde bulunduğu bu ruh hali en açık şekilde tarif edilmiştir:

Kendisini tek olarak yarattığımı Bana bırak; ki Ben ona "alabildiğine geniş kapsamlı bir mal" verdim. Göz önünde hazır çocuklar. Ve sayısız imkan ve fırsatları önüne serdim. Sonra, daha arttırmam için tamah eder. (Müddessir Suresi, 11-15)

Şuurlu bir insanın düşünmesi gereken şudur; en fazla evi olan, en pahalı arabaları satın alan, en çok kıyafeti olan kısacası en zengin olan insanın da, oturabileceği ev, kullanacağı araba, yiyeceği yemek, yatacağı yatak, giyeceği kıyafet sınırlıdır. Dünyanın en büyük sarayında oturan bir insan aynı anda kaç odada birden oturabilir? Veya en güzel kıyafetlere sahip insan bir seferde bu kıyafetlerin kaçını üstüste giyebilir? Bu insanların hayatlarına baktığımızda görürüz ki, onlarca odadan oluşan malikanelere sahip olsalar dahi, aynı anda bütün odaları kullanamayacakları için evlerinin en fazla bir odasında oturabilirler. Dolaplar dolusu kıyafetleri olsa da aynı anda sadece tek bir kıyafeti giyebilirler. Allah'ın yarattığı binlerce çeşit yiyeceğe sahip olabilseler bile, en fazla 2-3 tabak yemek yiyebilirler; daha fazlasını yemeye kalksalar bu, onlar için bir işkence haline dönüşür…

Kuşkusuz bu örnekler çoğaltılabilir. Ancak bunlardan daha da etkilisi, kişinin, malının, mülkünün "keyfini sürebileceği" ömrünün kısıtlı oluşudur. Her insan hızla kaçınılmaz sona doğru ilerlemektedir. Ancak bazı insanlar yaşamları süresince bu gerçeği fark edememekte ve Kuran'da bildirildiği gibi; **"gerçekten malının kendisini ebedi kılacağını"** (Hümeze Suresi, 3) sanmaktadırlar. Bu sapkın inanca öylesine körü körüne bağlanmışlardır ki, ahirette Allah'ın huzurunda azabı gördüklerinde bile, sahip olduklarını fidye vermeye çalışarak kurtulmak isteyeceklerdir ama elbette artık geç kalmış olacak ve verdikelri hiçbir şey kabul edilmeyecektir:

Onlar birbirlerine gösterilirler. Bir suçlu-günahkar, o günün azabına karşılık olmak üzere, oğullarını fidye olarak vermek ister; Kendi eşini ve kardeşini, ve onu barındıran aşiretini de; yeryüzünde bulunanların tümünü (verse de); sonra bir kurtulsa. Hayır, doğrusu o (cehennem), cayır cayır yanmakta olan ateştir. (Mearic Suresi, 11-15)

Oysa Allah'ın tüm zenginliğin sahibi olduğunu, dünyadaki malın ve itibarın yine orada kalacağını bilen insanlar hiçbir zaman dünyanın peşine düşmezler. Bu insanlar sahip oldukları bir zenginlikten dolayı şımarmaz, Rabbimiz olan Allah'ı unutmazlar, verilen bütün nimetlere şükrederek çalışırlar, kendilerine verilenle yetinirler. Allah dünyadaki değerlere hırsla bağlanmayan bu insanlara da zaten onurlu ve rahat bir yaşantı vaat etmiştir. Allah'ı gereği gibi takdir eden ve O'na güvenen bu insanlar, dünyanın geçiciliğinin, mal ve mevkinin dünyada ancak kısa bir fayda ve çıkar sağladığının, ahiretteki sonsuz yaşantının yanında da çok az bir değeri olduğunun farkındadırlar. Böyle düşünen bir insan mal sahibi olur, ancak bunu haksızlık yapmak ve insanları ezmek için kullanmaz. Zenginlik onu daha da çok dünyaya bağlamaz, aksine Allah'a olan yakınlığını ve şükrediciliğini artırır. Kimsenin hakkını yemez, Allah'ın ona verdikleriyle hep iyi işler yapmaya çalışır. İtibarın ve asıl övgünün Allah Katında olduğunu bilir, bundan dolayı dünyada zenginlik peşinde koşmaktansa kendisini ahirette asıl zenginliğe kavuşturacak olan seçkin bir ahlakın peşinde olur ve onu yaşar. Nitekim bu konuda bizim için en güzel örnek Hz. Süleyman'ın tavrıdır. Çok büyük bir zenginliğe ve mülke sahip olan Hz. Süleyman, bu zenginliği ne amaçla talep ettiğini **"..gerçekten ben, mal sevgisini Rabbimi zikretmekten dolayı tercih ettim"** (Sad Suresi, 32) sözleriyle en açık biçimde ifade etmiştir.

Böyle bir kavrayışa sahip olmayan insanlar ise dünyada kazandıklarının bir anlamının olmadığını, kendilerine aslında tüm bunların az bir kazanç sağladığını, en önemlisi de bu kazancı en fazla 60-70 sene kullanabildiklerini düşünmezler. Sahip oldukları mallarını, çocuklarını, evlerini, arabalarını, tüm servetlerini bir gün gelip dünyada bırakarak mezara konacakları gerçeğini unutur, bitmek bilmeyen ve asla ulaşamayacakları bir zenginlik hasretiyle ömürlerini geçirirler.

Oysa kendisini yaratan Allah'ı unutup malına güvenen kişi dünyada da, ahirette de hüsrana uğrayacaktır:

Şüphesiz inkar edenler, onların malları da, çocukları da kendilerine Allah'tan (gelecek azaba karşı) hiçbir şey kazandırmaz. Ve onlar ateşin yakıtıdırlar. (Al-i İmran Suresi, 10)

"Mal yığıp biriktiren ve onu saydıkça sayan" kimselerin durumu Kuran'da şöyle bildirilmektedir:

Ki o, mal yığıp biriktiren ve onu saydıkça sayandır.
Gerçekten malının kendisini ebedi kılacağını mı sanıyor?
Hayır; andolsun o, 'hutame'ye atılacaktır.
"Hutame"nin ne olduğunu sana bildiren nedir?
Allah'ın tutuşturulmuş ateşidir.
Ki o, yüreklerin üstüne tırmanıp çıkar.
O, onların üzerine kilitlenecektir;
(Kendileri de) Dikilip-yükseltilmiş sütunlarda (bağlanacaklardır). (Hümeze Suresi, 2-9)

Gerçek zenginlik ise; Allah'a iman eden ve dünyanın geçip gitmekte olan süslerine gereğinden fazla önem vermeyen, herşeyin yalnızca Allah'tan geldiğini bilen müminlere aittir. Kısa sürecek olan dünya hayatı yerine Allah'ın sonsuza kadar süreceğini bildirdiği ahiret hayatını seçen bu insanlar gerçek zenginlerdir. Mümin dünya hayatı karşılığında ahireti satın aldığı için zaten en karlı alışverişi yapmış, geçici değil sonsuz zenginliği seçmiştir. Kuran'da bu gerçek şöyle anlatılır:

Hiç şüphesiz Allah müminlerden karşılığında mutlaka cenneti vermek üzere canlarını ve mallarını satın almıştır. Onlar Allah yolunda savaşırlar, öldürürler ve öldürülürler, bu Tevrat'ta, İncil'de, Kuran'da onun üzerine gerçek olan bir vaaddir. Allah'tan daha çok ahdine vefa gösterecek olan kimdir? Şu halde yaptığınız bu alışverişten dolayı sevinip, müjdeleşiniz. İşte 'büyük kurtuluş ve mutluluk' budur. (Tevbe Suresi, 111)

Bu gerçekleri göz ardı edip, dünyaya sıkı sıkı bağlananlar ise ahirette karşılaştıklarında kimin kazançlı çıkacağını çok açık bir şekilde öğreneceklerdir.

Evlilik

Dünya hayatına insanı bağlayan en önemli konulardan biri de evliliktir. İyi bir evlilik yapmak, bir genç kız ya da erkeğin en büyük amaçlarından birisidir. Bu nedenle insanlar, küçük yaşlardan itibaren "iyi bir eş" bulmayı hedeflerler. Bu elbette ki son derece doğal bir istektir, ancak hatalı olan cahiliye toplumlarında kadın-erkek ilişkilerinin son derece yanlış bir temel üzerine kurulu olmasıdır. Bu tarz beraberliklerde genel kıstaslar romantizm, duygusallık ve karşılıklı bir takım menfaatlerdir. Özellikle kadınların beklentileri, çoğu zaman kendilerini rahat ettirecek "zengin bir eş" bulmaktır. Bir genç kız bu uğurda hiç hoşlanmadığı halde bir erkekle evlenebilir. Veya bir erkek yalnızca fiziki güzelliği için bir kadını tercih edebilir.

Oysa burada cahiliye toplumu bireylerinin gözardı ettikleri çok önemli bir gerçek vardır: Söz konusu maddesel özelliklerin hepsi bir anda yok olabilir; Allah dilediği anda bir insanın tüm zenginliğini elinden alabilir. Fiziki özelliklerin hepsi de kısa süre sonra

yok olacaktır. Evlendiği insan eninde sonunda yaşlanacak, sağlığını, gücünü ve güzelliğini, bir daha kazanamamak üzere kaybedecektir. Veya mutlaka yılların geçmesini ve yaşlanmasını beklemeye de gerek yoktur. Bu kişi ani bir kaza geçirebilir, sakat kalabilir, felç olabilir, ölümcül bir hastalığa yakalanabilir. Bu durumda maddi çıkarlar üzerine kurulu bu sistem ne olacaktır? Örneğin, bir kadınla yüzünün güzelliği için evlenmiş bir erkek, eşi bu güzelliği bir kazada kaybederse veya yaşlanarak kırış kırış bir yüze sahip olursa ne yapacaktır? Kuşkusuz hayatının en büyük amaçlarından biri olarak gördüğü evliliği son derece yanlış bir temel üzerine kurduğunu anlayacaktır.

Burada anlatılmak istenilen, evliliğin yalnızca Allah rızası için, O'nun hükümleri doğrultusunda yapılırsa doğru bir temel üzerine kurulacağıdır. Aksi şekilde yapılan her hareket hem dünyada hem de ahirette kişiye mutluluk vermeyecektir. Kişi, tüm hayatını feda ettiği ve tüm planlarını ona göre ayarladığı bu sistemin ne kadar boş ve geçici olduğunu ahirette kesin olarak kavrayacaktır. Ancak tabii ki bu kavrayışta son derece geç kalmış olacaktır. Dünyada kendine en yakın dost bildiği eşi, ahirette kişinin görmek bile istemediği, hatta azaptan kurtulmak için fidye vermek istediği bir insana dönüşecektir. Hesap günü insanların bu durumunu Allah şöyle bildirmektedir:

Onlar birbirlerine gösterilirler. Bir suçlu-günahkar, o günün azabına karşılık olmak üzere, oğullarını fidye olarak vermek ister; Kendi eşini ve kardeşini, Ve onu barındıran aşiretini de; (Mearic Suresi, 11-13)

Ayetlerde görüldüğü gibi hesap günü inkarcılar için dünyadaki eşin, dostun, kardeşin değeri kalmayacaktır. Hatta bu insanlar birbirlerini fidye vermek isteyecekleri gibi, dünya hayatında birbirlerinin kötülüklerine engel olmadıkları, cehenneme davetçi oldukları için birbirlerine lanet edeceklerdir. Geçici dünya hayatında, Allah'ın rızası dışında kıstaslarla beraber oldukları kişiler ahirette kendilerini büyük bir ziyana uğratacaklardır. Bu konuda Kuran'da verilen bir başka örnek de, cehenneme karısıyla birlikte atılan Ebu Leheb'tir:

Ebu Leheb'in iki eli kurusun; kurudu ya.
Malı ve kazandıkları kendisine bir yarar sağlamadı.
Alevi olan bir ateşe girecektir.
Eşi de; odun hamalı (ve)
Boynuna bükülmüş bir ip (bağlanmış) olarak. (Mesed Suresi, 1-5)

Allah'ın razı olacağını bildirdiği sevgi ve beraberlik ise son derece farklı kıstaslar üzerine kurulmuştur. Zenginlik, şöhret, güzellik böyle bir beraberlikte ana etken olmaz. Dünyanın geçici bir yer olduğunu bilen, samimi müminler için gerçek kıstas takvadır. Bir insanın Allah'a olan bağlılığı, sevgisi, korkusu, yani takvası ne kadar yüksekse, o insana duyulan sevgi de o derece yüksektir. Üstelik Allah'ın rızası aranarak yapılan bir evlilik insana son derece huzur ve güven vericidir. Allah Kuran'da böyle bir evlilik için şunları bildirmiştir:

Onda 'sükun bulup durulmanız' için, size kendi nefislerinizden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet kılması da, O'nun ayetlerindendir. Şüphesiz bunda, düşünebilen bir kavim için gerçekten ayetler vardır. (Rum Suresi, 21)

Ayrıca dünyada birbirlerine takvalarından dolayı bağlı olan müminler, ahirette de kazançlı olacaklardır. Yaşamları boyunca birbirlerini hayra ve güzel olana davet ettikleri, cennete yönlendirdikleri için ahirette de en yakın dostlar olacaklardır. Allah mümin erkeklerle, mümin kadınların bu durumunu şöyle haber vermiştir:

Mü'min erkekler ve mü'min kadınlar birbirlerinin velileridirler. İyiliği emreder, kötülükten sakındırırlar, namazı dosdoğru kılarlar, zekatı verirler ve Allah'a ve Resûlü'ne itaat ederler. İşte Allah'ın kendilerine rahmet edeceği bunlardır. Şüphesiz, Allah, üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir. (Tevbe Suresi, 71)

Çocuklar

İnsanın nefsi, sınırsız bir mal, mülk ve servet sahibi olmanın yanısıra, kendisi öldüğünde soyunu devam ettirecek olan çocuklar edinmenin tutkusu ile de doludur. Ne var ki Kuran'da bu tutkunun, Allah'ın rızası temeli üzerine kurulmadığı takdirde, insanı Allah'ın zikrinden ayıran ve en önemlisi O'na ortak koşmaya kadar götüren saptırıcı bir unsur olabileceği bildirilmiştir. İnsan Allah'ın kendisine vermiş olduğu çocuklarla da denenmekte ve Allah'ın razı olacağı tavırlar gösterip göstermeyeceği gözlemlenmektedir. **"Mallarınız ve çocuklarınız sizin için ancak bir fitne (bir deneme)dir. Allah ise, büyük ecir (en güzel karşılık) O'nun Katında olandır"** (Teğabun Suresi, 15) ayetiyle de bu açıkça bildirilmektedir.

Ayette mallar ve çocuklar için "fitne" kelimesinin kullanılmış olması oldukça dikkat çekicidir. Bazı insanlar, dünyanın bir süsü haline gelen çocuk sahibi olma fikrini, hayatının en önemli amaçlarından biri olarak görmektedirler. Allah Kuran'da, çocukların insan için büyük bir deneme konusu olduğundan bahsetmekte; çocuğa ancak Allah'ın rızası gözetilerek sahip olunması gerektiğini, bunun haricinde olanların ise insan için gizli bir şirk koşma olacağı üzerinde durmaktadır. Allah'ın kendilerine verdiği çocuğu, Allah'ı unutarak bir "yaşam gayesi" haline getiren ve böylece O'na ortak koşan ailelerin örneği Kuran'da şöyle anlatılır:

O, sizi tek bir nefisten yarattı ve kendisiyle durulup-yatışması için ondan eşini var etti. Onu (eşini) örtüp-bürüyünce, o da bir yük yüklendi de bununla (bir süre) gezindi. Nitekim ağırlaşınca, ikisi Rableri olan Allah'a dua ettiler: "Eğer bize salih (bir çocuk) verirsen, andolsun şükredenlerden olacağız." Ama O, onlara salih (bir çocuk) verince, kendilerine verdiği şey konusunda O'na ortaklar kılmaya başladılar. Allah, onların şirk koştuklarından yücedir. Kendileri yaratılıp dururken, hiçbir şeyi yaratamıyan şeyleri mi ortak koşuyorlar? (Araf Suresi, 189-191)

Çocuk sahibi olmak, ancak Allah'ı hoşnut etmek için istenirse doğru bir davranış olur. Nitekim Kuran'daki kıssalara bakıldığında da, peygamberlerin çocuk isterlerken yalnızca Allah'ın rızasını gözettikleri açıkça görülür. Bu konu ile ilgili olarak Kuran'da pek çok örnek vardır:

Hani İmran'ın karısı: "Rabbim, karnımda olanı, "her türlü bağımlılıktan özgürlüğe kavuşturulmuş olarak" Sana adadım, benden kabul et. Şüphesiz işiten bilen Sensin Sen" demişti... (Al-i İmran Suresi, 35)

Hz. İbrahim'in duası ise şu şekildedir:

Rabbimiz, ikimizi Sana teslim olmuşlar kıl ve soyumuzdan Sana teslim olmuş bir ümmet (ver). Bize ibadet yöntemlerini göster ve tevbemizi kabul et. Şüphesiz, Sen tevbeleri kabul eden ve esirgeyensin. (Bakara Suresi, 128)

Yukarıdaki ayetlerde örnek gösterildiği şekilde çocuk sahibi olmak, kuşkusuz hayırlı bir sonuç doğurur. Allah'ın razı olacağı, Kuran ahlakını benimsemiş bir mümin yetiştirmek bir ibadet hükmüne geçebilir. Ancak aksi bir niyette insan dünyada da, ahirette de bu niyetinin kötü sonucu ile karşılaşabilir. Eğer çocuğu Allah'ın kendisine lütfedeceği bir emanet olarak görmez de, kendisine ait olan ve onun sayesinde çevresine böbürlenip gururlanacağı bir gösteriş unsuru sayarsa, doğru yoldan sapmış olur.

Bunun ahiretteki karşılığı ise yıkıcıdır. Ahiret günü, dünyada kendine en büyük destekçi gördüğü çocuğunu unutur; hatta azaptan kurtulabilmek için eşini, ailesini, kardeşini fidye vermek istediği gibi çocuğunu da fidye vermek ister. Böylece azaptan kurtulabileceğini sanır. Fakat o gün azaptan hiçbir şekilde kaçış yoktur.

Aslında cahiliye toplumu insanları için çocuk yalnızca ahirette değil, dünyada da pek çok probleme sebep olur. İlk başta çocuklar, doğumlarından itibaren ailelerinin büyük bir vaktini alır ve çok büyük zorluklarla yetişirler. Bu zorluğu anne, daha hamilelik döneminden itibaren hissetmeye başlar. Çünkü herşeyini bedeni içinde taşıdığı bebeğe göre ayarlamak zorundadır. Yiyeceğine, içeceğine ve hareketlerine titizlik göstermesi gerekmekte, özellikle hamileliğin son aylarında, artık doğru dürüst hareket edemez bir hale gelmektedir. Kaldı ki çocuk doğduktan sonra da, insan için başlı başına bir meşgale olur. Anne, sanki ayağından bir yere bağlanmış gibi, bebekten ayrı hareket edemez hale gelir. Çocuğun bir an önce büyümesi beklenirken, bu süre zarfında kendi yaşamındaki yılların ne kadar hızlı geçtiğinin farkına bile varamaz. Allah rızası için sabredildiğinde büyük bir ibadet hükmüne geçecek olan bu zorluklar, cahiliye kültürüne sahip bir insan için amaçsız bir sıkıntı haline dönüşebilir.

Cahiliye kültüründe karşılaşılan en büyük hayal kırıklığı çocukların büyümesiyle yaşanır. Allah'ın emrettiği ahlak doğrultusunda eğitilmeyen bir çocuk, doğal olarak cahiliye toplumunun bozuk ahlakını benimser. Bu kötü ahlakın neticesinde ise ancak anne babasına karşı isyankar, vefasız bir insan ortaya çıkabilir. Anne-baba çocuklarını bir nevi gelecek garantisi olarak görmüş, onun ileride, yaşlılık dönemlerinde kendilerinin en büyük destekçisi olacağını sanmışlardır. Oysa isyankar bir ahlakla yetişen kişi, çoğu kez bu inceliklerden tamamen yoksundur. Kendi isteklerini gerçekleştirmeye, çıkarlarını korumaya çalışacak, anne ve babasının kendisi ile ilgili planlarını da ancak bu çıkarlarına uyarsa yerine getirecektir. Hatta anne-babanın kendilerini bir huzurevinde terk edilmiş olarak bulmaları da az rastlanan bir sonuç değildir.

Oysa Kuran ahlakıyla yetiştirilmiş bir çocuğun davranışları bambaşkadır. Çünkü Kuran'da anne babanın emeğinden, onlara karşı gösterilmesi gereken saygıdan bahsedilir ve yaşlılık zamanında onları incitmemek emredilir:

Rabbin, O'ndan başkasına kulluk etmemenizi ve anne-babaya iyilikle-davranmayı emretti. Şayet onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlılığa ulaşırsa, onlara: "Öf" bile deme ve onları azarlama; onlara güzel söz söyle. Onlara acıyarak alçakgönüllülük kanadını ger ve de ki: "Rabbim, onlar beni küçükken nasıl terbiye ettilerse Sen de onları esirge." (İsra Suresi, 23-24)

Ayetlerden de anlaşıldığı üzere bir insanı yetiştirmek, ona ahiretteki durumunu düşünerek eğitim vermek çok asil bir görevdir. Ama, eğer çocuk dünyaya ve onun geçici yararına yönelik planlar doğrultusunda büyütülür, hazırlanırsa; bu, dünyaya yönelik her

iş gibi geçici, tatmin etmeyen ve sonuçsuz bir iş olur. Üstelik Allah rızası için yetiştirilen çocuk mümin ahlakını benimsemese de kaybedilen bir şey yoktur. Çünkü tüm insanların velisi Allah'tır ve kişi O'nu razı edecek şekilde bir eğitim verdiğinde, artık gerisini Allah'a havale etmiş ve hiç silinmeyecek bir sevabı almıştır.

Dünyayı düşünüp yetiştirdiği çocuğunda ise istediğini bulamayacağı gibi, aynı zamanda ahirette de ne çocuğunun kendisine, ne de kendisinin çocuğuna bir faydası olacaktır. Kuran'da bu durum şöyle bildirilir:

"... Fakat 'kulakları patlatırcasına olan o gürleme' geldiği zaman kişi o gün kendi kardeşinden kaçar; annesinden ve babasından, eşinden ve çocuklarından. O gün onlardan her birisinin kendine yetecek bir işi vardır." (Abese Suresi, 33-37)

Başta da belirttiğimiz gibi insan, ancak Allah'a kulluk etmek üzere yaratılmıştır. Dünyadaki yaşamı içerisinde kendisine gösterilen tüm süsler, yalnızca onun Rabbimiz'e kulluk edip etmediğini denemek, O'nun rızasına uygun bir yaşam sürüp sürmediğini gözlemlemek içindir. Nitekim insan öldükten sonra, dünya hayatında yapmış olduğu ibadetlere ya da inkara göre ahirette hesap verecek ve yaptıklarına karşılık olmak üzere ya cennet, ya da Allah'ın sonsuz azabı olan cehennem ile karşılık görecektir. Bu nedenle insanların aklını çelen dünyadaki tüm süslerin, Allah Katında hiçbir değeri yoktur. İnsanı Allah'a yakınlaştıracak ve ahiret hayatında onu cehennemin sonsuz azabından kurtaracak şey; sahip olduğu malları ve çocukları değil, ancak takvası ve imanıdır. Ayetlerde bu çok açık bir biçimde ifade edilir:

Bizim Katımız'da sizi (bize) yaklaştıracak olan ne mallarınız, ne de evlatlarınızdır; ancak iman edip salih amellerde bulunanlar başka. İşte onlar; onlar için yaptıklarına karşılık olmak üzere kat kat mükafaat vardır ve onlar yüksek köşklerinde güven içindedirler. (Sebe Suresi, 37)

Gerçekten inkar edenlerin ise, ne malları, ne çocukları, onlara Allah'tan yana bir şey sağlayamaz. İşte onlar, ateşin halkıdırlar, onda temelli olarak kalacaklardır. (Al-i İmran Suresi, 116)

Ne malları, ne çocukları onlara Allah'a karşı hiçbir şeyle yarar sağlamaz. Onlar, ateşin halkıdır, içinde süresiz kalacaklardır. (Mücadele Suresi, 17)

AFETLER

Üzerinde yaşadığımız dünya, biz hiç farkında olmasak da, içerden ve dışardan pek çok tehdit unsuruyla doludur. Göktaşları, karadelikler, kuyruklu yıldızlar, dıştaki tehdit unsurlarının sadece bir bölümüdür. Diğer yandan, dünyanın derinliklerine doğru inildikçe binlerce derece sıcaklıktaki sıvı tabakaya rastlanır. Öyle ki dünyayı "ayağımızın altında içi kaynayan bir küre" olarak tanımlamak hiç de yanlış olmaz. Bunların dışında dünyayı çepeçevre kuşatan koruyucu bir atmosfer vardır. Ancak atmosferin koruyuculuğunun yanında bir de son derece kuvvetli etkileri olan atmosfer olayları mevcuttur; rüzgarlar, fırtınalar, tayfunlar…

Tüm bu tehdit unsurları zaman zaman etkili olmakta; bunların sonucunda da can ve mal kaybıyla sonuçlanan ve doğal afetler olarak adlandırılan olaylar gerçekleşmektedir. Başta depremler olmak üzere, volkan patlamaları, seller, dev dalgalar, hortumlar, fırtınalar, büyük yangınlar birbirlerinden farklı şiddet ve etkilere sahiptirler. Ortak yönleri ise oldukça kısa bir zaman içinde bir şehri, orada yaşayan insanları ve diğer tüm canlıları yok edebilmeleri ve büyük hasarlara yol açabilmeleridir. En önemlisi de insanların bu zararları engellemeye kesinlikle güç yetirememeleridir.

Bu felaketlerin tümü, insanların çok iyi bildikleri ama karşılaşmadıkları sürece akıllarına getirmek istemedikleri gerçeklerdir. Dünya üzerindeki yaşam öyle uygun dengeler üzerine ayarlanmıştır ki, bu tarz olaylar çok büyük alanlarda etkili olmaz. İnsanlar da dahil olmak üzere tüm canlılar için adeta özel bir koruma mevcuttur. Ama bu korumanın yanısıra Allah, zaman zaman insanlara, yaşadıkları mekanın ne derece güvensiz olabileceğini de göstermektedir. Bahsettiğimiz afetleri meydana getirerek, üzerinde yaşadıkları gezegene hiçbir hakimiyetleri olmadığını onlara hatırlatmaktadır. Kendi acizliklerini kendilerine göstermekte ve bütün bunlar öğüt alıp aklını kullanabilenler için birer düşünme nedeni olmaktadır.

Peki bunun dışında insanların bu olaylardan çıkarmaları gereken sonuçlar nelerdir?

Kitabın başında da üzerinde durduğumuz gibi dünya, insanların denenmesi, Allah'a iman edenlerle etmeyenlerin ayrılması için özel olarak yaratılmış bir imtihan yeridir. Allah bu gerçeği **"… amel bakımından hanginizin daha iyi olduğunu denemek için gökleri ve yeri altı günde yaratan O'dur..."** (Hud Suresi, 7) ayetiyle haber vermiştir.

Dünya için olan bu özel imtihan ortamı son derece eksiksiz hazırlanmıştır; öyle ki karşılaşılan her olay belirli sebeplerle meydana gelir. Her detay sebep-sonuç ilişkileri içerisinde gerçekleşir. Örneğin, insanların yeryüzü üzerinde durabilmesi yerçekimi kanunuyla açıklanır; yağmurun yağması bulutlar ve rüzgar sayesinde gerçekleşir; ölüm, kaza veya hastalık mutlaka bir sebeple oluşur… Kuşkusuz bu tarz sebep sonuç ilişkilerini sayfalarca sıralayabiliriz. Ancak burada önemli olan bunların sayısı değil, ne derece "inandırıcı" bir sistem oluşturduklarıdır.

Bu sistemin bir özelliği de, her olayın insan mantığının kavrayabileceği şekilde gelişmesidir. Örneğin, Allah zaman zaman insanları doğal afetler yoluyla uyarabilir. Bu tarz bir olayda, mesela bir depremi düşünelim; pek çok insan ölebilir veya yaralanabilir. Bunların arasında gençler ve yaşlılar, erkekler ve kadınlar, hatta çocuklar olabilir. Tüm bunlar son derece "doğal" görünür ve gafil olan insan, bu afetleri Allah'ın özel bir amaca yönelik olarak yarattığını fark etmez. Şimdi düşünelim; eğer böyle olmasaydı ve bir depremden yalnızca Allah'a karşı suç işleyen kişiler etkilenseydi ne olurdu? Kuşkusuz imtihan ortamı tamamen yok olurdu. Ama Allah böyle bir şeye izin vermemiş ve yukarıda da belirttiğimiz gibi dünyada gerçekleşen her olayı son derece "doğal" görünümlü bir mizansende hazırlamıştır. Bu "doğal" görünümlü olayların ardında bir amaç ve hikmet olduğu, ancak Allah'ın farkında olan ve derin bir kavrayışa sahip olan müminler tarafından fark edilir.

Ayrıca Allah **"Her nefis ölümü tadıcıdır. Biz sizi, şerle de, hayırla da deneyerek imtihan ediyoruz ve siz Bize döndürüleceksiniz"** (Enbiya Suresi, 35) ayetiyle tüm insanları zaman zaman iyi ve kötü olaylarla deneyeceğini bildirmiştir. Bir olay olduğunda o ortamdaki pek çok insanın bundan etkilenmesi elbette imtihanın bir sırrıdır. Unutulmamalıdır ki Allah sonsuz adalet sahibidir ve O, sonsuz adaletiyle her insana yaptığının tam karşılığını ahirette verecektir. Bu dünyada insanların başlarına gelen olaylar yalnızca bir denemedir. Sabredenlerin de, denendiklerini fark edemeyenlerin de karşılığı eksiksiz olarak ödenecektir. Nitekim Allah'a gönülden bağlı, O'nun yüceliğini hakkıyla takdir edebilen insanlar dünyanın bu sırrını kavramışlardır. Başlarına bir musibet geldiğinde hemen Allah'a yönelir ve tevbe ederler. Çünkü Allah'ın Kuran'daki şu vaadini bilirler:

Andolsun, Biz sizi biraz korku, açlık ve bir parça mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle imtihan edeceğiz. Sabır gösterenleri müjdele. Onlara bir musibet isabet ettiğinde, derler ki: "Biz Allah'a aitiz ve şüphesiz O'na dönücüleriz." Rablerinden bağışlanma (salat) ve rahmet bunların üzerinedir ve hidayete erenler de bunlardır. (Bakara Suresi, 155-157)

Yukarıdaki ayetlerde de bildirildiği gibi inanan veya inanmayan tüm insanlar bazı olaylarla denenirler. Kimi zaman doğal bir afet, kimi zaman günlük hayattan bir olay, kimi zaman birtakım eksiklikler veya hastalıklar; dünyada insanlardan hiç uzak olmayan gerçeklerdir. Bu tarz belalar kimi zaman şahısları, kimi zaman ise toplumları etkileyebilecek düzeyde meydana gelirler ve insanları hem maddi hem manevi yönden etkileyebilirler. Örneğin, refah ve bolluk içinde yaşayan kişilerin iflas etmesi, son derece güzel bir insanın bir kaza sonucu yüzünün bakılamayacak hale gelmesi veya tedavisi olmayan bir hastalığa yakalanması, ani bir fırtınayla bir şehrin zarar görmesi zaman zaman rastlanan ve dünya hayatının "pamuk ipliği"ne bağlı olduğunu gösteren olaylardır.

Önemli olan, insanların bu olaylardan almaları gereken dersi kavrayabilmeleridir. Çünkü Allah'ın insanlara, maddi ve manevi zarar veren olaylarla hatırlatmalar yapması, o insanların bulundukları sapkın durumdan kurtulmaları, Allah'ın dosdoğru yoluna girmeleri için kendilerine verilen bir mesajdır. Allah, insanlara yaşatılan bu felaketlerin de dünya üzerindeki herşey gibi bir amaçla yaratıldığını, bunların insanlar için birer "hatırlatıcı" olduklarını göstermektedir. Allah Kuran'da her olayın Kendi izniyle gerçekleştiğini bize şöyle bildirmiştir:

Allah'ın izni olmaksızın hiçbir musibet (hiç kimseye) isabet etmez. Kim Allah'a iman ederse, onun kalbini hidayete yöneltir. Allah, herşeyi bilendir. (Teğabün Suresi, 11)

Allah'ın izni olmaksızın hiçbir nefis için ölmek yoktur. O, süresi belirtilmiş bir yazıdır. Kim dünyanın yararını (sevabını) isterse ona ondan veririz, kim ahiret sevabını isterse ona da ondan veririz. Biz şükredenleri pek yakında ödüllendireceğiz. (Al-i İmran Suresi, 145)

Tüm bunların yanısıra karşılaşılan zorlukların bir hikmeti de şudur: Kendini dünyada güç sahibi gören insan, Allah'ın dilemesi ile bir anda gerçekleşen afetler karşısında, ne derece aciz olduğunu fark eder. Ne kendine, ne de etrafındaki insanlara yardım etmeye güç yetiremez. Herşey Allah'ın elindedir; O'ndan başka zarar veya yarar vermeye gücü yeten kimse de yoktur. Bu gerçek insanlara şöyle bildirilmiştir:

Şayet Allah sana bir zarar dokunduracak olursa, O'ndan başka bunu giderecek yoktur. Sana bir iyilik dokunduracak olursa da O, herşeye güç yetirendir. (Enam Suresi, 17)

Bu bölümde şimdiye kadar dünya üzerinde karşılaşılmış olan çeşitli afetleri tüm etkileriyle anlatacağız. Ki böylece bazı insanların tutkuyla bağlı oldukları dünyanın körü körüne bağlanacak bir yer olmadığını ve asıl yaşamın ahiret hayatı olduğunu hatırlatalım. Gözler önüne sereceğimiz bu gerçekler aynı zamanda, meydana gelen afetler esnasında ve sonrasında, insanların içine düştükleri çaresizliği kendilerine göstermektedir. Bu çaresizlik, Allah'ın gücü karşısında insanların hiçbir gücü olamayacağının ve Allah'tan başka dost ve yardımcıları da olmadığının ifadesidir.

Depremler

Depremler, doğa olayları içinde en zarar verici etkiye sahip olan ve insanları en çok tehdit edenlerden biridir. Yapılan tespitlere göre dünya üzerinde yaklaşık iki dakikada bir deprem olmaktadır. Hesaplayacak olursak, bir sene içinde dünyada meydana gelen

deprem sayısının yüzbinleri bulabildiği ortaya çıkar. Bunların yaklaşık yirmi tanesi bir şehri yıkacak güçte depremlerdir. Fakat her zaman kalabalık nüfuslu bölgelere rastlamadıkları için büyük bir zararla sonuçlanmazlar. Her yıl oluşan depremlerin, yaklaşık olarak yalnızca beş tanesi yıkıma ve ölüme sebebiyet vermektedir.

Yukarıda verilen bilgiler ışığında, insanların depremlerle çok fazla yüzyüze gelmedikleri anlaşılmaktadır. Yaklaşık her iki dakikada bir dünyanın herhangi bir yerinde deprem olmasına rağmen, bu depremlerin şiddeti öylesine hassas ayarlanmıştır ki; kimi zaman insanlar bunların varlığından bile haberdar olmazlar. Elbette bu, Allah'ın insanlar üzerindeki korumasının açık bir delilidir.

Günümüzde depremler en fazla tek bir şehir ve o şehrin çevresindeki belirli bölgelerde hissedilmektedir. Oysa Allah'ın dilemesi ile bütün dünyayı etkileyecek şiddette, yaşamın son bulmasına neden olacak, yeryüzünü yerle bir edecek bir sarsıntının olması da oldukça kolaydır. Nitekim yeryüzünün yapısı gereği depremlerin oluşması normaldir; fay kırıkları, tabakalar arasındaki boşluklar vs. bu doğa olayını kaçınılmaz kılmaktadır. Bilimsel bir kaynak, muhtemel depremlerden şöyle söz etmektedir:

Dünyanın derinliklerindeki kuvvet, sert yerkabuğunu dayanma gücünün ötesinde iter, kayalar bu gerilmeye karşı koyamayarak yoğun bir enerji patlamasıyla kırılır ve yarılır. Bu yer sarsıntısının sonucunda şehrin bütün yapıları yerle bir olabilir, tüm toplum bir daha geri dönmemek üzere yıkıntıların altında kalabilir. (Doğal Felaketler, Readers Digest, 1996)

Kuşkusuz Allah'ın bir deprem meydana getirmesi için, "doğal şartlar"ın depreme elverişli olup olmamasının bir önemi yoktur. Allah, her dilediğini, dilediği anda gerçekleştirir. Ancak Allah, yeryüzündeki doğal şartları da oldukça güvensiz ve istikrarsız bir halde meydana getirmekle, insana bu dünya üzerindeki yaşamının gerçekte pamuk ipliğine bağlı olduğunu hatırlatmaktadır. Nitekim Kuran'da insanlar muhtemel bir felaket konusunda uyarılırlar:

Artık 'kötülüğü örgütleyip düzenleyenler', Allah'ın, kendilerini yerin dibine geçirmeyeceğinden veya şuuruna varamayacakları yerden azabın gelmeyeceğinden emin midirler? Ya da onlar, dönüp-dolaşmaktalarken, onları yakalayıvermesinden? Ki onlar (bu konuda Allah'ı) aciz bırakacak değildirler. Veya onları bir korku üzerinde yakalayıvermesinden (mi emindirler)? Öyleyse Rabbin, gerçekten şefkatli ve merhamet sahibidir. (Nahl Suresi, 45-47)

Allah dilese, saniyeler süren bu depremler, saatlerce hatta günlerce sürebilir. İnsanlar, başlarına gelenlerin şaşkınlığını yaşarken, yeni felaketlere maruz kalabilirler. Bu, kuşkusuz Allah için kolaydır. Ancak Allah rahmetiyle insanları korur. İnsanlara Kendi büyüklüğünün farkına varmaları ve O'nun dilemesine karşı gelemeyeceklerini görmeleri

için hatırlatmada bulunur. İnsanlara dünyaya yönelik çabalarının hiçbir karşılığı ve kazancı olmadığını hatırlatır.

Bu noktada 20. yüzyılda meydana gelen en büyük depremleri ve etkilerini de hatırlamakta yarar var.

Teknolojinin Yenilgisi:Kobe Depremi

Sahip oldukları teknolojinin üstünlüğü, çoğu zaman bazı insanlara doğaya hükmetmeye güçleri varmış gibi bir his verir. Oysa bu hisse kapılanlar, çok kısa süre içerisinde hayal kırıklığına uğrayabilirler. Çünkü sonuç olarak teknoloji de Allah'ın, insanların hizmetine verdiği bir araçtır ve Allah'ın hakimiyeti altındadır. Nitekim en üstün teknolojinin dahi doğaya hükmetme imkanına sahip olmadığını çeşitli olaylar insanlara ispatlamıştır.

Örneğin Japonlar yapılarında titizlikle uyguladıkları "depreme karşı tedbir" teknolojisine rağmen; 1995 yılının Ocak ayında sabaha karşı meydana gelen bir depreme yenik düşmekten kurtulamamışlardı. İleri bir teknoloji ile inşa ettikleri binaların çoğu kağıttan yapılmışçasına yıkılmıştı. Japon hükümeti ve üniversiteleri, depremleri önceden haber veren bir yönteme sahip olabilmek için, yaptıkları sayısız araştırmalara son 30 yıl içinde bir milyar dolar (yaklaşık 40 trilyon lira) yatırmışlardı. Ama başarılı olamadılar, çünkü yer kabuğundaki sarsıntıları tanıyıp sınıflandırmak için yüzde yüz geçerli modeller geliştirmek olanaksızdır. Nitekim Kobe'de meydana gelen deprem farklı özelliği açısından bu duruma bir örnek teşkil etmektedir.

Kobe'de halk, depremi kendilerine birkaç saat ,hatta birkaç gün önceden haber verebilecek bir sisteme güvenmekteydi. Fakat bu güzel liman kentini bir anda altüst eden ve merkezi Kobe'den 25 km. uzaklıkta ve denizin 15 km. altında bulunan depremi hiçbir sistem haber veremedi. Japonların "en güçlü depreme bile dayanır" dedikleri binalarının, bu şiddetli depreme karşı bir dayanma gücünün olmadığı ortaya çıkmış oldu.

Depremin gerçekleştiği Kobe ve Osaka kentlerinin bulunduğu bölge, Japonya'nın önde gelen sanayi ve ticaret merkezlerindendi. Bu yüzden deprem sonrasındaki maddi zarar milyarlarca dolar oldu.[3]

Bu büyük depremden önce lüks içinde yaşayan insanlar, ummadıkları bir zamanda gelen büyük bela sebebiyle, değil geleceğe yönelik bir plan yapmak, bulundukları anda bile ne yapacaklarını bilemez duruma gelmişlerdi.

Tayfunlar, Kasırgalar, Hortumlar...

Tayfun, kasırga gibi atmosfer olayları da dünya üzerinde sıkça karşılaştığımız afetlerdendir. Bu olaylar sırasında oluşan rüzgarlar kimi zaman evleri, binaları, barakaları, ağaçları, elektrik direklerini ve insanları fırlatıp savuracak kadar güçlüdür.

Özellikle güçlü tayfunlar, denizi de çalkalayarak dev dalgaların oluşmasına ve denizin aniden kabarmasına sebep olurlar. Fırtına dalgası olarak isimlendirilen bu olayda, dalgalar çok güçlü bir etkiyle kıyıdan karaya vurur. Bu, kimi zaman o bölgedeki karanın tamamen sular altında kalmasıyla sonuçlanabilir. Ayrıca tayfunla gelen yağmur, özellikle nehir alanlarında ciddi sellere yol açar.

Çoğunlukla sadece hafif bir esinti olarak hissettiğimiz rüzgarın, kimi zaman insanları, hayvanları, taşıtları ve hatta evleri hareket ettirecek güçte olması, Allah'ın kudretini gözler önüne sermektedir. Burada da depremler için geçerli olan kanun işlemektedir. Allah dilese tayfun, kasırga, hortum gibi atmosfer olaylarını çok şiddetli ve sık olarak oluşturabilir. İnsanlar birinin zararlarını telafi edemeden diğerlerine yakalanabilirler. Kuran'da rüzgarların Allah'ın kontrolünde olduğu, insanlara şöyle hatırlatılmıştır:

Gökte olanın sizi yere geçirmeyeceğinden emin misiniz? Bir bakmışsınız ki, o (yeryüzü) sallanıp-çalkalanmaktadır. Yoksa gökte olanın üzerinize 'taş yağdıran (fırtınalı) bir rüzgar' göndermeyeceğinden emin misiniz? Siz o takdirde Benim uyarmam nasılmış bilip-öğreneceksiniz. Andolsun, kendilerinden öncekiler de yalanladı. Fakat Beni inkar (etmelerine karşılık verdiğim azab) nasılmış? (Mülk Suresi, 16-18)

Oysa Allah her olayda olduğu gibi burada da insanlar üzerindeki korumasını göstermekte; onları ara ara üzerlerine yolladığı fırtınalarla uyarmaktadır. Uyarmaktadır ki; insanlar dünyada ne amaçla bulunduklarını, Allah'ın gücü karşısındaki acizliklerini ve O'na hesap verecekleri günle karşılaşacaklarını unutmasınlar.

Yanardağlar, Volkanlar

Yerkabuğunun sismik hareketi sonucu meydana gelen depremlerin yanında, volkanik dağlarda oluşan patlamalar da önemli doğal felaketler arasındadır. Dünyada 550'si yer üstünde[4] ve diğerleri deniz dibinde olmak üzere 1500 dolayında aktif yanardağ bulunmaktadır. Bunlardan herhangi birinin, herhangi bir zamanda harekete geçmesi son derece kolaydır. Bir yanardağ harekete geçtiğinde ise kısa bir süre içinde bulunduğu bölgenin tümünü etkisi altına alabilir. Hiçbir teknolojinin bunu engellemeye güç yetirmesi de mümkün olmaz.

Volkanlar, tarihte ve günümüzde oldukça büyük izler bırakmışlardır. Geçmişte var olan şehirleri haritadan silmiş, toplumları yok etmişlerdir. Ekinler yok olmuş, tarlalar küllerle ve gökyüzü de toz bulutlarıyla kaplanmıştır.

Büyük bir azap kaynağı olan yanardağ patlamaları, tarihte **Pompei** gibi büyük şehirleri yok etmiştir. Halkı sapkınlık, azgınlık ve aşırılık içinde yaşamlarını sürerken,

Vezüv yanardağının hareketlenerek kimseye kaçma fırsatı vermemiş olması kuşkusuz ibret vericidir.

Günümüzde de etkilerini sürdüren yanardağlar kimsenin beklemediği bir anda faaliyete geçmekte ve oluşturdukları lavlar, uzun mesafeler boyunca ilerleyerek büyük zarara yol açmaktadır. Patlamanın lavlar dışında bir diğer etkisi de önüne çıkan herşeyi yakıp yutan, gaz ve külden oluşmuş bir rüzgardır. Bu rüzgarın hızı bazen saatte 160 km'ye kadar çıkmakta, yakıcı bir etkisi olmakta, görüş ufkunu neredeyse yok etmektedir.

200 aktif volkana sahip Endonezya'daki Karakatou yanardağında 1883 yılında görülen patlama, 160'dan fazla köyün yok olması ve 36.000 kişinin bu patlama sonucunda oluşan tsunamide (dev dalgalarda) boğulmasıyla sonuçlanmıştır. Patlamanın tozları, 10 gün sonra 3000 mil uzağa kadar düşmüştür.[6]

Volkanların bir diğer özelliği de umulmadık bir zamanda harekete geçmeleridir. 1985 yılında, 150 yıllık bir uykudan sonra, Nevado del Ruiz yanardağının patlaması da buna bir örnektir. Binlerce insanın ölümüne neden olan bu patlama, aslında oldukça küçük bir patlamadır. Bir kıyas yapmak gerekirse, 1980'de meydana gelen St. Helens Dağı'nın patlamasının ancak % 3'ü şiddetindedir. Nevado Del Ruiz'in patlaması, o bölgede bulunan buz ve karı eritmeye yetecek kadar ısı yaydığı için, çamur ve su seli, dağın eteklerinden gelerek Armero şehrini silip süpürmüştür. Bu patlama, 1902'de Karayip adasında 30.000 kişinin ölümüyle sonuçlanan Pelee Dağı patlamasından beri görülen en büyük volkan felaketidir. Bu olay esnasında yatmaya hazırlanan 25.000 kişiden, ertesi sabah sadece 2.000'inin kaldığı tespit edilmiştir. Geriye kalan 23.000 kişi patlama sonunda çamura gömülmüştür.[7]

Bu olaylarla da anladığımız gibi, Allah insanlara ölümün ne kadar kolay ve yakın olduğunu göstermekte, onları dünyada var oluş amaçlarını düşünmeye davet etmektedir. Allah'ın sonsuz gücünü gören insanlara düşen de, dünyada yaşayacakları 50-60 yılı çok uzun görüp ebedi hayatları olan ahireti unutmamalarıdır. İnsanlar unutmamalıdırlar ki, her ne sebeple olursa olsun mutlaka bir gün ölecek ve Allah'ın huzurunda hesap vereceklerdir:

Yerin başka bir yere, göklerin de (başka göklere) dönüştürüldüğü gün, onlar tek olan, kahhar olan Allah'ın huzuruna çıka(rıla)caklardır. (İbrahim Suresi, 48)

Tsunamiler

Japonca bir kelime olan Tsunami, liman dalgası anlamını taşır. Genellikle denizde depremlerden sonra meydana gelen dev dalgalardır. Bu dev dalgaların etkisinin bazı durumlarda atom bombasının verdiği tahribata yaklaştığı da kaydedilmiştir.

Seller

Yeryüzünün pek çok bölgesinin böylesine ciddi tehditlerle karşı karşıya olması kuşkusuz önemli bir gerçeğin habercisidir. Allah insanlara her yönden azap göndermeye ve tüm kazandıklarını saniyeler içinde geri almaya kadirdir. Felaketlerin yeryüzünün her yanından gelmesi, insanların Allah'ın dilemesi dışında hiçbir yerde güvende olamayacaklarının en belirgin göstergesidir. Allah azabı dilediği şekilde, yerin altından, üstünden, karadan ve denizden göndermektedir. Ve insanları bu gerçeği akılsızca gözardı etmemeleri konusunda uyarmıştır:

O ülkeler halkı, geceleri uyurken, onlara zorlu azabımızın gelmeyeceğinden güvende miydiler? Ya da o ülkeler halkı, kuşluk vakti eğlenceye dalmışken, onlara zorlu-azabımızın gelmeyeceğinden güvende miydiler? (Veya) Onlar, Allah'ın tuzağından güvende mi idiler? Allah'ın bir tuzak kurmasından, hüsrana uğrayan bir topluluktan başkası (akılsızca) güvende olmaz. (Araf Suresi, 97-99)

Nitekim Allah'ın insanlar için bir nimet ve güzellik olarak verdiği su, yine Allah'ın dilemesi ile kahredici bir azaba da sebep olabilmektedir. Her yıl mutlaka böyle bir sel felaketine şahit olmalarına rağmen, bazı insanların bunu kendilerinden uzak görmeleri ise şaşırtıcıdır.

Tarihten İbret Verici Bir Örnek:Titanik

Dünya tarihi, sahip oldukları güce ve teknolojiye güvenerek Allah'ın kudretini unutan insanların başlarına gelen ibretlik olaylarla doludur. Bu olayların her biri, ne gücün, ne zenginliğin, ne bilimin, ne de teknolojinin, kısaca hiçbir şeyin Allah'ın takdirine karşı koyamayacağını ispat etmesi ve O'nun gücünün ve büyüklüğünün herşeyin üstünde olduğunu bir kere daha insanlara hatırlatması açısından oldukça önemlidir.

Sayısız örneğini verebileceğimiz bu olayların en çok bilinenlerinden birisi de, bundan yaklaşık 86 sene evvel Titanik adlı transatlantiğin başına gelen felaketti. Titanik, 15 bin kişinin çalışması sonucunda üretilen görkemli bir yolcu gemisiydi. 55 metre yükseklik ve 275 metre uzunluğuyla o ana kadar yapılmış en büyük ve en ihtişamlı gemiydi. İnsanlar, teknik donanım olarak da çok üstün biçimde inşa edildiği için, geminin ne olursa olsun batmayacağına kendilerini inandırmışlardı. Ancak buna güvenen insanlar önemli bir gerçeği unutuyorlardı: Allah'ın takdir ettiği kadere, hiçbir şekilde karşı konamazdı. Nitekim hiç umulmadık kadar küçük bir hasar, teknolojiyi safdışı bırakıp geminin kısa süre içinde batmasına sebep oldu.

Gemiden kurtulanlar, batacakları kesinleştiği zaman birçok kişinin güvertede toplanıp dua etmeye başladıklarını anlatmışlardır. Nitekim Kuran'ın birçok ayetinde, insanların sıkıntı veya tehlike durumunda Allah'a dua ettikleri ancak sıkıntı üstlerinden kaldırılınca ettikleri duaları unuttukları bildirilmiştir:

Sizin Rabbiniz, fazlından aramanız için denizde gemileri sizin için yürütür. Gerçekten O, size karşı merhametli olandır. Size denizde bir sıkıntı (tehlike) dokunduğu zaman, O'nun dışında taptıklarınız kaybolur-gider; fakat karaya (çıkarıp) sizi kurtarınca (yine) sırt çevirirsiniz. İnsan pek nankördür. Kara tarafında sizi yerin dibine geçirmeyeceğinden veya üzerinize taş yığınları yüklü bir kasırga göndermeyeceğinden emin misiniz? Sonra kendinize bir vekil bulamazsınız. Veya sizi bir kere daha ona (denize) gönderip üzerinize kırıp geçiren bir fırtına salarak nankörlük etmeniz nedeniyle sizi batırmasına karşı emin misiniz? Sonra onun öcünü Bize karşı alacak (kimseyi de) bulamazsınız. (İsra Suresi, 66-69)

Bir insan hayatında böyle bir olay yaşamış veya yaşamamış olsun, dünyadaki herşeyin geçici olduğunu ve bütün gücün Allah'a ait olduğunu asla unutmamalıdır. Çünkü insan, böyle bir olayla karşılaştığında bir daha geride bıraktığı hataları telafi şansına sahip olmayabilir. Allah ölümü, insanın karşısına hiç ummadığı bir anda çıkarabilir:

Onlar, göklerin ve yerin 'bağımlı olduğu egemenliğe ve sünnete' (melekût) Allah'ın yarattığı şeylere ve ihtimal (verip) ecellerinin pek yaklaştığına bakmıyorlar mı? Bundan sonra onlar artık hangi söze inanacaklar? (Araf Suresi, 185)

Allah'tan Bir Rahmet Olarak

İşte Biz, onların her birini kendi günahıyla yakalayıverdik. Böylece onlardan kiminin üstüne taş fırtınası gönderdik, kimini şiddetli bir çığlık sarıverdi, kimini yerin dibine geçirdik, kimini de suda boğduk. Allah onlara zulmedici değildi, ancak onlar kendi nefislerine zulmediyorlardı. (Ankebut Suresi, 40)

Şimdiye kadar anlatılanların tümü, var oluşlarının gerçek amacını unutarak yaşayan insanlara önemli bir gerçeği bildirmek amacını taşımaktadır: Dünya üzerinde hiçbir şey Allah'tan bağımsız değildir. "... **Allah, emrinde galib olandır, ancak insanların çoğu bilmezler**" (Yusuf Suresi, 21) ayetiyle de bildirildiği gibi, hiçbir güç Allah'ın takdir ettiklerine karşı koyamaz.

Fakat ayette de bildirildiği gibi "insanların çoğu" bu gerçeği bilmezler. Dünyada başlarına hiçbir şey gelmeyeceği zannıyla yaşarlar. Etraflarında olup biten afetlerle bir gün bir şekilde karşılaşabileceklerini düşünmezler bile. Eğer doğrudan bir bağlantıları yoksa, söz konusu olayları kendilerinden son derece uzak görürler. Meydana gelen afetleri duyduklarında kısa bir an için etkilenebilirler ama bir süre sonra tamamen unuturlar.

Oysa her yeni günün, bir önceki ile aynı şekilde devam edeceğini düşünmek son derece yanlış bir bakış açısıdır. Bu bölümde anlattıklarımıza benzer felaketlere maruz kalan kişiler de, yaşadıkları felaket gününün diğer günlerden farklı olmayacağını düşünmüşlerdir mutlaka. Ama o gün, onlar için diğerlerinden farklı olmuş ve Allah onları, sahip oldukları herşeyin bir anda yok olabileceğini gösterecek bir olayla muhatap etmiştir.

İnsanların önemli bir çoğunluğu bu gerçeğe karşı gaflet içindedir. Hem dünyanın kısa bir geçim olduğunu unutmakta, hem de Allah'a hesap vereceklerini gözardı etmektedirler. Bu gaflet dolayısıyla da, Allah için yaşamaları gereken dünya hayatını kendilerine fayda sağlamayacak şeylerle oyalanarak geçirmektedirler.

Bu açıdan insanların başlarına gelen zorluklar hem kendileri hem de onlara şahit olan diğerleri için Allah'ın bir rahmetidir. Allah bu yolla, dünyanın geçici bir aldanıştan başka birşey olmadığını onlara göstermekte, "gerçek yurt" olan ahirete hazırlık yapmaya teşvik etmektedir. Bu yüzden dünyada insanların başlarına gelen belaların bir çoğu, Allah'ın onlara sunduğu birer fırsattır aslında. Bu belalar, onların tevbe etmeleri ve tavırlarını düzeltip ıslah olmaları için verilir. Tüm bu olaylardan alınması gereken dersi Allah Kuran'da şöyle bildirmiştir:

Görmüyorlar mı ki, gerçekten onlar her yıl, bir veya iki defa belaya çarptırılıyorlar da sonra tevbe etmiyorlar ve öğüt alıp (ders çıkarıp) düşünmüyorlar. (Tevbe Suresi, 126)

GEÇMİŞ UYGARLIKLAR

Dünyayı Allah insanlar için özel bir sınama yeri olarak var etmiştir. Tarih boyunca da insanları uyarıp korkutmak, doğru yola davet etmek için elçilerini hak kitaplarla göndermiştir. Bugün de Allah'tan gelmiş ve inananlar için bir hidayet rehberi olan hak kitap elimizdedir. Doğruyu yanlıştan ayıran, geçmişte inkar eden kavimlerin başlarına gelenlerle bizi uyarıp korkutan bu kitap, Kuran'dır.

Biz, onlardan önce nice insan- nesillerini yıkıma uğrattık; (şimdiyse) onlardan hiçbirini hissediyor veya onların fısıltılarını duyuyor musun? (Meryem Suresi, 98)

Allah Kuran'da, tarih boyunca yaşamış tüm kavimlere doğru yolu gösterdiğini ve onlara elçileri vasıtasıyla dünyanın geçiciliğini, gerçek yurdun ahiret olduğunu hatırlattığını bildirmiştir. Ancak yine Kuran'dan öğrendiğimize göre, insanların çoğu inkarda diretmişler ve elçilerin davetine icabet etmemişlerdir. Bunun üzerine de Allah onları hiç beklemedikleri şekilde azapla yakalamış ve bir kısmını da tamamen yeryüzünden silmiştir. Kuran'da şöyle denir:

Ad'ı, Semud'u, Ress halkını ve bunlar arasında birçok nesilleri (yok ettik). Biz (onlardan) her birine örnekler verdik ve her birini darmadağın edip mahvettik. Andolsun, onlar, üstüne felaket yağmuru yağdırılmış bulunan o ülkeye uğramışlardır; yine de onu görmüyorlar mıydı? Hayır, onlar dirilmeyi ummuyorlardı. (Furkan Suresi, 38-40)

Geçmiş uygarlıkların başlarına gelenlerden bizim almamız gereken ders ise ayetlerde şöyle bildirilir:

Kendilerinden önce nice nesilleri yıkıma uğrattığımızı görmüyorlar mı? Biz, sizi yerleşik kılmadığımız bir biçimde onları yeryüzünde (büyük bir güç ve servetle) yerleşik kıldık; gökten üzerlerine sağanak (bol yağmurlar) yağdırdık, nehirleri de altlarından akar yaptık. Ama günahları nedeniyle Biz onları yıkıma uğrattık ve arkalarından başka nesiller (inşa edip) var ettik. (Enam Suresi, 6)

Yine bu konuda insanları uyarıp korkutan ve düşünüp öğüt alabilenler üzerinde etkisi olan bir başka ayet ise şöyledir:

Biz bunlardan önce nice nesiller yıkıma uğrattık ki onlar, zorbaca yakalamak (yakıp-yıkmak, baskı ve şiddetle yönetmek, sindirmek) bakımından

kendilerinden daha üstündüler; şehirlerde (yerin üstünü altına getirip, sayısız kazı, inşaat ve araştırmalarla her yanı) delik-deşik etmişlerdi. (Ama) kaçacak bir yer var mı? Hiç şüphesiz, bunda, kalbi olan ya da bir şahid olarak kulak veren kimse için elbette bir öğüt (zikir) vardır. (Kaf Suresi, 36-37)

Yukarıdaki ayetlerde de görüldüğü gibi, geçmişte yaşamış toplumlarla ilgili haberlerin verilmesinin en önemli sebebi, bugünkü insanların aynı duruma düşmekten sakınmalarını sağlamaktır. Gerçekten de eski toplumların başına gelen felaketlere ve onlara ait arkeolojik kalıntılara, sadece herhangi bir tarihsel bilgi gözüyle bakmak çok yanlış olur. **"Bunu, hem çağdaşlarına, hem sonra gelecek olanlara 'ibret verici bir ceza' takva sahipleri için de bir öğüt kıldık"** (Bakara Suresi, 66) ayetinde de bildirildiği üzere, bu olaylar birer ibret vesilesi ve geride kalan insanlar için birer öğüttürler. Ancak şunu da göz önünde bulundurmak gerekir: Allah, inkarda direnen bu toplumlara, hemen bir azapla karşılık vermemiş; bilakis hepsine, "belki dönerler diye" uyarıcılar göndermiştir. Ayrıca insanlara dünyada isabet eden bütün zorlukların, ahiretteki zorlu azabın birer hatırlatıcısı olduğu da Kuran'da belirtilmektedir:

Andolsun, Biz onlara belki (inkarcılıktan) dönerler diye o büyük azaptan önce, yakın (dünyevi) azaptan da taddıracağız. (Secde Suresi, 21)

Helak ise, söz konusu toplumların bu uyarıları dinlememeleri ve taşkınlıklarını daha da artırarak sürdürmelerinin ardından gelmiştir. Allah, bozgunculuk yapan böyle toplumları yok etmiş ve onların yerine yeni halklar getirmiştir. Çünkü bahsedilen kavimler, Allah'ın kendilerine verdiği zenginlik, güzel evler ve sanat yapıları içerisinde, Allah'ı unutarak günlerini, aylarını, yıllarını sadece boş amaçlar içinde geçirmişlerdir. Yeryüzünde sahip oldukları şeylerin sürekli bozulmaya, eskimeye uğradığını düşünmemiş, bunlarla Allah'ın onları denediğini ve kısa süre içinde hepsinin yok olacağını akledememişlerdir. Ölümün ardından sonsuza kadar kalacakları bir mekan olduğunu akıllarına getirmeden, sadece içinde bulundukları anı yaşamışlar; ölümle birlikte başlayacak olan sonsuz yaşam son derece yakınken, dünya hayatını ebedi zannetmişlerdir. Oysa bu aldanış, kendilerine hiçbir yarar sağlamamış; başlarına gelen felaketler, aradan binlerce yıl geçmesine rağmen birer ibret vesilesi olarak sonraki nesillere aktarılmış, unutulmayacak birer tarihsel olay olmuştur.

Semud Kavmi

Allah'ın dinine karşı gelmelerinden ve azgınlıklarından dolayı helak edilerek yok edilen topuluklardan biri de Semud kavmidir. Kuran'da bildirildiğine göre Semud kavmi,

gücü ve zenginliği olan, birçok sanat eserine sahip bir topluluktu. Semud kavminin bu özelliklerini bildiren ayetler şöyledir:

(Allah'ın) Ad (kavminden) sonra sizi halifeler kıldığını ve sizi yeryüzünde (güç ve servetle) yerleştirdiğini hatırlayın. Ki onun düzlüklerinde köşkler kuruyor, dağlardan evler yontuyordunuz. Şu halde Allah'ın nimetlerini hatırlayın, yeryüzünde bozguncular olarak karışıklık çıkarmayın. (Araf Suresi, 74)

Bir başka ayette ise Semud kavminin içinde yaşadığı ortam şöyle tarif edilmektedir:

"Siz burada güvenlik içinde mi bırakılacaksınız?"
"Bahçelerin, pınarların içinde,"
"Ekinler ve yumuşak tomurcuklu göz alıcı hurmalıklar arasında?"
"Dağlardan ustalıkla zevkli evler yontuyorsunuz." (Şuara Suresi, 146-149)

Yaşadıkları refah ortamı içinde şımaran Semud kavmini sonsuz azap ve ahiret hayatı ile uyarıp korkutması için Allah, Hz. Salih'i elçisi olarak görevlendirmiştir. Hz. Salih kendi kavmi içinde tanınan biridir ve kavmi onun, kendilerini içinde bulundukları sapkınlıktan uzaklaşmaya çağırması karşısında şaşkınlığa düşmüştür. Salih Peygamberin anlattıklarına halkın çok az bir kısmı uymuş ve çoğu ise anlattıklarını kabul etmemiştir.

Hz. Salih'i inkar edenlerin başında kavmin önde gelenleri vardı ve bu kişiler sahip oldukları maddi güce dayanarak peygamberlerine karşı düşmanca bir tavır takındılar. Hz. Salih'e inananları güçsüz duruma düşürmeye, onları baskı altına almaya çalıştılar. Hz. Salih'in kendilerini Allah'a ibadet etmeye çağırmasına öfke duyuyorlardı. Bu öfke sadece Semud halkına özgü de değildi aslında; Semud kavmi, kendisinden önce yaşayan Nuh ve Ad kavimlerinin yaptığı hatayı yapıyordu. Bu nedenle Kuran'da bu üç toplumdan şöyle söz edilir:

Sizden öncekilerin, Nuh kavminin, Ad ve Semud ile onlardan sonra gelenlerin haberi size gelmedi mi? Ki onları, Allah'tan başkası bilmez. Elçileri onlara apaçık delillerle gelmişlerdi de, ellerini ağızlarına götürüp (öfkelerinden ısırdılar) ve dediler ki: "Tartışmasız, biz sizin kendisiyle gönderildiğiniz şeyleri inkar ettik ve bizi kendisine çağırdığınız şeyden de gerçekten kuşku verici bir tereddüt içindeyiz. (İbrahim Suresi, 9)

Semud Kavmi Salih Peygambere karşı gelmekte kararlıydı, hatta onu öldürmek için plan dahi yapıyorlardı. Dünya hayatının geçici süsleri ile aldanarak bunların hiçbir zaman yok olmayacağını zanneden Semud kavminin önde gelenlerini, Salih Peygamber

"Siz burada güvenlik içinde mi bırakılacaksınız?" (Şuara Suresi, 146) sözüyle uyarmıştır. Gerçekten de bu kavim, Allah'ın kendilerine vereceği azaptan habersiz olarak azgınlığını şiddetlendirmiştir. Ve Hz. Salih'e **"Ey Salih, eğer gerçekten gönderilenlerden (bir peygamber) isen, vadettiğin şeyi getir, bakalım"** (Araf Suresi, 77) diyebilecek kadar inkar ve kibirde ileri giden bu topluluğa Hz. Salih, Allah'ın kendisine vahyetmesiyle, üç gün içinde helak olacaklarını bildirmiştir. (Hud Suresi, 65)

Nitekim gerçekten de Hz. Salih'in uyarısı gerçekleşmiş ve Semud kavmi helak edilmiştir:

O zulmedenleri dayanılmaz bir ses sarıverdi de kendi yurtlarında dizüstü çökmüş olarak sabahladılar. Sanki orada hiç refah içinde yaşamamışlar gibi. Haberiniz olsun; Semud (halkı) gerçekten Rablerine (karşı) inkar etmişlerdi. Haberiniz olsun; Semud (halkına Allah'ın rahmetinden) uzaklık (verildi.). (Hud Suresi, 67-68)

Yeryüzünde yaşamış hangi kavim olursa olsun, ne kadar büyük bir zenginlik ve ihtişama sahip olduğuna bakılmaksızın, azgınlık gösterdikleri takdirde Allah'ın azabına uğramışlardır. Bugün, Semud kavminden, peygamberlerini öldürmeye varacak kadar azgınlaşan insanların ne elde ettikleri mallarından, ne de güçlerinden hiçbir eser yoktur. İsimleri dahi bilinmeyen bu insanların yaşamı, tüm diğer inkarcılar gibi cehennem hayatıyla son bulmuştur. Bu, her insanın ibret alarak düşünmesi gereken bir sondur.

Sebe Halkı

Sebe halkı Kuran'da şöyle anlatılır:

Andolsun Sebe (Halkı)'nın oturduğu yerlerde de bir ayet vardır. (Evleri) sağdan ve soldan iki bahçeliydi. (Onlara demiştik ki:) 'Rabbinizin rızkından yiyin ve O'na şükredin. Güzel bir şehir ve bağışlamakta olan bir Rab(biniz) var. Ancak onlar, yüz çevirdiler, böylece Biz de onlara Arim Seli'ni gönderdik. Ve onların iki bahçesini buruk yemişli, acı ılgınlı ve içinde az birşey de sedir ağacı olan iki ağaca dönüştürdük. Böylelikle nankörlük etmeleri dolayısıyla onları cezalandırdık. Biz nimete nankörlük edenden başkasını cezalandırır mıyız? (Sebe Suresi, 15-17)

Ayetlerden görüldüğü gibi, Sebe halkı bereketli bağ ve bahçelerde, refah içinde yaşıyorlardı. Allah'ın bu kadar bolluk verdiği kavimden istediği, sadece nimetlere karşı şükredici bir tavırda bulunmalarıydı. Ama onlar yalanladılar, dünyada üstün bir güce sahip olduklarını sanıp ellerindekilerle büyüklendiler. Sonuç ise kaçınılmaz olarak azap oldu.

Muhteşem Sümerler

Irak'ın güneyinde, Dicle ve Fırat kıyılarından uzaklaşır uzaklaşmaz, çölü andıran, geniş bozkır alanlarının yayıldığı görülür. Bu uçsuz bucaksız düzlüklerde, yer yer, heybetli tepeler belirir. Çünkü kumla örtülü bu tepelerin altında, büyük sitelerin kalıntıları yatmaktadır. Bu siteler, Sümerler adı verilen bir halk tarafından kurulmuştur. Artık, kavurucu çöl rüzgarlarının önüne Katıp sürüklediği kumlardan başka birşey görülmeyen, sadece çakalların ve akbabaların yaşadıkları bu yerlerde, kırk beş yüzyıl önce, kanallarla çevrili, bahçelerle bezenmiş cıvıl cıvıl şehirler yükseliyordu. Bugün ise, bir ölüm sessizliği hüküm sürüyor.....

Yukarıdaki cümleler ünlü arkeolog Guy Rachet'ın sözleri. Sadece tarih kitaplarından bir konu olarak akıllarda kalan bu ihtişamlı ülke, aslında günümüzdeki topluluklar kadar gerçektir. O zamanın insanları da aynı bizler gibi yaşamışlar, mimarileriyle büyüleyici kentler kurmuşlardır.

Dönemin kraliçesi Puabi için yapılan cenaze töreni oldukça dikkat çekicidir. Çeşitli kaynaklarda bu törenle ilgili bilgiler aktarılmıştır. Kraliçenin ölü bedeninin eşsiz bir ihtişamla süslendiği, vücudunun üst kısmının altın ve gümüşten boncuklarla ve lacivert taşı, kırmızı akik, Kadıköy taşı, babakoru gibi kıymetli taşlardan incilerle bezenmiş bir örtüyle örtüldüğü; örtünün aşağısındaki püsküllerin, yine aynı taşlardan yontulmuş incilerden yapıldığı aktarılmıştır. Ayrıca kraliçenin başına ağır bir peruk, onun üstüne de taç yaprakları mavi ve beyaz ağır kakmalarla bezenmiş som altın çiçeklerden, gürgen ve söğüt yapraklarından bir başlık takıldığı da görülmüştür. Kulaklarını süsleyen küpelerde, ölünün yanıbaşına konulmuş mücevherlerde, iğnelerde ve ihtişamlı başlıklarda altının parıldadığı söylenmiştir.[11]

Kısacası Sümer medeniyetinin önemli bir ismi olan Kraliçe Puabi, muhteşem bir cenaze töreni ve cenaze levazımatı ile gömülmüştür. Cenaze ile birlikte mezara konulacak diğer hazineler, anlatılanlara göre, silahlı muhafızlar ve uşaklar tarafından ancak taşınabilmiştir.

Ancak elbette mezara sahip olduğu hazinelerle birlikte girmesi, kraliçe Puabi'yi iskelet haline gelmekten koruyamamıştır. O da diğer tüm insanlar gibi, hatta belki küçümsediği ve hakir gördüğü fakir ve zayıf insanlar gibi, toprağın altına girmiş, orada çürümüş, bedeni bakterilere yem olmuştur. Bu örnek, insanın, ne denli zengin ve ihtişamlı bir yaşam sürerse sürsün ve malına ne kadar güvenirse güvensin, sonuçta bunların ona hiçbir yarar sağlamayacağını gösteren ilginç bir ibrettir.

Girit Uygarlığı

Avrupa'nın ilk büyük uygarlığı olan Girit, MÖ XIV yy başlarında, birdenbire yok olmuştur. Bundan önce, Akdeniz'in en güzel yerlerinden olan Girit adasına, Milattan

2000 yıl önce, Asya ve Yunanistan'dan gelen insanlar yerleşmişler, muhteşem saraylar inşa etmişlerdir. Ancak buradaki halkın en dikkat çekici özelliklerinden birisi, sapkın bir eğlence anlayışına sahip olmalarıdır. Allah bu sapkınlıklarından kurtulmaları, ahireti hatırlamaları için zaman zaman küçük çaplı depremlerle onları uyarmıştır. Ancak sonunda büyük bir felaket olmuş, Girit'in kuzeyindeki Kyklades takım adalarından biri olan Thera adasındaki yanardağ patlamış, bu korkunç patlamayı Girit saraylarını yerle bir eden çok şiddetli bir deprem izlemiştir.[12] Yanardağın külleri Girit semalarına kadar bütün göğü karanlığa boğup, yıkılan sarayların üstüne çökerken, aynı anda görülmedik bir deniz kabarması da Knosos'un limanı Amnisos'u sulara gömmüştür. Girit saraylarının yıkılışı gerçekten çok ürpertici bir şekilde gerçekleşmiş; dev bir dalga bütün kıyı kentlerini bir anda sulara gömmüştür.

Pek çok yönden dönemin en önemli uygarlıklarından biri olan Girit uygarlığı, belki de kendisini bekleyen bu sonu hiçbir zaman tahmin edemezdi. Art arda meydana gelen felaketler, o muhteşem yapıları tamamen yok etmiş, insanların neredeyse tümünün helak olmasına neden olmuştur. Geride ne kendi zenginlikleri ile övünen insanlar, ne övündükleri zenginlikler, ne de hiç bitmeyeceklerini sandıkları hayat kalmıştır. Geriye kalan sadece yıkık dökük bir şehir ve artık var olmayan bir medeniyettir. Kuran'da bu eski medeniyetlerin insanlara ibret nedeni olması gerektiği şöyle vurgulanır:

Yurtlarında gezip dolaştıkları nice nesilleri kendilerinden evvel yıkıma uğratmış olmamız, hala onları doğru yola iletip yöneltmedi mi? Elbette, bunda ayetler vardır; yine de işitmiyorlar mı? (Secde Suresi, 26)

Pompei Faciası

Tarihçilere göre, bundan iki bin yıl kadar önce Pompei'de yaşam çok renkliydi. Çünkü eski dünyada bazı kentler, zevk ve sefanın hüküm sürdüğü şehirler olarak tanınmaktaydı. İşte Pompei de bunlardan biriydi. Şimdi sadece harabesi görülebilen Pompei sokaklarında, çok sayıda meyhane, taverna ve randevu evi bulunuyordu.

Vezüv'ün yamaçları bağlarla örtülü idi, Pompei de bu yamaçlarla deniz arasında kurulmuş ve genellikle zengin Romalıların tercih ettiği bir mekandı. Komşu il olan Herculanum da aynı şartlara sahipti. Ancak tarihin en ünlü yanardağ püskürmelerinden biri, bu güzel yerlerin varlığına son verdi. Bugün, volkanın lavlarıyla "taş kesilmiş" Roma hayatı tüm ayrıntıları ile görülebilmektedir.

Felaket 24 Ağustos 79 sabahı geldi. Pompei'de kendi halkının dışında yazı geçirmeye gelen zengin Romalılar ve Herculanum'da ya da Vezüv'ün eteklerinde yaptıkları muhteşem evlerde yerleşmiş kimseler de bulunuyordu.[13] Vezüv yanardağı bir anda patladı. Öncesinde yer sarsılmaya başlamış, dağdan gökgürültüsünü andıran, uzak ve boğuk gürlemeler gelmişti. Araştırmalara göre, göğe alevler sütun halinde

yükseliyor, sonra bunu muazzam bir duman izliyordu. Aynı zamanda, yeni patlamalar havayı sarsıyor ve küllerden, taş-topraktan ve lav külçelerinden oluşan bir sağanak, şehrin üstüne yağıyordu.

Herculanumlular, Vezüv'e daha yakın oldukları için şehre doğru dalga dalga gelen, kor halindeki çamur selinden korkuya kapılmışlar ve kaçmaya çalışmışlardır, ama kaçamayanlar yıkıntıların ve erimiş lavların altında kalmışlardır. Ancak asıl ibret verici olan, yapılan kazılardan elde edilen verilere göre, insanların çoğunun şehirden ayrılmakta hala tereddüt ediyor olmasıydı. Pompei'de, şehrin kraterden uzak olması, herşeye rağmen bir güven duygusu yaratmış; bu nedenle zenginlerin çoğu, bu kül sağanağından, evlerinde kalarak korunmayı düşünmüş ve mallarını, mülklerini bırakıp gitmek istememişlerdi. Bir süre sonra da vaktin artık çok geç olduğunu kavrayamadan ölmüşlerdi. Bir gün içinde iki şehir, Herculanum, Pompei ve altı kasabada yaşayan tüm canlılar tarihten silindi. Kuran'da bu şekilde helak edilen insanlardan şöyle söz edilir:

Bunlar, sana doğru haber (kıssa) olarak aktardığımız (geçmiş) nesillerin haberleridir. Onlardan kimi ayakta kalmış, (kimi) biçilmiş ekindir. (Hud Suresi, 100)

İnsanlığın bütün bunları öğrenebilmesi ise, yüzyıllar sonra mümkün oldu. Yapılan araştırmaların sonucunda Pompei'deki eski şehir, "yaşıyorken donmuş haliyle" gün ışığına çıkarıldı. İnsanlar, can verdikleri andaki halleriyle taşlaşmışlardı. Kuran'da haber verildiği gibi:

Onlar, zulüm işlemektelerken, ülkeleri (veya nesilleri) yakaladığı zaman... Rabbinin yakalaması işte böyledir. Gerçekten O'nun yakalaması pek acı, pek şiddetlidir. (Hud Suresi, 102)

Günümüzden yüzlerce hatta binlerce yıl önce yaşayan uygarlıkların, geride kalıntı halindeki eserlerini bırakmaları, sahip oldukları zenginliğin kendilerine hiçbir fayda sağlamadığını göstermiş, geride bıraktıkları herşey kendilerinden sonrakilere miras kalmıştır. Bu topluluklarda yaşayan insanların belki de en büyük yanılgısı, kendilerinden önce yerle bir olmuş, tarihe karışmış olan topluluklara rağmen, dünya nimetlerine ebedi olarak sahip olacaklarını sanmaları ve ortaya çıkardıkları yapıtların kendilerini ölümsüz kılacağını zannetmeleridir. Bu yanılgı günümüze de uzak değildir. İnsanların önemli bir bölümü kendilerine bir fayda getirir düşüncesi ile bütün yaşamlarını mallarını yığıp biriktirmeye adamakta, kendilerini, ölümsüz (hatırlanır) kılmak amacı ile çeşitli eserler meydana getirmektedirler. Üstelik yaptıkları aşırılıklar belki de kendilerinden öncekilerden çok daha kapsamlı olmakta ve kendilerine Allah'tan gelen çeşitli uyarılara aldırmamaktadırlar. Ama bu kişilerin unutmaması gereken çok önemli bir gerçek vardır: Bir dönem var olup sonra yok olan toplulukların geride bıraktıkları, karşılarında bir

ibret vesilesi olarak tüm heybeti ile durmaktadır. Hiçbiri ebedi olarak bu dünya üzerinde kalmamıştır. Adlarını ölümsüzleştirmek için ardında eserler bırakan insanların bir kısmının belki de adları arkalarında kalmış, ama ne çürümüş bedenlerine ne de ahiretlerine bir yarar sağlamamıştır. Ancak dünyada öğüt alıp düşünebilenlere bir ibret olarak kalıntıları var olmakta, Allah'ın zorlu azabının bir hatırlatıcısı olarak başlarına gelenler unutulmamaktadır.

İşte Allah insanlara bu örnekleri vermekte, bunların benzerleri ile dünya tutkunlarını uyarmaktadır. Kuşkusuz bundan öğüt alıp bir ders çıkarabilenler, tarih boyunca meydana gelen olayların hiçbirinin boşuna yaratılmadığını, Allah'ın her an her yerde bütün bunlardan daha şiddetlisini insanlara tattırmaya güç yetirdiğini kavrayabilirler. Dünya sadece bir imtihan yeridir. Burada imtihanın gereklerini yerine getirenler kazançlıdırlar. Sadece dünyayı yurt edinenler ise, geçmişteki örneklerin benzeri bir kayba uğrayacaklardır. Kuşkusuz bu, kendi yapıp ettiklerinin karşılığıdır. Ahirette sadece yaptıkları ile karşılık göreceklerdir. Şüphesiz en doğrusunu Allah bilir.

GERÇEK YURT AHİRET

P ek çok insan, dünya üzerinde eksiksiz ve mükemmel bir yaşamın kurulabileceğini sanır. Gerekli maddi imkanlar elde edildiğinde, bu dünyadaki yaşamın insanı tam olarak tatmin edebileceğini ve mutlu kılabileceğini düşünür. En yaygın kanaate göre insan, maddi bir zenginlik, "mutlu bir yuva" ve diğer insanlar gözünde saygınlık (statü) elde ettiğinde, kusursuz bir hayat kurmuş olur.

Oysa Allah, Kuran'da bizlere bu tür bir bakış açısı vermez. Aksine, Kuran'da bildirildiğine göre, dünya üzerinde sürdürdüğümüz yaşam, asla eksiksiz, mükemmel ve sorunsuz olamaz. Çünkü, özellikle böyle olamayacak şekilde tasarlanmıştır.

"Dünya" kelimesinin kökeni bu konuda çok önemli bir anlam içerir. Kelime, Arapça'daki "deniy" sıfatından türemiştir. "Deniy" ise, alçak, düşük, basit, değersiz gibi anlamlara gelmektedir. Bu durumda "dünya" kelimesi de, bu sıfatları içeren bir mekan anlamını taşır.

Nitekim tüm kitap boyunca gördüğümüz gibi, dünya hayatının değersizliği ve önemsizliği Kuran'da sık sık vurgulanır. Dünya hayatını güzel kıldığı düşünülen tüm faktörler -zenginlik, iş hayatı, evlilik, çocuklar, başarı vs.- Kuran'a göre aslında geçici ve aldatıcı birer metadan başka birşey değildirler:

Bilin ki, dünya hayatı ancak bir oyun, '(eğlence türünden) tutkulu bir oyalama', bir süs, kendi aranızda bir övünme (süresi ve konusu), mal ve çocuklarda bir 'çoğalma-tutkusu'dur. Bir yağmur örneği gibi; onun bitirdiği ekin ekicilerin (veya kafirlerin) hoşuna gitmiştir, sonra kuruyuverir, bir de bakarsın ki sapsarı kesilmiş, sonra o, bir çer-çöp oluvermiştir. Ahirette ise şiddetli bir azap; Allah'tan bir mağfiret ve bir hoşnutluk (rıza) vardır. Dünya hayatı, aldanış olan bir metadan başka birşey değildir. (Hadid Suresi, 20)

Başka ayetlerde, insanın dünya hayatı dolayısıyla nasıl bir aldanışa kapıldığı şöyle açıklanır:

Hayır siz, dünya hayatını seçip üstün tutuyorsunuz. Ahiret ise daha hayırlı ve daha süreklidir. (A'la Suresi, 16-17)

Sorun da, üstteki ayette haber verildiği gibi, dünya hayatının ahirete üstün tutulmasıyla başlar. Çünkü insanlar, dünya hayatını ahirete üstün tutmakla, Allah'ın vaadine ve dolayısıyla Allah'a yüz çevirmiş olmaktadırlar. Allah Kuran'da bu insanları **"Bizimle karşılaşmayı ummayanlar, dünya hayatına razı olanlar ve bununla tatmin bulanlar ve Bizim ayetlerimizden habersiz olanlar"** (Yunus Suresi, 7) olarak tanımlar ve bunların cehenneme gideceklerini haber verir.

Elbette, dünya hayatının eksikliği, bu dünyada güzel şeylerin var olmadığı anlamına gelmez. Aksine, Allah dünyayı cenneti hatırlatacak pek çok güzel nimetle doldurmuştur. Fakat bu güzelliklerin yanına cehenneme ait olan eksiklik, çirkinlik ve kusurlar da katılmıştır. Dünyada, imtihan ortamının hikmeti gereği cennet ve cehenneme ait özellikler karışık ve birarada bulunurlar. Bu şekilde müminler hem cennet hem de cehennem hakkında fikir edinir, hem de kendilerini dünyadaki kısa ve geçici yaşama kaptırmak yerine, gerçek, kusursuz, eksiksiz ve sonsuz yaşam olan ahirete yönelirler. Allah'ın kulları için seçip beğendiği yaşam da işte bu ahiret hayatıdır. Ahiret Kuran'da insanların gerçek ve ebedi yurdu olarak tarif edilir.

İşte bu nedenle, ahiret yurdunu kazanmak, yani cennete kavuşmak için ciddi bir çaba gerekmektedir. Allah inanan kullarına bunu emretmiştir:

Rabbinizden olan mağfiret ve eni göklerle yer kadar olan cennete (kavuşmak için) yarışın; o, muttakiler için hazırlanmıştır. (Al-i İmran Suresi, 133)

Cennet İçin Yarışanların Durumları

Mümin Kuran'da sonsuz bir ecir, sonsuz bir mükafat, sonsuz bir mutlulukla müjdelenmiştir. Ancak bu konuda bilinmesi gereken çok önemli bir nokta vardır. O da, sonsuz zaman içinde, sonsuz güzelliklere uzanan bu müjdenin, mümin daha dünyadayken başladığıdır. Çünkü mümin ahirette cennetle müjdelendiği gibi, bu dünyada da Allah'ın lütuf ve ikramından, nimetinden mahrum bırakılmamıştır.

Kuran'da, salih amellerde bulunan müminlerin bu dünyada da güzel bir hayatla yaşatılacakları haber verilir:

Erkek olsun, kadın olsun, bir mü'min olarak kim salih bir amelde bulunursa, hiç şüphesiz Biz onu güzel bir hayatla yaşatırız ve onların karşılığını, yaptıklarının en güzeliyle muhakkak veririz. (Nahl Suresi, 97)

Hem bir mükafat ve şevk kaynağı hem de karşılıksız lütuf ve ihsanının bir göstergesi olarak salih kullarına dünyada nimet ve güzellik vermesi Allah'ın değişmez bir kanunudur. Zenginlik, ihtişam ve güzellik cennetin en temel özelliklerinden olduğu için, Allah sevdiği seçkin kullarına cenneti hatırlatacak, onların cennete kavuşma arzu ve heyecanlarını artıracak nimetlerin ve ortamların benzer örneklerini bu dünyada da yaratır. Bu yüzden, nasıl inkarcıların ebedi azapları daha bu dünyadan başlıyorsa, salih müminler için vadedilen ebedi güzellikler de kendilerine dünyadaki hayatlarında gösterilmeye başlanır. Allah mümine, onu denemek kastıyla, hayatı boyunca sıkıntılar,

çileleler, acılar da verebilir; ama bunlara Allah rızası için sabreden mümin, tüm bu sıkıntılardan, inkarcı bir insanın anlayamayacağı manevi bir lezzet alır.

Bir mümin, kendisini yaratan Allah'ın bilincinde olmasından, O'nun emir ve yasaklarına uymasından, O'nun insanlar için seçip beğendiği din ahlakını yaşamasından ve ölümünden sonrası için çok büyük umut ve beklentiler taşımasından ötürü dünyadaki yaşamı boyunca her türlü ruhsal sıkıntı ve üzüntüden uzaktır. Herşeyden önce kendisini yaratan Allah'ın yardımı ve desteği kendisiyle beraberdir. Müminlerin her namazda, her salih amelde, Allah rızası için yapılan küçük büyük her işte Allah'ın kendilerini gördüğünü, meleklerin bunları amel defterlerine yazdığını ve ahirette tüm bunların karşılığını alacaklarını bilmelerinden doğan bir huzurdur bu. Bu, Allah'ın kendilerini görünmeyen meleklerle desteklediğini, **"önlerinden ve arkalarından izleyenleri"** olduğunu ve bunların kendilerini **"Allah'ın emriyle gözetip-korumakta"** (Rad Suresi, 11) olduklarını, O'nun yolunda yapılan mücadelede galip gelecek olanların, cennetle müjdelenmiş olanların iman edenler olduklarını bilmelerinden kaynaklanan bir güven duygusudur. Böylece salih müminler, Allah'ın meleklere, **"... iman edenlere sağlamlık katın..."** (Enfal Suresi, 12) vahyi doğrultusunda, asla korkuya ve hüzne kapılmazlar.

Müminler, **"bizim Rabbimiz Allah'tır deyip sonra dosdoğru bir istikamet tutturan"** (Fussilet Suresi, 30) insanlardır. Ve, **"onların üzerine melekler iner. 'Korkmayın ve hüzne kapılmayın, size vadolunan cennetle sevinin'"** (Fussilet Suresi, 30) derler. Müminler Allah'ın **"kimseye güç yetireceğinden fazlasını yüklemeyeceğini"** (Araf Suresi, 42) bilmişlerdir. Kadere ve herşeyi yapıp edenin Allah olduğuna kesin bir bilgiyle inanırlar ve böylece başlarına gelenlere **"Allah'ın bizim için yazdıkları dışında bize kesinlikle hiçbir şey isabet etmez"** (Tevbe Suresi, 51) diyerek tevekkül ederler. Allah rızasına uyduklarından ve hep **"Allah bize yeter, O ne güzel vekildir."** (Al-i İmran Suresi, 173-174) dediklerinden dolayı da, onlara hiçbir kötülük dokunmayacaktır. Ancak dünya bir imtihan meydanı olduğundan elbette müminin karşısına çeşitli zorluklar çıkabilir. Belli dönemlerde açlık, hastalık, uykusuzluk, kaza, maddi kayıp, vs. türünden çeşitli sıkıntılarla karşılaşabilir. Fakirlikle ve zorluklarla da imtihan olabilir. Ayette bu imtihan şöyle bildirilmiştir:

Yoksa sizden önce gelip-geçenlerin hali başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Onlara öyle bir yoksulluk, öyle dayanılmaz bir zorluk çattı ve öylesine sarsıldılar ki, sonunda elçi, beraberindeki müminlerle; "Allah'ın yardımı ne zaman?" diyordu. Dikkat edin, şüphesiz Allah'ın yardımı pek yakındır. (Bakara Suresi, 214)

Kuşkusuz ki bu zor durum, peygamberin ve yanındaki müminlerin Allah'a duydukları saygıyı ve korkuyu, cennete olan özlemlerini daha da arttırmıştır. Zaten Allah, ayetin sonunda yardımının çok yakın olduğunu da müjdelemektedir. Sonuçta,

"Allah, takva sahiplerini zafere ulaşmalarıyla kurtarır. Onlara kötülük dokunmaz ve onlar hüzne kapılmayacaklardır." (Zümer Suresi, 61)

Mümin zorlukların imanının denenmesi için özel olarak yaratıldığını, güzel bir sabır ve tevekkül gösterdiği takdirde bunların ahireti için sınırsız bir ecir kaynağı, olgunlaşması için büyük fırsatlar olduğunu bildiğinden, huzur, mutluluk ve neşesinden hiçbir şey kaybetmez. Hatta şevk ve heyecanı daha çok artar. Bu sıkıntılar onun ruhi dengesini, dirayet ve kararlılığını hiçbir zaman olumsuz yönde etkilemez.

Bu durum kafirler içinse tam tersidir. Bir inkarcı, çektiği çeşitli bedensel acıların yanında, ruhen de azap çeker.

Korku, üzüntü, ümitsizlik, tedirginlik, karamsarlık gibi inkarcıların karakteristik özelliği olan negatif duygular, onların cehennemde çekecekleri azabın manevi kısmının bu dünyadaki küçük bir başlangıcını oluştururlar. Allah, saptırdığı bu insanların **"göğsünü sanki göğe yükseliyormuş gibi dar ve sıkıntılı"** kılar ve **"iman etmeyenlerin üzerine böyle pislik çökertir."** (En'am Suresi, 125)

Allah, buna karşın Kendisi'nden bağışlanma dileyen, tevbe eden salih müminleri dünyada da güzel bir surette faydalandıracağını ve ihsanda bulunacağını başka ayetlerde de bildirmiştir. Hud Suresi'nin 3. ayetinde şöyle bildirilir:

Ve Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra O'na tevbe edin. O da sizi, adı konulmuş bir vakte kadar güzel bir meta (fayda) ile metalandırsın ve her ihsan sahibine kendi ihsanını versin. Eğer yüz çevirirseniz gerçekten ben, sizin için büyük bir günün azabından korkarım. (Hud Suresi, 3)

Bir başka ayette de müminlerin dünya hayatı şöyle tarif edilir:

Sakınanlara: "Rabbiniz ne indirdi?" dendiğinde "Hayır" dediler. Bu dünyada güzel davranışlarda bulunanlara güzellik vardır; ahiret yurdu ise daha hayırlıdır. Takva sahiplerinin yurdu ne güzeldir. (Nahl Suresi, 30)

Ahiret yurdu bu dünyadan daha hayırlı ve üstündür. Dünya hayatının tüm güzellikleri, ahiret yurdu ile mukayese edildiğinde değerini tamamen yitirmektedir. O halde bir hedef belirlenecekse bu hedefin sadece ahiret olması gerekmektedir. Zaten bunu hedefleyen müminlere Allah, dünya hayatlarında da nimetlerini artırmaktadır.

Müminlerin Gerçek Yurdu; Cennet

Allah, huzuruna mümin olarak gelecekler için içlerinde ebedi olarak kalacakları cenneti vadetmiştir. Allah'ın vaadi ise şüphesiz ki gerçekleşmesi kuşku götürmeyen en kesin sözdür. Böylece kesin bir bilgiyle inananlar, bu vaadin gerçekleşeceğinden asla

kuşkuya kapılmazlar ve mümin olarak canlarını teslim ettikleri takdirde günahlarının bağışlanarak cennete kabul edileceklerini bilirler. Bir ayette şöyle buyrulur:

Adn cennetleri (onlarındır) ki, Rahman (olan Allah, onu) Kendi kullarına gaybtan vadetmiştir. Şüphesiz O'nun vaadi yerine gelecektir. (Meryem Suresi, 61)

En sonunda o beklenen an gelir. Bir müminin hayatı boyunca tefekkür ettiği, kavuşabilmek için dua ettiği ve layık olabilmek için vargücüyle çalıştığı yer, "kalınacak yerlerin en hayırlısı" ve "Allah Katındaki asıl varılacak güzel yer"dir: Cennet. Müminler için hazırlanmış ve onlara sunulmak üzere kapıları açılmıştır. Müminlerin cennete girişleriyle ilgili bir ayette, bu eşsiz manzara şöyle tarif edilir:

Onlar Adn cennetlerine girerler. Babalarından, eşlerinden ve soylarından salih davranışlarda bulunanlar da. Melekler onlara her bir kapıdan girip (şöyle derler:) "Sabrettiğinize karşılık selam size. Yurdun sonu ne güzel." (Rad Suresi, 23-24)

Cennetteki Güzellikler

Takva sahiplerine vadedilen cennet; onun altından ırmaklar akar, yemişleri ve gölgelikleri süreklidir. Bu korkup-sakınanların (mutlu) sonudur, inkar edenlerin sonu ise ateştir. (Rad Suresi, 35)

Konuya başlamadan önce hemen belirtilmesi gereken çok önemli bir nokta vardır: Yaygın bir inanış olan, "cennetin sadece doğal güzelliklerden, yeşilliklerden ve akarsulardan ibaret olduğu" fikri, Kuran'a dayalı değildir ve son derece yüzeysel bir düşüncenin ürünüdür. Elbette ki doğal güzellikler ve yeşillikler cennetin mükemmel nimetlerindendir. Köşklerin ve gölgeliklerin bahçelerin içinde, pınarların yanı başında kurulmuş olması da ayrı bir güzelliktir. Ancak, bu ve benzeri anlatımların hiçbiri cennetteki güzellikleri tarif etmek için yeterli değildir.

Bir kısmı dünyadakileri andıran, bir kısmı ise daha önce hiçbir nefsin görüp bilmediği, **"çeşit çeşit inceliklere ve güzelliklere sahip"** (Rahman Suresi, 48) olan cennetin nimet ve güzellikleri, tahayyül ve ifade sınırlarımızın çok ötesindedir. Bilinmelidir ki, bizim hayal gücümüzün ötesinde ve Allah'ın sonsuz ilmiyle hazırlanmış birçok güzellik ve sürpriz de cennette müminleri beklemektedir. Özellikle **"... Rableri Katında her diledikleri onlarındır. İşte büyük fazl (nimet ve üstünlük) budur"** (Şura Suresi, 22) ayetinde bildirildiği gibi, tüm doğal güzellikler de dahil cennetteki herşey müminin kendi zevkiyle dilemesi neticesinde gerçekleşmektedir. Yani Kuran'da

bildirilmiş güzelliklerin ötesinde, kişinin hayal gücü, Allah'ın izni ve lütfu ile cennette her türlü güzellik olacaktır.

Cennette Müminlerin Yaşadıkları Ortam

Allah, mümin erkeklere ve mümin kadınlara içinde ebedi kalmak üzere, altından ırmaklar akan cennetler ve Adn cennetlerinde güzel meskenler vadetmiştir. Allah'tan olan hoşnutluk ise en büyüktür. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur. (Tevbe Suresi, 72)

Müminlerin dünya hayatlarını geçirdikleri evler, **"(Bu nur,) Allah'ın, onların yüceltilmesine ve isminin zikredilmesine izin verdiği evlerdedir; "** (Nur Suresi, 36) şeklinde haber verilen mekanlardır ve yine Allah'ın emri doğrultusunda tertemiz tutulan, özen gösterilen yerlerdir. Cennet evleri de bunun benzeri olarak yine, müminlerin Allah'ı andıkları ve O'na şükrettikleri tertemiz mekanlardır.

Müminlerin yaşadıkları güzel meskenler, evler, köşkler bir önceki bölümde tasvir edilen doğal güzelliklerin içinde kurulmuş olabileceği gibi, bunların son derece modern ve estetik mimariye sahip şehirlerde inşa edilmiş olması da mümkündür.

Kuran'da sözü geçen evler, genellikle doğal güzelliklerin içine inşa edilmiştir. Bunu bildiren bir ayet şöyledir:

Ancak Rablerinden korkup-sakınanlar ise, onlara yüksek köşkler vardır, onların üstünde de yüksek köşkler bina edilmiştir. Onların altında ırmaklar akmaktadır. (Bu), Allah'ın va'didir. Allah va'dinden dönmez. (Zümer Suresi, 20)

Ayette bahsedilen, yüksek yerlerde kurulmuş köşklerin, altlarından sular akan eşsiz manzarayı seyretmek için geniş pencereli ya da dört bir tarafı camlardan inşa edilmiş salonlar olabilir. Böylece insan ruhunun en çok zevk alacağı şekilde döşenmiş evlerde, tahtlar üzerinde yaslanırken ve en güzel meyveler ve içeceklerle rızıklandırılırken müminler, yükseklerden bakarak birbirinden muhteşem manzaraları da seyretme zevkini tadarlar.

Köşklerin tasarımı ve döşenmesi en kaliteli malzemeyle, en uyumlu renklerle yapılmıştır. Rahat koltukları, karşılıklı oturulan tahtları vardır. Allah tahtlara birçok ayette dikkat çekmiştir. **"Özenle işlenmiş mücevher tahtlar üzerindedirler. Karşılıklı yaslanmışlardır."** (Vakıa Suresi, 15-16), **"özenle dizilmiş tahtlar üzerinde yaslanmışlardır..."** (Tur Suresi, 20) ayetlerinden de anlaşılacağı gibi tahtlar zenginlik, ihtişam ve kudret sembolüdür. Allah'ın kendilerine cenneti nasip ettiği müminler cennetteki tahtlar üzerinde kurulup yaslanırlar. Bu ortamda müminler sürekli Allah'ı anarlar.

Adn cennetleri (onlarındır); oraya girerler, orada altından bileziklerle ve incilerle süslenirler. Ve orada onların elbiseleri ipek(ten)dir. Derler ki: "Bizden hüznü giderip yok eden Allah'a hamdolsun; şüphesiz Rabbimiz, gerçekten bağışlayandır, şükrü kabul edendir. Ki O, bizi Kendi fazlından (ebedi olarak) kalınacak bir yurda yerleştirdi; burada bize bir yorgunluk dokunmaz ve burada bize bir bıkkınlık da dokunmaz." (Fatır Suresi, 33-35)

Cennetteki malzemenin temeli "çeşit çeşit incelik" ve "çarpıcı güzellikler"dir. Bunlar Allah'ın sonsuz ilminin ve sanatının birer yansımasıdır. Örneğin tahtlar mücevherli, yükseklere kurulmuş ve özenle dizilmiştir. Kıyafetler ipekten ve atlastandır, altın ve gümüş takılar bu kıyafetleri süslemektedir. Allah Kuran'da cennetle ilgili birçok detay vermiş ancak hayal gücünü açık bırakan ifadeler de kullanmıştır. Büyük bir ihtimalle cennette her müminin kendi zevkine göre ayarlanmış görüntüler oluşmaktadır. (En doğrusu Allah bilir) Kuşkusuz Allah, cennete layık ve ehil kıldığı değerli müminlere, Kuran'da bildirdiği nimetlerin dışında daha nice sürprizler hazırlamıştır.

Cennet Hayal Gücü Sınırlarının Ötesindedir

... Orada nefislerin arzu ettiği ve gözlerin lezzet (zevk) aldığı herşey var. Ve siz orada süresiz kalacaksınız. (Zuhruf Suresi, 71)

Kuran'daki tarif, tasvir ve benzetmelerden, ayrıca Bakara Suresi 25. ayette belirtildiği üzere, 'Cennet nimetlerinin dünyadakilere benziyor olması'ndan yola çıkarak, cennetin nasıl bir yer olacağını ana hatlarıyla tahmin edebilmekteyiz. Biliyoruz ki Allah müminleri **"kendilerine tarif edip tanıttığı cennete sokacaktır"** (Muhammed Suresi, 6). Böylece dünya hayatında da, Allah'ın izniyle cennete dair bilgiler edinmemiz mümkün olmaktadır. Ancak edinilen bu bilgi, sadece Allah'ın bize öğrettiği ve cenneti tefekkür etmemize vesile olan bilgidir. "Bu bilgi cennetin tamamını tarif ediyor" diyemeyiz. Özellikle, bazı ayetlerde dikkat çekilen çok önemli bir ayrıntı vardır, bu da cennetin "hayal gücünü harekete geçiren" tasviridir. Kuran'da bahsi geçen **"bozulmayan sudan ırmaklar, tadı değişmeyen sütten ırmaklar, içenler için lezzet veren şaraptan ırmaklar ve süzme baldan ırmaklar"** (Muhammed Suresi, 15) örneği bizlere, cennetin, insanların hayallerindeki biçiminden de öte bir yer olduğunu hissettirir. Bu ayet insan ruhunda, cennetin bir 'sürprizler mekanı' olduğu izlenimini uyandırmaktadır.

Başka bir ayette de Allah cennetten "bir şölen" olarak bahseder:

Ama Rablerinden korkup-sakınanlar; onlar için Allah Katında -bir şölen olarak- altından ırmaklar akan -içinde ebedi kalacakları- cennetler vardır. İyilik yapanlar için, Allah Katında olanlar daha hayırlıdır. (Al-i İmran Suresi, 198)

Allah bu ayetinde cenneti bir kutlama, bir eğlence yeri olarak tanıtmıştır. Bu kutlama, süresi, boyutları ve içeriği dünyadakilerin hiçbiriyle kıyaslanamayacak kadar görkemli bir kutlamadır.

Ebedi hayatta bu tür şölenlerle ve buna benzer, bitmek tükenmek bilmeyen envai çeşit nimetlerle sürekli meşgul olmak, yalnızca cennete özgü bir vasfı da beraberinde getirecektir; yorulmamak. Kuran'da, bu mükemmellikle ilgili olarak cennetteki müminlerin şöyle söyledikleri bildirilir:

"... burada bize bir yorgunluk dokunmaz ve burada bize bir bıkkınlık da dokunmaz." (Fatır Suresi, 35)

Bu yorgunluğa zihinsel yorgunluk da dahil olabilir. (En doğrusunu Allah bilir) Dünyevi şartlarda insan, bedenen zayıf yaratıldığından kolay yorulur. Yorulduğunda ise zihni bulanmaya başlar, dikkati dağılır, sağlıklı düşünebilmesi zorlaşır, algılaması da zayıflar. Oysa bu durum cennette söz konusu olmayacaktır. Zihin, müminin Allah'ın nimetlerini eksiksiz algılayabilmesi ve bunlardan zevk alabilmesi için her zaman açık, şuur keskin olacaktır. Dünyanın eksikliklerinden birisi olan yorgunluk hissi ortadan kaldırılacağı için müminlerin sonsuz nimetlerden aralıksız istifade edebilmeleri mümkün olacaktır. Alınan haz kesintisizdir, bir nimetten diğerine geçiş olur.

Yorgunluğun ve bıkkınlığın dokunmadığı bir ortamda Allah, müminlerin **"her diledikleri şey"**i yaratarak onları ödüllendirmektedir. Hatta **"orada diledikleri herşey onlarındır, Katımız'da daha fazlası da var"** (Kaf Suresi, 35) diyerek Allah, insanın isteyebileceğinden, hayal edebileceğinden de fazlasını vereceğini, sınırlı isteklerimizin, cennette kat kat artırılacağını belirtmektedir.

Unutulmaması gerekir ki, 'doğruluk makamı' olan cennetin en büyük nimetlerinden biri de cehennem azabından korunmuş olmaktır. (Duhan Suresi, 56) Uğultusunu bile duymadıkları (Enbiya Suresi, 102) cehennemi görebilen, cehennem halkı ile konuşabilen müminler için tüm bunlar, büyük şükür vesilesi olmaktadır:

Dediler ki: "Biz doğrusu daha önce, ailemiz (yakın akrabalarımız) içinde endişe edip-korkardık. Şimdi Allah, bize lütufta bulundu ve hücrelere kadar işleyen kavurucu azaptan korudu. Şüphesiz biz bundan önce O'na dua (kulluk) ederdik. Gerçekten O, iyiliği bol, esirgemesi çok olanın ta Kendisi'dir." (Tur Suresi, 26-28)

Cennetteki mekanların ihtişamı Kuran'da şöyle tarif edilmektedir:

"Her nereye baksan, bir nimet ve büyük bir mülk görürsün." (İnsan Suresi, 20)

Ayetlerde bildirildiğine göre cennetteki her yer ve her köşe, ya da 'görüntünün her karesi' Allah'ın eşsiz ilmi sayesinde sayısız nimetlerle donatılmıştır. Sadece ve sadece Allah'ın rahmet edip bağışladığı ve cennetine soktuğu müminlere has kılınmış olarak... (En doğrusunu Allah bilir) Başka ayetlerde cennetle ilgili olarak şöyle buyrulmaktadır:

"Rableri onların göğüslerinde kinden (ne varsa tümünü) sıyırıp-çekmiştir, kardeşler olarak tahtlar üzerinde karşı karşıyadırlar." (Hicr Suresi, 47)

"Onda ebedi olarak kalıcıdırlar, ondan ayrılmak istemezler." (Kehf Suresi, 108)

Tüm Nimetlerin En Üstünü: Allah'ın Rızası

Allah, mümin erkeklere ve mümin kadınlara içinde ebedi kalmak üzere, altından ırmaklar akan cennetler ve Adn cennetlerinde güzel meskenler vadetmiştir. Allah'tan olan hoşnutluk ise en büyüktür. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur. (Tevbe Suresi, 72)

Cennette var olan nimetler göz kamaştırıcıdır. Allah cennette, insanın beş duyusuna olabilecek en büyük zevk ve lezzetleri tattırmaktadır.

Ancak cennetin tüm bunlardan çok daha üstün olan en büyük nimeti, Allah'ın rızasıdır. Müminin Allah'ın rızasını kazanabilmiş olmasından dolayı hissettiği sevinç ve huzurdur. Dahası, Allah'ın verdiği herşey için Rabbimiz'den razı olmanın, O'na daimi bir şükür içinde bulunmanın verdiği asıl mutluluktur. Kuran'da, cennet ehli anlatılırken bu vasfa şöyle dikkat çekilir:

... Allah onlardan razı oldu, onlar da O'ndan razı olmuşlardır. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur. (Maide Suresi, 119)

Cennetteki nimetlerin benzerleri dünyada da kısmen var olabilirler, ama gerçek değerlerini Allah'ın rızası dahilinde olduklarında kazanırlar.

Bu nokta son derece önemlidir ve iyi düşünülmesi gerekir. Nimetleri asıl değerli kılan şey, onların kendi içlerinde taşıdığı lezzet ve zevkin çok daha ötesinde bir şeydir. Asıl değer, o nimeti Allah'ın var etmiş olmasıdır. O nimeti kullanan ve şükreden mümin, Allah'ın ikramıyla muhatap olduğunu, Allah'ın kendisini sevdiğini, koruyup-gözettiğini ve kendisine rahmetinden tattırdığını hisseder ki, asıl hazzı bundan alır.

İşte bu nedenle, insanın kalbi ancak cennetle tatmin olur. İnsan Allah'a kulluk etmek için yaratılmıştır ve bu yüzden ancak O'nun ikramından zevk alır. Dünyada ise, cenneti andıran ortamlarda, yani nimetlerin Allah'ın rızasına uygun ve O'na şükredilerek kullanıldığı ortamlarda huzur bulur.

Cennet Allah'ın bir ikramıdır ve bu nedenle çok değerlidir. Cennet ehli, **"ikrama layık görülmüş kullar"**dan (Enbiya Suresi, 26) oldukları için ebedi mutluluk ve sevince kavuşurlar. Orada, ayetlerde bildirildiği üzer, **"celal ve ikram sahibi olan"** (Rahman Suresi, 78) Allah'ın adını övüp yüceltirler.

İnkarcıların Yurdu Cehennem

İnkar edenlerin içinde sonsuza kadar kalacakları yer, insan bedeni ve ruhuna acı tattırmak için özel olarak yaratılmış olan cehennemdir.

Çünkü inkar edenler suçludurlar ve işledikleri suç, olabilecek en büyük suçtur. İnsanın kendini yaratan, can veren Allah'a isyan ve nankörlük etmesi, tüm evrendeki en büyük suçtur. Cehennem bu suça karşılık Allah'ın bu adaletinin yerine getirileceği mekandır. İnsan Allah'a kul olsun diye yaratılmıştır. Yaratılış amacını reddederse, karşılığını görür. Allah, bir ayette şöyle buyurmaktadır:

... Doğrusu Bana ibadet etmekten büyüklenen (müstekbir)ler; cehenneme boyun bükmüş kimseler olarak gireceklerdir. (Mü'min Suresi, 60)

Ayette bildirildiğine göre insanların birçoğu cehenneme gidecektir ve kimsenin de cehennemden kurtulmak için bir garantisi yoktur. Her insan için en büyük tehlike cehennemdir ve hiçbir şey, bir insanın kendisini -Allah'ın dilemesi dışında- sonsuza kadar sürecek olan cehennem azabından korumasından daha önemli değildir. Dünya üzerindeki hiçbir iş, cehennemden kurtulmak için yapılacak işlerden önemli olamaz.

Bu açık gerçeğe karşın, insanların birçoğu bir tür sarhoşluk hali içindedirler. Kendilerine başka dertler bulurlar. Önemsiz bir konu için aylarca, yıllarca çalışırlar da, kendileri için en büyük tehlike olan cehennemi düşünmezler bile. Ateş yanı başlarındadır, ama bunu fark edemeyecek kadar kördürler. Kuran'da, "daimi sarhoşluk" (gaflet) halindeki bu çoğunluktan şöyle söz edilir:

İnsanları sorgulama (zamanı) yaklaştı, kendileri ise gaflet içinde yüz çeviriyorlar. Rablerinden kendilerine yeni bir hatırlatma gelmeyiversin, bunu mutlaka oyun konusu yaparak dinliyorlar. Onların kalpleri tutkuyla oyalanmadadır... (Enbiya Suresi, 1-3)

Bazı insanlar dünya hayatında kendilerine verilmiş olan süreyi, detaylarla oyalanarak geçirirler. Kimisi işinde yükselmeyi, kimisi "mutlu bir yuva" kurmayı, çok para kazanmayı hayatının tek amacı haline getirmiştir. Bunlar Allah rızası için yapıldığında insana hem dünyada hem de ahirette fayda getirmesi umulan işlerdir, ancak bir insanın hayatındaki tek amacının bunlar olması yanlıştır. Bu zihniyetteki

kişiler önlerindeki büyük tehlikenin farkında değildirler. Öyle ki bu kişiler için cehennem hayali bir kavram olarak kabul görür.

Oysa cehennem, söz konusu kişilerin şiddetle bağlandıkları bu dünyadan daha gerçektir. Dünya yok olacaktır, ama cehennem sonsuza dek vardır. Dünyayı, evreni ve insanı eşi benzeri bulunmaksızın sayısız denge ve ayrıntı üzerinde kusursuz bir sanatla yaratan Allah, aynı şekilde ahireti ve cehennemi de yaratmıştır. Ve cehennem azabını bütün müşrik, münafık ve kafirlere vaat etmiştir.

Yaratılmış en kötü mekan olan cehennem, hayal gücünün alabileceğinden çok öte bir azap kaynağıdır. Bu azap Allah'ın şanına yakışır şekilde yaratılmıştır ve dünyada mümkün olan en büyük acılardan kat kat şiddetli acılar içerir.

Cehennemdeki azap inkarcılar için sonsuza dek sürecektir. Cahiliye toplumu içindeki birçok insan, cehennem azabının belirli bir zaman süreceğine, sonra da bağışlanacaklarına inanır. Bu kişiler dünya hayatından istedikleri kadar yararlanıp, bunun karşılığında cehennemde bir süre kalacaklarını, daha sonra affedileceklerini zannederler. Oysa Kuran'da cehennemin sonsuza dek sürecek bir azap mekanı olduğu haber verilmektedir. İnkar edenler, ayette bildirildiği üzere, **"bütün zamanlar boyunca içinde kalacaklardır."** (Nebe Suresi, 23)

Bütün canlı-cansız varlıkları olduğu gibi kendisini de yaratan, kendisine **"işitme, görme ve gönüller"** (Nahl Suresi, 78) veren Allah'a karşı, hayatını nankörlük ve isyan içinde geçiren kimse, -Allah'ın dilemesi dışında- sonsuz azabı hak etmiştir. Kendisini avutmak için öne sürdüğü safsataların hiçbir yararı olmayacaktır. Dünyada iken yaptığı taşkınlıklar, Allah'ın dinine karşı gösterdiği kayıtsızlık ve hatta hınç, onu bu duruma düşürmüştür. Dünyada iken Allah'a karşı büyüklük taslamış, müminlere karşı da düşmanlık beslemiş olanlara, mahşer günü şöyle denecektir:

Öyleyse içinde ebedi kalıcılar olarak cehennemin kapılarından girin. Büyüklük taslayanların konaklama yeri ne kötüdür. (Nahl Suresi, 29)

Cehennemin en korkunç özelliklerinden biri, azabın hiçbir zaman bitmeyecek olmasıdır. İçine bir kez girdikten sonra artık geri dönüş yoktur. Tek gerçek sonsuza kadar sürecek ateş azabıdır. Allah'ın kahredici ("Kahhar") sıfatının en çok tecelli ettiği nokta budur. Bununla yüz yüze gelen insan ruhen sonsuz yıkıma uğrar. Çünkü artık hiçbir umudu kalmamıştır. Kuran'da, cehennem halkının çaresizliğini şöyle anlatılır:

Fasık olanlar içinse, artık onların da barınma yeri ateştir. Oradan her çıkmak istediklerinde, geri çevrilirler ve onlara: "Kendisini yalanladığınız ateş azabını tadın" denir. (Secde Suresi, 20)

Cehennemdeki Azap Ortamı

İnkar edenler, Allah'ın huzurunda hesaba çekildikten sonra kitaplarını sol yanlarından alırlar. Bu an, sonsuza dek içinde kalacakları cehenneme sürülecekleri

andır. Kafirler için hiçbir kaçış imkanı yoktur. Hazır bulundurulan milyarlarca insanın yarattığı mahşer kalabalığı, kafirler için bir kurtuluş ya da gözden kaçma imkanı yaratmaz. Kimse bu kalabalığın arasına karışıp kendisini unutturamaz, kaybettiremez. Cehennem ehlinin her biri, kendisi için görevlendirilmiş bir şahit, bir de sürücü melekle gelir:

Sur'a da üfürülmüştür. İşte bu, tehdidin (gerçekleştiği) gündür.
(Artık) Her bir nefis, yanında bir sürücü ve bir şahid ile gelmiştir.
"Andolsun, sen bundan gaflet içindeydin; işte Biz de senin üzerindeki örtüyü açıp-kaldırdık. Artık bugün görüş-gücün keskindir."
Onun yakını olan (ve yanından ayrılmayan melek) dedi ki: "İşte bu, yanımda hazır durumda olan şey."
Siz ikiniz (ey melekler), her inatçı nankörü atın cehennemin içine,
Hayra engel olan, saldırgan şüpheciyi,
Ki o, Allah'la beraber başka bir ilah edinmişti. Artık ikiniz, onu en şiddetli olan azabın içine atın. (Kaf Suresi, 20-26)

İşte kafirler bu korkunç yere doğru yüzüstü sürüklenerek götürülürler. Kuran'ın ifadesiyle "bölük bölük" cehenneme doğru sevk edilirler. Ancak daha ulaşmadan, uzaktan cehennemin korkusu yürekleri sarar. Çünkü cehennemin dehşet verici homurtusu ve uğultusu çok uzaktan bile duyulur.

... kaynayıp-feveran ederken onun korkunç homurtusunu işitirler. Öfkesinin şiddetinden neredeyse patlayıp parçalanacak... (Mülk Suresi, 7-8)

Ayetlerde bildirildiğine göre, inkarcılar, dirilişle birlikte başlarına gelecekleri hissetmeye başlarlar. Boyunları aşağılanmaktan ve utançtan ötürü bükülmüştür. Başları düşmüş, dostsuz, yardımcısız kalmış, kibirleri kırılmış, çökmüş durumdadırlar. Utançlarından dolayı başlarını kaldırmadan gözlerinin ucuyla bakarlar. Bir ayette şöyle belirtilir:

Onları görürsün; zilletten başları önlerine düşmüş bir halde, ona (ateşe) sunulurlarken göz ucuyla sezdirmeden bakarlar. İman edenler de: "Gerçekten hüsrana uğrayanlar, kıyamet günü hem kendi nefislerini, hem yakın akraba (veya yandaş)larını da hüsrana uğratmışlardır" dediler. Haberiniz olsun; gerçekten zalimler, kalıcı bir azap içindedirler. (Şura Suresi, 45)

Cehennem azap vermek için yaratılmıştır. İçine atılan çok sayıda inkarcıya rağmen daha fazlasını ister.

O gün cehenneme diyeceğiz: "Doldun mu?" O da: "Daha fazlası var mı?" diyecek. (Kaf Suresi, 30)

Bir kere yakaladığını sonsuza kadar alıkoyar. Allah, Kuran'da cehennemi şöyle tarif etmektedir:

Onu Ben, cehenneme sürükleyip-atacağım. Cehennem (sakar) nedir, sen bilir misin? Ne alıkoyar, ne bırakır. Beşere delicesine susamıştır. (Müddessir Suresi, 26-29)

Kilitlenen Kapıların Ardındaki Sonsuz Hayat

İnkar edenler, cehenneme girdiklerinde cehennemin kapıları üzerlerine kapatılır ve olabilecek en dehşet verici görüntülerle karşılaşırlar. Biraz sonra ateşe atılacaklarını ve bunun da sonsuza kadar süreceğini anlamışlardır. Kapıların kapanması, artık bir çıkışın ya da kaçışın olmadığını gösterir. Allah, inkarcıların durumunu şöyle haber verir:

Ayetlerimizi inkar edenler ise, sol yanın adamlarıdır (Ashab-ı Meş'eme). Kapıları kilitlenmiş bir ateş onların üzerinedir. (Beled Suresi, 19-20)

Karşı karşıya kaldıkları azap, Kuran'da bildirildiği üzere, **"büyük bir azap"** (Al-i İmran Suresi, 176), **"şiddetli bir azap"** (Al-i İmran Suresi, 4) ve **"acıklı bir azap"**tır (Al-i İmran Suresi, 21). İnsanın dünya hayatında sahip olduğu kıstaslar, cehennem azabını tam olarak kavramaya yeterli değildir. Birkaç saniye olsun ateşe veya kaynar suya dayanamayan insan, sonsuza kadar sürecek bir ateş azabını zihninde gerektiği gibi canlandıramaz. Hatta dünyadaki ateşin verebileceği herhangi bir acı, cehennem azabının şiddeti ile karşılaştırılamaz. Allah'ın azabının bir benzeri yoktur:

Artık o gün hiç kimse (Allah'ın) vereceği azap gibi azaplandıramaz. Onun vuracağı bağı hiç kimse vuramaz. (Fecr Suresi, 25-26)

Kuran'da anlatıldığına göre, cehennemde tam anlamıyla bir hayat, ancak her anı çok yönlü işkencelerle dolu bir hayat söz konusudur. Cehennemdeki bu hayat ise, aşağılanmanın, rezilliğin, sefilliğin, fiziksel ve psikolojik eziyetlerin, işkencelerin çok çeşitli uygulamalarından oluşur. Cehennemdeki azabı dünyadaki herhangi birşeyle kıyaslamak elbette mümkün değildir.

Cehennem ehli beş duyusuyla da azap çeker. Gözü dehşet verici ve iğrenç görüntüler görür; kulağı korkunç ve acı veren sesler, uğultular, gürültüler, çığlıklar, inlemeler, haykırışlar duyar; burnu olabilecek en pis ve tiksinti verici kokularla dolar; dili en iğrenç tadları, en dayanılmaz acıları hisseder; derisi ve tüm vücudu, tek bir hücresi eksik kalmamak üzere yanar, kavrulur, parçalanır, şiddetli acılar içinde kıvranır.

Bir türlü ölüp yok olmaz. Kuran'ın ifadesiyle **"ateşe ne kadar da dayanıklıdır"**. (Bakara Suresi, 175) Derileri yenilenir, azapta hiçbir kesinti ve hafifleme olmadan aynı işkence sonsuza doğru gider.İnkar edenlerle ilgili olarak Allah bir ayette şöyle buyurmaktadır:

"Girin ona; artık ister sabredin, ister sabretmeyin. Sizin için birdir. Siz ancak yaptıklarınızla cezalandırılıyorsunuz." (Tur Suresi, 16)

En az fiziksel acılar kadar şiddetli manevi azaplar da vardır. Aşağılanır, horlanır, rezil olur, pişman olur, çaresizliğini ve ümitsizliğini düşündükçe bu azap daha da artar. Sonsuzluk aklına geldikçe mahvolur. Öyle ki, azap bir milyon yıl sonra veya bir milyar yıl sonra ya da trilyonlarca yıl sonra sona erecek olsa bu onun için büyük bir umut ve sevinç kaynağı olurdu. Ama azabın bir daha hiç sonunun gelmeyeceğini, cehennemden -Allah'ın dilemesi dışında- hiçbir zaman çıkış olmayacağını bilmenin verdiği ümitsizlik hissi dünyadaki herhangi bir ümitsizlik hissiyle kıyaslanamayacak bir duygudur.

Kuran'daki tasvirlerden anlaşıldığına göre cehennem, pis kokusu, dar, gürültülü, karanlık, isli, dumanlı, izbe ve tekin olmayan sokakları, hücreleri kavurucu sıcaklığı, en iğrenç yiyecek ve içecekleri, ateşten elbiseleriyle sonsuza kadar sürecek olan sayısız azap türünün var olduğu bir mekandır.

Cehennemdeki ortamı, fikir vermesi açısından bazı yönlerden, nükleer savaş sonrasındaki dünyayı tasvir eden filmlerdeki karanlık, alabildiğine pis, iğrenç, bunaltıcı ortamlara benzetebiliriz. Elbette böyle bir mekanda ona uygun da bir hayat söz konusudur. Cehennem ehli duyar, konuşur, tartışır, kaçmaya çalışır, ateşte yakılır, azabın hafifletilmesini ister, susar, acıkır, pişmanlık duyar. Şuuru çok açıktır.

Bu ortamda cehennem ehli, pis ve iğrenç mekanlarda hayvanlar gibi yaşarlar. Yiyecek olarak yalnızca zakkum ağacını veya darı dikenini bulabilirler. İçecek olarak ise irin, kan ve kaynar sudan başka birşeyleri yoktur. Bu arada ateş onları her yanlarından kuşatmıştır. Yanan derilerinin yerine yenileri yaratılır. Böylece ateşin verdiği acı, kesintisiz bir şekilde hiç hafiflemeden devam eder. Derileri dökülmüş, etleri yanmış, iç organları fırlamış, bütün vücutları yanık, kan, irin içinde olduğu halde zincirlere vurulur ve kırbaçlanırlar. Tasmalandırılır, elleri boyunlarına bağlı olarak cehennemin daracık yerlerine atılırlar. Zebaniler tarafından ateşten yataklara yatırılırlar, üzerlerine örttükleri örtüler bile ateştendir. Bu azaptan kurtulabilmek için sürekli feryat ederler, yalvarırlar, ama kendilerine cevap bile verilmez. En azından, bir günlük de olsa azabın hafiflemesini isterler, ama yine aşağılanma ve azapla karşılık görürler.

Cehennemde yaşanacak olan bütün bu olaylar kesin birer gerçektir. Bugün dünyada sürdürdüğümüz hayat kadar hatta daha da gerçektirler.

Ayetlerde bildirildiği üzere, Allah'a, O'nun tam olarak istediği gibi değil, bir ucundan ibadet edenler (Hac Suresi, 11); "nasıl olsa Allah bağışlar" diyerek günah işleyip de azapta belirli bir süre kalacaklarını umanlar (Al-i İmran Suresi, 24); Allah'tan başka ilahlar edinerek, para, mevki, kariyer gibi kavramları hayatlarının amacı haline

getirenler; Allah'ın dinini kendi istekleri doğrultusunda değiştirenler, Kuran'ı şahsi menfaatlerine göre yorumlayıp çarpıtanlar, imandan sonra inkara sapanlar, kısacası bütün inkarcılar, müşrikler ve münafıklar hepsi cehenneme istiflenirler. Bu Allah'ın kesin bir sözüdür ve gerçekleşecektir:

Eğer Biz dilemiş olsaydık, her bir nefse kendi hidayetini verirdik. Fakat benden çıkan şu söz gerçekleşecektir: "Andolsun, cehennemi cinlerden ve insanlardan (inkâr edenlerle) tamamıyla dolduracağım." (Secde Suresi, 13)

Bu insanlar da zaten cehennem için özel olarak yaratılmışlardır:

Andolsun, cehennem için cinlerden ve insanlardan çok sayıda kişi yarattık (hazırladık). Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)

Bütün bu hallerine karşın, artık sonsuza kadar cehennem ehline acıyacak, onları ateşten kurtaracak, onlara yardım edebilecek tek bir kişi yoktur. Allah onlarla ebediyen muhatap olmayacaktır. Unutulmuşluğun, terk edilmişliğin, itilmişliğin ızdırabını yaşarlar. **"... bugün, kendisine hiçbir sıcak dost yoktur."** (Hakka Suresi, 35) Tek muhatap oldukları önlerindeki sonsuz yaşamlarında kendilerine sayısız azap ve işkenceler uygulayacak olan azap melekleridir; **"zebaniler"**. Cehennem ehline azap vermekle görevli olan bu melekler zerre kadar merhamet hissine sahip değildirler. Son derece acımasız, sert, güçlü ve dehşet verici meleklerdir bunlar. Alemlerin Rabbi olan Allah'a iman etmeyenlerden, hak ettikleri şekilde intikam almak için yaratılmışlardır ve görevlerini kusursuz olarak yerine getirirler. **"İltimas"** yapmaları, azabı eksik tutmaları, inkarcıları gözden kaçırmaları mümkün değildir.

Her insan böyle bir tehlikeyle karşı karşıyadır. Eğer kendisini yaratmış olan Allah'a nankörce isyan eder ve böylece olabilecek en büyük suçu işlerse, cehennem azabıyla cezalandırılacaktır. Bu nedenle Allah, insanları bu suçu işlememeleri için uyarmaktadır:

Ey iman edenler, kendinizi ve yakınlarınızı ateşten koruyun ki onun yakıtı insanlar ve taşlardır; üzerinde oldukça sert, güçlü melekler vardır. Allah kendilerine neyi emretmişse ona isyan etmezler ve emredildiklerini yerine getirirler. (Tahrim Suresi, 6)

Hayır; eğer o, (bu tutumuna) bir son vermeyecek olursa, andolsun, onu perçeminden tutup sürükleyeceğiz; O yalancı, günahkar olan alnından. O zaman da meclisini (yakın çevresini ve yandaşlarını) çağırsın. Biz de zebanileri çağıracağız. (Alak Suresi, 15-18)

Sonuçsuz Yalvarmalar ve Ümitsizlik

Cehennem ehli, büyük bir çaresizlik içindedir. Başlarına gelen azap, hem korkunç derecede acı verici hem de sonsuzdur. Tek çare olarak sızlanmayı, yalvarmayı seçerler. Gördükleri herkese yalvarırlar. Cennet ehlini görürler, onlardan bir parça olsun su ve yemek isterler. Allah'a yalvarmaya, merhamet dilemeye çalışırlar. Ama, hepsi boşunadır.

Yalvarmalarının bir kısmı, cehennemin bekçileri olan zebanileredir. Kendilerine en görülmedik işkenceleri yapan bu azap meleklerine bile yalvarır ve onlardan kendileri adına Allah'a aracılık etmelerini isterler. İçinde bulundukları azap o kadar yoğun bir azaptır ki, onun bir gün için olsun hafifletilmesi için yalvarırlar. Ama yanıt alamazlar:

Ateşin içinde olanlar, cehennem bekçilerine dediler ki: "Rabbinize dua edin; azaptan bir günü (olsun) bize hafifletsin." (Bekçiler:) "Size kendi Resulleriniz açık belgelerle gelmez miydi?" dediler. Onlar: "Evet" dediler. (Bekçiler:) "Şu halde siz dua edin" dediler. Oysa kafirlerin duası çıkmazda olmaktan başkası değildir. (Mümin Suresi, 49-50)

Bunun yanında Allah'tan merhamet dilemeye de çalışırlar. Ancak yine boşunadır:

Dediler ki: "Rabbimiz, mutsuzluğumuz bize karşı üstün geldi, biz sapan bir topluluk imişiz. Rabbimiz, bizi (ateşin) içinden çıkar, eğer yine (inkâra) dönersek, artık gerçekten zalim kimseler oluruz." Der ki: "Onun içine sinin ve Benimle söyleşmeyin. Çünkü gerçekten Benim kullarımdan bir grup: "Rabbimiz, iman ettik, Sen artık bizi bağışla ve bize merhamet et, Sen merhamet edenlerin en hayırlısısın, derlerdi de, siz onları alay konusu edinmiştiniz; öyle ki, size Benim zikrimi unutturdular ve siz onlara gülüp duruyordunuz. Bugün Ben, gerçekten onların sabretmelerinin karşılığını verdim. Şüphesiz onlar, 'kurtuluşa ve mutluluğa' erenlerdir." (Müminun Suresi, 106-111)

Ayetten anlaşıldığına göre bu, Allah'ın cehennem ehline son hitabıdır. (En doğrusunu Allah bilir) Çünkü, Allah bunlara **"O'nun içine sinin ve Benimle söyleşmeyin"** dedikten sonra artık bunun aksi söz konusu değildir. Bu, düşünmesi bile insana çok sıkıntı veren bir durumdur.

Cehennem ehli çığlık çığlığa azap çekerken, "kurtuluşa ve mutluluğa eren"ler, yani müminler de cennetin nimetleri içindedirler. Ve cehennem ehlinin çektiği manevi azapların birini, söz konusu cennet ehli ile olan diyaloğu oluşturur. İnkarcılar, cehennemin korkunç azapları içinde işkence görürken, bir yandan cenneti görür, oradaki büyük nimet ve ihtişamı izlerler. Dünyada iken kendileriyle alay ettikleri müminlerin; büyük bir rahatlık içinde, görkemli mekanlarda, muhteşem evlerde, nefis yiyecek ve içecekleri tattıklarını görürler. Kendi yaşadıkları azap ve aşağılanmaya

karşılık, müminlerin böylesine büyük bir nimet, övülmüşlük ve huzur içinde olduğunu fark ederler.

Bu ise yaşadıkları azabı daha da şiddetlendirir. Duydukları pişmanlık, dayanılmaz boyutlara varır. Dünyada iken iman etmemiş, müminlerin aksine Allah'ın hükümlerine itaat etmemiş olmalarının kahredici pişmanlığı içinde boğulurlar. Bu psikoloji içinde, cennet ehliyle diyalog kurmaya, hatta onlardan yardım dilemeye de çalışırlar. Yalvarırlar, ancak, yine boşunadır. Bu arada cennettekiler de inkarcıların halini görürler ve bu onların Allah'a daha çok şükretmelerine neden olur. Kuran'da, cennet ve cehennem ehli arasındaki diyalogları şöyle haber verilir:

Onlar (müminler) cennetlerdedirler; birbirlerine sorarlar. Suçlu-günahkarları;

"Sizi şu cehenneme sürükleyip-iten nedir?"

Onlar: "Biz namaz kılanlardan değildik" dediler.

"Yoksula yedirmezdik.

(Batıla ve tutkulara) Dalıp gidenlerle biz de dalar giderdik.

Din (hesap ve ceza) gününü yalan sayıyorduk.

Sonunda yakîn (kesin bir gerçek olan ölüm) gelip bize çattı."

Artık, şefaat edenlerin şefaati onlara bir yarar sağlamaz. (Müddesir Suresi, 40-48)

Sonsuz Azaptan Kurtulmak İçin Bir Hatırlatma

Bu bölümde, herşeyi olduğu gibi insanı da bir amaç ile yaratan, üstün kudret sahibi Allah'ın varlığına inanan ve O'nu inkar eden insanların ahiretteki durumlarını özetledik. Ancak unutmamak gerekir ki, bu anlattıklarımız insanların doğduklarından beri dinlemeye alıştıkları cennet ve cehennem tasvirlerinden çok farklı bir amaç içermektedir. Amacımız bazı insanlara inançsız olarak yaşadıkları hayatta çektikleri sıkıntının, ahirette de yakalarını bırakmayacağını bir kez daha hatırlatmaktır.

Elbette her insan dünyada dilediği şekilde yaşamakta, dilediği yolu seçmekte serbesttir. Hiçbir insanın bir diğeri üzerinde herhangi bir zorlaması olamaz. Ancak Allah'ın varlığına ve sonsuz adaletine iman eden insanlar olarak hepimizin görevi, inkar eden ve içinde bulundukları durumun, gidişatın farkında olmayan insanları uyarıp korkutmaktır. Zira Allah bu insanların içinde bulundukları durumu ayetleriyle şöyle bildirmiştir:

Binasının temelini, Allah korkusu ve hoşnutluğu üzerine kuran kimse mi hayırlıdır, yoksa binasının temelini göçecek bir yarın kenarına kurup onunla

birlikte kendisi de cehennem ateşi içine yuvarlanan kimse mi? Allah, zulmeden bir topluluğa hidayet vermez. (Tevbe Suresi, 109)

Dünyada Allah'ın ayetlerinden yüz çeviren ve kendilerini yaratan Rabbimiz'i şuursuzca inkar eden insanların ahirette hiçbir kurtuluşları olmayacaktır. O halde insana düşen, gerçekleri fark ettiğinde hiç zaman yitirmeden içine girdiği ve sonu yıkım olan yoldan geri dönüp, kendini Allah'a teslim etmektir. Bunu yapmadığı takdirde, aşağıdaki ayetlerde bildirilen pişmanlığı mutlaka yaşayacaktır:

O inkâr edenler Müslüman olmayı nice kereler dileyecekler. Onları bırak; yesinler, yararlansınlar ve onları (boş) emel oyalayadursun. İleride bileceklerdir. (Hicr Suresi, 2-3)

Sonsuz azaptan ve bu pişmanlıktan kurtulmanın ve Allah'ın rızasını ve cennetini kazanmanın yolu ise bellidir:

Geç olmadan Allah'a gönülden iman etmek,

Tüm yaşamını O'nu razı edeceği umulan davranışlarla geçirmek...

UYARI

Okuyacağınız bu bölüm, hayatın ÇOKÖNEMLİ bir sırrını içermektedir. Maddesel dünyaya bakış açınızı

kökten değiştirecek olan bu konuyu, çok dikkatli bir biçimde ve sindirerek okumalısınız.

Burada anlatılacak olanlar yalnızca bir bakış açısı, farklı bir yaklaşım veya herhangi bir felsefi düşünce değil; dine inanan-inanmayan herkesin kabul edeceği,

bugün bilimin de kanıtladığı

kesin bir gerçektir.

MADDENİN ARDINDAKİ SIR

Akıl ve vicdan yoluyla çevresini izleyen kişi fark eder ki, evrendeki canlı-cansız herşey yaratılmıştır. Peki tüm bunlar kim tarafından yaratılmıştır?

Açıktır ki, evrenin her noktasında kendini belli eden "yaratılmışlık", evrenin kendisinin bir ürünü olamaz. Örneğin bir böcek kendi kendisini var etmemiştir. Güneş Sistemi, bitkiler, insanlar, bakteriler, alyuvarlar, kelebekler kendi kendilerini yaratmamışlardır. Tüm bunların "tesadüfen" oluşmaları gibi bir ihtimal de, kitabın önceki sayfalarında incelediğimiz gibi, söz konusu değildir.

Dolayısıyla şu sonuca varabiliriz: Gözümüzle gördüğümüz herşey yaratılmıştır... Ancak gözümüzle gördüğümüz şeylerin hiçbiri "Yaratıcı" değildir. O halde, Yaratıcı, gözümüzle gördüğümüz herşeyden başka ve üstün bir varlıktır. Kendisi görünmeyen, fakat yarattığı herşeyin Kendisi'nin varlığını ve vasıflarını gösterdiği üstün bir güçtür.

İşte Allah'ın varlığını tanımayanların saptığı nokta da buradadır. Bu kişiler, Allah'ı gözleriyle görmedikleri sürece, O'nun varlığına iman etmemeye şartlandırmışlardır kendilerini. Ancak bu durumda, evrenin her yerinde apaçık görünen "yaratılmışlık" gerçeğini gizlemek, evrenin ve canlıların yaratılmamış olduğunu iddia etmek zorunda kalırlar. Bunu yapmak için yalanlara başvururlar. Evrim teorisi, bu konuda başvurulan yalanların, sonuçsuz çırpınışların en belirgin örneğidir.

İnkar edenlerin temel yanılgısı, aslında Allah'ın varlığını inkar etmeyen, ancak çarpık bir Allah inancına sahip olan pek çok kişi tarafından da paylaşılır. Toplumun çoğunluğunu oluşturan bu kişiler, yaratılışı reddetmezler, ancak Allah'ın "nerede" olduğuna dair ilginç batıl inançları vardır: Çoğu, Allah'ın yalnızca "gökte" olduğunu sanır. Bilinçaltlarındaki batıl düşünceye göre, Allah çok uzaklardaki bir gezegenin arkasındadır ve çok nadiren "dünya işlerine" müdahale eder. Ya da hiç etmez; evreni yaratmış ve bırakmıştır, insanlar kendi kaderlerini çizerler...

Kimileri de Kuran'ın Allah'ın "her yerde" olduğuna dair haberini duymuştur, fakat bunun anlamını tam olarak çözemezler. Bilinçaltlarındaki batıl düşünce, Allah'ın radyo dalgaları ya da görünmez, hissedilmez bir gaz gibi (Allah'ı tenzih ederiz) maddeleri çevrelediği şeklindedir.

Oysa bu düşünce ve baştan beri saydığımız, Allah'ın "nerede" olduğunu bir türlü çözemeyen (belki de bu yüzden O'nu inkar eden) düşünceler, ortak bir yanlışa dayanmaktadırlar: Hiçbir temeli olmayan bir ön yargıyı benimsemekte, ondan sonra da Allah ile ilgili olarak zanlara kapılmaktadırlar.

Nedir bu ön yargı?..

Bu ön yargı maddenin varlığı ve niteliği ile ilgilidir. İnsanların büyük bir kısmı gördüğümüz maddesel evrenin, var olan gerçekliğin ta kendisi olduğu konusunda şartlanmışlardır. Oysa modern bilim, bu ön yargıyı da yıkarak, çok önemli ve etkileyici bir gerçeği ortaya koymaktadır. İlerleyen sayfalarda Kuran'da da işaret edilen bu büyük gerçeği açıklayacağız.

Elektrik Sinyallerinden Oluşan Evren

Yaşadığımız dünya ile ilgili tüm bilgilerimiz bize beş duyumuz aracılığı ile gelir. Yani biz gözümüzün gördüğü, elimizin dokunduğu, burnumuzun kokladığı, dilimizin tattığı, kulağımızın duyduğu bir dünyayı tanırız. Doğumumuzdan itibaren bu duyulara bağlı olduğumuz için "dış dünya"nın, duyularımızın bize tanıttığından farklı olabileceğini hiç düşünmemişizdir.

Oysa, bugün birçok bilim dalında yapılan araştırmalar son derece farklı bir anlayışı beraberinde getirmiş, algılarımız ve algıladığımız dünya ile ilgili ciddi şüphelerin oluşmasına neden olmuştur.

Bu yeni anlayışın çıkış noktası ise şudur: Bizim "dış dünya" olarak algıladıklarımız, yalnızca elektrik sinyallerinin beyinde oluşturduğu etkilerdir. Elmanın kırmızılığı, tahtanın sertliği, dahası anneniz, babanız, aileniz, sahibi olduğunuz bütün mallar, eviniz, işiniz ve bu kitabın satırları yalnızca ve yalnızca beyninizdeki elektrik sinyallerinden ibarettir.

Frederick Vester bilimin bu konuda ulaştığı noktayı şöyle ifade eder:

Bazı düşünürlerin, 'insan bir hayaldir, aslında bütün yaşananlar geçici ve aldatıcıdır, bu evren bir gölgedir' şeklindeki sözleri günümüzde bilimsel olarak kanıtlanıyor gibidir.[1]

Konuyu tam olarak açıklamak için öncelikle, dış dünya hakkında bize bilgi veren duyularımızdan söz edelim.

Nasıl Görüyoruz, Duyuyoruz, Tadıyoruz?

Görme olayı oldukça aşamalı bir biçimde gerçekleşir. Görme sırasında, herhangi bir cisimden gelen ışık demetleri (fotonlar), gözün önündeki lensin içinden kırılarak geçer ve gözün arka tarafındaki retinaya ters olarak düşerler. Buradaki hücreler tarafından elektrik sinyaline dönüştürülen görme uyarıları, sinirler aracılığı ile, beynin arka kısmındaki görme merkezi adı verilen küçük bir bölgeye ulaşırlar. Bu elektrik sinyali bir dizi işlemden sonra beyindeki bu merkezde görüntü olarak algılanır. Yani görme olayı, gerçekte beynin arkasındaki küçük, ışığın hiçbir şekilde giremediği, kapkaranlık bir noktada yaşanır.

Şimdi genelde herkesçe bilinen bu bilgiye bir kez daha dikkatlice bakalım: Biz, "görüyorum" derken, aslında gözümüze gelen uyarıların elektrik sinyaline dönüşerek beynimizde oluşturduğu "etkiyi" görürüz. Yani "görüyorum" derken, aslında beynimizdeki elektrik sinyallerini seyrederiz.

Hayatımız boyunca gördüğümüz her görüntü bir kaç cm^3'lük görme merkezinde oluşur. Okuduğunuz bu satırlar da, ufka baktığınızda gördüğünüz uçsuz bucaksız manzara da, bu küçücük yerde meydana gelmektedir. Bu arada gözden kaçırılmaması

gereken bir nokta daha vardır. Az önce belirttiğimiz gibi, kafatası ışığı içeri geçirmez, yani beynin içi kapkaranlıktır. Dolayısıyla beynin ışığın kendisiyle muhatap olması asla mümkün değildir.

Buradaki ilginç durumu bir örnekle açıklayalım. Karşımızda bir mum olduğunu düşünelim. Bu mumun karşısına geçip onu uzun süre izleyebiliriz. Ama bu süre boyunca beynimiz, muma ait ışığın aslı ile hiçbir zaman muhatap olmaz. Mumun ışığını gördüğümüz anda bile kafamızın ve beynimizin içi kapkaranlıktır. Kapkaranlık beynimizin içinde, aydınlık, ışıl ışıl ve renkli bir dünyayı seyrederiz.

R.L.Gregory, bizim çok doğal karşıladığımız görme olayındaki mucizevi durumu şöyle ifade etmektedir:

Görme olayına o kadar alışmışız ki, çözülmesi gereken sorular olduğunun farkına varmak büyük bir hayal gücü gerektiriyor. Fakat bunu dikkate alın. Gözlerimize minik tepetaklak olmuş görüntüler veriliyor, ve biz çevremizde bunları sağlam nesneler olarak görüyoruz. Retinaların üzerindeki uyarıların sonucunda nesneler dünyasını algılıyoruz ve bu bir mucizeden farksız aslında.[2]

Aynı durum diğer algılar için de geçerlidir. Ses, dokunma, tad ve koku, birer elektrik sinyali olarak beyne ulaşır ve buradaki ilgili merkezlerde algılanırlar.

Duyma olayı da böyledir: Dış kulak, çevredeki ses dalgalarını kulak kepçesi vasıtasıyla toplayıp orta kulağa iletir; orta kulak aldığı ses titreşimlerini güçlendirerek iç kulağa aktarır; iç kulak da bu titreşimleri elektrik sinyallerine dönüştürerek beyne gönderir. Aynı görmede olduğu gibi duyma işlemi de beyindeki duyma merkezinde gerçekleşir. Kafatası ışığı geçirmediği gibi sesi de geçirmez. Dolayısıyla dışarısı ne kadar gürültülü de olsa beynin içi tamamen sessizdir.

Buna rağmen en net sesler beyinde algılanır. Öylesine bir netliktir ki bu; sağlıklı bir insan kulağı hiçbir parazit, hiçbir cızırtı olmaksızın herşeyi duyar. Ses geçirmeyen beyninizde bir orkestranın senfonilerini dinlersiniz, kalabalık bir ortamın tüm gürültüsünü duyarsınız, bir yaprağın hışırtısından jet uçaklarının gürültüsüne dek geniş bir frekans aralığındaki tüm sesleri algılayabilirsiniz. Ama o anda hassas bir cihazla beyninizin içindeki ses düzeyi ölçülse burada derin bir sessizliğin hakim olduğu görülecektir.

Koku algımızın oluşması da buna benzerdir: Vanilya kokusu, gül kokusu gibi uçucu moleküller, burnun epitelyum denilen bölgesindeki titrek tüylerde bulunan alıcılara gelir ve bu alıcılarda etkileşime girerler. Bu etkileşim beynimize elektrik sinyali olarak iletilir ve koku olarak algılanır. Sonuçta bizim güzel ya da çirkin diye adlandırdığımız kokuların hepsi uçucu moleküllerin etkileşimlerinin elektrik sinyaline dönüştürüldükten sonra, beyindeki algılanış biçiminden başka bir şey değildir. Bir parfümü, bir çiçeği, sevdiğiniz bir yemeği, deniz kokusunu, hoşunuza giden ya da gitmeyen her türlü kokuyu beyninizde algılarsınız. Fakat koku molekülleri beyne hiçbir zaman ulaşamazlar. Ses ve görüntüde olduğu gibi koku almada da beyninize ulaşan yalnızca elektrik sinyalleridir.

Sonuç olarak, doğduğunuz andan itibaren dışarıdaki nesnelere ait olarak bildiğiniz kokular duyu organlarınız aracılığı ile hissettiğiniz elektrik uyarılarıdır.

Benzer şekilde, insan dilinin ön tarafında da dört farklı tip kimyasal alıcı vardır. Bunlar tuzlu, tatlı, ekşi ve acı tadlarına karşılık gelir. Tad alıcılarımız bir dizi kimyasal işlemden sonra bu algıları elektrik sinyallerine dönüştürür ve beyne iletirler. Bu sinyaller de beyin tarafından tad olarak algılanırlar. Bir çikolatayı ya da sevdiğiniz bir meyveyi yediğinizde aldığınız tad, elektrik sinyallerinin beyin tarafından yorumlanmasıdır. Dışarıdaki nesneye ise asla ulaşamazsınız; çikolatanın kendisini göremez, koklayamaz ve tadamazsınız. Örneğin, beyninize giden tad alma sinirleri kesilse, o an yediğiniz herhangi birşeyin tadının beyninize ulaşması mümkün olmaz; tad duyunuzu tamamen yitirirsiniz.

Bu noktada karşımıza bir gerçek daha çıkar: Bir yiyeceği tattığımızda bir başkasının o yiyecekten aldığı tadın veya bir sesi duyduğumuzda başka birisinin duyduğu sesin bizim algıladıklarımız ile aynı olduğundan emin olmamız mümkün değildir. Bu gerçekle ilgili Lincoln Barnett şöyle demektedir:

Hiç kimse kendisinin kırmızıyı ya da Do notasını duyuşunun başka bir insanınki ile aynı olup olmadığını bilemez.[3]

Dokunma duyumuza gelince de, değişen bir şey olmadığını görürüz. Bir cisme dokunduğumuzda dış dünyayı ve nesneleri tanımamıza yardımcı olacak bilgiler, derideki duyu sinirleri aracılığıyla beyne ulaştırılırlar. Dokunma hissi beynimizde oluşur. Zannedildiği gibi dokunma hissini algıladığımız yer parmak uçlarımız ya da derimiz değil, yine beynimizdeki dokunma merkezidir. Bizler nesnelerden gelen elektriksel uyarıların beynimizde değerlendirilmesi sonucu sertlik ya da yumuşaklık, sıcaklık ya da soğukluk gibi, nesneleri tanımlayan farklı farklı hisler duyarız. Hatta bir cismi tanımaya yarayan her türlü detayı bu uyarılar sonucunda elde ederiz. Bu önemli gerçekle ilgili olarak B. Russel ve L. Wittgeinstein gibi ünlü filozofların düşünceleri şöyledir:

…Bir limonun gerçekten var olup olmadığı ve nasıl bir süreçle varlaştığı sorulamaz ve incelenemez. Limon, sadece dille anlaşılan tat, burunla duyulan koku, gözle görülen renk ve biçimden ibarettir ve yalnız bu nitelikleri bilimsel bir araştırmanın ve yargının konusu olabilir. **Bilim, nesnel dünyayı asla bilemez.**[4]

Yani beynimizin dışındaki maddesel dünyaya ulaşmamız imkansızdır. Muhatap olduğumuz tüm nesneler, gerçekte görme, işitme, dokunma gibi algıların toplamından ibarettir. Algı merkezlerindeki bilgileri değerlendiren beynimiz, yaşamımız boyunca maddenin bizim dışımızdaki **"aslı" ile değil, beynimizdeki kopyaları ile muhatap olur.** Biz ise bu kopyaları dışımızdaki gerçek madde zannederek yanılırız.

Beynimizin İçinde Oluşan "Dış Dünya"

Buraya kadar anlattığımız fiziksel gerçekler bizi tartışılmaz bir sonuca ulaştırır: Bizim gördüğümüz, dokunduğumuz, duyduğumuz ve adına "madde", "dünya" ya da "evren" dediğimiz kavramlar, aslında beynimizde yorumlanan elektrik sinyalleridir. Biz hiçbir zaman maddenin, beynimiz dışındaki aslına ulaşamayız. Ancak, dış dünyanın beynimizde oluşan görüntüsünü görür, duyar ve tadarız.

Örneğin meyve yiyen biri, aslında meyvenin beynindeki algısıyla muhataptır, aslıyla değil. Kişinin "meyve" diye nitelendirdiği şey, meyvenin biçimi, tadı, kokusu ve sertliğine ait elektriksel bilginin beyinde algılanmasından ibarettir. Eğer beyne giden görme sinirini keserseniz, meyve görüntüsü de bir anda yok olur. Veya burundaki algılayıcılardan beyne uzanan sinirdeki bir kopukluk, koku algınızı tamamen ortadan kaldırır. Çünkü meyve, birtakım elektrik sinyallerini beynin yorumlamasından başka bir şey değildir.

Üzerinde düşünülmesi gereken ayrı bir nokta da uzaklık hissidir. Uzaklık, örneğin bu kitapla aranızdaki mesafe, sadece beyninizde meydana gelen bir boşluk hissidir. Bir insanın kendisinden çok uzakta sandığı maddeler de aslında beyninin içindedir. Örneğin insan göğe bakıp yıldızları seyreder ve bunların milyonlarca ışık yılı uzakta olduklarını sanır. Oysa yıldızlar onun içinde, beynindeki görüntü merkezindedirler. Bu yazıları okurken içinde oturduğunuzu sandığınız odanın da aslında içinde değilsiniz; aksine oda sizin içinizdedir. Bedeninizi görmeniz, sizi odanın içinde olduğunuza inandırır. **Ancak şunu unutmayın; bedeniniz de beyninizde oluşan bir görüntüdür.**

Tüm diğer algılarınız için de aynı durum geçerlidir. Örneğin siz yan odadaki televizyonun sesini duyduğunuzu sanırken aslında beyninizin içindeki sesle muhatapsınızdır. Metrelerce uzaktan geldiğini sandığınız ses de, hemen yanınızdaki kişinin konuşması da aslında beyninizdeki birkaç santimetrekarelik duyma merkezinde algılanmaktadır. Bu algı merkezinin dışında sağ, sol, ön, arka gibi bir kavram yoktur. Yani ses sağdan, soldan veya havadan size ulaşmaz; **sesin geldiği bir yön yoktur.**

Algıladığınız kokular da böyledir; hiçbiri uzak bir mesafeden size ulaşmaz. Koku alma merkezinizde oluşan etkileri, dışarıdaki maddelerin kokusu zannedersiniz. Oysa bir gülün görüntüsü nasıl ki görme merkezinizin içindeyse, o gülün kokusu da aynı şekilde koku alma merkezinizin içindedir; dışarıdaki gülün ve kokusunun aslı ile muhatap olamazsınız.

Çünkü bizim için "dış dünya", aynı anda beynimize ulaşan "elektrik sinyalleri bütünü"nden başka bir şey değildir. Beynimiz hayatımız boyunca bu sinyalleri değerlendirir. Biz de bunları maddenin "dışarıdaki" aslı sanarak yanıldığımızın farkında olmadan bir ömür süreriz. Yanılırız, çünkü algılarımızla maddenin kendisine asla ulaşamayız.

"Dış dünya" sandığımız sinyalleri yorumlayıp anlamlı hale getiren de, yine bizim beynimizdir. Örneğin duyma algısını ele alalım. Kulağımızın içine gelen ses dalgalarının yorumunu yaparak onu bir senfoniye çeviren aslında beynimizdir. Yani müzik, beynimizin oluşturduğu bir algıdır. Renkleri görürken de aslında gözümüze ulaşan

sadece ışığın **farklı dalga boylarıdır.** Bu farklı dalga boylarını renklere çeviren yine beynimizdir. **"Dış dünyada" renk yoktur.** Ne elma kırmızı, ne gökyüzü mavi, ne de ağaçlar yeşildir. Onlar, sadece öyle algıladığımız için öyledirler.

Nitekim gözdeki retinada oluşan küçük bir bozukluk renk körlüğüne sebep olur. Kimi insan maviyi yeşil, kimisi kırmızıyı mavi, kimisi de renkleri grinin çeşitli tonları şeklinde algılar. Bu noktadan sonra dışarıdaki nesnenin renkli olup olmaması önemli değildir.

Ünlü düşünür Berkeley de bu gerçeğe şu sözleriyle dikkat çekmektedir:

İlkin **renklerin, kokuların,** v.b. "gerçekten var olduğu" sanıldı; ama daha sonra, bu çeşit görüşler reddedildi ve görüldü ki, **bunlar duyumlarımız sayesinde vardır.**[5]

Sonuç olarak; biz nesneleri onlar renkli olduğundan ya da dışarıda maddi bir varlığa sahip olduklarından renkli görmeyiz. Çünkü, **varlıklara yüklediğimiz tüm nitelikler, "dış dünyada" değil, içimizdedir.**

Peki o zaman "dış dünya"yı tam olarak bildiğimizi nasıl iddia edebiliriz?

İnsanın Sınırlı Bilgisi

Buraya kadar anlattığımız gerçeğin ortaya koyduğu en önemli sonuçlardan biri, insanın dış dünya hakkındaki bilgisinin aslında son derece sınırlı oluşudur.

Dış dünya hakkındaki bilgilerimiz hem beş duyu ile sınırlıdır, hem de bu duyuların bize algılattığı dünyanın "asıl dünya" ile birebir uyumlu olduğunu gösterecek hiç bir kanıt yoktur.

Dolayısıyla asıl dünya, bizim algıladığımızdan çok daha farklı olabilir. Orada bizim algılayamadığımız pek çok varlık ve varlık boyutu olabilir. Bizim bilgimiz, evrenin en uzak noktalarına varsak bile, eksik olarak kalmaya devam edecektir.

Tüm varlıkları eksiksiz ve kusursuz bir biçimde bilen ise, tümünü yaratmış olan Yüce Allah'tır. Allah'ın yarattığı varlıklar, ancak O'nun izin verdiği kadar bilgi sahibi olabilirler. Bu gerçek, Kuran'da şöyle haber verilmektedir:

Allah... O'ndan başka ilah yoktur. Diridir, kaimdir. O'nu uyuklama ve uyku tutmaz. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. İzni olmaksızın O'nun Katında şefaatte bulunacak kimdir? O, önlerindekini ve arkalarındakini bilir. (Onlar ise) dilediği kadarının dışında, O'nun ilminden hiçbir şeyi kavrayıp-kuşatamazlar. O'nun kürsüsü, bütün gökleri ve yeri kaplayıp-kuşatmıştır. Onların korunması O'na güç gelmez. O, pek Yücedir, pek büyüktür. (Bakara Suresi, 255)

Yapay Olarak Oluşturulan "Dış Dünya"

Tanıdığımız tek dünya, zihnimizin içinde olan, orada çizilen, seslendirilen ve renklendirilen, kısacası zihnimizde meydana gelen bir dünyadır.

Beynimizde seyrettiğimiz bu algılar kimi zaman "yapay" bir kaynaktan da geliyor olabilirler.

Bunu şöyle bir örnekle zihnimizde canlandırabiliriz:

Önce, beyninizi vücudunuzun dışına çıkarıp, cam bir kübün içinde suni olarak yaşattığımızı düşünelim. Bir de bunun yanına, her türlü elektrik sinyalinin üretilebildiği bir bilgisayar yerleştirelim. Sonra, herhangi bir ortama ait görüntü, ses, koku gibi verilerin elektrik sinyallerini yapay olarak bu bilgisayarda üretelim ve kaydedelim. Bu bilgisayarı elektrik kablolarıyla beyninizdeki algı merkezlerine bağlayalım ve burada kayıtlı olan sinyalleri beyninize gönderelim. Bu sinyalleri algıladıkça beyniniz (bir başka deyimle "siz"), bunların karşılığı olan ortamı görecek ve yaşayacaktır.

Bu bilgisayardan beyninize, kendi görüntünüze ait elektrik sinyalleri de gönderebiliriz. Örneğin bir masada otururken algıladığınız bütün görme, işitme, dokunma gibi duyuların elektriksel karşılıklarını beyninize gönderdiğimizde, beyniniz kendisini bürosunda oturmakta olan bir işadamı sanacaktır. Bilgisayardan gelen uyarılar devam ettikçe de bu hayali dünya devam edecektir. Yalnızca bir beyinden ibaret olduğunu ise hiçbir şekilde anlayamayacaktır. Çünkü beynin içinde bir dünya oluşması için beyindeki ilgili merkezlere gerekli uyarıların ulaşması yeterlidir. Bu uyarılar yapay bir kaynaktan, örneğin bir kayıt cihazından ya da daha farklı bir algı kaynağından geliyor olabilir.

Ünlü bilim felsefecisi Bertrand Russell bu konuda şunları söyler:

…Parmaklarımızla masaya bastığımız zamanki dokunma duyusuna gelince, bu parmak uçlarındaki elektron ve protonlar üzerinde bir elektrik etkisidir. Modern fiziğe göre, masadaki elektron ve protonların yakınlığından oluşmuştur. **Eğer parmak uçlarımızdaki aynı etki, bir başka yolla ortaya çıkmış olsaydı, hiç masa olmamasına rağmen aynı şeyi hissedecektik.**[6]

Maddesel karşılıkları olmayan algıları gerçek sanarak aldanmamız çok kolaydır. Nitekim bu gerçeği rüyalarımızda sık sık yaşarız. Rüyada tamamen gerçek gibi duran olaylar yaşar, insanlar, nesneler, ortamlar görürüz. Ama hepsi birer algıdan başka bir şey değildir. Rüya ile "gerçek dünya" arasında ise temel bir fark yoktur; her ikisi de zihinde yaşanır.

Algılayan Kim?

Buraya kadar anlaşılacağı gibi, içinde yaşadığımızı sandığımız ve "dış dünya" adını verdiğimiz maddesel dünyanın aslında beynimizde oluştuğuna kuşku yoktur. Ama asıl önemli soru burada ortaya çıkar: Bildiğimiz bütün maddesel varlıklar gerçekte birer algı ise, o halde beynimiz nedir? Beynimiz de kolumuz, bacağımız ya da başka herhangi bir

nesne gibi maddesel dünyanın bir parçası olduğuna göre, o da diğer maddeler gibi bir algı olmalıdır.

Rüya ile ilgili bir örnek konuyu daha iyi açıklayacaktır. Şimdiye kadar olan anlatımımıza uygun olarak beynimizin içinde bir rüya seyrettiğimizi düşünelim. Rüyada hayali bir bedenimiz olacaktır. Hayali bir kolumuz, hayali bir gövdemiz, hayali bir gözümüz ve de hayali bir beynimiz. Rüya sırasında bize "nerede görüyorsun?" gibi bir soru gelse vereceğimiz cevap "beynimde görüyorum" olacaktır. Ama ortada gerçek bir beyin yoktur. Sadece hayali bir vücut, hayali bir kafatası ve hayali bir beyin vardır. Rüyanızdaki görüntüyü gören irade ise, rüyadaki hayali beyin değil, ondan daha "ötede" olan bir varlıktır.

Rüyadaki ortamla gerçek hayat dediğimiz ortam arasında herhangi bir fiziksel fark olmadığını biliyoruz. Öyleyse, bize gerçek hayat dediğimiz ortamda, "nerede görüyorsun?" sorusu sorulduğunda da üstteki örnekteki gibi "beynimde" cevabını vermenin bir anlamı yoktur. Her iki durumda da gören ve algılayan irade, bir et parçası niteliğindeki beyin değildir.

Buraya kadar hep dış dünyanın bir kopyasını beynimizde izlediğimizden söz ettik. Bunun önemli bir sonucu, dış dünyanın aslını hiç bir zaman tam olarak bilemeyeceğimizdir.

En az bu kadar önemli olan ikinci bir gerçek ise, beynimizde izlediğimiz bu dünyayı izleyen "irade"nin, beynin kendisi olamayacağıdır. Beyin, kendisine gelen verileri işleyen ve görüntüye çeviren bir bilgisayar-monitör sistemi gibidir; ama dikkat edilirse bilgisayarlar kendi kendilerini izlemezler. Varlıklarının şuurunda da değildirler.

Bu şuuru aramak için beyni analiz ettiğimizde karşımıza, diğer canlı organlarda da bulunan protein ve yağ molekülleri gibi moleküllerden daha farklı bir malzeme çıkmaz. Yani beyin dediğimiz et parçasında, görüntüleri seyrederek yorumlayacak, bilinci oluşturacak, kısacası "ben" dediğimiz şeyi yaratabilecek bir şey yoktur.

R.L.Gregory beynin içinde görüntünün algılanması ile ilgili insanların düştükleri bir yanılgıyı şöyle dile getirmektedir:

Gözlerin beyinde resimler oluşturduğunu söylemeye yönelik bir eğilim söz konusudur, fakat bundan kaçınmak gerekir. Beyinde bir resim oluştuğu söylenirse bunu görmesi için içte bir göz daha olması gerekir -fakat bu gözün resmini görebilmek için bir göze daha ihtiyaç olacaktır,... ve bu da sonsuz bir göz ve resim olması anlamına gelir. Bu mümkün olamaz.[7]

Maddeden başka bir varlığı kabul etmeyen materyalistlerin içinden çıkamadıkları sorunlardan biri budur: Gören, gördüğünü algılayan ve tepki veren "içteki göz" kime aittir?

Karl Pribram da bilim ve felsefe dünyasında, algıyı hissedenin kim olduğu ile ilgili bu önemli arayışa dikkat çekmiştir:

Yunanlılardan beri, filozoflar "makinenin içindeki hayalet", "küçük insanın içindeki küçük insan", vb. üzerine düşünüp durmuşlardı. Ben" **-beyni kullanan varlık-**

nerededir? Asıl bilmeyi gerçekleştiren kim? Assisi'li Aziz Francis'in de söylemiş olduğu gibi: "Aradığımız şey bakanın ne olduğudur."[8]

Şimdi şunu düşünün: Elinizdeki kitap, içinde oturduğunuz oda, kısaca önünüzdeki bütün görüntüler beyninizin içinde görülmektedir. Peki bu görüntüleri atomlar mı görüyor? Hem de kör, sağır, bilinçsiz atomlar... Neden atomların bir kısmı bu özellikleri kazanmış da, diğerleri kazanamamış?... Düşünmemiz, kavramamız, hatırlamamız, sevinmemiz, üzülmemiz, bütün bunlar bu atomların arasındaki kimyasal reaksiyonlardan mı ibaret?

Bu soruları dikkatle düşündüğümüzde, atomlarda irade aramanın bir anlamı olmadığını görürüz. Açıktır ki, gören, işiten ve hisseden varlık, madde ötesinde bir varlıktır. Bu varlık "canlı"dır ve ne madde, ne de görüntüdür. Bu varlık vücut görüntümüzü kullanarak önündeki algılarla muhatap olur.

İşte bu varlık "Ruh"tur.

Bu satırları yazan ve okuyan akıllı varlıklar, birer atom ve molekül yığını -ve bunların arasındaki kimyasal reaksiyonlar- değil, birer "ruh"tur.

Gerçek Mutlak Varlık

Tüm bu gerçekler, bizi çok önemli bir soruyla daha karşı karşıya getirir: Madem bizim muhatap olduğumuz dünya, gerçekte ruhumuzun gördüğü algılardır, o halde bu algıların kaynağı nedir?...

Bu soruya cevap verirken dikkat edilmesi gereken gerçek şudur; biz maddeyi sadece hayalimizde görürüz, dışarıdaki aslı ile hiçbir zaman muhatap olamayız. Madde bizim için bir algı olduğuna göre, "yapay" bir şeydir. Yani bu algının bir başka güç tarafından yapılması, daha açık bir ifadeyle yaratılması gerekir. Hem de sürekli olarak. Eğer sürekli bir yaratma olmazsa, bu algılar da yok olur giderler. Bu, bir televizyon ekranında görüntünün devam edebilmesi için, yayının da sürekli devam etmesi gibidir.

Peki kim bizim ruhumuza yıldızları, dünyayı, bitkileri, insanları, bedenimizi ve gördüğümüz diğer herşeyi sürekli olarak seyrettirmektedir?

Çok açıktır ki, içinde yaşadığımız tüm maddesel evreni yaratan ve sürekli yaratmaya devam eden üstün bir Yaratıcı vardır. Bu Yaratıcı, bu denli görkemli bir yaratılış sergilediğine göre de, sonsuz bir güç ve bilgi sahibidir.

Nitekim o Yaratıcı, bize indirdiği kitap yoluyla Kendisi'ni, evreni ve bizim neden var olduğumuzu anlatır.

O Yaratıcı Allah, kitabının ismi ise Kuran'dır.

Göklerin ve yerin, yani evrenin sabit ve kararlı olmadığı, sadece Allah'ın yaratmasıyla varlık buldukları ve Allah yaratmayı durdurduğunda yok olacakları bir ayette şöyle ifade edilir:

Şüphesiz Allah, gökleri ve yeri zeval bulurlar diye (her an kudreti altında) tutuyor. Andolsun, eğer zeval bulacak olurlarsa, Kendisi'nden sonra artık kimse onları tutamaz. Doğrusu O, Halim'dir, bağışlayandır. (Fatır Suresi, 41)

Elbette bu ayette maddesel evrenin Allah'ın kudreti altında tutulması anlatılmaktadır. Allah evreni, dünyayı, dağları, canlı cansız tüm varlıkları yaratmıştır ve onları her an kudreti altında tutmaktadır. Allah'ın Halik sıfatı bu maddesel evrende tecelli etmektedir. Allah Halik'tir, yani herşeyi yaratan, yoktan var edendir. Bu da bize göstermektedir ki, beynimizin dışında, Allah'ın yarattığı varlıklardan oluşan maddesel bir evren vardır. Ancak, Allah bir mucize ve yaratışındaki üstünlüğün ve sonsuz ilminin bir tecellisi olarak, bu maddesel evreni bize bir "hayal", "gölge" veya "görüntü" gibi izlettirir. Allah'ın yaratışındaki mükemmeliğin bir sonucu olarak, insan beyninin dışındaki dünyaya asla ulaşamaz. Bu gerçek maddesel evreni bilen sadece Allah'tır.

Fatır Suresi'ndeki bu ayetin bir başka tevili de, insanların görmekte oldukları maddesel evren görüntülerini de Allah'ın her an tutmakta olduğudur. (En doğrusunu Allah bilir.) Allah zihnimize dünya görüntüsünü göstermemeyi dilese, tüm evren bizim için yok olur ve bir daha asla ona ulaşamayız.

Bizim maddesel evrenin kendisine asla ulaşamadığımız gerçeği, insanların pek çoğunun aklını meşgul eden "Allah nerede" sorusunun da cevabını ortaya çıkarır.

Girişte de belirttiğimiz gibi, insanların çoğu, Allah'ın gücünü kavrayamadıklarından, O'nu göklerde bir yerlerde bulunan ve dünya işlerine müdahale etmeyen bir varlık olarak düşünürler. (Allah'ı tenzih ederiz) Bu mantığın temeli, evrenin bir maddeler bütünü olduğu, Allah'ın ise bu maddelerin "dışında" bir yerlerde bulunduğu şeklindedir.

Oysa, şimdiye dek incelediğimiz gibi, maddesel evrene hiç bir zaman ulaşamadığımız gibi, onun mahiyetini de tam olarak bilemeyiz. Tek bildiğimiz, tüm bunları yaratan Yaratıcı'nın, yani Allah'ın varlığıdır. İmam Rabbani gibi büyük İslam alimleri, bu gerçeği ifade etmek için **"var olan tek mutlak varlık sadece Allah'tır, O'ndan başka herşey gölge varlıklardır"** demişlerdir.

Çünkü gördüğümüz dünya zihnimizdedir ve bunun dış dünyadaki karşılığına ulaşmamız kesinlikle imkansızdır.

Böyle olunca da, Allah'ın, hiç bir zaman ulaşamadığımız bir maddi evrenin "dışında" olduğunu düşünmek yanlış olur.

Allah gerçekte "her yerde"dir ve her yeri kaplamaktadır. Bu gerçek Kuran'da şöyle açıklanır:

...O'nun kürsüsü, bütün gökleri ve yeri kaplayıp-kuşatmıştır. Onların korunması O'na güç gelmez. O, pek Yücedir, pek büyüktür. (Bakara Suresi, 255)

Dikkatli olun; gerçekten onlar, Rablerine kavuşmaktan yana derin bir kuşku içindedirler. Dikkatli olun; gerçekten O, herşeyi sarıp-kuşatandır. (Fussilet Suresi, 54)

Allah'ın mekandan münezzeh olduğu ve her yeri çepeçevre kuşattığı gerçeği bir başka ayette de şöyle belirtilmektedir:

Doğu da Allah'ındır, batı da. Her nereye dönerseniz Allah'ın yüzü (kıblesi) orasıdır. Şüphesiz ki Allah kuşatandır, bilendir. (Bakara Suresi, 115)

Maddesel varlıklar Allah'ı göremezler, ama Allah, kendi yarattığı maddeyi her şekliyle görür. Kuran'da **"gözler O'nu idrak edemez; O ise bütün gözleri idrak eder"** (Enam Suresi, 103) denilerek bu gerçek haber verilmektedir.

Yani biz Allah'ın varlığını gözlerimizle algılayamayız ama Allah bizim içimizi, dışımızı, bakışlarımızı, düşüncelerimizi tam olarak kuşatmıştır. O'nun bilgisi dışında biz tek bir söz söyleyemeyiz, hatta tek bir nefes dahi alamayız.

"Dış dünya" sandığımız algıları seyrederken, yani hayatımızı sürerken de, bize en yakın olan varlık, Allah'ın Kendisi'dir. Kuran'da yer alan **"Andolsun, insanı Biz**

yarattık ve nefsinin ona ne vesveseler vermekte olduğunu biliriz. Biz ona şahdamarından daha yakınız" (Kaf Suresi, 16) ayetinin sırrı da bu gerçekte gizlidir. Bir insan kendi bedeninin "madde"den oluştuğunu zannettiğinde bu önemli gerçeği kavrayamaz. Çünkü örneğin "kendi" zannettiği yer beyniyse, dışarısı olarak kabul ettiği yer kendisine 20-30 cm. gibi belirli bir uzaklıkta olur. Ama madde diye bildiği herşeyin zihnindeki algılar olduğunu kavradığında, artık dışarısı, içerisi, uzak, yakın gibi kavramlar anlamsızlaşır. Allah kendisini çepeçevre kuşatmıştır ve ona "sonsuz yakın"dır.

Allah insanlara "sonsuz yakın" olduğunu, **"kullarım Beni sana soracak olursa, muhakkak ki Ben (onlara) pek yakınım..."** (Bakara Suresi, 186) ayeti ile de bildirir. Bir başka ayette geçen, **"muhakkak Rabbin insanları çepeçevre kuşatmıştır"** (İsra Suresi, 60) ifadesi de yine aynı gerçeği haber verir.

İnsan kendisine en yakın olan varlığın yine kendisi olduğunu sanarak yanılır. Oysa Allah bize, kendimizden bile daha yakındır. **"Hele can boğaza gelip dayandığında, ki o sırada siz (sadece) bakıp-durursunuz, Biz ona sizden daha yakınız; ancak görmezsiniz."** (Vakıa Suresi, 83-85) ayetleriyle de bu gerçeğe dikkat çekmiştir. Ancak ayetlerde de bildirildiği gibi insanlar gözleriyle görmedikleri için bu olağanüstü gerçekten habersiz yaşarlar.

Öte yandan, İmam Rabbani'nin ifadesiyle bir gölge varlıktan başka bir şey olmayan insanın, Allah'tan bağımsız bir güce sahip olması da mümkün değildir. Nitekim **"Sizi de, yapmakta olduklarınızı da Allah yaratmıştır"** (Saffat Suresi, 96) ayeti yaşadığımız tüm olayların Allah'ın kontrolü altında gerçekleştiğini gösterir. Kuran'da bu gerçek bildirilmekte ve **"... attığın zaman sen atmadın, ama Allah attı..."** (Enfal Suresi, 17) ayetiyle, hiçbir fiilin Allah'tan bağımsız olmadığı vurgulanmaktadır. İnsan gölge varlık olduğu için atma eylemini yapan kendisi olamaz. Ancak Allah bu gölge varlığa kendisinin attığı hissini vermektedir. Gerçekte ise tüm fiilleri gerçekleştiren Allah'tır.

Gerçek budur. Bir insan bunu kabullenmek istemeyebilir, kendisini Allah'tan bağımsız bir varlık sanmaya devam edebilir, ama bu hiçbir şeyi değiştirmez.

Sahip Olduğumuz Herşey Aslında Hayaldir...

Açıkça görüldüğü gibi, bizim "dış dünya" ile doğrudan muhatap olmadığımız, Allah'ın sürekli ruhumuza gösterdiği bir kopyası ile muhatap olduğumuz bilimsel ve mantıksal bir gerçektir. Ne var ki insanlar bunu pek düşünmek istemezler.

Bu konuda biraz samimi ve cesur düşünecek olursanız, evinizin, içindeki eşyalarınızın veya antikalarınızın, yazlığınızın, yeni aldığınız arabanızın, ofisinizin, mücevherlerinizin, bankadaki hesabınızın, gardrobunuzun, eşinizin, çocuklarınızın, iş arkadaşlarınızın ve sahip olduğunuz diğer şeylerin de, aslında zihninizde olduğu gerçeğini fark edersiniz. Etrafınızda gördüğünüz, duyduğunuz, kokladığınız kısacası beş duyunuzla algıladığınız herşey bu "kopya dünya"ya aittir; en sevdiğiniz sanatçının sesi,

oturduğunuz iskemlenin sertliği, kokusu hoşunuza giden bir parfüm, sizi ısıtan güneş, renkleriyle göz alıcı bir çiçek, pencerenizin dışında uçan bir kuş, denizin üzerinde hızla ilerleyen sürat motoru, bol ürün veren bahçeniz, işinizde kullandığınız bilgisayar ya da dünyadaki en kaliteli teknolojiye sahip müzik setiniz...

Gerçek budur, çünkü dünya yalnızca insanı denemek için yaratılan bir alemdir. İnsanlar kısa yaşamları boyunca asla gerçeğine ulaşamayacakları algılarla denenirler. Bu algılar ise, özellikle süslü ve çekici gösterilir. Bu gerçek, Kuran'da şöyle haber verilmektedir:

"Kadınlara, oğullara, kantar kantar yığılmış altın ve gümüşe, salma güzel atlara, hayvanlara ve ekinlere duyulan tutkulu şehvet insanlara 'süslü ve çekici' kılındı. Bunlar, dünya hayatının metaıdır. Asıl varılacak güzel yer Allah Katında olandır." (Al-i İmran Suresi, 14)

İnsanların çoğu sahip oldukları ya da olmaya çalıştıkları malların, paraların, yığdıkları altınların, gümüşlerin, dolarların, mücevherlerin, taşıdıkları hesap cüzdanlarının, kredi kartlarının, kullandıkları dolaplar dolusu kıyafetlerin, son model arabaların, kısacası her türlü zenginliğin büyüsüyle dinlerini bir kenara bırakır, ahireti unutur ve yalnızca dünyaya yönelirler. "İşim var", "ideallerim var", "sorumluluklarım var", "vaktim kısıtlı", "yetiştirmem gereken işler var", "ileride yapacağım" diyerek, dünyanın "süslü ve çekici" yüzüne aldanarak namaz kılmaz, mallarını fakirlere vermez, ahirette kazanç sağlayacakları ibadetlere yönelmezler. Aksine yalnızca dünyada kazanç sağlamaya çalışarak ömürlerini tüketirler. **"Onlar, dünya hayatından dışta olanı bilirler, ahiretten ise gafildirler"** (Rum Suresi, 7) ayetinde işte tam bu yanılgı tarif edilir.

Kitabın bu bölümünde anlattığımız gerçek ise, bütün bu hırsları ve bağlılıkları anlamsızlaştırması açısından çok önemlidir. Çünkü bu gerçeğin anlaşılması, insanların sahip oldukları ve olmaya çalıştıkları herşeyin, hırsla sahip oldukları mülklerinin, varlıklarıyla övündükleri çocuklarının, kendilerine en yakın sandıkları eşlerinin, en sevdikleri arkadaşlarının, bedenlerinin, bir üstünlük olarak gördükleri mevkilerinin, okudukları okulların, geçirdikleri tatillerin birer gölge varlıktan ibaret olduğunu göstermektedir. Bu durumda bunlar adına yapılan hırslar, geçirilen zamanlar, harcanan çabalar da boşunadır.

O halde bazı insanlar sahip oldukları mal ve mülkleriyle, yatlarıyla, helikopterleriyle, fabrikalarıyla, holdingleriyle, köşkleriyle, arazileriyle sanki bunların aslı ile muhatap olabilirmiş gibi övündükleri zaman küçük düşmektedirler. Yatlarında "kasılarak" dolaşan zenginler, arkadaşlarına arabalarıyla gösteriş yapanlar, zenginliklerini her fırsatta dile getirenler, mevkilerinin kendilerini herkesten üstün kıldığını zannedenler, bunlarla gösteriş yaptıklarını sananlar, aslında zihinlerindeki görüntüler ile gösteriş yaptıklarını anladıklarında ne duruma düşeceklerini bilmelidirler.

Bunların benzerlerini rüyalarında da sık sık görürler. Rüyalarında da evleri, çok süratli arabaları, son derece değerli mücevherleri, tomar tomar dolarları, yığın yığın altın ve gümüşleri vardır. Rüyalarında da yüksek bir mevkide bulunurlar, binlerce kişinin çalıştığı bir fabrikaları olur, pek çok insana hükmedebilecek bir güçleri olur, herkesin hayran kaldığı kıyafetler giyerler... Ancak nasıl rüyada sahip oldukları ile övünmek onları komik duruma düşürürse, aynı şekilde bu dünyada muhatap oldukları görüntüyle övünmek de buna eşdeğerdir. Rüyalarında gördükleri de, bu dünyada muhatap oldukları da sonuçta zihinlerindeki birer görüntüden ibarettir.

Bunun gibi dünyada yaşadıkları olaylara gösterdikleri tepkiler de, gerçeği anladıklarında, bu insanları utandıracaktır. Kendini kaybetmiş şekilde kavga edenler, bağırıp çağıranlar, dolandırıcılık yapanlar, rüşvet alanlar, sahtekarlık düzenleyenler, yalan söyleyenler, cimrilik yapanlar, insanların canını yakanlar, onları dövüp sövenler, gözü dönmüş saldırganlar, içleri makam mevki hırsı ile dolu olanlar, haset edenler, gösteriş yapmaya çalışanlar, kendilerini yüceltmek için uğraşanlar ve diğerleri, bir hayal içinde bunları yaptıklarını fark ettiklerinde rezil olacaklardır.

Bilinmelidir ki, tüm evreni yaratan ve her insana ayrı ayrı gösteren Allah olduğuna göre, bu dünyadaki tüm malın gerçek sahibi de yalnızca Allah'tır. Nitekim bu gerçek Kuran'da şöyle haber verilir:

Göklerde ve yerde ne varsa tümü Allah'ındır. Allah, herşeyi kuşatandır. (Nisa Suresi, 126)

Aslı ile muhatap olunamayan hırslar uğruna dini bir kenara bırakmak ve bunun neticesinde sonsuz yaşamı kaybetmek ise, çok büyük bir akılsızlıktır. Dahası insana sonsuz kayıp getirir.

Bu konuda şu nokta çok iyi anlaşılmalıdır: Karşı karşıya olduğumuz gerçek, "tüm bu sahip olduğunuz ve hırsını yaptığınız mallar, zenginlikler, çocuklar, eşler, arkadaşlar, makam-mevki ileride yok olacaktır, o yüzden bir anlamı yoktur" dememektedir. "Bu sahip olduklarınızın hiçbirinin aslı ile şu anda zaten muhatap değilsiniz, hepsi yalnızca bir beyninizde izlediğiniz bir algıdan ibaret, Allah'ın sizi denemek için gösterdiği birer görüntü" demektedir. Dikkat ederseniz ikisi arasında çok büyük bir fark vardır.

İnsan bu gerçeği şu an kabul etmek istemese ve tüm sahip olduklarını var kabul ederek kendini aldatsa bile, sonuçta ölümünün ardından yeniden dirildiğinde, yani ahirette herşey çok net ortaya çıkacaktır. O gün insanın **"görüş gücü keskinleşecek"** (Kaf Suresi, 22) ve herşeyi çok daha açık fark edecektir. Ama eğer dünyadaki yaşamını hayali amaçlar peşinde koşarak harcamışsa, orada hiç yaşamamış olmayı dileyecek, **"keşke o ölüm kesip bitirseydi, malım bana hiçbir yarar sağlayamadı, güç ve kudretim yok olup gitti"** (Hakka Suresi, 27-29) diyerek helak olacaktır.

Akıllı bir insana düşen ise, tüm kainatın bu en büyük gerçeğini zaman varken burada kavramaya çalışmaktır. Aksi halde bütün ömrünü hayaller peşinde koşmaya

harcayıp sonunda büyük bir yıkıma uğrar. Allah, dünyada hayaller (ya da "seraplar") peşinde koşup Yaratıcımız olan Allah'ı unutan bu insanların son durumlarını şöyle bildirmektedir:

İnkar edenler; onların amelleri dümdüz bir arazideki seraba benzer; susayan onu bir su sanır. Nihayet ona ulaştığında bir şey bulamaz ve yanında Allah'ı bulur. (Allah da) Onun hesabını tam olarak verir. Allah, hesabı çok seri görendir. (Nur Suresi, 39)

Materyalistlerin Mantık Bozuklukları

Bu bölümün başından itibaren maddenin, materyalistlerin iddia ettikleri gibi mutlak bir varlık olmadığı, aksine Allah'ın yoktan yarattığı ve bizim de aslına ulaşamadığımız bir gölge varlık olduğu bilimsel olarak ortaya kondu. Materyalistler ise, bütün felsefelerini yok eden bu açık gerçeğe karşı son derece dogmatik bir tutumla direnmektedirler ve geçersiz karşı mantıklar getirmektedirler.

Örneğin materyalist felsefenin 20. yüzyıldaki en büyük savunucularından biri olan koyu Marksist **George Politzer**, maddenin aslına ulaşabildiğinin "büyük delili" olarak "**otobüs örneği**"ni vermiştir. Politzer'e göre, idealist düşünürler de otoyolda otobüs gördükleri zaman ezilmemek için kaçmaktadırlar ve bu maddenin aslı ile muhatap olduklarının ispatıdır.[9]

Bir başka ünlü materyalist Johnson ise kendisine maddenin aslına ulaşamadığı anlatıldığında, taşlara tekme atarak onların aslı ile muhatap olduğunu "kanıtlamaya" çalışmıştır.[10]

Benzer bir örnek, Politzer'in akıl hocası ve diyalektik materyalizmin Marx'la birlikte kurucusu olan **Friedrich Engels** tarafından verilmiş, Engels, ***"eğer yediğimiz pastalar birer algı olsaydı, açlığımızı geçirmezlerdi"*** diye yazmıştır.[11]

Marx, Engels, Lenin gibi materyalistlerin kitaplarında hep bu tür örnekler ve **"maddenin varlığını tokat yiyince anlarsınız"** gibi öfke dolu cümleler yer almaktadır.

Materyalistlerin tüm bu örnekleri vermelerine neden olan kavrayış bozukluğu ise, "maddenin aslına ulaşamayız" açıklamasını, sadece görme duyusu ile ilgili bir açıklama gibi anlamalarıdır. Algı kavramının yalnızca görmeyle sınırlı olduğunu, dokunma gibi algıların ise bizi doğrudan maddenin aslına ulaştırdığını sanmaktadırlar. Otobüsün insana çarpması üzerine de, "bakın çarpıyor, demek ki aslı ile muhatabız" demektedirler. Anlamakta zorluk çektikleri nokta, otobüs çarpması sırasında yaşanan sertlik, darbe ve acı gibi bütün algıların da aslında zihinde oluştuklarıdır.

Rüya Örneği

Oysaki beş duyunun hangisinden yola çıkarsak çıkalım, dış dünyanın dışarıda var olan aslına hiç bir zaman ulaşamayız. Bunu bize gösteren önemli bir gerçek, ortada bir "dış dünya" yok iken bile onu var sanabilmemizdir. Bu, rüyalarda olur. İnsan, rüyasında çok gerçekçi olaylar yaşayabilmektedir. Merdivenden yuvarlanıp bacağını kırabilmekte, ciddi bir trafik kazası geçirebilmekte, bir otobüsün altında kalabilmekte, acıktığında bir pasta yiyip doyabilmektedir. Günlük yaşamda rastlanan olayların benzerleri rüyada da aynı inandırıcılıkla, aynı hislerle yaşanmaktadır.

Rüyasında kendisine otobüs çarptığını gören kişi yine rüyasında, kaza yaptıktan sonra gözünü hastanede açabilir; sakat kaldığını anlar ama aslında bu bir rüyadır. Yine rüyasında; bir trafik kazasının ardından öldüğünü, ölüm meleklerinin canını aldığını, ahiret hayatının başladığını görebilir.

Rüyasında yaşadığı tüm bu olayların görüntülerini, seslerini, sertlik hissini, acıyı, ışığı, renkleri, her türlü hissi gayet berrak bir şekilde duyumsamaktadır. Rüyada muhatap olduğu algıların tümü gerçek yaşamdaki kadar doğaldır. Rüyasında yediği bir pasta algılardan ibaret olmasına rağmen karnını doyurur. Çünkü doymak da bir algıdır. Oysaki, gerçekte o anda kişi yatakta uzanmış durumdadır. Ortada ne merdiven, ne trafik, ne otobüs, ne pasta bulunmaktadır. Rüyadaki kişi, dış dünyada karşılıkları bulunmayan algı ve hisleri yaşamakta ve görmektedir. Rüyada, "dış dünya"da hiçbir maddi karşılığı bulunmayan olayların yaşanıyor, görülüyor, hissediliyor olması, "dış dünya"nın bizim hiç bir zaman mahiyetini tam olarak bilemeyeceğimiz bir alem olduğunu kanıtlamaktadır. Bu alemin asıl mahiyetini ancak, onu yaratmış olan Yüce Allah'ın vahyinden öğrenebiliriz.

Materyalist felsefeyi benimseyenler, özellikle de Marksistler, kendilerine bu gerçek anlatıldığında öfkelenmektedirler. Marx'ın, Engels'in, Lenin'in bu konudaki yüzeysel ve cahilce mantıklarından örnekler vermekte, ateşli açıklamalar yapmaktadırlar.

Oysa bu kişiler aynı açıklamaları rüyalarında da yapabildiklerini düşünmelidirler: Rüyalarında da *Das Kapital*'i okumakta, mitinglere katılmakta, başlarına taş isabet etmekte ve hatta bu yaranın sızısını hissetmektedirler. Rüyalarında kendilerine sorulduğunda, o an gördükleri şeyleri de "mutlak madde" sanmaktadırlar. Tıpkı uyanıkken gördükleri şeyleri de "mutlak madde" sandıkları gibi. Ama, ister rüyada olsun, ister günlük yaşamda olsun, gördüklerinin, yaşadıklarının, hissettiklerinin birer algı olduğunu ve bunların kaynağına hiç bir zaman ulaşamayacaklarını bilmelidirler.

Sinirleri Paralel Bağlama Örneği

Politzer'in trafik kazası örneğini ele alalım: Bu kazada, otobüsün altında ezilen kişinin beş duyu organından beynine giden sinirler, bir başka insanın, örneğin George Politzer'in beynine paralel bir bağlantıyla bağlansa, kazadaki kişiye otobüs çarptığı anda, o sırada evinde oturmakta olan Politzer'e de otobüs çarpacaktır. Daha doğrusu, kaza geçiren adamın yaşadığı hislerin tamamını, bir müzik teybine bağlanan iki ayrı

kolondan aynı şarkının dinlenmesine benzer biçimde, Politzer de yaşamaya başlayacaktır. Politzer de evinde oturduğu halde otobüsün fren sesini, otobüsün vücuduna değmesini, kırık kol ve akan kan görüntülerini, kırık ağrılarını, ameliyathaneye sokuluşunun görüntülerini, alçının sertliğini, kolunun güçsüzlüğünü hissedecek, görecek ve yaşayacaktır.

Kazadaki adamın sinirleri kaç kişiye bağlansa bunların hepsi, aynı Politzer gibi, kazayı başından sonuna kadar yaşayacaktır. Kazadaki adam komaya girse, hepsi komaya girecektir. Hatta, söz konusu trafik kazasına ait algıların tümü bir alete kaydedilse ve bu algılar sürekli başa alınarak bir başka kişiye verilse, bu kişiye de defalarca otobüs çarpacaktır.

Peki o halde, hangisine çarpan otobüs gerçektir? Materyalist felsefenin bu soruya verebileceği çelişkisiz bir cevap yoktur. Doğru cevap, trafik kazasını hepsinin kendi zihinlerinde tüm ayrıntılarıyla yaşadığıdır.

Pasta ve taşa tekme atma örnekleri için de durum aynıdır. Pasta yiyince karnında pastanın şişliğini ve tokluğunu hisseden Engels'in duyu organlarına ait sinirler paralel olarak ikinci bir kişinin beynine bağlansa, Engels pasta yediği ve doyduğu anda o kişi de pasta yiyecek ve doyacaktır. Taşa tekme atınca ayağı acıyan materyalist Johnson'ın sinirleri paralel olarak bir başka kişiye bağlansa, bu kişi de taşa vuracak ve canı acıyacaktır.

Peki hangi pasta ve hangi taş gerçektir? Materyalist felsefe, buna da çelişkisiz bir cevap veremez. Doğru ve çelişkisiz cevap şudur: Hem Engels hem diğer kişi pastayı kendi zihinlerinde yiyip doymuşlardır. Hem Johnson hem ikinci kişi, taşa tekme atış anını kendi zihinlerinde tüm detaylarıyla yaşamışlardır.

Yukarıda Politzer'le ilgili olarak verdiğimiz örnekte şöyle bir değişiklik yapalım; evinde oturan Politzer'in sinirlerini otobüsün çarptığı adamın beynine, otobüsün çarptığı adamın sinirlerini de Politzer'in beynine bağlayalım. Bu durumda ise, Politzer aslında evinde oturduğu halde kendisine otobüs çarptığını zannedecek, otobüsün çarptığı adam ise kazanın tüm şiddetine rağmen, bunu asla fark edemeyecek, çünkü kendisinin evde oturduğunu düşünecektir. Bu mantık pasta ve taşa tekme atma örnekleri için de düşünülebilir.

Tüm bunlar, materyalizmin ne kadar büyük bir bağnazlık olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Bu felsefe, maddenin tek varlık olduğu varsayımı üzerine kuruludur. Oysa insan maddenin kendisi ile hiç bir zaman muhatap değildir ki, her şeyin maddeden ibaret olduğunu iddia edebilsin. Muhatap olduğumuz evren, gerçekte zihnimizde gördüğümüz algılar evrenidir. İngiliz felsefeci David Hume bu gerçek üzerindeki düşüncelerini şöyle ifade etmiştir:

Çok samimi olarak, kendim dediğim şeye dahil olduğum zaman ben sıcak ya da soğuğa, ışık ya da gölgeye, aşk ya da nefrete, acı ya da lezzete dair özel bir algıya ya da başka bir şeye daima rastlarım. Ben bir algı olmaksızın herhangi bir zamanda kendimi asla yakalayamam ve **asla algıdan başka bir şeyi gözleyemem.**[12]

Bu algıları aşıp maddenin aslını hiç bir zaman kavrayamayacağımıza göre, ulaşamayacağımız "madde" hakkında felsefe üretmek, daha doğrusu "madde"yi muhatap olduğumuz mutlak bir varlık olarak kabul etmek tamamen saçmadır... Bu nedenle materyalizm en baştan çökmüş bir teoridir.

Algıların Beyinde Oluştuğu Felsefe Değil, Bilimsel Gerçektir

Materyalistler, burada anlattıklarımızın felsefi bir görüş olduğunu iddia etmektedirler. Oysaki "dışarıdaki" maddesel dünyayı değil, zihnimizdeki dünyayı gördüğümüz gerçeği, bir felsefe değil, bilimsel bir gerçektir. Görüntünün ve hislerin beyinde nasıl oluştuğu, bütün tıp fakültelerinde detaylı biçimde okutulmaktadır. Başta modern fizik olmak üzere 20. yüzyıl biliminin ortaya koyduğu gerçekler, maddenin aslına hiç bir zaman ulaşamadığımızı, herkesin bir anlamda "beynindeki ekran"ı izlediğini açıkça göstermektedir.

Bunu, ister ateist olsun, ister budist olsun, ister başka bir görüşe ya da düşünceye sahip olsun, bilime inanan herkes kabul etmek zorundadır. Bir materyalist kendince Allah'ın varlığını inkar edebilir ama bu bilimsel gerçeği inkar edemez.

Yaşadıkları devirlerin bilim anlayışı ve bilimsel imkanları yetersiz dahi olsa, Karl Marx, Friedrich Engels, George Politzer ve diğerlerinin bu kadar kolay ve açık bir gerçeği kavrayamamaları, yine de şaşırtıcıdır. Ama günümüzde bilimin ve teknolojinin imkanları son derece gelişmiştir ve bu imkanlar zaten çok açık olan bu gerçeğin kavranmasını daha da kolaylaştırmaktadır. Materyalistler ise, hem kısmen de olsa bu konuyu kavramanın, hem de bu konunun kendi felsefelerini ne kadar kesin bir biçimde çökerttiğini fark etmenin verdiği büyük bir korku içindedirler.

Materyalistlerin Büyük Korkusu

Türkiye'deki materyalist çevrelerden, elinizdeki kitapta anlatılan bu konuya, yani maddenin zihinde algılandığı gerçeğine bir süre için belirgin bir tepki gelmedi. Bu ise, bizde, bu konunun yeterince açıklanmadığı ve daha detaylı bir anlatıma geçilmesi gerektiği yönünde bir izlenim doğurmuştu. Ancak kısa bir süre sonra materyalistlerin gerçekte bu konunun gündeme getirilmesinden çok büyük bir rahatsızlık duydukları, hatta bundan büyük bir korkuya kapıldıkları açık bir biçimde ortaya çıktı.

Materyalistler yaşadıkları bu korku ve paniği, bir süre sonra kendi yayın organlarında, konferanslarında, panellerinde yüksek sesle ifade etmeye başladılar. Kullandıkları endişeli ve ümitsiz üsluba bakıldığında, ciddi bir fikri kriz içinde girdikleri anlaşılıyordu. Felsefelerinin sözde temeli olan evrim teorisinin bilimsel yönden çökertilmesiyle zaten ciddi bir şok yaşamaya başlamışlardı. Ancak, şimdi Darwinizm'den çok daha önemli bir dayanaklarını, bizzat maddenin mutlaklığı inancını kaybetmeye başladıklarını anladılar ve çok daha büyük bir şok içine girdiler. Bu konunun, kendileri

açısından "en büyük tehlike" olduğundan, kendi "kültürel dokularını tamamen yıktığından" söz etmeye başladılar.

Türkiye'deki materyalist çevrelerin yaşadıkları bu endişe ve paniği en açık biçimde ifade edenlerden birisi, materyalizmi savunmayı görev edinmiş bulunan Bilim ve Ütopya dergisinin yazarı ve aynı zamanda bir öğretim üyesi olan Rennan Pekünlü oldu. Pekünlü, gerek söz konusu dergide yazdığı yazılarda, gerekse söz aldığı birtakım panellerde, *Evrim Aldatmacası* kitabını bir numaralı "tehlike" olarak gösterdi. Pekünlü'yü en çok endişelendiren konu ise, kitabın Darwinizm'i geçersiz kılan bölümlerinin de ötesinde, asıl olarak şu anda okumakta olduğunuz kısımdı. Okurlarına ve (oldukça az sayıdaki) dinleyenlerine "sakın kendinizi idealizmin bu telkinlerine kaptırmayın, materyalizme olan sadakatinizi koruyun" mesajları veren Pekünlü, kendisine dayanak olarak Rusya'daki kanlı komünist devriminin lideri Vladimir I. Lenin'i bulmuştu. Lenin'in bir asır önce yazdığı *Materyalizm ve Ampiryokritisizm* isimli kitabı okumayı herkese öğütleyen Pekünlü'nün yaptığı tek şey ise, yine Lenin'e ait olan "sakın bu konuyu düşünmeyin, yoksa materyalizmi kaybedersiniz ve kendinizi dine kaptırırsınız" şeklindeki uyarıları tekrarlamak oldu. Pekünlü, söz konusu materyalist yayın organında yazdığı bir makalede, Lenin'den şu satırları aktarıyordu:

Duyularımızla algıladığımız nesnel gerçekliği bir kere yadsıdın mı, kuşkuculuğa (agnostisizm) ve öznelciliğe (subjektivizme) kayacağından, fideizme (dini inanca) karşı kullanacağın tüm silahları yitirirsin; bu da fideizmin istediği şeydir. **Parmağını kaptırdın mı, önce kolun sonra tüm benliğin gider.** Duyuları nesnel dünyanın bir görüntüsü olarak değil de, özel bir öğe olarak aldığında, diğer bir deyişle materyalizmden ödün verdiğinde, benliğini fideizme kaptırırsın. Sonra duyular hiç kimsenin duyuları olur, us hiç kimsenin usu, ruh hiç kimsenin ruhu, istenç hiç kimsenin istenci olur.[13]

Bu satırlar, Lenin'in büyük bir korkuyla fark ettiği ve hem kendi kafasından hem de "yoldaş"larının kafalarından silmek istediği gerçeğin, günümüzün materyalistlerini de aynı biçimde tedirgin ettiğini göstermektedir. Ama Pekünlü ve diğer materyalistler Lenin'den daha da büyük bir tedirginlik içindedirler; çünkü bu gerçeğin bundan 100 yıl öncesine göre çok daha açık, kesin ve güçlü bir biçimde ortaya konduğunun farkındadırlar. Bu konu, tüm dünya tarihinde ilk kez bu kadar karşı konulamaz bir biçimde anlatılmaktadır.

Ama yine de birçok materyalist bilim adamının "maddenin aslına ulaşamadığımız" gerçeğini son derece yüzeysel bir bakış açısıyla değerlendirdiği fark edilmektedir. Çünkü burada anlatılan konu bir insanın hayatında karşılaşabileceği **en önemli, en heyecan verici konu**lardan biridir. Bu derece çarpıcı bir konu ile daha önce yüzyüze gelmiş olmaları mümkün değildir. Buna rağmen söz konusu bilim adamlarının gösterdikleri tepkiler, ya da konuşma ve yazılarındaki üslup, son derece sığ ve yüzeysel bir kavrayışa sahip olduklarını ele vermektedir.

Öyle ki bazı materyalistlerin burada anlatılanlara gösterdikleri tepkiler, materyalizme olan körü körüne bağlılıklarının onlarda bir tür mantıksal tahribat oluşturduğunu ve bu nedenle konuyu anlamaktan çok uzak olduklarını göstermiştir. Örneğin yine bir *Bilim ve Ütopya* yazarı ve öğretim üyesi olan Alaeddin Şenel, aynı Rennan Pekünlü gibi "Darwinizm'in çökertilmesi bir yana, asıl tehlike bu konu" mesajları vermiş, kendi felsefesinin bir dayanağı olmadığını hissettiği için de, "öyleyse siz anlattıklarınızı ispatlayın" anlamına gelen isteklerde bulunmuştur. Ancak asıl ilginç nokta, söz konusu yazarın, tehlike olarak gördüğü gerçeği bir türlü kavrayamadığını gösteren satırlar yazmış olmasıdır.

Örneğin Şenel, tamamen bu konuyu ele aldığı bir makalesinde, dış dünyanın beynin içinde görüntü olarak algılandığını kabul etmiştir. Ama görüntülerin maddi karşılığı bulunan ve bulunmayan görüntüler olarak ikiye ayrıldığını söyleyerek, dış dünya ile ilgili görüntülerin maddi karşılığına ulaşılabileceğini öne sürmüştür. Bu iddiasını desteklemek için de bir "telefon örneği" vermiştir. Kısaca, "beynimdeki görüntülerin dış dünyada karşılığı olup olmadığını bilmiyorum, ama aynı şey telefonla konuşma yaptığımda da geçerlidir; telefonla konuşurken karşımdaki kişiyi göremem, fakat sonradan yüzyüze konuşurken bu konuşmayı doğrulatabilirim" diye yazmıştır.[14]

Söz konusu yazar, bu benzetmeyle şunu kastetmektedir: "Eğer algılarımızdan kuşkulanırsak, maddenin aslına bakıp gerçeği kontrol edebiliriz." Oysa bu çok açık bir yanılgıdır, çünkü bizim maddenin aslına ulaşmamız kesinlikle mümkün değildir. **Hiçbir zaman zihnimizin dışına çıkıp "dışarıda" olan bir şeye ulaşamayız.** Telefondaki sesin karşılığı olup olmadığı telefondaki kişiye doğrulatılabilir. Ama bu doğrulatma da tamamen zihinde yaşanmaktadır.

Nitekim bu kişiler aynı olayları rüyalarında da yaşarlar. Örneğin, Şenel rüyasında da telefonla konuştuğunu, ardından bunu konuştuğu kişiye onaylattığını görebilir. Veya Pekünlü rüyasında da "büyük bir tehlike"yle karşı karşıya olduğunu hissedip, karşısındaki insanlara Lenin'in asırlık eserlerini tavsiye edebilir. Ama, söz konusu materyalistler ne yaparlarsa yapsınlar yaşadıkları olayların, konuştukları kişilerin kendileri için birer algıdan ibaret olduğu gerçeğini inkar edemezler.

O halde **beyindeki görüntülerin karşılığı kime doğrulatılacaktır?** Yine beyinde izlenen gölge varlıklara mı? Kuşkusuz materyalistlerin beynin dışına ait bilgi sağlayabilecek, doğrulama yapabilecek bir bilgi kaynağı bulması mümkün değildir.

Her türlü algının beyinde oluştuğunu kabul etmek, ama istendiğinde bunun "dışına" çıkılıp algıların gerçek dış dünyaya doğrulatılabileceğini sanmak ise, aslında bir insanın anlayış düzeyinin sınırlı olduğunu, bozuk bir mantık örgüsü içinde düşündüğünü gösterir.

Oysa burada anlatılan gerçek, normal anlayış düzeyine ve mantık örgüsüne sahip bir insan tarafından hemen rahatlıkla anlaşılabilecek bir konudur. Ön yargısız her insan, bu anlatılanlar doğrultusunda, dış dünyanın aslına duyu organları aracılığıyla varamayacağını anlar. Ancak görüldüğü kadarıyla materyalizme olan körü körüne

bağlılık, insanların akıl yürütme yeteneklerini bozmaktadır. Bu yüzden günümüzdeki materyalistler de, maddenin aslına ulaştıklarını taşlara tekme atarak ya da pasta yiyerek "ispatlamaya" çalışan akıl hocaları gibi, ciddi mantık bozuklukları göstermektedirler.

Bunun aslında şaşırtıcı bir durum da olmadığını belirtmek gerekir. Çünkü akledememek, yani dünyayı ve olayları düzgün bir mantık örgüsü içinde yorumlayamamak, inkarcıların ortak vasfıdır. Allah, Kuran'da inkarcıların **"akıl erdiremeyen bir topluluk"** (Maide Suresi, 58) olduklarını özellikle belirtmektedir.

Materyalistler Tarihin En Büyük Tuzağına Düşmüşlerdir

Türkiye'deki materyalist çevrelerde baş gösteren ve burada sadece bir kaç belirtisine değindiğimiz panik atmosferi, aslında materyalistlerin tarih boyunca karşılaşmadıkları kadar büyük bir hezimetle yüzyüze olduklarını göstermektedir. Maddenin aslına ulaşamadığımız gerçeği, modern bilim tarafından ispat edilmiştir ve dahası çok açık, kesin ve güçlü bir biçimde ortaya konmaktadır. Materyalistler tüm felsefelerini üzerine dayandırdıkları maddesel dünyanın, aslında hiç bir zaman aşamayacakları bir algı sınırının ötesinde olduğunu görmekte ve buna karşı hiçbir şey yapamamaktadırlar.

İnsanlık tarihi boyunca materyalist düşünce hep var oldu ve bu kişiler kendilerinden ve savundukları felsefeden çok emin bir şekilde, kendilerini yaratmış olan Allah'a baş kaldırdılar. Ortaya attıkları senaryoya göre madde ezeli ve ebediydi ve tüm bunların bir Yaratıcısı olamazdı. Yalnızca kibirlerinden dolayı, Allah'ı reddederlerken muhatap olduklarını zannettikleri maddenin ardına sığındılar. Bu felsefeden öylesine eminlerdi ki, hiçbir zaman bunun aksini ispatlayacak bir açıklama getirilemeyeceğini düşünüyorlardı.

İşte bu yüzden, maddenin aslı ile ilgili olarak bu kitapta anlatılan gerçekler bu kişileri büyük bir şaşkınlığa düşürmüştür. Çünkü burada anlatılanlar felsefelerini temelden yıkıp atmış, üzerinde tartışmaya dahi imkan bırakmamıştır. Tüm düşüncelerini, hayatlarını, kibirlerini ve inkarlarını üzerine bina ettikleri madde, ellerinden bir çırpıda uçup gitmiştir. Hiç bir insan maddenin aslını görmemiştir ki, buna dayalı bir felsefe olabilsin.

Allah'ın bir sıfatı, inkarcılara tuzak kurmasıdır. **"...onlar bu tuzağı tasarlıyorlarken, Allah da bir düzen (bir karşılık) kuruyordu. Allah, düzen kurucuların (tuzaklarına karşılık verenlerin) hayırlısıdır"** (Enfal Suresi, 30) ayetiyle bu gerçek bildirilir.

İşte Allah, maddeyi mutlak bir varlık zannettirerek materyalistleri tuzağa düşürmüş ve tarihte benzeri görülmemiş şekilde küçültmüştür. Mallarını, mülklerini, mevkilerini, ünvanlarını, içinde bulundukları toplumu, tüm dünyayı mutlak varlık sanmışlar, üstelik bunlara güvenerek Allah'a karşı büyüklenmişlerdir. Böbürlenerek Allah'a isyan etmiş ve inkarda ileri gitmişlerdir. Bunları yaparken de güç aldıkları tek şey maddenin mutlaklığı inancı olmuştur. Ama öyle bir anlayış eksikliği içine

düşmüşlerdir ki, Allah'ın kendilerini çepeçevre sarıp kuşattığını hiç düşünmemişlerdir. Allah inkarcıların anlayışsızlıkları sonucunda düşecekleri durumu Kuran'da şöyle haber vermiştir:

Yoksa hileli-bir düzen mi kurmak istiyorlar? Fakat (asıl) o inkar edenler hileli-düzene düşecek olanlardır. (Tur Suresi, 42)

Bu, belki de tarihin gördüğü en büyük yenilgidir. Materyalistler kendilerince büyüklenirken, aslında büyük bir oyuna gelmişler, Allah'a karşı çirkin bir cesaret göstererek açtıkları savaşta kesin olarak yenilmişlerdir. **"Böylece Biz, her ülkenin önde gelenlerini -orada hileli-düzenler kursunlar diye- oranın suçlu günahkarları kıldık. Oysa onlar, hileli-düzeni ancak kendilerine kurarlar da bunun şuuruna varmazlar"** (Enam Suresi, 123) ayeti Yaratıcımız olan Allah'a baş kaldıran bu gibi inkarcıların nasıl bir şuursuzluk içinde olduklarını ve nasıl bir sonla karşılaşacaklarını en açık şekilde haber verir.

Bir başka ayette ise bu gerçek şöyle vurgulanır:

(Sözde) Allah'ı ve iman edenleri aldatırlar. Oysa onlar, yalnızca kendilerini aldatıyorlar ve şuurunda değiller. (Bakara Suresi, 9)

İnkarcılar kendilerince tuzak kurmaya kalkışırlarken ayetteki "şuuruna varmazlar" ifadesiyle açıklandığı gibi, çok önemli bir gerçeği fark edememişlerdir: Yaşadıkları tüm olayların aslında zihinlerinde gerçekleştiğini ve işledikleri her fiil gibi, kurdukları tuzakların da zihinlerinde olduğu gerçeğini... Bu kavrayışsızlıkları sebebiyle de, Allah ile yalnız olduklarını unutarak kendi kendilerini hileli bir düzene düşürmüşlerdir.

Her dönemde olduğu gibi bu dönemde de Allah inkarcıların tüm hileli düzenlerini temelinden yıkacak bir gerçekle onları yüzyüze getirmiştir. Allah **"...hiç şüphesiz, şeytanın hileli-düzeni pek zayıftır"** (Nisa Suresi, 76) ayetiyle, bu düzenlerin daha ilk kuruldukları anda sonuçlarının yıkım olacağını da haber vermiştir. Ve müminleri de **"...onların hileli düzenleri size hiçbir zarar veremez"** (Al-i İmran Suresi, 120) ayetiyle müjdelemiştir.

Allah bir başka ayetinde, **"inkar edenlerin işleri bir seraba benzer, susayan onu bir su sanır, elini uzatır fakat yanında bir şey bulmayıverir"** (Nur Suresi, 39) diye haber verir. Materyalizm de bu ayette işaret edildiği gibi, isyan edenler için bir "serap" oluşturur; ona güvenerek ellerini uzattıklarında, bu felsefenin aldatıcılığını anlarlar. Allah onları böyle bir serapla kandırmış, maddeyi mutlak varlık gibi göstermiştir. "Koskoca" insanlar, profesörler, astronomlar, biyologlar, fizikçiler, ünvanları, mevkileri her ne olursa olsun maddeyi kendilerine ilah edinmeleri sebebiyle bu oyuna gelmişler, birer çocuk gibi aldanmış ve küçük düşmüşlerdir. Hiç bir zaman aslına ulaşamadıkları maddeyi mutlak sanarak onun üzerine felsefelerini, ideolojilerini

kurmuşlar, hakkında ciddi tartışmalara girmişler, sözde "entellektüel" anlatımlar kullanmışlardır. Tüm bunlardan dolayı da kendilerini çok akıllı saymışlar, evrenin gerçeği hakkında fikir yürütebileceklerini düşünmüşler ve en önemlisi kendi sınırlı akıllarıyla Allah'ı yorumlayabileceklerini sanmışlardır. Allah, onların içine düştükleri bu durumu bir ayetinde şöyle bildirir:

Onlar (inanmayanlar) bir düzen kurdular. Allah da (buna karşılık) bir düzen kurdu. Allah, düzen kurucuların en hayırlısıdır. (Al-i İmran Suresi 54)

Dünyada bazı tuzaklardan kurtulmak mümkün olabilir; ancak Allah'ın inkar edenlere kurduğu bu tuzak öyle sağlamdır ki, asla bir kurtuluş imkanları kalmamıştır. Ne yaparlarsa yapsınlar, kime başvururlarsa vursunlar, kendilerini kurtaracak, Allah'tan başka bir yardımcı bulmaları da mümkün değildir. Allah'ın Kuran'da haber verdiği gibi, **"...kendileri için Allah'tan başka bir (vekil) koruyucu dost ve yardımcı bulamayacaklardır."** (Nisa Suresi, 173)

Materyalistler böyle bir tuzağa düşeceklerini hiç beklemiyorlardı. 21. yüzyılın bütün imkanları ellerindeyken rahatça inkarda diretebileceklerini ve insanları da inkara sürükleyebileceklerini sanıyorlardı. Allah inkarcıların tarih boyunca taşıdıkları bu zihniyeti ve uğradıkları sonu Kuran'da şöyle haber vermiştir:

Onlar hileli bir düzen kurdu. Biz de onların farkında olmadığı bir düzen kurduk. Artık sen, onların kurdukları hileli düzenin uğradığı sona bir bak; Biz, onları ve kavimlerini topluca yok ettik. (Neml Suresi, 50-51)

Ayetlerde anlatılan gerçeğin bir anlamı da şudur: Materyalistlere sahip oldukları herşeyin aslında zihinlerinde olduğu açıklanmış, yani ellerindeki herşey topluca yok edilmiştir. Ve onlar, mutlak varlık zannettikleri mallarının, fabrikalarının, altınlarının, dolarlarının, çocuklarının, eşlerinin, dostlarının, makam ve mevkilerinin, hatta kendi bedenlerinin ellerinin arasından kayıp gittiğine şahitlik ederken, bir anlamda "yok olmuşlardır". Maddenin değil, Allah'ın mutlak varlık olduğu gerçeğiyle yüz yüze gelmişlerdir.

Kuşkusuz bu gerçeğin farkına varmak materyalistler için olabilecek en dehşet verici olaydır. Çünkü çok güvendikleri maddenin kendilerinden aşılmaz bir sınır ile ayrılmış olması, kendi tabirleri ile onlar için henüz dünyadayken, "ölmeden bir ölüm" hükmündedir.

Bu gerçekle birlikte, bir Allah, bir de kendileri kalmıştır. Nitekim Allah, **"kendisini tek olarak (ve yapayalnız) yarattığım (şu adam)ı Bana bırak"** (Müddessir Suresi, 11) ayetiyle, her insanın Kendi Katında aslında yapayalnız olduğu gerçeğine dikkat çekmiştir. Bu olağanüstü gerçek daha pek çok ayetle haber verilmiştir:

Andolsun, sizi ilk defa yarattığımız gibi (bugün de) 'teker teker, yapayalnız ve yalın (bir tarzda)' Bize geldiniz ve size lütfettiklerimizi arkanızda bıraktınız... (Enam Suresi, 94)

Ve onların hepsi, kıyamet günü O'na, 'yapayalnız, tek başlarına' geleceklerdir. (Meryem Suresi, 95)

Bu ayetlerde anlatılan gerçeğin bir manası da şudur: Maddeyi ilah edinenler, Allah'tan gelmiş ve yine O'na dönmüşlerdir. İsteseler de, istemeseler de Allah'a teslim olmuşlardır. Şimdi hesap gününü beklemektedirler ve o gün hepsi tek tek sorguya çekileceklerdir. Her ne kadar anlamak istemeseler de...

Konunun Önemi

Bu bölümde anlattığımız maddenin ardındaki sır konusunu doğru kavramak son derece önemlidir. **Gördüğümüz tüm varlıklar, dağlar, ovalar, çiçekler, insanlar, denizler, kısacası gördüğümüz herşey, Allah'ın Kuran'da var olduğunu, yoktan var ettiğini belirttiği her varlık, yaratılmıştır ve vardır**. Ancak, insanlar bu varlıkların asıllarını duyu organları yoluyla göremez veya hissedemez veya duyamazlar. Gördükleri ve hissettikleri, bu varlıkların beyinlerindeki kopyalarıdır. Bu ilmi bir gerçektir ve bugün başta tıp fakülteleri olmak üzere tüm okullarda öğretilen bilimsel bir konudur. Örneğin şu anda bu yazıyı okuyan bir insan, bu yazının aslını göremez, bu yazının aslına dokunamaz. Bu yazının aslından gelen ışık, insanın gözündeki bazı hücreler tarafından elektrik sinyaline dönüştürülür. Bu elektrik sinyali, beynin arkasındaki görme merkezine giderek, bu merkezi uyarır. Ve insanın beyninin arkasında bu yazının görüntüsü oluşur. Yani siz şu anda gözünüzle, gözünüzün önündeki bir yazıyı okumuyorsunuz. Bu yazı sizin beyninizin arkasındaki görme merkezinde oluşuyor. Sizin okuduğunuz yazı, beyninizin arkasındaki "kopya yazı"dır. Bu yazının aslını ise Allah görür.

Ancak unutulmamalıdır ki, maddenin beynimizde oluşan bir hayal olması onu "yok" hale getirmez. Bize, insanın muhatap olduğu maddenin mahiyeti hakkında bilgi verir, ki bu da maddenin aslı ile hiçbir insanın muhatap olamadığı gerçeğidir. Kaldı ki dışarıda maddenin varlığını, bizden başka gören varlıklar da vardır. Allah'ın melekleri, yazıcı olarak tayin ettiği elçileri de bu dünyaya şahitlik etmektedirler:

Onun sağında ve solunda oturan iki yazıcı kaydederlerken
O, söz olarak (herhangi bir şey) söylemeyiversin, mutlaka yanında hazır bir gözetleyici vardır. (Kaf Suresi, 17-18)

Herşeyden önemlisi, en başta Allah herşeyi görmektedir. Bu dünyayı her türlü detayıyla Allah yaratmıştır ve Allah her haliyle görmektedir. Kuran ayetlerinde şöyle haber verilmektedir:

... Allah'tan korkup-sakının ve bilin ki, Allah yaptıklarınızı görendir. (Bakara Suresi, 233)

De ki: "Benimle aranızda şahid olarak Allah yeter; kuşkusuz O, kullarından gerçeğiyle haberdardır, görendir." (İsra Suresi, 96)

Ayrıca unutmamak gerekir ki, Allah tüm olayları "Levh-i Mahfuz" isimli kitapta kayıtlı tutmaktadır. Biz görmesek de bunların tamamı Levh-i Mahfuz'da vardır. Herşeyin, Allah'ın Katında, Levh-i Mahfuz olarak isimlendirilen "Ana Kitap"ta saklandığı şöyle bildirilmektedir:

Şüphesiz o, Bizim Katımız'da olan Ana Kitap'tadır; çok Yücedir, hüküm ve hikmet doludur. (Zuhruf Suresi, 4)

... Katımız'da (bütün bunları) saklayıp-koruyan bir kitap vardır. (Kaf Suresi, 4)

Gökte ve yerde gizli olan hiçbir şey yoktur ki, apaçık olan bir kitapta (Levh-i Mahfuz'da) olmasın. (Neml Suresi, 75)

Sonuç

Buraya kadar anlattığımız konu, yaşamınız boyunca size anlatılmış en büyük gerçeklerden biridir. Çünkü gördüğümüz ve maddesel dünya dediğimiz her şeyin aslında zihnimizde olduğunu, maddesel dünyanın dışarıda var olan aslına ise hiç bir zaman doğrudan ulaşamadığımızı ispatlayan bu konu, Allah'ın varlığının ve yaratışının kavranmasının, O'nun yegane mutlak varlık olduğunun anlaşılmasının önemli bir anahtarıdır.

Bu konuyu anlayan insan, dünyanın, insanların çoğunun sandığı gibi bir yer olmadığını fark eder. Dünya, caddelerde amaçsızca dolaşanların, meyhanelerde kavga edenlerin, lüks kafelerde birbirlerine gösteriş yapanların, mallarıyla övünenlerin, hayatlarını boş amaçlara adayanların sandığı gibi gerçekte var olan, mutlak bir yer değildir. Zihnimizde seyrettiğimiz ve aslına ulaşamadığımız bir görüntüdür. Saydığımız insanların hepsi de, bu algıları zihinlerinin içinde seyretmektediler, ama bunun bilincinde değildirler.

Bu konu çok önemlidir ve Allah'ı inkar eden materyalist felsefeyi en temelinden çökertir. Marx, Engels, Lenin gibi materyalistlerin bu konuyu duyduklarında paniğe

kapılmaları, öfkelenmeleri, yandaşlarını "sakın düşünmeyin" diye uyarmaları bu yüzdendir. Aslında bu kişiler, algıların beyinde oluştuğu gerçeğini bile kavrayamayacak kadar büyük bir akli zaafiyet içindedirler. Beyinlerinin içinde seyrettikleri dünyayı "dış dünya" sanmakta, bunun aksini gösteren apaçık delilleri ise bir türlü anlayamamaktadırlar.

Bu gaflet, Allah'ın inkarcılara vermiş olduğu akıl eksikliğinin bir sonucudur. Çünkü Kuran'da bildirildiğine göre, inkarcıların **"kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır." (**Araf Suresi, 179)

Bu noktanın daha ötesini, kendi samimi düşüncenizi kullanarak da bulabilirsiniz. Bunun için, dikkatinizi toplayarak konsantre olmanız, etrafınızdaki cisimleri nasıl gördüğünüz ve onlara nasıl dokunduğunuz hakkında düşünmeniz gerekir. Eğer dikkatlice düşünürseniz, gören, işiten, dokunan, düşünen ve şu anda bu kitabı okuyan akıllı varlığın, sadece bir ruh olduğunu ve sanki bir tür perde üzerinde "madde" denen algıları seyrettiğini hissedebilirsiniz. Bunu kavrayan insan, insanlığın büyük bölümünü aldatan maddi dünya boyutundan uzaklaşıp, gerçek varlık boyutuna girmiş olur.

Sözünü ettiğimiz gerçek, tarih boyunca bazı dindarlar ya da felsefeciler tarafından anlaşılmıştır. Bu gerçeği yanlış anlayan ve tüm mahlukatın varlığını reddeden "Vahdet-i Vücut" görüşü hatalı bir yola sapmış olsa da, büyük müceddid İmam Rabbani, bu konudaki doğru ölçüyü koymuştur. İmam Rabbani'ye göre tüm varlıklar, Allah'a kıyasla "gölge varlık"tır. İmam Rabbani, Muhyiddin Arabi, Mevlana Cami gibi İslam alimleri bu gerçeği Kuran'ın işaretleriyle ve akıl yoluyla bulmuşlardır. George Berkeley gibi bazı Batılı felsefeciler de aynı gerçeği akıl yoluyla kavramışlardır. İmam Rabbani, tüm maddesel evrenin bir "hayal ve vehim (algı)" olduğunu ve tek mutlak varlığın da Allah olduğunu Mektubat'ında şöyle anlatmıştır:

Allah... yarattığı varlıkların vücutlarını yokluktan başka bir şey yapmadı... Tüm bunları, his ve vehim (algı) derecesinde yarattı... Alemin varlığı his ve vehim derecesinde olup, maddi derecede değildir... Gerçek manada dışarıda (dış dünyada) Yüce Zat'tan (Allah'tan) başkası yoktur. (İfadeler Türkçeleştirilerek alınmıştır.)[14]

İslam tasavvufu konusunda bir uzman olan Abdülhakim Bilge, "Mutlak Varlık, Gölge Varlık ve Yokluk" başlıklı makalesinde, İmam Rabbani'nin bu konuda ortaya koyduğu doğru ölçüyü şöyle özetlemektedir:

İmam-ı Rabbani nazarında, alem, "yokluk" mertebelerinden ibarettir ki, İlahi isimler ve sıfatlar, ilim dairesinden o yokluk mertebelerine aksetmiş ve dış planda Allah'ın var kılmasıyla, o akış ve yokluk mertebelerinden "gölge varlık"lar (vucud-i zilliler) halinde mevcut olmuşlardır.

Bu şekilde anlaşılıyor ki, alem, hariçte aslı ve hatta zati bir vücutla mevcuttur ve fakat bu "hariç" de vücut ve sıfatlar gibi o haricin gölgesidir. Alem için, "Allah'ın aynıdır" demek mümkün değildir. Zira, aralarında harici bir ayrılık ve aykırılık vardır.

Tıpkı, bir kimsenin gölgesi, mecazi olarak, o kimsenin aynı ve kendisidir, demek doğru olmadığı gibi...

İmam-ı Rabbani... O, gölgenin, harici varlığı olduğunu, yani gölge varlığın, dış varlık aleminde mevcut olduğunu kabul eder ve kesinlikle gölgeyi, aslına birleştirmez.[15]

Ancak bu gerçeği kavrayanların sayısı tarih boyunca hep sınırlı kalmıştır. İmam Rabbani gibi büyük alimler, bu gerçeğin kitlelere anlatılmasının sakıncalı olabileceğini, çoğu insanın bunu anlayamayacağını yazmışlardır.

İçinde yaşadığımız çağda ise, söz konusu gerçek, bilimin ortaya koyduğu kanıtlarla açıklanır hale gelmiş bulunmaktadır. Maddenin mutlak varlık olmadığı ve bizim onun hakkındaki bilgimizin çok sınırlı olduğu gerçeği, dünya tarihinde ilk kez bu denli somut, açık ve anlaşılır bir biçimde izah edilmektedir.

Bu nedenle 21. yüzyıl, insanların yaygın olarak İlahi gerçekleri kavrayacakları ve tek mutlak varlık olan Allah'a dalga dalga yönelecekleri bir tarihsel dönüm noktası olacaktır. 21. yüzyılda, 19. yüzyılın materyalist inançları tarihin çöplüğüne atılacak, Allah'ın varlığı ve yaratışı kavranacak, mekansızlık, zamansızlık gibi gerçekler anlaşılacak, insanlık asırlardır gözünün önüne çekilen perdelerden, aldatmacalardan ve batıl inanışlardan kurtulacaktır.

Bu kaçınılmaz gidişin hiçbir gölge varlık tarafından durdurulması da mümkün değildir...

1 Frederick Vester, *Düşünmek, Öğrenmek, Unutmak,* İstanbul: Arıtan Yayınevi, 1991, s. 6

2 R.L.Gregory, *Eye and Brain:* The Psychology of Seeing, Oxford University Press Inc. New York, 1990, s.9

3 Lincoln Barnett, *Evren ve Einstein*, Varlık Yayınları,Çev: Nail Bezel, sf.20

4 Orhan Hançerlioğlu, *Düşünce Tarihi*, Remzi Kitabevi, İstanbul: 1987, s.447

5 "Treaties Concerning the Principle of Human Knowledge", 1710, Works of George Berkeley, vol. I, ed. A. Fraser, Oxford, 1871

6 Bertrand Russell, *Rölativitenin Alfabesi*, Onur Yayınları, 1974, s.161-162

7 R.L.Gregory, *Eye and Brain: The Psychology of Seeing,* Oxford University Press Inc. New York, 1990, s.9

8 Karl Pribram, David Bohm, Marilyn Ferguson, Fritjof Capra, *Holografik Evren I,* Çev: Ali Çakıroğlu, Kuraldışı Yayınları, İstanbul: 1996, s.37

9 George Politzer, *Felsefenin Başlangıç İlkeleri,* İstanbul: Sosyal Yayınlar, 1989, s. 53

10 Orhan Hançerlioğlu, *Düşünce Tarihi*, İstanbul: Remzi Kitabevi, 6.b., 1995 Eylül, s. 261

11 George Politzer, *Felsefenin Başlangıç İlkeleri,* İstanbul: Sosyal Yayınlar, 1989, s. 65

12 Paul Davies, *Tanrı ve Yeni Fizik*, Çev:Murat Temelli, İm Yayın Tasarım Yaşam Kitapları-1, İstanbul 1995, s.180-181

13 Rennan Pekünlü "Aldatmacanın Evrimsizliği", *Bilim ve Ütopya,* Aralık 1998

14 Alaettin Şenel, "Evrim Aldatmacası mı?, Devrin Aldatmacası mı?" *Bilim ve Ütopya*, Aralık 1998

15 Abdülhakim Bilge, "Mutlak Varlık, Gölge Varlık ve Yokluk", Arafiyan Dergisi, Kasım 1994

ZAMANIN DEĞİŞKENLİĞİ VE KADER GERÇEĞİ

B u noktaya kadar anlattıklarımızla birlikte, gerçekte "üç boyutlu bir mekan"ın aslı ile muhatap olmadığımız, tüm yaşamımızı zihnimizdeki bir mekan içinde sürdürdüğümüz kesinlik kazanmaktadır. Bunun aksini iddia etmek, akıl ve bilimsellikten uzak bir batıl inanç olacaktır. Çünkü dışımızdaki dünyanın aslı ile muhatap olmamız mümkün değildir.

Bu durum, evrim teorisinin de temelini oluşturan materyalist felsefenin birinci varsayımını çürütür. Bu varsayım, maddenin mutlak ve sonsuz olduğu varsayımıdır. Materyalist felsefenin ikinci varsayımı ise, zamanın mutlak ve sonsuz olduğu varsayımıdır ki, bu da diğeri kadar batıl bir inanıştır.

Zaman Algısı

Zaman dediğimiz algı, aslında bir anı bir başka anla kıyaslama yöntemidir. Bunu bir örnekle açıklayabiliriz. Bir cisme vurduğumuzda bundan belirli bir ses çıkar. Aynı cisme beş dakika sonra vurduğumuzda yine bir ses çıkar. Kişi, birinci ses ile ikinci ses arasında bir süre olduğunu düşünür ve bu süreye "zaman" der. Oysa ikinci sesi duyduğu anda, birinci ses sadece zihnindeki bir hayalden ibarettir. Sadece hafızasında var olan bir bilgidir. Kişi, **hafızasında olanı, yaşamakta olduğu anla kıyaslayarak** zaman algısını elde eder. Eğer **bu kıyas olmasa, zaman algısı da olmayacaktır.**

Aynı şekilde kişi, bir odaya kapısından girip sonra da odanın ortasındaki bir koltuğa oturan bir insanı gördüğünde, kıyas yapar. Gördüğü insan koltuğa oturduğu anda, onun kapıyı açması, odanın ortasına doğru yürümesi ile ilgili görüntüler, sadece beyinde yer alan bir bilgidir. Zaman algısı, koltuğa oturmakta olan insan ile bu bilgiler arasında kıyas yapılarak ortaya çıkar.

Kısacası **zaman, beyinde saklanan birtakım bilgiler arasında kıyas yapılmasıyla var olmaktadır**. Eğer bir insanın hafızası olmasa, beyni bu tür yorumlar yapmaz ve dolayısıyla zaman algısı da oluşmaz. Bir insanın "ben otuz yaşındayım" demesinin nedeni, beyninde söz konusu otuz yıla ait bazı bilgilerin biriktirilmiş olmasıdır. Eğer hafızası olmasa, ardında böyle bir zaman dilimi olduğunu düşünmeyecek, sadece yaşadığı tek bir "an" ile muhatap olacaktır.

Zamansızlığın Bilimsel Anlatımı

Bu konuda görüş belirten düşünür ve bilim adamlarından örnekler vererek konuyu daha iyi açıklamaya çalışalım. Nobel ödüllü ünlü genetik profesörü ve düşünür François Jacob, *Mümkünlerin Oyunu* adlı kitabında zamanın geriye akışı ile ilgili şunları anlatır:

Tersinden gösterilen filmler, **zamanın tersine doğru akacağı bir dünyanın** neye benzeyeceğini tasarlamamıza imkan vermektedir. Sütün fincandaki kahveden ayrılacağı

ve süt kabına ulaşmak için havaya fırlayacağı bir dünya; ışık demetlerinin bir kaynaktan fışkıracak yerde bir tuzağın (çekim merkezinin) içinde toplanmak üzere duvarlardan çıkacağı bir dünya; sayısız damlacıkların hayret verici işbirliğiyle suyun dışına doğru fırlatılan bir taşın bir insanın avucuna konmak için bir eğri boyunca zıplayacağı bir dünya. Ama zamanın tersine çevrildiği böyle bir dünyada, **beynimizin süreçleri ve belleğimizin oluşması da aynı şekilde tersine çevrilmiş olacaktır.** Geçmiş ve gelecek için de aynı şey olacaktır ve dünya tastamam bize göründüğü gibi görünecektir.[1]

Beynimiz belirli bir sıralama yöntemine alıştığı için şu anda dünya üstte anlatıldığı gibi işlememekte ve zamanın hep ileri aktığını düşünmekteyiz. Oysa bu, beynimizin içinde verilen bir karardır ve dolayısıyla tamamen izafidir. Gerçekte zamanın nasıl aktığını, ya da akıp akmadığını asla bilemeyiz. Bu da **zamanın mutlak bir gerçek olmadığını, sadece bir algı biçimi olduğunu** gösterir.

Zamanın bir algı olduğu, 20. yüzyılın en büyük fizikçisi sayılan Einstein'ın ortaya koyduğu Genel Görecelik Kuramı ile de doğrulanmıştır. Lincoln Barnett, *Evren ve Einstein* adlı kitabında bu konuda şunları yazar:

Salt uzayla birlikte Einstein, sonsuz geçmişten sonsuz geleceğe akan şaşmaz ve değişmez bir evrensel zaman kavramını da bir yana bıraktı. Görecelik Kuramı'nı çevreleyen anlaşılmazlığın büyük bölümü, insanların **zaman duygusunun da renk duygusu gibi bir algı biçimi olduğunu** kabul etmek istemeyişinden doğuyor... Nasıl uzay maddi varlıkların olasılı bir sırası ise, **zaman da olayların olasılı bir sırasıdır**. Zamanın öznelliğini en iyi Einstein'in sözleri açıklar: "Bireyin yaşantıları bize bir olaylar dizisi içinde düzenlenmiş görünür. Bu diziden **hatırladığımız olaylar 'daha önce' ve 'daha sonra' ölçüsüne göre sıralanmış gibidir.** Bu nedenle birey için bir ben-zamanı, ya da **öznel zaman vardır**. Bu zaman kendi içinde ölçülemez. Olaylarla sayılar arasında öyle bir ilgi kurabilirim ki, büyük bir sayı önceki bir olayla değil de, sonraki bir olayla ilgili olur.[2]

Einstein, Barnett'in ifadeleriyle, "uzay ve zamanın da sezgi biçimleri olduğunu, renk, biçim ve büyüklük kavramları gibi bunların da **bilinçten ayrılamayacağını göstermiş"tir**. Genel Görecelik Kuramı'na göre **"zamanın da, onu ölçtüğümüz olaylar dizisinden ayrı, bağımsız bir varlığı yoktur."**[3]

Zaman bir algıdan ibaret olduğuna göre de, tümüyle algılayana bağlı, yani göreceli bir kavramdır.

Zamanın akış hızı, onu ölçerken kullandığımız referanslara göre değişir. Çünkü insanın bedeninde zamanın akış hızını mutlak bir doğrulukla gösterecek doğal bir saat yoktur. Lincoln Barnett'in belirttiği gibi "rengi ayırt edecek bir göz yoksa, renk diye bir şey olmayacağı gibi, zamanı gösterecek bir olay olmadıkça bir an, bir saat ya da bir gün hiçbir şey değildir."[4]

Zamanın göreceliği, rüyada çok açık bir biçimde yaşanır. Rüyada gördüklerimizi saatler sürmüş gibi hissetsek de, gerçekte herşey birkaç dakika hatta birkaç saniye sürmüştür.

Konuyu biraz daha açıklamak için bir örnek üzerinde düşünelim. Özel olarak dizayn edilmiş tek pencereli bir odaya konup, burada belirli bir süre geçirdiğimizi düşünelim. Odada geçen zamanı görebileceğimiz bir de saat bulunsun. Aynı zamanda odanın penceresinden güneşin belirli aralıklarla doğup-battığını görelim. Aradan birkaç gün geçtikten sonra, o odada ne kadar kaldığımız sorulduğunda vereceğimiz cevap; hem zaman zaman saate bakarak edindiğimiz bilgi, hem de güneşin kaç kere doğup battığına bağlı olarak yaptığımız hesaptır. Örneğin, odada üç gün kaldığımızı hesaplarız. Ama eğer bizi bu odaya koyan kişi bize gelir de, "aslında sen bu odada iki gün kaldın" derse ve pencerede gördüğümüz güneşin aslında suni olarak oluşturulduğunu, odadaki saatin de özellikle hızlı işletildiğini söylerse, bu durumda yaptığımız hesabın hiçbir anlamı kalmaz.

Bu örnek de göstermektedir ki, zamanın akış hızıyla ilgili bilgimiz, sadece algılayana göre değişen referanslara dayanmaktadır.

Zamanın göreceliği, bilimsel yöntemle de ortaya konmuş somut bir gerçektir. **Einstein'ın Genel Görecelik Kuramı** ortaya koymaktadır ki zamanın hızı, bir cismin hızına ve çekim merkezine uzaklığına göre değişmektedir. Hız arttıkça zaman kısalmakta, sıkışmakta; daha ağır daha yavaş işleyerek sanki "durma" noktasına yaklaşmaktadır.

Bunu Einstein'ın bir örneği ile açıklayalım. Bu örneğe göre aynı yaştaki ikizlerden biri Dünya'da kalırken, diğeri ışık hızına yakın bir hızda uzay yolcuğuna çıkar. Uzaya çıkan kişi, geri döndüğünde ikiz kardeşini kendisinden çok daha yaşlı bulacaktır. Bunun nedeni uzayda seyahat eden kardeş için zamanın daha yavaş akmasıdır. Aynı örnek bir baba ve oğul için de düşünülebilir; "eğer babanın yaşı 27, oğlunun yaşı 3 olsa, 30 dünya senesi sonra baba dünyaya döndüğünde oğul 33 yaşında, baba ise 30 yaşında olacaktır."[5]

Zamanın izafi oluşu, saatlerin yavaşlaması veya hızlanmasından değil; tüm maddesel sistemin atom altı seviyesindeki parçacıklara kadar farklı hızlarda çalışmasından ileri gelir. Zamanın kısaldığı böyle bir ortamda insan vücudundaki kalp atışları, hücre bölünmesi, beyin faaliyetleri gibi işlemler daha ağır işlemektedir. Kişi zamanın yavaşlamasını hiç fark etmeden günlük yaşamını sürdürür.

Kuran'da İzafiyet

Modern bilimin bu bulgularının bize gösterdiği sonuç, **zamanın materyalistlerin sandığı gibi mutlak bir gerçek değil, göreceli bir algı oluşudur.** İşin ilginç yanı ise, 20. yüzyıla dek bilimin farkında olmadığı bu gerçeğin, bundan 14 asır önce indirilmiş olan Kuran'da bildirilmesidir. Kuran ayetlerinde, zamanın izafi bir kavram olduğunu gösteren açıklamalar bulunur.

Modern bilim tarafından doğrulanan, zamanın psikolojik bir algı olduğu, yaşanan olaya, mekana ve şartlara göre farklı algılanabildiği gerçeğini pek çok Kuran ayetinde görmek mümkündür. Örneğin bir insanın bütün hayatı, Kuran'da bildirildiğine göre çok kısa bir süredir:

Sizi çağıracağı gün, O'na övgüyle icabet edecek ve (dünyada) pek az bir süre kaldığınızı sanacaksınız. (İsra Suresi, 52)

Gündüzün bir saatinden başka sanki hiç ömür sürmemişler gibi onları bir arada toplayacağı gün, onlar birbirlerini tanımış olacaklar... (Yunus Suresi, 45)

Bazı ayetlerde, insanların zaman algılarının farklı olduğuna, insanın gerçekte çok kısa olan bir süreyi çok uzunmuş gibi algılayabildiğine işaret edilir. İnsanların ahiretteki sorguları sırasında geçen aşağıdaki konuşmalar bunun bir örneğidir:

Dedi ki: "Yıl sayısı olarak yeryüzünde ne kadar kaldınız?" Dediler ki: "Bir gün ya da bir günün birazı kadar kaldık, sayanlara sor." Dedi ki: "Yalnızca az (zaman) kaldınız, gerçekten bir bilseydiniz. (Müminun Suresi, 112-114)

Başka bazı ayetlerde de, zamanın farklı ortamlarda farklı bir akış hızıyla geçtiği bildirilir:

... Gerçekten, senin Rabbinin Katında bir gün, sizin saymakta olduklarınızdan bin yıl gibidir. (Hac Suresi, 47)

Melekler ve Ruh (Cebrail), ona, süresi elli bin yıl olan bir günde çıkabilmektedir. (Mearic Suresi, 4)

Gökten yere her işi O evirip düzene koyar. Sonra (işler,) sizin saymakta olduğunuz bin yıl süreli bir günde yine O'na yükselir. (Secde Suresi, 5)

Bu ayetler, zamanın izafiyetinin çok açık birer ifadesidir. Bilim tarafından 20. yüzyılda ulaşılan bu sonucun bundan 1400 yıl önce Kuran'da bildirilmiş olması ise, elbette, Kuran'ı, zamanı ve mekanı tümüyle sarıp kuşatan Allah'ın indirdiğinin bir delilidir.

Kuran'ın daha pek çok ayetinde kullanılan üslup açıkça zamanın bir algı olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle de kıssalarda bu anlatımı görmek mümkündür. Örneğin Allah Kuran'da bahsedilen mümin bir topluluk olan Kehf ehlini üç yüzyılı aşkın bir süre derin bir uyku halinde tutmuştur. Daha sonra uyandırdığında ise bu kişiler zaman olarak çok az bir süre kaldıklarını düşünmüşler, ne kadar uyuduklarını tahmin edememişlerdir:

"Böylelikle mağarada yıllar yılı onların kulaklarına vurduk (derin bir uyku verdik). Sonra iki gruptan hangisinin kaldıkları süreyi daha iyi hesap ettiğini belirtmek için onları uyandırdık." (Kehf Suresi, 11-12)

"Böylece, aralarında bir sorgulama yapsınlar diye onları dirilttik (uyandırdık). İçlerinden bir sözcü dedi ki: "Ne kadar kaldınız?" Dediler ki: "Bir gün veya günün bir (kaç saatlik) kısmı kadar kaldık." Dediler ki: "Ne kadar kaldığınızı Rabbiniz daha iyi bilir..." (Kehf Suresi, 19)

Aşağıdaki ayette anlatılan durum da zamanın aslında psikolojik bir algı olduğunun önemli bir delilidir.

"Ya da altı üstüne gelmiş, ıssız duran bir şehre uğrayan gibisini (görmedin mi?) Demişti ki: "Allah, burasını ölümünden sonra nasıl diriltecekmiş?" Bunun üzerine Allah, onu yüz yıl ölü bıraktı, sonra onu diriltti. (Ve ona) Dedi ki: "Ne kadar kaldın?" O: "Bir gün veya bir günden az kaldım" dedi. (Allah ona:) "Hayır, yüz yıl kaldın, böyleyken yiyeceğine ve içeceğine bak, henüz bozulmamış; eşeğine de bir bak; (bunu yapmamız) seni insanlara ibret-belgesi kılmamız içindir. Kemiklere de bir bak nasıl bir araya getiriyoruz, sonra da onlara et giydiriyoruz?" dedi. O, kendisine (bunlar) apaçık belli olduktan sonra dedi ki: "(Artık şimdi) Biliyorum ki gerçekten Allah, herşeye güç yetirendir." (Bakara Suresi, 259)

Görüldüğü gibi bu ayet zamanı yaratan Allah'ın zamandan münezzeh olduğunu açıkça vurgulamaktadır. İnsan ise Allah'ın kendisi için takdir ettiği zamana bağımlıdır. Ayette görüldüğü gibi insan ne kadar uykuda kaldığını dahi bilmekten acizdir. Böyle bir durumda (materyalistlerin çarpık mantığında olduğu gibi) zamanın mutlak olduğunu iddia etmek, son derece akıl dışı olacaktır.

Kader

Zamanın izafi oluşu, bize çok önemli bir gerçeği göstermektedir: Bu izafiyet o kadar değişkendir ki, bizim için milyarlarca yıl süren bir zaman dilimi, bir başka boyutta sadece tek bir saniye bile sürebilir. Hatta, evrenin başından sonuna kadar geçen çok büyük bir zaman dilimi, bir başka boyutta, bir saniye bile değil, ancak bir "an" sürüyor olabilir.

İşte çoğu insanın tam olarak anlayamadığı, materyalistlerin ise anlayamayarak tümden reddettikleri kader gerçeğinin özü buradadır. Kader, Allah'ın geçmiş ve gelecek tüm olayları bilmesidir. İnsanların önemli bir bölümü ise, Allah'ın henüz yaşanmamış olayları önceden nasıl bildiğini sorarlar ve kaderin gerçekliğini anlayamazlar. Oysa

"yaşanmamış olaylar", bizim için yaşanmamış olaylardır. Allah ise zamana ve mekana bağlı değildir, zaten bunları yaratan Kendisi'dir. Bu nedenle **Allah için geçmiş, gelecek ve şu an hepsi birdir ve hepsi olup, bitmiştir.**

Lincoln Barnett, Genel Görecelik Kuramı'nın bu gerçeğe nasıl işaret ettiğinden, Evren ve Einstein isimli kitabında bahsetmektedir. Barnett'e göre, bütün anlamında varlıkları ancak **"bütün yüceliğiyle kozmik bir zihin"** kavrayabilir.[6] Barnett'in "kozmik zihin" dediği İrade, **tüm evrene hakim olan Allah'ın ilmi ve aklıdır**. Bizim bir cetvelin başını, ortasını, sonunu ve aralarındaki tüm birimleri bir bütün olarak tek bir anda kolayca görebilmemiz gibi, Allah da bizim bağlı olduğumuz zamanı başından sonuna kadar tek bir an olarak bilir. İnsanlar ise sadece zamanı gelince bu olayları yaşayıp, Allah'ın onlar için yarattığı kadere tanık olurlar.

Bu arada toplumda yaygın olan kader anlayışının çarpıklığına da dikkat etmek gerekir. Bu çarpık anlayışta, Allah'ın insanlara bir "alınyazısı" belirlediği, ama onların kimi zaman bunu değiştirdikleri gibi batıl bir inanış vardır. Örneğin ölümden dönen bir hasta için "kaderini yendi" gibi cahilce ifadeler kullanılır. Oysa kimse kaderini değiştiremez. Ölümden dönen kişi, kaderinde ölümden dönmesi yazılı olduğu için ölmemiştir. "Kaderimi yendim" diyerek kendilerini aldatanların bu cümleyi söylemeleri ve o psikolojiye girmeleri de, yine kaderlerindedir.

Çünkü kader Allah'ın ilmidir ve tüm zamanı aynı anda bilen ve tüm zamana ve mekana hakim olan Allah için, herşey kaderde yazılmış ve bitmiştir. Allah için zamanın tek olduğunu Kuran'da kullanılan üsluptan da anlarız; bizim için gelecek zamanda olacak bazı olaylar, Kuran'da çoktan olup bitmiş bir olay gibi anlatılır. Örneğin, ahirette insanların Allah'a verecekleri hesabın belirtildiği ayetler, bunu çoktan olup bitmiş bir olay gibi anlatmaktadır:

Sur'a üfürüldü; böylece Allah'ın diledikleri dışında, göklerde ve yerde olanlar çarpılıp-yıkılıverdi. Sonra bir daha ona üfürüldü, artık onlar ayağa kalkmış durumda gözetliyorlar. Yer, Rabbinin nuruyla parıldadı; kitap kondu; peygamberler ve şahidler getirildi ve aralarında hak ile hüküm verildi... (Zümer Suresi, 68-69)

İnkar edenler, cehenneme bölük bölük sevk edildiler... (Zümer Suresi, 71) **... Rablerinden korkup-sakınanlar da, cennete bölük bölük sevk edildiler...** (Zümer Suresi, 73)

Bu konudaki diğer örnekler ise şöyledir:

(Artık) Her bir nefis yanında bir sürücü ve bir şahid ile gelmiştir. (Kaf Suresi, 21)

Gök yarılıp-çatlamıştır; artık o gün, 'sarkmış-za'fa uğramıştır.' (Hakka Suresi, 16)

Ve sabretmeleri dolayısıyla cennetle ve ipekle ödüllendirmiştir. Orada tahtlar üzerinde yaslanıp-dayanmışlardır. Orada ne (yakıcı) bir güneş ve ne de dondurucu bir soğuk görürler. (İnsan Suresi, 12-13)

Görebilenler için cehennem de sergilenmiştir. (Naziat Suresi, 36)

Artık bugün, iman edenler, kafir olanlara gülmektedirler. (Mutaffifin Suresi, 34)

Suçlu-günahkarlar ateşi görmüşlerdir, artık içine kendilerinin gireceklerini de anlamışlardır; ancak ondan bir kaçış yolu bulamamışlardır. (Kehf Suresi, 53)

Görüldüğü gibi, bizim için ölümümüzden sonra yaşanacak olan bu olaylar, Kuran'da yaşanmış ve bitmiş olaylar olarak anlatılmaktadır. Çünkü Allah, bizim bağlı olduğumuz izafi zaman boyutuna bağlı değildir. Allah tüm olayları zamansızlıkta dilemiş, insanlar bunları yapmış ve tüm bu olaylar yaşanmış ve sonuçlanmıştır. Küçük büyük her türlü olayın, Allah'ın bilgisi dahilinde gerçekleştiği ve bir kitapta kayıtlı olduğu gerçeği ise aşağıdaki ayette haber verilir:

Senin içinde olduğun herhangi bir durum, onun hakkında Kur'an'dan okuduğun herhangi bir şey ve sizin işlediğiniz herhangi bir iş yoktur ki, ona (iyice) daldığınızda, Biz sizin üzerinizde şahidler durmuş olmayalım. Yerde ve gökte zerre ağırlığınca hiçbir şey Rabbinden uzakta (saklı) kalmaz. Bunun daha küçüğü de, daha büyüğü de yoktur ki, apaçık bir kitapta (kayıtlı) olmasın. (Yunus Suresi, 61)

Materyalistlerin Endişesi

Maddenin gerçeği ile zamansızlık ve mekansızlık konularını ele aldığımız bu bölümde anlatılanlar, aslında son derece açık gerçeklerdir. Daha önce de ifade edildiği gibi bunlar kesinlikle bir felsefe ya da bir düşünce biçimi değil, **reddedilmesi mümkün olmayan bilimsel sonuçlardır.** Teknik bir gerçek olmasının dışında, akla dayalı ve mantıksal deliller de bu konuda başka alternatife imkan tanımamaktadır: Bir insan için **evren**, onu meydana getiren maddeler ve içindeki insanlarla ve zamanla birlikte bir **görüntü varlıktır**. Yani aslı ile muhatap olamadığı, zihninde yaşadığı bir algılar bütünüdür.

Materyalistler bu gerçeği anlamada zorluk çekerler. Örneğin tekrar materyalist Politzer'in otobüs örneğine dönecek olursak; Politzer algılarının dışına çıkamayacağı

gerçeğini teknik olarak bildiği halde, bunu sadece belirli olaylar için kabul edebilmiştir. Yani Politzer için otobüs çarpana kadar olaylar beyninin içinde oluşmaktadır, ama otobüs çarptığı anda olaylar birden beyninin dışına çıkarak maddesel bir gerçeklik kazanmaktadır. Buradaki mantık bozukluğu açıkça ortadadır; Politzer de "taşa vuruyorum, ayağım acıyor, demek ki var" diyen materyalist Johnson'ın hatasına düşmüş, otobüs çarpmasında hissedilen şiddetin de aslında bir algıdan ibaret olduğunu kavrayamamıştır.

Materyalistlerin bu konuyu anlayamamalarının bilinçaltındaki asıl nedeni ise, anladıklarında karşı karşıya kalacakları gerçekten büyük bir korku duymalarıdır. Lincoln Barnett, bu konunun sadece "sezilmesinin" bile materyalist bilim adamlarını korku ve endişeye sürüklediğini şöyle belirtiyor:

Filozoflar tüm nesnel gerçekleri algıların bir gölge dünyası haline getirirken, bilim adamları insan duyularının sınırlarını **korku ve endişe ile sezdiler**.[7]

Maddenin aslı ile muhatap olamadığı ve zamanın bir algı olduğu gerçeği anlatıldığında bir materyalist büyük bir korkuya kapılır. Çünkü madde ve zaman mutlak varlık olarak bağlandığı yegane iki kavramdır. Bunlar adeta tapındığı birer puttur; çünkü kendisinin madde ve zaman tarafından (evrim yoluyla) yaratıldığına inanmaktadır.

İçinde yaşadığı evrenin, dünyanın, kendi bedeninin, diğer insanların, fikirlerinden etkilendiği materyalist filozofların, kısacası hiçbir şeyin asılları ile karşılaşamadığını hissettiğinde ise tüm benliğini bir dehşet duygusu sarar. Güvendiği, inandığı, medet umduğu herşey bir anda kendisinden uzaklaşıp kaybolur. Aslını mahşer günü yaşayacağı ve **"o gün (artık) Allah'a teslim olmuşlardır ve uydurdukları (yalancı ilahlar) da onlardan çekilip uzaklaşmıştır"** (Nahl Suresi, 87) ayetinde tarif edilen çaresizliği hisseder.

Bu andan itibaren materyalist kendisini maddenin dışarıdaki aslı ile muhatap olduğuna inandırmaya çabalar, bunun için kendince "delil"ler oluşturur; yumruğunu duvara vurur, taşları tekmeler, bağırır, çağırır, ama asla gerçekten kurtulamaz.

Materyalistler, bu gerçeği kendi kafalarından atmak istedikleri gibi, diğer insanların da zihninden uzaklaştırmak isterler. Çünkü maddenin gerçek mahiyeti insanlar tarafından bilindiği takdirde, felsefelerinin ilkelliğinin ve cahil bakış açılarının ortaya çıkacağının, görüşlerini anlatacak bir zemin kalmayacağının farkındadırlar. İşte burada anlatılan gerçekten bu denli rahatsız olmalarının nedeni, yaşadıkları bu korkulardır.

Allah inkarcıların bu korkularının ahirette daha da şiddetleneceğini bildirmiştir. Hesap günü Allah onlara şöyle seslenecektir:

"Onların tümünü toplayacağımız gün; sonra şirk koşanlara diyeceğiz ki: "Nerede (o bir şey) sanıp da ortak koştuklarınız?" (Enam Suresi, 22)

Bunun ardından inkarcılar, dünyada aslına ulaştıklarını zannederek Allah'a şirk koştukları mallarının, evlatlarının, çevrelerinin kendilerinden uzaklaştığına ve tamamen yok olduklarına şahit olacaklardır. Allah bu gerçeği de, **"bak, kendilerine karşı nasıl yalan söylediler ve düzmekte oldukları da kendilerinden kaybolup-uzaklaştı"** (Enam Suresi, 24) ayetiyle haber vermiştir.

İnananların Kazancı

Maddenin mutlak olmadığı ve zamanın bir algı olduğu gerçeği, materyalistleri korkuturken, inananlar için tam aksi gerçekleşir. Allah'a iman eden insanlar maddenin ardındaki sırrı kavradıklarında büyük bir sevinç duymaktadırlar. Çünkü bu gerçek her türlü konunun anahtarıdır. Bu kilit açıldığı anda tüm sırlar açığa çıkar. Kişi belki anlamakta zorluk çektiği pek çok konuyu bu sayede rahatlıkla anlar hale gelir.

Daha önce de ifade edildiği gibi ölüm, cennet, cehennem, ahiret, boyut değiştirme gibi konular anlaşılmış ve "Allah nerede", "Allah'tan önce ne vardı", "Allah'ı kim yarattı", "kabir hayatı ne kadar sürecek", "cennet ve cehennem nerede", "cennet ve cehennem şu an var mı" ve bunlar gibi önemli sorular böylece kolayca yanıtlanmış olur. Ve Allah'ın tüm bir evreni nasıl bir sistemle yoktan var ettiği kavranır. Hatta öyle ki bu sır sayesinde **"ne zaman" ve "nerede" gibi sorular da anlamsız hale gelir**. Çünkü ortada ne zaman, ne de mekan kalmaz. Mekansızlık kavrandığı takdirde cennet, cehennem, dünya hepsinin aslında **aynı yerde olduğu** da anlaşılır. Zamansızlık kavrandığı takdirde ise herşeyin **tek bir anda olduğu** fark edilir; hiçbir şey için beklenmez, zaman geçmez, herşey zaten olup, bitmiştir.

Bu sırrın kavranmasıyla birlikte, **dünya inanan insan için cennete benzemeye başlar.** İnsanı sıkan her tür maddesel endişe, kuruntu ve korku kaybolur. İnsan, tüm evrenin tek bir Hakimi olduğunu, O'nun tüm maddesel dünyayı dilediği gibi yarattığını ve yapması gereken tek şeyin O'na yönelmek olduğunu kavrar. Artık o, **"her türlü bağımlılıktan özgürlüğe kavuşturulmuş olarak"** (Al-i İmran Suresi, 35) Allah'a teslim olmuştur.

Bu sırrı kavramak, dünyanın en büyük kazancıdır.

Bu sırla birlikte yine Kuran'da bahsedilen çok önemli bir gerçek daha anlaşılır: Daha önce de bahsettiğimiz, Allah'ın insana **"şah damarından daha yakın"** (Kaf Suresi, 16) olduğu gerçeği... Bilindiği gibi şah damarı insanın içindedir. İnsana kendi içinden daha yakın bir mesafe olamaz. Bu durum insanın zihninin dışına çıkamadığı gerçeği ile kolayca açıklanabilir. Görüldüğü gibi bu ayet de, bu sırla birlikte çok daha iyi anlaşılmaktadır.

İşte gerçek budur. Bilinmelidir ki, hiçbir insan için Allah'tan başka dost ve yardımcı yoktur. **Allah'tan başka hiçbir şey mutlak değildir**; kendisine sığınılacak, yardım istenecek, karşılık beklenecek tek mutlak varlık O'dur...

Ve her nereye dönersek, Allah'ın yüzü oradadır.

1 François Jacob, *Mümkünlerin Oyunu*, Kesit Yayınları, 1996, s. 111.
2 Lincoln Barnett, *Evren ve Einstein,* Varlık Yayınları, 1980, s. 52-53.
3 Lincoln Barnett, *Evren ve Einstein,* s. 17.
4 Lincoln Barnett, *Evren ve Einstein*, s. 58.
5 Paul Strathern, *Einstein ve Görelilik Kuramı,* Gendaş Yayınları, 1997, s. 57.
6 Lincoln Barnett, *Evren ve Einstein*, s. 84.
7 Lincoln Barnett, *Evren ve Einstein,* s.17-18.

EVRİM ALDATMACASI

Darwinizm, yani evrim teorisi, yaratılış gerçeğini reddetmek amacıyla ortaya atılmış, ancak başarılı olamamış bilim dışı bir safsatadan başka bir şey değildir. Canlılığın, cansız maddelerden tesadüfen oluştuğunu iddia eden bu teori, evrende ve canlılarda çok açık bir "tasarım" bulunduğunun bilim tarafından ispat edilmesiyle çürümüştür. Böylece Allah'ın tüm evreni ve canlıları yaratmış olduğu gerçeği, bilim tarafından da kanıtlanmıştır. Bugün evrim teorisini ayakta tutmak için dünya çapında yürütülen propaganda, sadece bilimsel gerçeklerin çarpıtılmasına, taraflı yorumlanmasına, bilim görüntüsü altında söylenen yalanlara ve yapılan sahtekarlıklara dayalıdır.

Ancak bu propaganda gerçeği gizleyememektedir. Evrim teorisinin bilim tarihindeki en büyük yanılgı olduğu, son 20-30 yıldır bilim dünyasında giderek daha yüksek sesle dile getirilmektedir. Özellikle 1980'lerden sonra yapılan araştırmalar, Darwinist iddiaların tamamen yanlış olduğunu ortaya koymuş ve bu gerçek pek çok bilim adamı tarafından dile getirilmiştir. Özellikle ABD'de, biyoloji, biyokimya, paleontoloji gibi farklı alanlardan gelen çok sayıda bilim adamı, Darwinizm'in geçersizliğini görmekte, canlıların kökenini artık "yaratılış gerçeği"yle açıklamaktadırlar.

Evrim teorisinin çöküşünü ve yaratılışın delillerini diğer pek çok çalışmamızda bütün bilimsel detaylarıyla ele aldık ve almaya devam ediyoruz. Ancak konuyu, taşıdığı büyük önem nedeniyle, burada da özetlemekte yarar vardır.

Darwin'i Yıkan Zorluklar

Evrim teorisi, tarihi eski Yunan'a kadar uzanan bir öğreti olmasına karşın, kapsamlı olarak 19. yüzyılda ortaya atıldı. Teoriyi bilim dünyasının gündemine sokan en önemli gelişme, Charles Darwin'in 1859 yılında yayınlanan Türlerin Kökeni adlı kitabıydı. Darwin bu kitapta dünya üzerindeki farklı canlı türlerini Allah'ın ayrı ayrı yarattığı gerçeğine karşı çıkıyordu. Darwin'e göre, tüm türler ortak bir atadan geliyorlardı ve zaman içinde küçük değişimlerle farklılaşmışlardı.

Darwin'in teorisi, hiçbir somut bilimsel bulguya dayanmıyordu; kendisinin de kabul ettiği gibi sadece bir "mantık yürütme" idi. Hatta Darwin'in kitabındaki "Teorinin Zorlukları" başlıklı uzun bölümde itiraf ettiği gibi, teori pek çok önemli soru karşısında açık veriyordu.

Darwin, teorisinin önündeki zorlukların gelişen bilim tarafından aşılacağını, yeni bilimsel bulguların teorisini güçlendireceğini umuyordu. Bunu kitabında sık sık belirtmişti. Ancak gelişen bilim, Darwin'in umutlarının tam aksine, teorinin temel iddialarını birer birer dayanaksız bırakmıştır.

Darwinizm'in bilim karşısındaki yenilgisi, üç temel başlıkta incelenebilir:

1) Teori, hayatın yeryüzünde ilk kez nasıl ortaya çıktığını asla açıklayamamaktadır.

2) Teorinin öne sürdüğü "evrim mekanizmaları"nın, gerçekte evrimleştirici bir etkiye sahip olduğunu gösteren hiçbir bilimsel bulgu yoktur.

3) Fosil kayıtları, evrim teorisinin öngörülerinin tam aksine bir tablo ortaya koymaktadır.

Bu bölümde, bu üç temel başlığı ana hatları ile inceleyeceğiz.

Aşılamayan İlk Basamak: HayatIn Kökenİ

Evrim teorisi, tüm canlı türlerinin, bundan yaklaşık 3.8 milyar yıl önce ilkel dünyada ortaya çıkan tek bir canlı hücreden geldiklerini iddia etmektedir. Tek bir hücrenin nasıl olup da milyonlarca kompleks canlı türünü oluşturduğu ve eğer gerçekten bu tür bir evrim gerçekleşmişse neden bunun izlerinin fosil kayıtlarında bulunamadığı, teorinin açıklayamadığı sorulardandır. Ancak tüm bunlardan önce, iddia edilen evrim sürecinin ilk basamağı üzerinde durmak gerekir. Sözü edilen o "ilk hücre" nasıl ortaya çıkmıştır?

Evrim teorisi, yaratılışı reddettiği, hiçbir doğaüstü müdahaleyi kabul etmediği için, o "ilk hücre"nin, hiçbir tasarım, plan ve düzenleme olmadan, doğa kanunları içinde rastlantısal olarak meydana geldiğini iddia eder. Yani teoriye göre, cansız madde tesadüfler sonucunda ortaya canlı bir hücre çıkarmış olmalıdır. Ancak bu, bilinen en temel biyoloji kanunlarına aykırı bir iddiadır.

"Hayat Hayattan Gelİr"

Darwin, kitabında hayatın kökeni konusundan hiç söz etmemişti. Çünkü onun dönemindeki ilkel bilim anlayışı, canlıların çok basit bir yapıya sahip olduklarını varsayıyordu. Ortaçağ'dan beri inanılan "spontane jenerasyon" adlı teoriye göre, cansız maddelerin tesadüfen biraraya gelip, canlı bir varlık oluşturabileceklerine inanılıyordu. Bu dönemde böceklerin yemek artıklarından, farelerin de buğdaydan oluştuğu yaygın bir düşünceydi. Bunu ispatlamak için de ilginç deneyler yapılmıştı. Kirli bir paçavranın üzerine biraz buğday konmuş ve biraz beklendiğinde bu karışımdan farelerin oluşacağı sanılmıştı.

Etlerin kurtlanması da hayatın cansız maddelerden türeyebildiğine bir delil sayılıyordu. Oysa daha sonra anlaşılacaktı ki, etlerin üzerindeki kurtlar kendiliklerinden oluşmuyorlar, sineklerin getirip bıraktıkları gözle görülmeyen larvalardan çıkıyorlardı.

Darwin'in *Türlerin Kökeni* adlı kitabını yazdığı dönemde ise, bakterilerin cansız maddeden oluşabildikleri inancı, bilim dünyasında yaygın bir kabul görüyordu. Oysa Darwin'in kitabının yayınlanmasından beş yıl sonra, ünlü Fransız biyolog Louis Pasteur, evrime temel oluşturan bu inancı kesin olarak çürüttü. Pasteur yaptığı uzun çalışma ve deneyler sonucunda vardığı sonucu şöyle özetlemişti:

"Cansız maddelerin hayat oluşturabileceği iddiası artık kesin olarak tarihe gömülmüştür."[1]

Evrim teorisinin savunucuları, Pasteur'ün bulgularına karşı uzun süre direndiler. Ancak gelişen bilim, canlı hücresinin karmaşık yapısını ortaya çıkardıkça, hayatın kendiliğinden oluşabileceği iddiasının geçersizliği daha da açık hale geldi.

20. Yüzyıldakİ Sonuçsuz Çabalar

20. yüzyılda hayatın kökeni konusunu ele alan ilk evrimci, ünlü Rus biyolog Alexander Oparin oldu. Oparin, 1930'lu yıllarda ortaya attığı birtakım tezlerle, canlı

hücresinin tesadüfen meydana gelebileceğini ispat etmeye çalıştı. Ancak bu çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanacak ve Oparin şu itirafı yapmak zorunda kalacaktı:

"Maalesef hücrenin kökeni, evrim teorisinin tümünü içine alan en karanlık noktayı oluşturmaktadır."[2]

Oparin'in yolunu izleyen evrimciler, hayatın kökeni konusunu çözüme kavuşturacak deneyler yapmaya çalıştılar. Bu deneylerin en ünlüsü, Amerikalı kimyacı Stanley Miller tarafından 1953 yılında düzenlendi. Miller, ilkel dünya atmosferinde olduğunu iddia ettiği gazları bir deney düzeneğinde birleştirerek ve bu karışıma enerji ekleyerek, proteinlerin yapısında kullanılan birkaç organik molekül (amino asit) sentezledi.

O yıllarda evrim adına önemli bir aşama gibi tanıtılan bu deneyin geçerli olmadığı ve deneyde kullanılan atmosferin gerçek dünya koşullarından çok farklı olduğu, ilerleyen yıllarda ortaya çıkacaktı.[3]

Uzun süren bir sessizlikten sonra Miller'in kendisi de kullandığı atmosfer ortamının gerçekçi olmadığını itiraf etti.[4]

Hayatın kökeni sorununu açıklamak için 20. yüzyıl boyunca yürütülen tüm evrimci çabalar hep başarısızlıkla sonuçlandı. San Diego Scripps Enstitüsü'nden ünlü jeokimyacı Jeffrey Bada, evrimci *Earth* dergisinde 1998 yılında yayınlanan bir makalede bu gerçeği şöyle kabul eder:

Bugün, 20. yüzyılı geride bırakırken, hala, 20. yüzyıla girdiğimizde sahip olduğumuz en büyük çözülmemiş problemle karşı karşıyayız: Hayat yeryüzünde nasıl başladı?[5]

Hayatın Kompleks Yapısı

Evrim teorisinin hayatın kökeni konusunda bu denli büyük bir açmaza girmesinin başlıca nedeni, en basit sanılan canlı yapıların bile inanılmaz derecede karmaşık yapılara sahip olmasıdır. Canlı hücresi, insanoğlunun yaptığı bütün teknolojik ürünlerden daha karmaşıktır. Öyle ki bugün dünyanın en gelişmiş laboratuvarlarında bile cansız maddeler biraraya getirilerek canlı bir hücre üretilememektedir.

Bir hücrenin meydana gelmesi için gereken şartlar, asla rastlantılarla açıklanamayacak kadar fazladır. Hücrenin en temel yapı taşı olan proteinlerin rastlantısal olarak sentezlenme ihtimali; 500 amino asitlik ortalama bir protein için, 10950'de 1'dir. Ancak matematikte 1050'de 1'den küçük olasılıklar pratik olarak "imkansız" sayılır. Hücrenin çekirdeğinde yer alan ve genetik bilgiyi saklayan DNA molekülü ise, inanılmaz bir bilgi bankasıdır. İnsan DNA'sının içerdiği bilginin, eğer kağıda dökülmeye kalkılsa, 500'er sayfadan oluşan 900 ciltlik bir kütüphane oluşturacağı hesaplanmaktadır.

Bu noktada çok ilginç bir ikilem daha vardır: DNA, yalnız birtakım özelleşmiş proteinlerin (enzimlerin) yardımı ile eşlenebilir. Ama bu enzimlerin sentezi de ancak DNA'daki bilgiler doğrultusunda gerçekleşir. Birbirine bağımlı olduklarından, eşlemenin meydana gelebilmesi için ikisinin de aynı anda var olmaları gerekir. Bu ise, hayatın

kendiliğinden oluştuğu senaryosunu çıkmaza sokmaktadır. San Diego California Üniversitesi'nden ünlü evrimci Prof. Leslie Orgel, *Scientific American* dergisinin Ekim 1994 tarihli sayısında bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Son derece kompleks yapılara sahip olan proteinlerin ve nükleik asitlerin (RNA ve DNA) aynı yerde ve aynı zamanda rastlantısal olarak oluşmaları aşırı derecede ihtimal dışıdır. Ama bunların birisi olmadan diğerini elde etmek de mümkün değildir. Dolayısıyla insan, yaşamın kimyasal yollarla ortaya çıkmasının asla mümkün olmadığı sonucuna varmak zorunda kalmaktadır.[6]

Kuşkusuz eğer hayatın doğal etkenlerle ortaya çıkması imkansız ise, bu durumda hayatın doğaüstü bir biçimde "yaratıldığını" kabul etmek gerekir. Bu gerçek, en temel amacı yaratılışı reddetmek olan evrim teorisini açıkça geçersiz kılmaktadır.

Evrimin Hayali Mekanizmaları

Darwin'in teorisini geçersiz kılan ikinci büyük nokta, teorinin "evrim mekanizmaları" olarak öne sürdüğü iki kavramın da gerçekte hiçbir evrimleştirici güce sahip olmadığının anlaşılmış olmasıdır.

Darwin, ortaya attığı evrim iddiasını tamamen "doğal seleksiyon" mekanizmasına bağlamıştı. Bu mekanizmaya verdiği önem, kitabının isminden de açıkça anlaşılıyordu: *Türlerin Kökeni, Doğal Seleksiyon Yoluyla*...

Doğal seleksiyon, doğal seçme demektir. Doğadaki yaşam mücadelesi içinde, doğal şartlara uygun ve güçlü canlıların hayatta kalacağı düşüncesine dayanır. Örneğin yırtıcı hayvanlar tarafından tehdit edilen bir geyik sürüsünde, daha hızlı koşabilen geyikler hayatta kalacaktır. Böylece geyik sürüsü, hızlı ve güçlü bireylerden oluşacaktır. Ama elbette bu mekanizma, geyikleri evrimleştirmez, onları başka bir canlı türüne, örneğin atlara dönüştürmez.

Dolayısıyla doğal seleksiyon mekanizması hiçbir evrimleştirici güce sahip değildir. Darwin de bu gerçeğin farkındaydı ve Türlerin Kökeni adlı kitabında *"Faydalı değişiklikler oluşmadığı sürece doğal seleksiyon hiçbir şey yapamaz"* demek zorunda kalmıştı.[7]

Lamarck'ın Etkisi

Peki bu "faydalı değişiklikler" nasıl oluşabilirdi? Darwin, kendi döneminin ilkel bilim anlayışı içinde, bu soruyu Lamarck'a dayanarak cevaplamaya çalışmıştı. Darwin'den önce yaşamış olan Fransız biyolog Lamarck'a göre, canlılar yaşamları sırasında geçirdikleri fiziksel değişiklikleri sonraki nesle aktarıyorlar, nesilden nesile biriken bu özellikler sonucunda yeni türler ortaya çıkıyordu. Örneğin Lamarck'a göre zürafalar ceylanlardan türemişlerdi, yüksek ağaçların yapraklarını yemek için çabalarken nesilden nesile boyunları uzamıştı.

Darwin de benzeri örnekler vermiş, örneğin *Türlerin Kökeni* adlı kitabında, yiyecek bulmak için suya giren bazı ayıların zamanla balinalara dönüştüğünü iddia etmişti.[8]

Ama Mendel'in keşfettiği ve 20. yüzyılda gelişen genetik bilimiyle kesinleşen kalıtım kanunları, kazanılmış özelliklerin sonraki nesillere aktarılması efsanesini kesin olarak yıktı. Böylece doğal seleksiyon "tek başına" ve dolayısıyla tümüyle etkisiz bir mekanizma olarak kalmış oluyordu.

Neo-Darwinizm ve Mutasyonlar

Darwinistler ise bu duruma bir çözüm bulabilmek için 1930'ların sonlarında, "Modern Sentetik Teori"yi ya da daha yaygın ismiyle neo-Darwinizm'i ortaya attılar. Neo-Darwinizm, doğal seleksiyonun yanına "faydalı değişiklik sebebi" olarak mutasyonları, yani canlıların genlerinde radyasyon gibi dış etkiler ya da kopyalama hataları sonucunda oluşan bozulmaları ekledi.

Bugün de hala dünyada evrim adına geçerliliğini koruyan model neo-Darwinizm'dir. Teori, yeryüzünde bulunan milyonlarca canlı türünün, bu canlıların, kulak, göz, akciğer, kanat gibi sayısız kompleks organlarının "mutasyonlara", yani genetik bozukluklara dayalı bir süreç sonucunda oluştuğunu iddia etmektedir. Ama teoriyi çaresiz bırakan açık bir bilimsel gerçek vardır: Mutasyonlar canlıları geliştirmezler, aksine her zaman için canlılara zarar verirler.

Bunun nedeni çok basittir: DNA çok kompleks bir düzene sahiptir. Bu molekül üzerinde oluşan herhangi rasgele bir etki ancak zarar verir. Amerikalı genetikçi B. G. Ranganathan bunu şöyle açıklar:

Mutasyonlar küçük, rastgele ve zararlıdırlar. Çok ender olarak meydana gelirler ve en iyi ihtimalle etkisizdirler. Bu üç özellik, mutasyonların evrimsel bir gelişme meydana getiremeyeceğini gösterir. Zaten yüksek derecede özelleşmiş bir organizmada meydana gelebilecek rastlantısal bir değişim, ya etkisiz olacaktır ya da zararlı. Bir kol saatinde meydana gelecek rasgele bir değişim kol saatini geliştirmeyecektir. Ona büyük ihtimalle zarar verecek veya en iyi ihtimalle etkisiz olacaktır. Bir deprem bir şehri geliştirmez, ona yıkım getirir.[9]

Nitekim bugüne kadar hiçbir yararlı, yani genetik bilgiyi geliştiren mutasyon örneği gözlemlenmedi. Tüm mutasyonların zararlı olduğu görüldü. Anlaşıldı ki, evrim teorisinin "evrim mekanizması" olarak gösterdiği mutasyonlar, gerçekte canlıları sadece tahrip eden, sakat bırakan genetik olaylardır. (İnsanlarda mutasyonun en sık görülen etkisi de kanserdir.) Elbette tahrip edici bir mekanizma "evrim mekanizması" olamaz. Doğal seleksiyon ise, Darwin'in de kabul ettiği gibi, "tek başına hiçbir şey yapamaz." Bu gerçek bizlere doğada hiçbir "evrim mekanizması" olmadığını göstermektedir. Evrim mekanizması olmadığına göre de, evrim denen hayali süreç yaşanmış olamaz.

Fosil Kayıtları: Ara Formlardan Eser Yok

Evrim teorisinin iddia ettiği senaryonun yaşanmamış olduğunun en açık göstergesi ise fosil kayıtlarıdır. Evrim teorisine göre bütün canlılar birbirlerinden türemişlerdir. Önceden var olan bir canlı türü, zamanla bir diğerine dönüşmüş ve bütün türler bu

şekilde ortaya çıkmışlardır. Teoriye göre bu dönüşüm yüz milyonlarca yıl süren uzun bir zaman dilimini kapsamış ve kademe kademe ilerlemiştir.

Bu durumda, iddia edilen uzun dönüşüm süreci içinde sayısız "ara türler"in oluşmuş ve yaşamış olmaları gerekir.

Örneğin geçmişte, balık özelliklerini taşımalarına rağmen, bir yandan da bazı sürüngen özellikleri kazanmış olan yarı balık-yarı sürüngen canlılar yaşamış olmalıdır. Ya da sürüngen özelliklerini taşırken, bir yandan da bazı kuş özellikleri kazanmış sürüngen-kuşlar ortaya çıkmış olmalıdır. Bunlar, bir geçiş sürecinde oldukları için de, sakat, eksik, kusurlu canlılar olmalıdır. Evrimciler geçmişte yaşamış olduklarına inandıkları bu teorik yaratıklara "ara geçiş formu" adını verirler.

Eğer gerçekten bu tür canlılar geçmişte yaşamışlarsa bunların sayılarının ve çeşitlerinin milyonlarca hatta milyarlarca olması gerekir. Ve bu ucube canlıların kalıntılarına mutlaka fosil kayıtlarında rastlanması gerekir. Darwin, *Türlerin Kökeni*'nde bunu şöyle açıklamıştır:

Eğer teorim doğruysa, türleri birbirine bağlayan sayısız ara-geçiş çeşitleri mutlaka yaşamış olmalıdır... Bunların yaşamış olduklarının kanıtları da sadece fosil kalıntıları arasında bulunabilir.[10]

Darwin'in Yıkılan Umutları

Ancak 19. yüzyılın ortasından bu yana dünyanın dört bir yanında hummalı fosil araştırmaları yapıldığı halde bu ara geçiş formlarına rastlanamamıştır. Yapılan kazılarda ve araştırmalarda elde edilen bütün bulgular, evrimcilerin beklediklerinin aksine, canlıların yeryüzünde birdenbire, eksiksiz ve kusursuz bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermiştir.

Ünlü İngiliz paleontolog (fosil bilimci) Derek W. Ager, bir evrimci olmasına karşın bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Sorunumuz şudur: Fosil kayıtlarını detaylı olarak incelediğimizde, türler ya da sınıflar seviyesinde olsun, sürekli olarak aynı gerçekle karşılaşırız; kademeli evrimle gelişen değil, aniden yeryüzünde oluşan gruplar görürüz.[11]

Yani fosil kayıtlarında, tüm canlı türleri, aralarında hiçbir geçiş formu olmadan eksiksiz biçimleriyle aniden ortaya çıkmaktadırlar. Bu, Darwin'in öngörülerinin tam aksidir. Dahası, bu canlı türlerinin yaratıldıklarını gösteren çok güçlü bir delildir. Çünkü bir canlı türünün, kendisinden evrimleştiği hiçbir atası olmadan, bir anda ve kusursuz olarak ortaya çıkmasının tek açıklaması, o türün yaratılmış olmasıdır. Bu gerçek, ünlü evrimci biyolog Douglas Futuyma tarafından da kabul edilir:

Yaratılış ve evrim, yaşayan canlıların kökeni hakkında yapılabilecek yegane iki açıklamadır. Canlılar dünya üzerinde ya tamamen mükemmel ve eksiksiz bir biçimde ortaya çıkmışlardır ya da böyle olmamıştır. Eğer böyle olmadıysa, bir değişim süreci sayesinde kendilerinden önce var olan bazı canlı türlerinden evrimleşerek meydana gelmiş olmalıdırlar. Ama eğer eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıkmışlarsa, o

halde sonsuz güç sahibi bir akıl tarafından yaratılmış olmaları gerekir.[12]

Fosiller ise, canlıların yeryüzünde eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermektedir. Yani "türlerin kökeni", Darwin'in sandığının aksine, evrim değil yaratılıştır.

İnsanın Evrimi Masalı

Evrim teorisini savunanların en çok gündeme getirdikleri konu, insanın kökeni konusudur. Bu konudaki Darwinist iddia, bugün yaşayan modern insanın maymunsu birtakım yaratıklardan geldiğini varsayar. 4-5 milyon yıl önce başladığı varsayılan bu süreçte, modern insan ile ataları arasında bazı "ara form"ların yaşadığı iddia edilir. Gerçekte tümüyle hayali olan bu senaryoda dört temel "kategori" sayılır:

1) Australopithecus
2) Homo habilis
3) Homo erectus
4) Homo sapiens

Evrimciler, insanların sözde ilk maymunsu atalarına "güney maymunu" anlamına gelen "*Australopithecus*" ismini verirler. Bu canlılar gerçekte soyu tükenmiş bir maymun türünden başka bir şey değildir. Lord Solly Zuckerman ve Prof. Charles Oxnard gibi İngiltere ve ABD'den dünyaca ünlü iki anatomistin *Australopithecus* örnekleri üzerinde yaptıkları çok geniş kapsamlı çalışmalar, bu canlıların sadece soyu tükenmiş bir maymun türüne ait olduklarını ve insanlarla hiçbir benzerlik taşımadıklarını göstermiştir.[13]

Evrimciler insan evriminin bir sonraki safhasını da, "homo" yani insan olarak sınıflandırırlar. İddiaya göre homo serisindeki canlılar, *Australopithecuslar*'dan daha gelişmişlerdir. Evrimciler, bu farklı canlılara ait fosilleri ardı ardına dizerek hayali bir evrim şeması oluştururlar. Bu şema hayalidir, çünkü gerçekte bu farklı sınıfların arasında evrimsel bir ilişki olduğu asla ispatlanamamıştır. Evrim teorisinin 20. yüzyıldaki en önemli savunucularından biri olan Ernst Mayr, *"Homo sapiens'e uzanan zincir gerçekte kayıptır"* diyerek bunu kabul eder.[14]

Evrimciler "*Australopithecus* > *Homo habilis* > *Homo erectus* > *Homo sapiens*" sıralamasını yazarken, bu türlerin her birinin, bir sonrakinin atası olduğu izlenimini verirler. Oysa paleoantropologların son bulguları, *Australopithecus, Homo habilis* ve *Homo erectus*'un dünya'nın farklı bölgelerinde aynı dönemlerde yaşadıklarını göstermektedir.[15]

Dahası *Homo erectus* sınıflamasına ait insanların bir bölümü çok modern zamanlara kadar yaşamışlar, *Homo sapiens neandertalensis* ve *Homo sapiens sapiens* (modern insan) ile aynı ortamda yan yana bulunmuşlardır.[16]

Bu ise elbette bu sınıfların birbirlerinin ataları oldukları iddiasının geçersizliğini açıkça ortaya koymaktadır. Harvard Üniversitesi paleontologlarından Stephen Jay Gould, kendisi de bir evrimci olmasına karşın, Darwinist teorinin içine girdiği bu çıkmazı şöyle açıklar:

Eğer birbiri ile paralel bir biçimde yaşayan üç farklı hominid (insanımsı) çizgisi varsa, o halde bizim soy ağacımıza ne oldu? Açıktır ki, bunların biri diğerinden gelmiş olamaz. Dahası, biri diğeriyle karşılaştırıldığında evrimsel bir gelişme trendi göstermemektedirler.[17]

Kısacası, medyada ya da ders kitaplarında yer alan hayali birtakım "yarı maymun, yarı insan" canlıların çizimleriyle, yani sırf propaganda yoluyla ayakta tutulmaya çalışılan insanın evrimi senaryosu, hiçbir bilimsel temeli olmayan bir masaldan ibarettir.

Bu konuyu uzun yıllar inceleyen, özellikle *Australopithecus* fosilleri üzerinde 15 yıl araştırma yapan İngiltere'nin en ünlü ve saygın bilim adamlarından Lord Solly Zuckerman, bir evrimci olmasına rağmen, ortada maymunsu canlılardan insana uzanan gerçek bir soy ağacı olmadığı sonucuna varmıştır.

Zuckerman bir de ilginç bir "bilim skalası" yapmıştır. Bilimsel olarak kabul ettiği bilgi dallarından, bilim dışı olarak kabul ettiği bilgi dallarına kadar bir yelpaze oluşturmuştur. Zuckerman'ın bu tablosuna göre en "bilimsel" -yani somut verilere dayanan- bilgi dalları kimya ve fiziktir. Yelpazede bunlardan sonra biyoloji bilimleri, sonra da sosyal bilimler gelir. Yelpazenin en ucunda, yani en "bilim dışı" sayılan kısımda ise, Zuckerman'a göre, telepati, altıncı his gibi "duyum ötesi algılama" kavramları ve bir de "insanın evrimi" vardır! Zuckerman, yelpazenin bu ucunu şöyle açıklar:

Objektif gerçekliğin alanından çıkıp da, biyolojik bilim olarak varsayılan bu alanlara -yani duyum ötesi algılamaya ve insanın fosil tarihinin yorumlanmasına- girdiğimizde, evrim teorisine inanan bir kimse için herşeyin mümkün olduğunu görürüz. Öyle ki teorilerine kesinlikle inanan bu kimselerin çelişkili bazı yargıları aynı anda kabul etmeleri bile mümkündür.[18]

İşte insanın evrimi masalı da, teorilerine körü körüne inanan birtakım insanların buldukları bazı fosilleri ön yargılı bir biçimde yorumlamalarından ibarettir.

Darwin Formülü!

Şimdiye kadar ele aldığımız tüm teknik delillerin yanında, isterseniz evrimcilerin nasıl saçma bir inanışa sahip olduklarını bir de çocukların bile anlayabileceği kadar açık bir örnekle özetleyelim.

Evrim teorisi canlılığın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedir. Dolayısıyla bu iddiaya göre cansız ve şuursuz atomlar biraraya gelerek önce hücreyi oluşturmuşlardır ve sonrasında aynı atomlar bir şekilde diğer canlıları ve insanı meydana getirmişlerdir. şimdi düşünelim; canlılığın yapıtaşı olan karbon, fosfor, azot, potasyum gibi elementleri biraraya getirdiğimizde bir yığın oluşur. Bu atom yığını, hangi işlemden geçirilirse geçirilsin, tek bir canlı oluşturamaz. İsterseniz bu konuda bir "deney" tasarlayalım ve evrimcilerin aslında savundukları, ama yüksek sesle dile getiremedikleri iddiayı onlar adına "Darwin Formülü" adıyla inceleyelim:

Evrimciler, çok sayıda büyük varilin içine canlılığın yapısında bulunan fosfor, azot, karbon, oksijen, demir, magnezyum gibi elementlerden bol miktarda koysunlar. Hatta

normal şartlarda bulunmayan ancak bu karışımın içinde bulunmasını gerekli gördükleri malzemeleri de bu varillere eklesinler. Karışımların içine, istedikleri kadar amino asit, istedikleri kadar da (bir tekinin bile rastlantısal oluşma ihtimali 10-950 olan) protein doldursunlar. Bu karışımlara istedikleri oranda ısı ve nem versinler.

Bunları istedikleri gelişmiş cihazlarla karıştırsınlar. Varillerin başına da dünyanın önde gelen bilim adamlarını koysunlar. Bu uzmanlar babadan oğula, kuşaktan kuşağa aktararak nöbetleşe milyarlarca, hatta trilyonlarca sene sürekli varillerin başında beklesinler. Bir canlının oluşması için hangi şartların var olması gerektiğine inanılıyorsa hepsini kullanmak serbest olsun. Ancak, ne yaparlarsa yapsınlar o varillerden kesinlikle bir canlı çıkartamazlar.

Zürafaları, aslanları, arıları, kanaryaları, bülbülleri, papağanları, atları, yunusları, gülleri, orkideleri, zambakları, karanfilleri, muzları, portakalları, elmaları, hurmaları, domatesleri, kavunları, karpuzları, incirleri, zeytinleri, üzümleri, şeftalileri, tavus kuşlarını, sülünleri, renk renk kelebekleri ve bunlar gibi milyonlarca canlı türünden hiçbirini oluşturamazlar. Değil burada birkaçını saydığımız bu canlı varlıkları, bunların tek bir hücresini bile elde edemezler.

Kısacası, bilinçsiz atomlar biraraya gelerek hücreyi oluşturamazlar. Sonra yeni bir karar vererek bir hücreyi ikiye bölüp, sonra art arda başka kararlar alıp, elektron mikroskobunu bulan, sonra kendi hücre yapısını bu mikroskop altında izleyen profesörleri oluşturamazlar. Madde, ancak Allah'ın üstün yaratmasıyla hayat bulur.

Bunun aksini iddia eden evrim teorisi ise, akla tamamen aykırı bir safsatadır. Evrimcilerin ortaya attığı iddialar üzerinde biraz bile düşünmek, üstteki örnekte olduğu gibi, bu gerçeği açıkça gösterir.

Göz ve Kulaktaki Teknoloji

Evrim teorisinin kesinlikle açıklama getiremeyeceği bir diğer konu ise göz ve kulaktaki üstün algılama kalitesidir. Gözle ilgili konuya geçmeden önce "Nasıl görürüz?" sorusuna kısaca cevap verelim. Bir cisimden gelen ışınlar, gözde retinaya ters olarak düşer. Bu ışınlar, buradaki hücreler tarafından elektrik sinyallerine dönüştürülür ve beynin arka kısmındaki görme merkezi denilen küçücük bir noktaya ulaşır. Bu elektrik sinyalleri bir dizi işlemden sonra beyindeki bu merkezde görüntü olarak algılanır. Bu bilgiden sonra şimdi düşünelim:

Beyin ışığa kapalıdır. Yani beynin içi kapkaranlıktır, ışık beynin bulunduğu yere kadar giremez. Görüntü merkezi denilen yer kapkaranlık, ışığın asla ulaşmadığı, belki de hiç karşılaşmadığınız kadar karanlık bir yerdir. Ancak siz bu zifiri karanlıkta ışıklı, pırıl pırıl bir dünyayı seyretmektesiniz.

Üstelik bu o kadar net ve kaliteli bir görüntüdür ki 21. yüzyıl teknolojisi bile her türlü imkana rağmen bu netliği sağlayamamıştır. Örneğin şu anda okuduğunuz kitaba, kitabı tutan ellerinize bakın, sonra başınızı kaldırın ve çevrenize bakın. Şu anda gördüğünüz netlik ve kalitedeki bu görüntüyü başka bir yerde gördünüz mü? Bu kadar net

bir görüntüyü size dünyanın bir numaralı televizyon şirketinin ürettiği en gelişmiş televizyon ekranı dahi veremez. 100 yıldır binlerce mühendis bu netliğe ulaşmaya çalışmaktadır. Bunun için fabrikalar, dev tesisler kurulmakta, araştırmalar yapılmakta, planlar ve tasarımlar geliştirilmektedir. Yine bir TV ekranına bakın, bir de şu anda elinizde tuttuğunuz bu kitaba. Arada büyük bir netlik ve kalite farkı olduğunu göreceksiniz. Üstelik, TV ekranı size iki boyutlu bir görüntü gösterir, oysa siz üç boyutlu, derinlikli bir perspektifi izlemektesiniz.

Uzun yıllardır on binlerce mühendis üç boyutlu TV yapmaya, gözün görme kalitesine ulaşmaya çalışmaktadırlar. Evet, üç boyutlu bir televizyon sistemi yapabildiler ama onu da gözlük takmadan üç boyutlu görmek mümkün değil, kaldı ki bu suni bir üç boyuttur. Arka taraf daha bulanık, ön taraf ise kağıttan dekor gibi durur. Hiçbir zaman gözün gördüğü kadar net ve kaliteli bir görüntü oluşmaz. Kamerada da, televizyonda da mutlaka görüntü kaybı meydana gelir.

İşte evrimciler, bu kaliteli ve net görüntüyü oluşturan mekanizmanın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedirler. şimdi biri size, odanızda duran televizyon tesadüfler sonucunda oluştu, atomlar biraraya geldi ve bu görüntü oluşturan aleti meydana getirdi dese ne düşünürsünüz? Binlerce kişinin biraraya gelip yapamadığını şuursuz atomlar nasıl yapsın?

Gözün gördüğünden daha ilkel olan bir görüntüyü oluşturan alet tesadüfen oluşamıyorsa, gözün ve gözün gördüğü görüntünün de tesadüfen oluşamayacağı çok açıktır. Aynı durum kulak için de geçerlidir. Dış kulak, çevredeki sesleri kulak kepçesi vasıtasıyla toplayıp orta kulağa iletir; orta kulak aldığı ses titreşimlerini güçlendirerek iç kulağa aktarır; iç kulak da bu titreşimleri elektrik sinyallerine dönüştürerek beyne gönderir. Aynen görmede olduğu gibi duyma işlemi de beyindeki duyma merkezinde gerçekleşir.

Gözdeki durum kulak için de geçerlidir, yani beyin, ışık gibi sese de kapalıdır, ses geçirmez. Dolayısıyla dışarısı ne kadar gürültülü de olsa beynin içi tamamen sessizdir. Buna rağmen en net sesler beyinde algılanır. Ses geçirmeyen beyninizde bir orkestranın senfonilerini dinlersiniz, kalabalık bir ortamın tüm gürültüsünü duyarsınız. Ama o anda hassas bir cihazla beyninizin içindeki ses düzeyi ölçülse, burada keskin bir sessizliğin hakim olduğu görülecektir.

Net bir görüntü elde edebilmek ümidiyle teknoloji nasıl kullanılıyorsa, ses için de aynı çabalar onlarca yıldır sürdürülmektedir. Ses kayıt cihazları, müzik setleri, birçok elektronik alet, sesi algılayan müzik sistemleri bu çalışmalardan bazılarıdır. Ancak, tüm teknolojiye, bu teknolojide çalışan binlerce mühendise ve uzmana rağmen kulağın oluşturduğu netlik ve kalitede bir sese ulaşılamamıştır. En büyük müzik sistemi şirketinin ürettiği en kaliteli müzik setini düşünün. Sesi kaydettiğinde mutlaka sesin bir kısmı kaybolur veya az da olsa mutlaka parazit oluşur veya müzik setini açtığınızda daha müzik başlamadan bir cızırtı mutlaka duyarsınız. Ancak insan vücudundaki teknolojinin ürünü olan sesler son derece net ve kusursuzdur. Bir insan kulağı, hiçbir

zaman müzik setinde olduğu gibi cızırtılı veya parazitli algılamaz; ses ne ise tam ve net bir biçimde onu algılar. Bu durum, insan yaratıldığı günden bu yana böyledir.

Şimdiye kadar insanoğlunun yaptığı hiçbir görüntü ve ses cihazı, göz ve kulak kadar hassas ve başarılı birer algılayıcı olamamıştır.

Ancak görme ve işitme olayında, tüm bunların ötesinde, çok büyük bir gerçek daha vardır.

Beynin İçinde Gören ve Duyan Şuur Kime Aittir?

Beynin içinde, ışıl ışıl renkli bir dünyayı seyreden, senfonileri, kuşların cıvıltılarını dinleyen, gülü koklayan kimdir?

İnsanın gözlerinden, kulaklarından, burnundan gelen uyarılar, elektrik sinyali olarak beyne gider. Biyoloji, fizyoloji veya biyokimya kitaplarında bu görüntünün beyinde nasıl oluştuğuna dair birçok detay okursunuz. Ancak, bu konu hakkındaki en önemli gerçeğe hiçbir yerde rastlayamazsınız: Beyinde, bu elektrik sinyallerini görüntü, ses, koku ve his olarak algılayan kimdir?

Beynin içinde göze, kulağa, burna ihtiyaç duymadan tüm bunları algılayan bir şuur bulunmaktadır. Bu şuur kime aittir?

Elbette bu şuur beyni oluşturan sinirler, yağ tabakası ve sinir hücrelerine ait değildir. İşte bu yüzden, herşeyin maddeden ibaret olduğunu zanneden Darwinist-materyalistler bu sorulara hiçbir cevap verememektedirler. Çünkü bu şuur, Allah'ın yaratmış olduğu ruhtur. Ruh, görüntüyü seyretmek için göze, sesi duymak için kulağa ihtiyaç duymaz. Bunların da ötesinde düşünmek için beyne ihtiyaç duymaz.

Bu açık ve ilmi gerçeği okuyan her insanın, beynin içindeki birkaç santimetreküplük, kapkaranlık mekana tüm kainatı üç boyutlu, renkli, gölgeli ve ışıklı olarak sığdıran Yüce Allah'ı düşünüp, O'ndan korkup, O'na sığınması gerekir.

Materyalist Bir İnanç

Buraya kadar incelediklerimiz, evrim teorisinin bilimsel bulgularla açıkça çelişen bir iddia olduğunu göstermektedir. Teorinin hayatın kökeni hakkındaki iddiası bilime aykırıdır, öne sürdüğü evrim mekanizmalarının hiçbir evrimleştirici etkisi yoktur ve fosiller teorinin gerektirdiği ara formların yaşamadıklarını göstermektedir. Bu durumda, elbette, evrim teorisinin bilime aykırı bir düşünce olarak bir kenara atılması gerekir. Nitekim tarih boyunca dünya merkezli evren modeli gibi pek çok düşünce, bilimin gündeminden çıkarılmıştır. Ama evrim teorisi ısrarla bilimin gündeminde tutulmaktadır. Hatta bazı insanlar teorinin eleştirilmesini "bilime saldırı" olarak göstermeye bile çalışmaktadırlar. Peki neden?...

Bu durumun nedeni, evrim teorisinin bazı çevreler için, kendisinden asla vazgeçilemeyecek dogmatik bir inanış oluşudur. Bu çevreler, materyalist felsefeye körü körüne bağlıdırlar ve Darwinizm'i de doğaya getirilebilecek yegane materyalist açıklama olduğu için benimsemektedirler.

Bazen bunu açıkça itiraf da ederler. Harvard Üniversitesi'nden ünlü bir genetikçi ve aynı zamanda önde gelen bir evrimci olan Richard Lewontin, "önce materyalist, sonra bilim adamı" olduğunu şöyle itiraf etmektedir:

Bizim materyalizme bir inancımız var, 'a priori' (önceden kabul edilmiş, doğru varsayılmış) bir inanç bu. Bizi dünyaya materyalist bir açıklama getirmeye zorlayan şey, bilimin yöntemleri ve kuralları değil. Aksine, materyalizme olan 'a priori' bağlılığımız nedeniyle, dünyaya materyalist bir açıklama getiren araştırma yöntemlerini ve kavramları kurguluyoruz. Materyalizm mutlak doğru olduğuna göre de, İlahi bir açıklamanın sahneye girmesine izin veremeyiz.[19]

Bu sözler, Darwinizm'in, materyalist felsefeye bağlılık uğruna yaşatılan bir dogma olduğunun açık ifadeleridir. Bu dogma, maddeden başka hiçbir varlık olmadığını varsayar. Bu nedenle de cansız, bilinçsiz maddenin, hayatı yarattığına inanır. Milyonlarca farklı canlı türünün; örneğin kuşların, balıkların, zürafaların, kaplanların, böceklerin, ağaçların, çiçeklerin, balinaların ve insanların maddenin kendi içindeki etkileşimlerle, yani yağan yağmurla, çakan şimşekle, cansız maddenin içinden oluştuğunu kabul eder. Gerçekte ise bu, hem akla hem bilime aykırı bir kabuldür. Ama Darwinistler kendi deyimleriyle "İlahi bir açıklamanın sahneye girmemesi" için, bu kabulü savunmaya devam etmektedirler.

Canlıların kökenine materyalist bir ön yargı ile bakmayan insanlar ise, şu açık gerçeği göreceklerdir: Tüm canlılar, üstün bir güç, bilgi ve akla sahip olan bir Yaratıcının eseridirler. Yaratıcı, tüm evreni yoktan var eden, en kusursuz biçimde düzenleyen ve tüm canlıları yaratıp şekillendiren Allah'tır.

Evrim Teorisi Dünya Tarihinin En Etkili Büyüsüdür

Burada şunu da belirtmek gerekir ki, ön yargısız, hiçbir ideolojinin etkisi altında kalmadan, sadece aklını ve mantığını kullanan her insan, bilim ve medeniyetten uzak toplumların hurafelerini andıran evrim teorisinin inanılması imkansız bir iddia olduğunu kolaylıkla anlayacaktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, evrim teorisine inananlar, büyük bir varilin içine birçok atomu, molekülü, cansız maddeyi dolduran ve bunların karışımından zaman içinde düşünen, akleden, buluşlar yapan profesörlerin, üniversite öğrencilerinin, Einstein, Hubble gibi bilim adamlarının, Frank Sinatra, Charlton Heston gibi sanatçıların, bunun yanı sıra ceylanların, limon ağaçlarının, karanfillerin çıkacağına inanmaktadırlar. Üstelik, bu saçma iddiaya inananlar bilim adamları, pofesörler, kültürlü, eğitimli insanlardır. Bu nedenle evrim teorisi için "dünya tarihinin en büyük ve en etkili büyüsü" ifadesini kullanmak yerinde olacaktır. Çünkü, dünya tarihinde insanların bu derece aklını başından alan, akıl ve mantıkla düşünmelerine imkan tanımayan, gözlerinin önüne sanki bir perde çekip çok açık olan gerçekleri görmelerine engel olan bir başka inanç veya iddia daha yoktur. Bu, eski Mısırlıların Güneş Tanrısı Ra'ya, Afrikalı bazı kabilelerin totemlere, Sebe halkının Güneş'e tapmasından, Hz.

İbrahim'in kavminin elleri ile yaptıkları putlara, Hz. Musa'nın kavminin altından yaptıkları buzağıya tapmalarından çok daha vahim ve akıl almaz bir körlüktür. Gerçekte bu durum, Allah'ın Kuran'da işaret ettiği bir akılsızlıktır. Allah, bazı insanların anlayışlarının kapanacağını ve gerçekleri görmekten aciz duruma düşeceklerini birçok ayetinde bildirmektedir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

Şüphesiz, inkar edenleri uyarsan da, uyarmasan da, onlar için fark etmez; inanmazlar. Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde perdeler vardır. Ve büyük azap onlaradır. (Bakara Suresi, 6-7)

...Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)

Allah başka ayetlerde ise, bu insanların mucizeler görseler bile inanmayacak kadar büyülendiklerini şöyle bildirmektedir:

Onların üzerlerine gökyüzünden bir kapı açsak, ordan yukarı yükselseler de, mutlaka: "Gözlerimiz döndürüldü, belki biz büyülenmiş bir topluluğuz" diyeceklerdir. (Hicr Suresi, 14-15)

Bu kadar geniş bir kitlenin üzerinde bu büyünün etkili olması, insanların gerçeklerden bu kadar uzak tutulmaları ve 150 yıldır bu büyünün bozulmaması ise, kelimelerle anlatılamayacak kadar hayret verici bir durumdur. Çünkü, bir veya birkaç insanın imkansız senaryolara, saçmalık ve mantıksızlıklarla dolu iddialara inanmaları anlaşılabilir. Ancak dünyanın dört bir yanındaki insanların, şuursuz ve cansız atomların ani bir kararla biraraya gelip; olağanüstü bir organizasyon, disiplin, akıl ve şuur gösterip kusursuz bir sistemle işleyen evreni, canlılık için uygun olan her türlü özelliğe sahip olan Dünya gezegenini ve sayısız kompleks sistemle donatılmış canlıları meydana getirdiğine inanmasının, "büyü"den başka bir açıklaması yoktur.

Nitekim, Allah Kuran'da, inkarcı felsefenin savunucusu olan bazı kimselerin, yaptıkları büyülerle insanları etkilediklerini Hz. Musa ve Firavun arasında geçen bir olayla bizlere bildirmektedir. Hz. Musa, Firavun'a hak dini anlattığında, Firavun Hz. Musa'ya, kendi "bilgin büyücüleri" ile insanların toplandığı bir yerde karşılaşmasını söyler. Hz. Musa, büyücülerle karşılaştığında, büyücülere önce onların marifetlerini sergilemelerini emreder. Bu olayın anlatıldığı ayetler şöyledir:

(Musa:) "Siz atın" dedi. (Asalarını) atıverince, insanların gözlerini büyüleyiverdiler, onları dehşete düşürdüler ve (ortaya) büyük bir sihir getirmiş oldular. (Araf Suresi, 116)

Görüldüğü gibi Firavun'un büyücüleri yaptıkları "aldatmacalar"la -Hz. Musa ve ona inananlar dışında- insanların hepsini büyüleyebilmişlerdir. Ancak, onların attıklarına karşılık Hz. Musa'nın ortaya koyduğu delil, onların bu büyüsünü, ayetteki ifadeyle "uydurduklarını yutmuş" yani etkisiz kılmıştır:

Biz de Musa'ya: "Asanı fırlatıver" diye vahyettik. (O da fırlatıverince) bir de baktılar ki, o bütün uydurduklarını derleyip-toparlayıp yutuyor. Böylece hak yerini buldu, onların bütün yapmakta oldukları geçersiz kaldı. Orada yenilmiş oldular ve küçük düşmüşler olarak tersyüz çevrildiler. (Araf Suresi, 117-119)

Ayetlerde de bildirildiği gibi, daha önce insanları büyüleyerek etkileyen bu kişilerin yaptıklarının bir sahtekarlık olduğunun anlaşılması ile, söz konusu insanlar küçük düşmüşlerdir. Günümüzde de bir büyünün etkisiyle, bilimsellik kılıfı altında son derece saçma iddialara inanan ve bunları savunmaya hayatlarını adayanlar, eğer bu iddialardan vazgeçmezlerse gerçekler tam anlamıyla açığa çıktığında ve "büyü bozulduğunda" küçük duruma düşeceklerdir. Nitekim, yaklaşık 60 yaşına kadar evrimi savunan ve ateist bir felsefeci olan, ancak daha sonra gerçekleri gören Malcolm Muggeridge evrim teorisinin yakın gelecekte düşeceği durumu şöyle açıklamaktadır:

Ben kendim, evrim teorisinin, özellikle uygulandığı alanlarda, geleceğin tarih kitaplarındaki en büyük espri malzemelerinden biri olacağına ikna oldum. Gelecek kuşak, bu kadar çürük ve belirsiz bir hipotezin inanılmaz bir saflıkla kabul edilmesini hayretle karşılayacaktır.[20]

Bu gelecek, uzakta değildir aksine çok yakın bir gelecekte insanlar "tesadüfler"in ilah olamayacaklarını anlayacaklar ve evrim teorisi dünya tarihinin en büyük aldatmacası ve en şiddetli büyüsü olarak tanımlanacaktır. Bu şiddetli büyü, büyük bir hızla dünyanın dört bir yanında insanların üzerinden kalkmaya başlamıştır. Evrim aldatmacasının sırrını öğrenen birçok insan, bu aldatmacaya nasıl kandığını hayret ve şaşkınlıkla düşünmektedir.

...Sen Yücesin, bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok.
Gerçekten Sen, herşeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibi olansın.
(Bakara Suresi, 32)

Notlar

1- Sidney Fox, Klaus Dose, Molecular Evolution and The Origin of Life, New York: Marcel Dekker, 1977, s. 2

2- Alexander I. Oparin, Origin of Life, (1936) New York, Dover Publications, 1953 (Reprint), s.196

3- "New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", Bulletin of the American Meteorological Society, c. 63, Kasım 1982, s. 1328-1330

4- Stanley Miller, Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules, 1986, s. 7

5- Jeffrey Bada, Earth, Şubat 1998, s. 40

6- Leslie E. Orgel, The Origin of Life on Earth, Scientific American, c. 271, Ekim 1994, s. 78

7- Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 189

8- Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 184

9- B. G. Ranganathan, Origins?, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988

10- Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 179

11- Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", Proceedings of the British Geological Association, c. 87, 1976, s. 133

12- Douglas J. Futuyma, Science on Trial, New York: Pantheon Books, 1983. s. 197

13- Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 75-94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", Nature, c. 258, s. 389

14- J. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", Scientific American, Aralık 1992

15- *Alan Walker, Science, vol. 207, 1980, s. 1103; A. J. Kelso, Physical Antropology, 1st ed., New York: J. B. Lipincott Co., 1970, s.221; M. D. Leakey, Olduvai Gorge, vol.3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, s. 272*

16- Time, Kasım 1996

17- S. J. Gould, Natural History, c. 85, 1976, s.30

18- Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19

19- Richard Lewontin, "The Demon-Haunted World", The New York Review of Books, 9 Ocak 1997, s. 28

20- Malcolm Muggeridge, The End of Christendom, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s.43